

TÁJÉKOZTATÓ

A CSENDŐRSÉGI
NYUGELLÁTÁSOKRÓL.

SZERKESZTETTÉK:

Dr. KIRÁLY JÓZSEF **KÁDÁR GYULA** **vitéz BÓDY VILMOS**
CSENDŐR G. SZÁZADOS. CSENDŐR G. ŐRNAGY. CSENDŐR G. SZÁZADOS.

MEGRENDELHETŐ: BUDAPEST. I., VÁR, URI-U. 53. II. 14.

Országos Ruházati Intézet R.-t.

Budapest, V. Eötvös tér 1. sz. Telefon: 84-8-32, 84-8-31

A Honvéd jóléti alap, tehát az egyetemes tisztikar vállalata
Az egész országra kiterjedő szervezettel szolgálja a tisztikar érdekeit.

Raktáron tartja, illetve mérték után készíti az összes egyen-
ruházati cikkeket, polgári ruhákat, divatárúkat, fehérnemű-
ket stb., stb.

Tényleges tisztek minden vásárlása gh. levonás mellett 12
havi részletben fizethető a legolcsóbb készpénzfizetési áron.

A m. kir. csendőrtiszti és alliszti kar ki-
próbált, megbízható bevásárlási helye a

TRIBON

RUHÁZATI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VIII. ÜLLŐI-UT 14.

hol az összes egyenruházati, továbbá női-,
férfi- és gyermekruházati cikkek és lak-
berendezési textilárak a legnagyobb vá-
lasztékban kaphatók.

Mórsékelt árak.

Megbízható minőség.

Pontos kiszolgálás.

Legkedvezőbb fizetési
feltételek.

Telefon: 392-85, 312-97

CONTINENTAL

A VILÁGPIAC VEZETŐ MÁRKÁJA!

WANDERER WERKE A. G. GYÁRTJA.

CONTINENTAL

SILENT A

AZ ELSŐ TÖKELETES ÉS TARTOS EURÓPAI ZAJTALAN ÍRÓGÉP

CONTINENTAL

STANDARD

AZ ELPUSZTITHATATLAN, MODERN ÍRÓGÉP

CONTINENTAL

PORTABLE

NÉGY KÜLÖNBÖZŐ MODELLBAN ÉS ÁRBAN

CONTINENTAL

ÖSSZEADÓ ÉS

CONTINENTAL

LEVONÓGÉPEK

CONTINENTAL

KÖNYVELŐGÉPEK

KÖZALKALMAZOTTAKNAK FIZETÉSI KEDVEZMÉNYEK.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS NAGYBANI RAKTÁR:

GOY és KOVALSZKY

irodagépzüeme

BUDAPEST, V. NÁDOR UCCA 11.

TELEFON: 26-9-33.

TÁJÉKOZTATÓ

A CSENDŐRSÉGI NYUGELLÁTÁSOKRÓL.

SZERKESZTETTÉK:

Dr. KIRÁLY JÓZSEF **KÁDÁR GYULA** **vitéz BÓDY VILMOS**
CSENDŐR G. SZÁZADOS. CSENDŐR G. ŐRNAGY. CSENDŐR G. SZÁZADOS.

Országos Széchényi Könyvtár

BUDAPEST, 1935.
MADÁCH NYOMDA.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

46.812

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR	
Növekedéskönyvtár	
1935	év. 10672 sz.

Előszó

A nyugellátásokról szóló törvények, valamint az ezeket módosító és kiegészítő rendeletek gyakorlati alkalmazása sokszor nehéz feladat elé állítja az ezen kérdéssel foglalkozó szakembert is. Sokkal inkább nehézségekbe ütközik az ezekben való tájékozódás és eligazodás a vonatkozó törvényeket és rendeleteket nem, vagy csak felületesen ismerő érdeklődőknél. Különösen áll ez az érdekelt csendőr egyénekre, csendőrségi özvegyekre és árvákra, akiknek ellátása ma sem egységes, mert a nyugdíjnovella a katonai nyugdíjtörvény hatályát nem terjesztette ki visszaható erővel a csendőrségre, hanem a polgári nyugdíjtörvény alapján már ellátásban részesülőket továbbra is meghagyta e törvény hatálya alatt.

E körülmény tette szükségessé a katonai és polgári nyugdíjtörvény rendelkezéseinek oly összefoglaló együttes tárgyalását, amely a már ismertetett nehézségeken átvezetni tudja úgy az egyes érdekelteket, mint ahogy útmutatóul szolgálhat a nyilvántartó csendőr gazdasági hivatalok és a nyugdíjügyekkel hivatásszerűen foglalkozó más egyének részére is.

Minden részletkérdést nem ölelhetünk fel, nem is törekedtünk erre. Általánosságban tárgyaltuk inkább a sűrűn előforduló kérdéseket s oly mérvben erre a nem szakembereknek lehet szükségük. Ily tekintetben azonban teljes szolgálatot akar teljesíteni e mű a nyugellátási ügyekben tájékozást keresők részére. De megtalálható a felelet az itt nem tárgyalt részletkérdésekre is könyvünk kapcsán, mert a vonatkozó törvények és rendeletek megfelelő szakaszaira stb. mindenütt hivatkozunk.

Könyvünket részekre, a részeket folytatólagos számozással fejezetekre osztottuk fel, a tárgyalt anyagot pedig szintén folytatólagos számozással pontokba foglaltuk. Hivatkozásoknál részekre és fejezetekre sohasem utalunk, hanem a rövidség kedvéért mindig csupán csak az egyes pontok számára.

Külön felhívjuk a figyelmet a könyvhöz csatolt nyugdíjtáblázatokra, melyekből bárki minden számítás nélkül egyszerűen leolvashatja, hogy beszámítható szolgálati idejéhez képest őt mennyi nyugdíj illeti meg.

A »Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról« kiadását a m. kir. belügyminiszter ur 165.930/VII—c. 1934. számú rendeletével engedélyezte.

Budapest, 1935. év május hava.

A szerkesztők.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Magyar Nemzeti Széchényi Könyvtár
1055 Budapest, Széchenyi utca 6-8.
Telefon: (06) 1 259 2000
Fax: (06) 1 259 2001
E-mail: oszk@oszk.hu
www.oszk.hu

Adatlap a Magyar Nemzeti Széchényi Könyvtár
részéről, amely a Magyar Nemzeti Széchényi Könyvtár
részéről készült.

Adatlap a Magyar Nemzeti Széchényi Könyvtár
részéről, amely a Magyar Nemzeti Széchényi Könyvtár
részéről készült.

Adatlap a Magyar Nemzeti Széchényi Könyvtár
részéről, amely a Magyar Nemzeti Széchényi Könyvtár
részéről készült.

Bevezetés

A katonai és polgári nyugdíjtörvények hatálya és mikénti alkalmazása általában a csendőrségi egyénekre.

Ellátás szempontjából 1934. évi január hó 1-től kezdve a csendőrség tényleges állományban álló összes egyénei és ezeknek hátrahagyottai a katonai nyugdíjtörvény (1921:XXXII. t.-c.) hatálya alá tartoznak, kivéve a próbacsendőröket, akikre nézve a toborzott legénység ellátására vonatkozó törvény (1929:XV. t.-c.) határozványai mérvadók.

Az olyan csendőr tisztí özvegyek és árvák, továbbá az olyan legénységi állományu csendőr egyének és ezek olyan hátrahagyottai, akik a polgári nyugdíjtörvény (1912:LXV. t.-c.) alapján 1934. évi január hó 1-én már ellátásban részesültek, továbbra is megmaradnak a polgári nyugdíjtörvény hatálya alatt, ezekre tehát a katonai nyugdíjtörvény határozványai nem alkalmazhatók.

A tábornokok, csendőr törzstisztek és hasonló rangúak nyugállományba helyezését (várankozási illetményekkel való szabadságolását) a m. kir. belügyminisztérium csendőrségi személyi (VI. c.) osztálya (Budapest, V. ker. Honvéd-utca 28—30. Károly főherceg laktanya) útján az államfő, a csendőr főtisztek (hasonló rangúak) és az összes legénységi állományú egyének nyugállományba helyezését (várankozási illetményekkel való szabadságolását), próbacsendőrök végkielégítését a m. kir. belügyminiszter úr (VI. c. osztály) rendeli el. Ő ítéli oda az összes csendőr egyének részére a sérülési pótdíjat.

Az összes csendőrségi ellátásokat (nyugdíj, várankozási illetmény, sérülési pótdíj, özvegyi nyugdíj, lakáspénz, családi pótlék, nevelési járulék, kedvezményes- és kivételes nyugdíj, kegydíj, életjáradék stb.) a m. kir. belügyminiszteri számvevőség nyugdíjosztálya (XII.) állapítja meg és a m. kir. belügyminiszter úr utalványozza a csendőrségi szolgálati (VI. b.) osztálya útján (Budapest, I. ker. Országház-u. 30.)

Az összes csendőrségi ellátások számfejtését és kiutalását a m. kir. központi illetményhivatal (nyugellátási osztály) eszközli (Budapest, I. ker. Pázmány-utca 1. Régi pénzügyminisztérium.)

A honvéd nyugdíjszámfejtőség hatáskörébe, kivéve a legénységi vítérségi érempótdíjakat (lásd 355. pont, 2. bekezdést), csendőrségi ellátások kiutalása, vagy bármilyen más intézése nem tartozik.

Az ellátások kifizetése nyugellátási póstautilvánnyal a m. kir.

póstatakarékpénztár útján történik, amelynek értesítő szelvényét érdekelte fél kapja kézhez.

A m. kir. belügyminiszter úr által (VI. b. osztály) a csendőrségi nyugdíjárulék alaphól engedélyezett segélyösszegeket a m. kir. belügyminiszteri számvevőség letéti és alapkezelési osztálya (IV.) számfejtí és utalja ki csekkklapon a m. kir. póstatakarékpénztár útján.

Szakkifejezések magyarázata.

Szabályszerű elbá-
nás.

Szabályszerű elbánás alatt a nyugállománybahelyezést, vagy végkielégítést, illetőleg, ha a csendőr egyén sem állandó, sem időleges, sem egyszersmindenkorra szóló ellátásra még igényt nem szerzett, a csendőrség kötelékéből való elbocsátást kell érteni.

Aki ellátási igény megállapítása nélkül a hivatásos szolgálatból büntetésből, vagy önszántából megváltik, az közigazgatási úton elbocsátottnak tekinthető.

Igény. Igény az a jog, melyet a csendőr egyén a szolgálatával megszerzett, vagy amely valakit a csendőr egyén szolgálatából kifolyóan valamely rendelkezés (törvény, rendelet) folytán valamire nézve megillet.

Ellátás. Ellátás alatt a nyugállományu csendőr egyének és ezek igényjogosult hozzátartozói részére folyósított pénzbeli szolgáltatások összességét, tehát a nyugdíjat, lakáspénzt, stb. együttvéve értjük.

Nyugdíj. Nyugdíj alatt, szigorúan véve, csak a havi nyugdíjat kell érteni, tehát a lakáspénzt stb. nem. Általában azonban nyugellátást értünk az alatt is, ha a rövidség okából nyugdíjról beszélünk.

Lakáspénz. Lakáspénz az, amit a kincstár fizet úgy a tényleges szolgálatban lévőknek, mint az ellátásban állóknak, megfelelő lakás biztosítása céljából.

Tisztek. Lakbér az, amit a lakásunkért fizetünk a háztulajdonosnak.

Tisztek gyűjtőnév alá tartoznak a tiszteken (hadnagytól felfelé) kívül a lhadapródi-, hadapród tiszthelyettesi és zászlósi (hasonló állású) rendfokozatok is.

Legénység. Legénység gyűjtőnév alá tartoznak próbacsendőrtől alhadnagyig (hasonló állású) az összes csendőrségi egyének.

Közhatósági orvos. Közhatósági orvos a vármegyei, városi, kerületi tisztí főorvos. A körorvos nem közhatósági orvos.

Szolgálatképtelen.
Mindennemű szol-
gálatra alkalmat-
lan.

Szolgálatképtelen, továbbá a mindennemű szolgálatra alkalmatlan kifejezés nem egyértelmű a teljes munka és keresetképtelenséggel, sem pedig azzal, hogy valaki mindennemű szolgálatra alkalmatlan, hanem azt jelenti, hogy mint a csendőrség tagja a csendőrségi szolgálat minden ágában, mindennemű beosztásban a szolgálat teljesítésre alkalmatlan.

Teljesen munka- és keresetképtelennek csak azt a csendőr egyént lehet tekinteni, aki az orvosi megvizsgálatajáról kiállított közhatósági orvosi bizonyítvány szerint mindennemű munkára, illetőleg keresetre mindenkorra képtelen. (1925. évi 7.000/M. E. sz. rendelet 111. pont, 2. bekezdés.)

Utalványozás alatt az utalványozó hatóságnak (a csendőrségi nyugdíjakat illetően a belügyminiszternek) a kifizetendő járandóságok folyósítására vonatkozó rendelkezéseit értjük.

Kiutalás alatt a csekknek — az ezek kiállítására jogosult közegek által — az utalványozott összegre való kiállítását, illetőleg a kiállított csekk alapján a póstakarékpénztár részéről történt folyósítását, vagy a letiltott összegnek bírói kiutalását kell érteni.

Rövidítések:

- M. E. r. = minisztériumi (kormány) rendelet.
 B. M. r. = belügyminiszteri rendelet, vagy körrendelet.
 P. M. r. = pénzügyminiszteri rendelet.
 t. c. = törvénycikk.
 Cs. K. = Csendőrségi Közlöny.
 H. K. = Honvédségi Közlöny.
 P. K. = Pénzügyintézet Központ.
 eln. = elnöki.
 besz. szolg. = beszámítható szolgálati idő.
 besz. jav. = beszámítható javadalmazás.
 P. f. = pengő — fillér.
 fiz. fok., vagy f. f. = fizetési fokozat.
 ny. cs. = nyugdíj csoport.

Első rész.

Katonai nyugdíjtörvény (1921. évi XXXII. t. c. a katonai ellátásról).

A katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartoznak:

1. a bármikor nyugállományba helyezett, várakozási illetményekkel szabadságolt, csendőr tisztek, (hasonlórangúak);
2. az 1934. évi január hó 1-től kezdve nyugállományba helyezett, várakozási illetményekkel szabadságolt: csendőr legénység;
3. az 1934. évi január hó 1-én és az ezt követő időben a tényleges állományban elhalt, továbbá ugyanezen időtől kezdve nyugállományba helyezett, várakozási illetményekkel szabadságolt:
 - a) csendőr tisztek (hasonlórangúak) özvegyei és árvái,
 - b) csendőr legénység özvegyei és árvái.

1. Kik tartoznak a katonai nyugdíjtörvény hatálya alá?

I. FEJEZET.

Csendőr egyének ellátása.

A tényleges állományban a kincstár fizetést (illetményt), a nyugállományban ellátást (ellátási díjakat) nyújt.

2 Az ellátás nemei.
(A tv. 1. §-a.)

Amiként a tényleges állományban járó fizetés, mint javadalmazás többféle illetményből áll, hasonlóképen többféle a nyugállományban kijáró ellátás is. Ezek a következők:

nyugdíj,
lakáspénz,
sérülési pótdíj,
rokkantvázi ellátás,
családi pótlék (1912. évi XXXV. t. c. és 1920. évi 8.900/M. E. sz. rendelet).

A) Nyugdíj

Nyugdíj alatt csak a havi nyugdíjat értjük, tehát a lakáspénzt, stb. nem.

3. Hányféle a nyugdíj?

A nyugdíj lehet: állandó és időleges.

4. **Allandó nyugdíjra felülvizsgálat nélkül** kinek van igénye? (A tv. 2. §-a.)

Minden havidíjat, vagy havizsoldot élvezett, nyugállományba helyezett, csendőr egyénnek állandó nyugdíjra van igénye és pedig:

felülvizsgálat nélkül:

1. ha 60-ik életévét betöltötte,

2. a rangosztályba nem sorozott havidíjasnak és allisznek a valósággal eltöltött, hadiévekkel együtt számított, 18 szolgálati év után, vagy

a valósággal eltöltött, hadiévekkel együtt számított, 15 szolgálati év után, abban az esetben, ha ebből legalább 10 év arcvonalbeli szolgálatban telt el,

3. ha hivatalból legalább 9 év, 6 hó és 1 napi beszámítható szolgálati idő után nyugdíjazzák.

5. Ki tarthat **felülvizsgálat útján** igényt **állandó nyugdíjra**? (A tv. 3. §-a.)

Felülvizsgálat útján állandó nyugdíj jár annak:

1. akinek beszámítható szolgálati ideje 9 év, 6 hó és 1 napot tesz ugyan ki, de szolgálathéptelenné, azaz csendőrségi szolgálatra tartósan alkalmatlanná vált,

2. aki bármilyen kis szolgálati idő után annak folytán vált tartósan szolgálathéptelenné, hogy

a) *hadiszolgálatteljesítés* következtében saját hibáján kívül megsérült, vagy egészségét tartósan megrontotta,

b) *másként*, de saját hibáján kívül, a szolgálatteljesítés alatt, a szolgálattal szoros kapcsolatban, a csendőri szolgálat sajátosságai következtében, tehát a *szolgálat által*, vagy pedig a szolgálati tartózkodásra kijelölt, vagy valamilyen szolgálat teljesítése közben érintett helyen uralkodó betegség következtében sérült meg, vagy rontotta meg tartósan egészségét,

c) elmebeteg lett, eskórba esett (epilepsia, nyavalyatorés, eszméletlenséggel-összeeséssel és izomgörcsökkel járó rohamok), mindkét szemére megvakult, mindkét szemének látóképessége annyira csökkent, hogy csak igen nagy tárgyakat ismer fel közvetlen közletről, illetőleg csak a sötétséget tudja megkülönböztetni a világosságtól, továbbá, hogy hallását, vagy beszélőképességét egészen elvesztette, vagy hűdés (paralysis, az izmok, vagy idegek működésének hiánya) következtében tehetetlenné vált.

6. **Időleges nyugdíj** kinek jár, mennyi időre? (A tv. 4. §-a.)

Időleges nyugdíj annak jár, aki nem az 5. pontban felsoroltak szerint, a *szolgálat alatt* ugyan bár, de nem a *szolgálat által* vált szolgálathéptelenné, mielőtt a 9 évi, 6 havi és 1 napi beszámítható szolgálati időt elérte volna.

Az időleges nyugdíj annyi évre jár, mint amennyi a tényleges szolgálatban egészen, vagy részben a valóságban eltelt (a hadi éveket is beszámítva). Pld. ha valakinek 6 év és 1 napi tényleges szolgálata, ezenkívül pedig még 1 hadi éve is van, vagyis összes szolgálati ideje 7 év és 1 nap, ezen szolgálati idő után már 8 évi időtartamra jár időleges nyugdíj.

Időleges nyugdíjnál a felemelten számítható idő nem jön figyelembe. Ha azonban ennek figyelembe vétele mellett, a beszámítható szolgálati idő a 9 év, 6 hó és 1 napot eléri, ez esetben már nem időleges, hanem állandó ellátás jár. Pld. ha valakinek a valóságos szolgálati ideje 8 év, 4 hó és 1 nap, ennél a felemelés (7 hó 8-nak számítva) 1 év és 2 hó, összesen 9 év, 6 hó és 1 nap, tehát már állandó nyugdíjra van igénye.

Ha időleges nyugdíjjal ellátott csendőr egyént, a csendőrség vagy a hadsereg igazgatás valamely ágazatában alkalmaznak, akkor az érdekelt az alkalmazás tartama alatt — az eredeti élvezeti időtartamon túl is — időleges ellátási díjának élvezetében marad s a nyugállományba való visszahelyezés alkalmával állandó nyugdíjra nyer igényt, ha összes beszámítható szolgálati ideje legalább a 9 év, 6 hó és 1 napot eléri. (L. még 7—9. pontokat.)

Az időleges nyugdíj élvezetének lejáratí idejét nem hosszabbítja meg az, ha 6 hónapnál hosszabb tartamú szabadságvesztés-büntetésre történt elítélés folytán, azt beszüntették.

Olyan katonai (csendőr) személyek, akiknek a tényleges szolgálatban való további meghagyása az erre vonatkozó szabályzatok szerint meg nem engedhető, a szolgálati idejüknek megfelelően időleges, vagy állandó nyugállományba helyezhetők.

Az ilyen módon való nyugállománybahelyezés előzetes felülvizsgálat nélkül és a netán fennálló tényleges szolgálati kötelezettség feloldása mellett történik.

A hivatalból nyugállományba helyezett egyének nyugdíjának megállapításánál a csendőrségi pótdíj és esetleges korpótdíj elvileg nem számíthatók be. Helyette a havi 20-40 pengő étkezési pénz képez beszámítható javadalmazást, de csak a legénységénél. A tiszteknél nem. Ha azonban a szolgálatban 40 évet valósággal (effektív) eltöltöttek, vagy életük 60-ik évét betöltötték volna, úgy ezeknél is beszámítható a csendőrségi pótdíj és esetleges korpótdíj is. Lásd még 31. pont utolsó bekezdés.

Beszámítható szolgálati idő a tényleges szolgálatban, a nyugállományba helyezésig valóságban eltöltött, a felemelten számítható idő és a hadjáratí évek összessége.

Beszámítható:

a) minden tényleges csendőri, próbacsendőri és katonai szolgálati idő, tekintet nélkül a közbeeső időmegszakításokra;

b) minden — az állammal az ellátás szempontjából, viszonyos-
szágban álló — közhatalosnál teljesített szolgálat, amely szolgálatot az érdekelt a 18. életév betöltése után, nyugdíjjogosultsággal bíró állásban töltötte el, abban az esetben, ha a csendőri (katonai) szolgálatot megelőző —, vagy a két csendőri (katonai) szolgálat közötti polgári szolgálatból 30 napnál nem hosszabb megszakítás után lépett be a csendőrséghez (katonasághoz), (a katonai nyugdíjtörvény-

7. Időleges nyugdíjnál kedvezményes időszámítás nincs.

8. Időleges nyugdíj élvezete tényleges szolgálatot teljesítőknél.

9. Időleges nyugdíj lejáratá elítélteknél.

10. Nyugállománybahelyezés hivatalból.

11. Mi a beszámítható szolgálati idő. (A tv. 5. §-a.)

ben a szolgálati időre nézve alsó életkorhatár kijelölve nincs, ezért a katonaságnál stb.-nél a 18. életév betöltése előtt teljesített szolgálati időt is beszámítják);

c) az elcsatolt területeken 1921. évi július hó 26-ig — külön engedély nélkül is — töltött idő, ha az érdekelt állomáshelye azelőtt ott volt.

12. Kedvezményes időszámítás.

Felemelten számít és pedig:

1. minden teljes 4 hónap 5 hónapnak:

a) tiszteknél a katonaállományban s egyidejűleg csapatszolgálatban, tiszti rendfokozatban töltött idő;

b) orvosoknál csapatszolgálatban, vagy kórházi szolgálatban töltött idő;

2. minden teljes 7 hónap 8 hónapnak:

a) tiszteknél a katonaállományban, de nem csapatszolgálatban, tiszti rendfokozatban töltött minden szolgálati idő;

b) tiszteknél nem katonaállományban, de az alább felsorolt, rangosztályba sorolt havidíjasi állománycsoportok bármelyikében töltött szolgálati idő, u. m. lelkész, hadbíró, orvos, gazdasági tiszt, állatorvos, stb.;

c) tiszteknél és altiszteknél (csendőrtől alhadnagyig) az arc-vonalbeli szolgálati idő.

3. Felemelten számítanak még az 1921. évi XXXII. t. c. életbe lépése (tehát 1921. évi augusztus hó 1.) előtt eltöltött azok a szolgálati alkalmazásokban töltött idők, amelyeket az 1875. évi LI. t. c. értelmében felemelten kell számítani. Ezek a következők:

a) a katonai képző intézetekben szolgálatot teljesítő tiszteknél, katonai lelkészeknél és katonai hivatalnokoknál, tanári, vagy tanítói minőségben *teljesen eltöltött minden év 16 hónapnak*, a bécsi cs. és kir. katonai állatgyógyintézet tanároknál pedig e minőségben *teljesen betöltött minden 3—3 év, 4—4 évnél*;

b) a térképezésnél és háromszögelésnél aligazgatói-, térképész-, osztályvezetői-, háromszögeli-, vagy háromszögeli segédi minőségben *teljesen eltöltött minden év 16 hónapnak*;

c) a volt hajóhad valamely hajóján békében szolgálatot teljesítő tengerészeti tiszteknél (hasonló ranguaknál) lelkészeknél, hadbíráknál, orvosoknál és hivatalnokoknál *minden egyes teljes év 16 hónapnak*.

Altiszteknél a térképészetnél (háromszögelésnél) töltött szolgálati ideje a fenti kedvezmény szerint számít, a haditengerészetnél, annak valamely hajóján teljesített békebeli szolgálati idejének minden 3 éve 4 évnél, de csak a 10 évi szolgálati időn túli hajónlét tartama.

13. Tiszteknél csapatszolgálatnak mi számít:

Csapatszolgálatnak tekintendő a volt m. kir. honvédségnél (nemzeti hadseregnél), népfelkelésnél, csendőrségnél és vámőrségnél, to-

vább a volt közös hadseregben, vagy a haditengerészetnél, végül **a)** a katonaságnál, a jelenlegi honvédségnél, csendőrségnél, halárőrségnél, folyam-
őrségnél, testőrségnél, koronaőrségnél és képviselőháziőrségnél, csapatállományban, csapatkiképzéssel foglalkozó szolgálatban, vagy olyan szakképző intézetekben (tanfolyamokban) töltött idő, melyekbe a tisztek egyenesen a csapatkiképzés (csapatvezetés) érdekében vezényeltek.

Ennek megfelelően a csendőrségnél csapatszolgálatot teljesítő **b)** a csendőrség-tiszteknek tekintendők: a kerületi- és ennél alacsonyabb parancsnokok, ezek szervezetszerű helyettesei és segéd tisztjei, a csendőrkerületi parancsnokságok beosztott törzstisztjei és katonállományú előadótisztjei és végül a nyomozó és tanalakulatok összes katonállományú tisztjei (a tanfolyamhallgatók is).

Arcvonalbeli szolgálatnak tekintik általában mindazon szolgálati időt, mely a 18. pontban *nem arcvonalbeli szolgálat*-nak megjelölve nincs. Az ott felsoroltak közül az őrök, szakács, küldőnc, továbbá a gépkocsi-, fegyverszaki-, patkoló-, tűzér-, utász-, híradó-, kerékpáros-, Hughes- és rádiós műszaki személyzet szolgálata, amennyiben ilyenek »csapatoknál« rendszeresített helyen teljesítenek szolgálatot, arcvonalbeli szolgálatnak számít.

14. Legénységnél arcvonalbeli szolgálatnak mi számít:
a) a katonaságnál, stb?

Arcvonalbeli szolgálatnak számít a csendőrségnél: az őrsőkön, továbbá a szakaszparancsnoki, vagy a tanalakulatoknál segédoktatói és hallgatói minőségben teljesített szolgálat, nemkülönben a nyomozó alosztályoknál szolgálatvezetői minőségben, valamint ezen utóbbi alakulatok külső csoportjánál bármely minőségben teljesített szolgálat.

b) a csendőrségnél?

A szolgálati időnek kedvezményes számítása szempontjából tiszti rendfokozatnak tekintendő a hadapródi, hadapród tiszthelyettesi és zászlósi (hasonlórangu) rendfokozat is.

15. Tiszti rendfokozatnak tekintendő:

A kedvezményes számításokkal a valósággal eltöltött szolgálati időhöz 5 évnél többet hozzászámítani nem lehet. (A hadiéveket természetesen ettől függetlenül és ezen felül be lehet számítani. Lásd 23. pont.)

16. A felemelés maximuma 5 év.

Egyszerűen felemelés nélkül számít:

a) tiszteknek a legénységi állományban, de nem arcvonalbeli szolgálatban, továbbá a 13. pont alatt fel nem említett, valamely rangosztályba sorolt havidijasi állománycsoportban töltött szolgálati ideje;

17. Milyen szolgálat számít egyszerűen csak?

b) altiszteknek (csendőrtől alhadnagyig) legénységi állományban, de nem arcvonalbeli szolgálatban töltött szolgálati ideje.

Nem arcvonalbeli szolgálatnak tekintik a csendőrlégénységnél: az összes irodai és egyéb segéd munkások (raktárkezelők, sokszorosítók, nyilvántartók, rádiótávirások és rádióműszerészek) a fegyver-, a patkoló- és műmesterek, a számvivő altisztek (gazdászati tiszt-
18. Mit tekintenek nem arcvonalbeli szolgálatnak:
a) a csendőrségnél?

helyettesek) és végül a nyomozó alosztályok csoportjánál beosztottak szolgálata.

b) a katonaságnál, stb?

Nem arcvonalbeli szolgálatnak tekintendő szolgálati beosztások a jelen törvény hatálya alá tartozó főbbi fegyveres testületnél: írnok, számvívó, nyilvántartó, jegyzőkönyvvezető, foglár, kulcsár, zenész, rajzoló, kőszíjkezelő (nyomdász), raktárkezelő, épületkezelő, intézeti felügyelő, felügyelő, torna- és vívósegédoktató, telepgondnok, szíjgyártó, nyerges, asztalos, bognár, cipész, szabó, szakács, küldőnc, a központi rendőrszolgálat iskola őrszolgálatának, valamint az élelmszer- és ágyüzemek legénységi személyzete, gépkocsivezető, patkoló- és műszaki személyzet (műmesterek).

19. Négy hónapon át tartó más szolgálati beosztás.

A legalább négy hónapon át tartó más szolgálati beosztás (a helyettesítést is beleértve) már figyelembe jön abból a szempontból, hogy a fentiek szerint miként (4 hó 5-nek, 7 hó 8-nak, vagy minden felemelés nélkül, tehát egyszerűen) számíttassék.

20. Évtörredék.

A beszámítható szolgálati időhöz igazodó nyugellátás %-ának megállapításánál a 6 hónapi és ezen aluli szolgálati idő nem jön számításba. A 6 hónapi és 1 napi beszámítható szolgálati idő azonban már 1 teljes évnek számít akkor, ha a beszámítható szolgálati idő a 9 év, 6 hó és 1 napot eléri.

21. Hónapok mi kénli számítása.

Az év minden egyes hónapját 30 nappal kell számítani. Ha azonban valaki valamely hónap 31-én kezdi szolgálatát, akkor ezt is be kell számítani.

22. 4 és 7 hónapot ki nem tevő törredék.

A felemelten való számításnál csak a valósággal eltöltött minden teljes 4, illetve teljes 7 hónapot lehet 5-nek, illetve 7-nek számítani, a törredék elesik. Pld. 16 év, 2 hónap = 194 hónap szolgálati időből a 4 hó 5-nek számításánál 48 egész 4 hónap van s megmarad még 2 hónap, ez a törredék 2 hónap-, úgyszintén 7 hó 8-nak való számításánál 27 egész 7 hónap van és az ebből felmaradó 5 hó törredék szintén elesik.

23. Hadiévek. (A tv. 7. § a.)

Hadjáratban, vagy hadifogságban töltött időért hadiéveket kell számítani.

A hadiéveket az ellátásra való igény és az ellátás megállapítása szempontjából a valósággal eltöltött szolgálati évekkal egyenlőknek kell tekinteni, de azokat felemelten számítani nem lehet.

Amennyiben azt az évet, mely hadiév számítására igényt ad, kellő igazolás hiányában beszámítani nem lehet, ez esetben azon évet, vagy éveket, hadiévnek sem lehet számítani.

Ha egy és ugyanazon naptári évben több hadjárat lenne, ezek közül csak egyet lehet hadiév gyanánt egy és ugyanazon személynek beszámítani.

Hogy egy hadjárat után, hány hadiévet, mely személyeknek,

mily feltételek mellett lehet számítani, ezt esetről-esetre az Államfő határozza meg.

A legutóbbi világháborúban az 1914. évi július hó 25-étől kezdődőleg — az 1919. naptári év végéig eltelt időt — a március hó 21-től augusztus hó 1-ig terjedő időszak kivételével — lehet hadiéveknek számítani. (1915. évi december hó 10-én kelt legfelső had- és hajóhadparancs. Az 1920. évi április hó 17-én kelt Kormányzói magas elhatározás. Az 1915. évi 4.401/M. E. számú rendelet.)

A Kormányzó Ur Ő Főméltósága 1923. évi október hó 15-én kelt magas elhatározásával elrendelte, hogy az 1919. évet követő évek közül az 1922. év végéig mindazok hadiéveknek számíttassanak, melyekben érdekelt legalább 3 hónapot hadifogságban töltött, ha egyébként a hadifogságba jutás és a hadifogságban tanúsított magatartása igazolt. A legutóbb követett gyakorlat szerint azonban az utólagos igazolást — különböző okokból — már nem követelik meg.

24. Az 1920., 1921. és 1922. éveknek hadiévekül számítása.

Egy hadiévet számítanak annak, aki a volt háború folyamán 1. legalább 3 hónapon át tényleges szolgálatot teljesített, tekintet nélkül arra, hogy ezt a 3 hónapot egyfolytában, vagy megszakításokkal, vagy több naptári évben töltötte-e,

25. Egy hadiévet kinek kell számítani?

2. tekintet nélkül teljesített szolgálatának időtartamára:

a) harcban vett részt, vagy

b) az ellenség előtt megsebesült, vagy

c) hadviszontagságok, köztük járványos betegség következtében a szolgálatra képtelenné vált.

Több hadiévet annak számítanak, aki a volt háború folyamán több naptári évben teljesített tényleges szolgálatot; mindegyik naptári év után egy-egy évet kell mint hadiévet hozzászámítani, ha érdekelt a naptári évek mindegyikében:

26. Több hadiévet kinek kell számítani?

1. legalább 3 hónapon át teljesített tényleges szolgálatot (akár megszakításokkal is), vagy

2. ha, tekintet nélkül teljesített szolgálatának időtartamára, a 25. pont 2. alatti rendelkezések alá esik.

A hadifogságban töltött időt úgy kell számítani, mintha az érdekelt továbbra is hadiszolgálatot teljesített volna (tehát hadiéveknek kell tekinteni), de csak abban az esetben, ha a hadifogságba jutás körülménye és a hadifogságban tanúsított magatartás igazolva van. L. még a 24. pont utolsó mondatát.

27. Hadifogságban töltött idő.

Nem tekinthetők hadifogságban voltaknak azok, akik nem az arcvonalban teljesített szolgálat közben, hanem más módon jutottak hadifogságba. Ilyenek azok, akiket a világháború kitörésekor ellenség által már megszállt területen hadifoglyokká nyilvánítottak, továbbá azok, akiket az ország egyes részeinek a világháború alatti ellenséges megszállás közben, mint hadköteles korban levőket hadifoglyoként elhurcoltak, vagyis általában az ellenség által internált egyének.

28. Kik nem tekintendők hadifogságban voltaknak?

29. Katonai szolgálati idő utólagos igazolása. (5.300/M. E. 1922. sz. rendelet 8. pont.)

Aki a szolgálati idejét, a katonai anyakönyvi lapjával igazolni nem tudja, annak ezt az alábbiak szerint kell igazolni:

1. A volt csapattest, vagy az annak felszámolását intéző hatóság által. Ha a volt csapattest élesatolt területen állomásozott, vagy az említett igazolvány egyéb okok miatt nem szerezhető be, a katonai szolgálatot a vele együtt szolgált két hivatásos, vagy tartalékos (szkv. népf.) tisztnak írásbeli nyilatkozatával, ha tiszti nyilatkozatot beszerezni lehetetlen, a vele együtt szolgált 2 volt legénységi állományu egyénnek esküvel megerősített tanuságtételével kell igazolni. A nyilatkozatot, illetőleg esküt, a tanuk lakóhelyén állomásozó katonai parancsnokság előtt, ha pedig ilyen tanuk lakóhelyén nincs, a községi előljáróság (városokban a polgármester) előtt kell tenni. A községi előljáróság (polgármester) a nyilatkozatot, illetőleg a tanuságtételről szóló jegyzőkönyvet láttamozza. Tényleges állományu tisztek nyilatkozatainál a láttamozás csak a sajátkezű aláírás hitelesítésére terjed ki. Ha a tanuk különböző helyeken laknak, a szóban forgó teljesített szolgálatról két külön nyilatkozatot kell kiállítani.

2. Ha a hadifogságot a m. kir. honvédelmi minisztérium volt 36. osztályától beszerzett, vagy valamely hazai leszerelő tábor, vagy katonai igazoló biottság részéről kiállított bizonyítvánnyal érdekelt nem tudja igazolni, úgy az 1. alatt említett és az érdekelttel együtt volt egyéneknek az 1. alattiak szerint kiállított nyilatkozatával (jegyzőkönyvvel) is lehet igazolni a hadifogságban töltött időt.

Hangsúlyozzuk, hogy a volt előljáróknak —, vagy 2 bajtársnak úgy az 1., mint a 2. alatti időkre vonatkozó igazolását csak másodsorban és akkor fogadják el, ha a volt csapattestnek stb. írásbeli nyilatkozata is be van csatolva arról, hogy azoknál a kérdéses szolgálati idők igazolására vonatkozó okmányok hiányzanak, vagy hiányosak stb.

Nem számítható be:

1. a nyugalóállományban ellátási díj élvezetében töltött idő,
2. a várakozási illetményekkel, vagy ezek nélkül töltött szabadság,
3. a szökevényként távol töltött idő,
4. a 6 hónapot meghaladó szabadságvesztés büntetés ideje,
5. a katonai jellegről való leköszönést-, a bírósági-, becsületügyi-,

fegyelmi-, közigazgatási úton történt elbocsátást megelőző szolgálati idő. Ha részükre azonban kivételes ellátás engedélyeztetnék, úgy a beszámítható szolgálati idő megállapításánál, ezeknél ezt az időt is figyelembe kell venni,

6. az 1929. évi XV. t. c. alapján végkielégítetteknek a végkielégítés előtt eltöltött szolgálati ideje, még abban az esetben sem, ha a végkielégítés visszafizetését felajánlanák.

7. Az 1921. évi július hó 26. (trianoni békeszerződés hatályba lépése) után az átsatolt területen eltöltött idő.

30. Be nem számítható idő. A tv. 6. §. és 1929. XV. t.-c.)

Beszámítható javadalmazás a tényleges szolgálat alatt utoljára 31. Beszámítható járó a nyugdíj szempontjából figyelembe veendő illetmények, te- javadalmazás.
hát a havidíj (havizsold), csendőrségi pótdíj (étkezési pénz, lásd 33. pont utolsó bekezdését) és esetleges korpótdíj együttes összege. Beszámítható javadalmazásként jelenleg a ténylegeseket megillető — csökkentés nélküli — illetményeket kell tekinteni, mert az ellátási díjakat külön kell csökkenteni s így, ha a csökkentett összegű tényleges fizetés véletlénként figyelembe beszámítható javadalmazásként, ezáltal kétszeresen csökkentenék az ellátási díjakat. 1931. évi 5.000/M. E. 5 §. 2. bekezdés, 1931. évi 7.000/M. E. 7. §., 1932. évi 3.000/M. E. 11. §., 1933. évi 1.400/M. E. 10. §. (Lásd még 39. pont.)

Az 1930. évi XXVI. t.-c. alapján rendszeresített csendőrségi pótdíj és esetleg élvezett korpótdíj csak azoknál képez beszámítható javadalmazást, akiket

1. a szolgálatban valósággal eltöltött 40 év után, vagy
2. életük 60-ik évének betöltése után, vagy pedig
3. mint mindennemű szolgálatra alkalmatlanokat *felülvizsgálat útján* helyeztek nyugállományba.

Ez a csendőrségi pótdíj egyedül és kizárólag csak azoknál képez beszámítható javadalmazást, akiket az 1930. év június hó 30-át követő időben helyeztek nyugállományba (várározási illetményekkel szabadságoltak), akik tehát ezt a csendőrségi pótdíjat a tényleges állományban is élvezték. Az előbb nyugállományba helyezetteknél senkinél sem számítható be tehát ezen csendőrségi pótdíj. (A régi csendőrségi pótdíjra nézve lásd a 245. pontot.)

A közétkezési pénz csak a legénységnél képezhet beszámítható javadalmazást, de csak akkor, ha a csendőrségi pótdíja beszámíthatására előírt feltételek egyike sem forog fenn. A csendőrségi pótdíj és étkezési pénz együttesen beszámítható javadalmazást sohasem képeznek, hanem vagy az egyik, vagy a másik. L. 10. pont.

A beszámítható javadalmazásnak megfelelően jelenleg 4 féle nyugdíjcsoporthoz van és pedig:

I. az 1925. évi július hó 1. előtt 5.000/- és 5.100/M. E. 1924. számu —,

II. az 1925. évi július hó 1. és 1927. október hó 31. között, a 7.000/M. E. 1925. számu —,

III. az 1927. évi november 1. és 1930. évi június 30. között a 9.000/M. E. 1927. számu —,

IV. az 1930. évi július hó 1-től kezdve, a 3.260/M. E. 1930. számu rendeletek értelmében nyugállományba helyezettek csoportja.

Hogy a 4 féle nyugdíjcsoporthoz, az egyes rendfokozatokban és ezen belül az egyes fizetési fokozatokban, a beszámítható szolgálati évekhez képest mily összegű a beszámítható javadalmazás ezt a II—XI. táblázatok tüntetik fel.

32. A csendőrségi pótdíj és korpótdíj, valamint a közétkezési pénz mikor képez beszámítható javadalmazást?

33. Hány nyugdíjcsoporthoz van?

34. A beszámítható javadalmazás összege.

35. A nyugdíj mily
összegű?

A nyugdíj a beszámítható javadalmazásnak az a %-a, amely % a beszámítható szolgálati időhöz igazodik.

A kiszámítás alapját tehát a beszámítható szolgálati idő és a beszámítható javadalmazás képezik.

Az állandó nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati idő (9 év, 6 hó és 1 nap) után a beszámítható javadalmazás 40%-a, minden további év után pedig annak további 2%-a és így 40 évi (39 év 6 hó, 1 nap) beszámítható szolgálati idő után a teljes összegű, jelenen a 100%-os beszámítható javadalmazás, jelenleg ennek megfelelően csökkentett összege illetékes.

Időleges nyugdíjat élvezőknél a nyugdíj jelenleg — tekintet nélkül a beszámítható szolgálati időre — a beszámítható javadalmazásnak mindig 24%-át teszi. Kivétel a sérülési pótdíjban való részesülés, vagy a teljes munkaképtelenség esete, amikor ez 40%.

36. Hatvanöt éve-
sek nyugdíja.

Az 1927. évi június hó 30-át követő időben a 65. életévüket betöltött és 1925. évi július hó 1. előtt nyugállományba helyezett, I. nyugdíjcsoporthoz (5.000/- és 5.100/M E. 1924. sz. rendelet) nyugállományu egyének részére, a 65. életév betöltése napját követő hó 1-től kezdve azt a nyugdíjat, kegydíjat, stb. kell újból megállapítani, amely az 1925. évi július hó 1. és 1927. évi október hó 31. között (II. csoportbeli nyugdíjasok 7.000/M E. 1925. sz. rendelet) nyugállományba helyezettek részére illetékes. (Az 1927. XI. t.-c. 12. §-ának 1. bekezdésében nyert felhatalmazás alapján kiadott 6.670/M E. 1927. sz. rendelet.)

Az új nyugdíjmegállapítás után elvileg mindenki a régi fizetési fokozatával azonos számú új nyugdíjfokozatba kerül. Kivétel az ezredesi és századosi rendfokozatnál van.

Mióta azonban a 39. pont alatt tárgyalt csökkentési rendeletek érvényben vannak, a nyugdíjak illetően új megállapításának jelenleg csak az altábornagyi és tábornoki nyugdíjaknál van, illetve volt gyakorlati jelentősége, a többi alacsonyabb rangosztályok utáni és a legénységi újbóli nyugdíjmegállapításoknál a nyugdíj összege ezzel ez idő szerint nem emelkedik. Azért nem, mert a csökkentésekre vonatkozó rendeletek szerint ezredestől lefelé a zászlósi rangosztályig és a legénységnél a tiszthelyettesi (legrégibb, 1924. július hó 1. előtti alhadnagyi nyugdíjcsoporthoz nincs) rendfokozattól lefelé a csendőrig, illetve a próbacsendőrig is, ha nyugdíjat kap valamilyen címen az érdekelt próbacsendőrről, mindig kedvezőbb, tehát nagyobb az I. nyugdíjcsoporthoz tartozó nyugdíja, mint a II. nyugdíjcsoporthoz tartozó nyugdíja.

A csökkentések megszűnte után azonban természetesen az I. csoportbeliek nyugdíjánál a II. csoportbeliek nyugdíja lesz a kedvezőbb s akkor fogják csak részükre valószínűleg ezt a II. csoportbeli nyugdíjat utalványozni.

Ezen 65. évesek nyugdíját éppen ez okból, vagyis a nyugdíj-csökkentések megszüntetésének esetére állapítják meg újból, mert jelenleg a legtöbb esetben az újbóli megállapítás után is csak az előbbi, tehát az I. nyugdíjcsoporthoz tartozó nyugdíjat folyósítják továbbra is, mert az a kedvezőbb.

Az újbóli megállapítást kérni nem kell, azt hivatalból eszközlik. Kíváncsú azonban a 65. életév betöltését megelőzőleg legalább 2 hónappal írásban bejelenteni a belügyminiszterium VI. b. osztályának, a nyilvántartó gazdasági hivatal utján a születési időt (év, hó, nap). A bejelentéshez csatolni kell a születési anyakönyvi kivonatot, vagy valamely közhatalóság által kiállított olyan okmányt, amely a pontos születési időt tartalmazza. Erre azért van szükség, mert a születési adatok nincsenek mindenkinél nyilvántartva. (90.163/VI. b. 1927. sz. belügyminiszteri körrendelet. Cs. K. 19/1927.)

Az I. nyugdíjcsoporthoz tartozó ezredeseknél 2, a II. nyugdíjcsoporthoz pedig már 3 fizetési fokozat volt. A besorolás úgy történik, hogy aki a legalacsonyabb fizetési fokozatban volt, marad a legalacsonyabban, vagyis a 3.-ban. Aki az 1.-ben volt az az új 1.-be, vagy a 2.-be kerül. Az 1.-be az kerül, aki az ezredesi rendfokozatban legalább 4 évet és 1 napot ténylegesen szolgált, továbbá azok akik tábornoki címet és jelleget kaptak. A többiek az újonnan megállapított nyugdíj 2. fokozatába kerülnek.

A századosoknál az I. nyugdíjcsoporthoz 4, a II. nyugdíjcsoporthoz 3 fizetési fokozat volt. Ezeknél a besorolás úgy történik, hogy az I. csoport 1. és 2. fizetési fokozatbeliek, a II. csoport 1.-be, az I. csoport 3. fizetési fokozatbeliek, a II. csoport 2.-be és végül az I. csoport 4. fizetési fokozatbeliek, a II. csoport 3.-ba kerülnek.

1. A nyugdíj összegét, hogy kiszámíthatjuk, mindennek előtt meg kell állapítani:

- a) a beszámítható szolgálati időt (11. pont);
- b) a beszámítható szolgálati időnek megfelelő százalékot (35. pont);
- c) a havi beszámítható javadalmazást (31–34. pont).

2. Ezek ismerete után a nyugdíj a beszámítható havi javadalmazásnak annyi százaléka lesz, mint amennyi százalék a beszámítható szolgálati időnek megfelel. Ez a nyugdíj azonban jelenleg csökkentve van.

3. A csökkentés nélküli nyugdíjösszegeből tehát a csökkentésekre vonatkozó rendeletek (39. pont) szerinti százalékot (40. pont) le kell vonni s a megmaradt összeg lesz a ma élvezhető havi nyugdíj.

A nyugdíj kiszámításához gyakorlati példák:

1. a) ha a beszámítható szolgálati idő: 45 év, 7 hó, 21 nap (40 év);
b) ennyi szolgálati idő után a beszámítható javadalmazás 100%-a jár;

37. Az I. nyugdíjcsoporthoz tartozó ezredesei és századosok fizetési fokozatba sorolása a II. nyugdíjcsoporthoz.

38. A nyugdíj kiszámítása. Példák.

c) beszámítható havi javadalmazás: $660 + 140 = 800$ pengő;

2. csökkentés nélküli havi nyugdíj: $\frac{800 \times 100}{100} = 800$ pengő;

3. csökkentett havi nyugdíj: $660 - \frac{660 \times 32}{100} + 140 - \frac{140 \times 50}{100} = 660 - 211.20 + 140 - 70 = 448.80 + 70 = 518.80$, illetve az I. táblázat 3. megjegyzése szerinti összehasonlítás után a régebbi nyugdíjakkal (lásd 37. pont is) $= 462.40 + 70 = 532.40$ pengő.

b) alezredes 1. fiz. fok. és II. fok. korpótdíj, IV. nyugdíjcsoporthoz.

1. a) ha a beszám. szolg. idő: 44 év, 3 hó, 9 nap (40 év);

b) e szolg. idő után a besz. javad. 100%-a jár;

c) beszám. havi javadalm.: $458 + 162 + 30 = 650$ pengő;

2. csökk. nélküli havi nyugd.: $\frac{650 \times 100}{100} = 650$ pengő;

3. csökkentett havi nyugdíj: $458 - \frac{458 \times 32}{100} + 162 - \frac{162 \times 50}{100} + 30 - \frac{30 \times 50}{100} = 458 - 146.56 + 162 - 81 + 30 - 15 = 311.44 + 81 + 15 = 407.74$, illetve az I. táblázat 3. megjegyzése szerinti összehasonlítás után a régebbi nyugdíjakkal, $340 + 81 + 15 = 436$ pengő.

c) százados 1. fiz. fok. IV. nyugdíjcsoporthoz.

1. a) ha a besz. szolg. idő: 35 év, 6 hó, 1 nap = 36 év;

b) e szolg. idő után a besz. jav. 92%-a jár;

c) besz. havi javad.: $287 + 153 = 440$ pengő;

2. csökk. nélküli havi nyugd.: $\frac{287 \times 92}{100} + \frac{153 \times 92}{100} = 264.04 + 140.76 = 404.80$ pengő;

3. csökkentett havi nyugdíj: $264.04 - \frac{264.04 \times 31}{100} + 140.76 - \frac{140.76 \times 50}{100} = 264.04 - 81.85 + 140.76 - 70.38 = 182.19 + 70.38 = 252.57$, illetve az I. táblázat 3. megjegyzése szerinti összehasonlítás után a régebbi nyugdíjakkal (37. pont is), $200.19 + 70.38 = 270.57 = 270.60$ pengő.

d) alhadnagy 3. fiz. fok. II. ny. csop.

1. a) ha a besz. szolg. idő: 47 év, 2 hó, 4 nap (40 év);

b) e szolg. idő után a besz. jav. 100%-a illetékes;

c) besz. havi javad.: 143.60 pengő;

2. csökk. nélküli havi nyugd.: $\frac{143.60 \times 100}{100} = 143.60$ pengő;

3. csökkentett havi nyugd.: $143.60 - \frac{143.60 \times 15}{100} = 143.60 - 21.54 = 122.06$, illetve az alhadnagyok VI. táblázatának * alatti megjegyzése szerint, 122.40 pengő.

e) tiszthelyettes, 2. fiz. fok. III. nyugdíjcsoporthoz.

1. a) ha a besz. szolg. idő: 38 év, 6 hó, 1 nap = 39 év;

b) ennyi szolg. idő után a besz. javad. 98%-a jár;

c) besz. havi javadalmazás: 145.40 pengő;

2. csökk. nélküli havi nyugd.: $\frac{145 \cdot 40 \times 98}{100} = 142 \cdot 49$ pengő;

3. csökkentett havi nyugd.: $142 \cdot 49 - \frac{142 \cdot 49 \times 21}{100} = 112 \cdot 57 = 112 \cdot 60$ pengő.

1. a) ha a beszámítható szolg. idő: 37 év, 6 hó, 1 nap = 38 év; f) törzsőrmester, 1. fiz. fok. IV. nyugdíjcsoporthoz tartozik.

b) ennyi szolg. idő után a besz. jav. 96%-a jár;

c) besz. havi javadalmazás: 130 pengő;

2. csökk. nélküli havi nyugdíj: $\frac{130 \times 96}{100} = 124 \cdot 80$ pengő;

3. csökkentett havi nyugdíj: $124 \cdot 80 - \frac{124 \cdot 80 \times 19}{100} = 124 \cdot 80 - 23 \cdot 71 = 101 \cdot 09$, illetve az I. táblázat 5. megjegyzése szerint kerekben 100 pengő.

1. a) ha a besz. szolg. idő: 36 év, 11 hó, 3 nap = 37 év;

b) e szolg. idő után a besz. jav. 94%-a jár;

c) besz. havi javadalmazás: 105 pengő;

2. csökk. nélküli havi nyugdíj: $\frac{105 \times 94}{100} = 98 \cdot 70$ pengő;

3. csökkentett havi nyugdíj: $98 \cdot 70 - \frac{98 \cdot 70 \times 19}{100} = 98 \cdot 70 - 18 \cdot 75 = 79 \cdot 95$, illetve az I. táblázat 4. megjegyzése szerint kikerekítve 80 pengő.

1. a) ha a besz. szolg. idő: 14 év, 6 hó, — nap = 14 év;

b) ezen szolg. idő után a besz. jav. 48%-a, illetve szanálva (42. pont) 28·8%-a jár;

c) besz. havi javadalmazás: 80·40 pengő;

2. csökk. nélküli havi nyugdíj: $\frac{80 \cdot 40 \times 28 \cdot 8}{100} = 23 \cdot 16$ pengő;

3. csökkentett havi nyugdíj: $23 \cdot 16 - \frac{23 \cdot 16 \times 15}{100} = 23 \cdot 16 - 3 \cdot 47 = 19 \cdot 69 = 19 \cdot 70$ pengő.

Az ellátási díjak csökkentésére nézve a következő rendeletek 39. Csökkentésekben intézkedtek:

1. 1931. évi szeptember hó 1-től kezdve 1932. június hó végéig (8. §. 2. bekezdés) az 5.000/M. E. 1931. számu —,

2. 1932. évi január hó 1-től kezdve 1932. június hó végéig (14. §. 1. bekezdés) a 7.000/M. E. 1931. számu —,

3. 1932. évi július hó 1-től kezdve 1933. június hó végéig (22. §. 3. bekezdés) a 3.000/M. E. 1932. számu —,

4. 1933. évi március hó 1-től kezdve az előbbi határidők meghosszabbításával további rendelkezésig (17. §. 3. bekezdés) az 1.400/M. E. 1933. számu rendeletekben.

40. Táblázat a 39. pont szerinti rendeletekhez képest kinek mennyi csökkenti %-ok-ról. Hogy a 39. pont szerinti rendeletekhez képest kinek mennyi százalékkal kell a nyugdíját csökkenteni, azt az I. számú táblázat tünteti fel.

Ez a táblázat egyedül csak a havi nyugdíj csökkentésére vonatkozik, a lakáspénzre és családi pótlékra nem, mert a fenthivatkozott csökkentési rendeletek hatálya jelenleg csak a nyugdíjakra terjed ki.

A lakáspénzre nézve az 1934. I. t. c. alapján kiadott 1.630/M. E. 1934. sz. rendelet érvényes jelenleg. (87—99. pontok.)

A mostani családi pótlékok nem csökkentett, hanem a fenti 3.000/M. E. sz. rendelettel újonnan megállapított családi pótlékok. (100—120. pontok.)

41. Táblázatok a 39. pont szerinti táblázatban feltüntetett csökkentési %-ok alkalmazásával a II—XI. sz. nyugdíjtáblázatokban nem mindig, sőt legtöbbször nem az e szerint csökkentett nyugdíjösszeget találjuk. Ennek oka a következő. Azoknál, akik 1925. július 1. (II. csoport), 1927. november 1. (III. csoport) és 1930. július 1. után (IV. csoport) helyeztetek nyugállományba, a csökkentési %-ok alkalmazása után mutatkozó nyugdíjat összehasonlítjuk az előbbi III., II., illetve I. nyugdíjcsoportba tartozók megfelelően csökkentett nyugdíjával és amennyiben az előbbi csoportba, vagy csoportokba tartozók nyugdíja kedvezőbb, mint az, amely csoportba érdekelt (nyugállományba helyezésekor) tartozik, úgy az előbbi csoportba, vagy csoportokba tartozó azt a csökkentett összegű nyugdíjat folyósítják, amelyik a legkedvezőbb. (7.000/M. E. 1931. sz. rendelet 6. §. 3., 4., 6. — 3.000/M. E. 1932. sz. rendelet 8. §. 2., 3., 5. — 1.400/M. E. 1933. sz. rendelet 8. §. 1.) Pld. ha ma egy 40 évi beszámítható szolgálati idővel bíró, 1. fizetési fokozatba tartozó századost (lásd III. sz. táblázatot), kinek a csendőrségi pótdíj nélkül, a csökkentés nélküli tényleges havi fizetése 287 pengő, nyugdíjaznak, úgy annak, nem ennek a IV. és III. csoportbeli 287 P.-nek 31%-al csökkentett = 198.03 kereken = 198.00 P. nyugdíjat, sem a II. csoportbeli 256 P.-nek 23%-al csökkentett 197.12 kereken = 197.10 P. nyugdíjat, hanem az I. csoportbeli 204.— pengő, illetve annak folytán, hogy az I. csoport 1. és 2. fizetési fokozatbeliek a 7.000/M. E. 1925. sz. rendelettel a II. csoport 1. fizetési fokozatába kerültek, 217.60 pengő + 153.— P. csendőrségi pótdíj 50%-a = 76.50 = 294.10 pengő havi nyugdíjat folyósítják, mert ez a legkedvezőbb. Ez esetben ugyanis a havi 217.60 + 10% nyugdíjat akként csökkentik, hogy nem adják hozzá a 10%-ot, a csendőrségi pótdíjat pedig 50%-al csökkentik.

Vagy pld. az 1925. július 1. és 1927. október 31. közötti időben nyugállományba helyezett, 40 évi beszámítható szolgálati idővel bíró, 3. fizetési fokozatbeli alhadnagy csökkentett havi nyugdíja nem a havi 143.60 pengő beszámítható javadalmazás 15%-al csökkentett 122.06 kikerekítve = 122.10 pengő, hanem az 1925. július hó 1. előtti időben nyugdíjazott s ugyancsak 40 évi beszámítható szolgál-

lati idővel bíró, 1. fizetési fokozatbeli tiszthelyettes megfelelően csökkentett nyugdíja, vagyis havi 122.40 pengő, miután ez kedvezőbb. Lásd még a 38. pontban az a), b), c), d), f) és g) példákat.

Az ellátási díjak havi összegének csökkentésénél a 6 fillérnyi összeget 10 fillérre kerekítik ki, az ezen alulit pedig figyelmen kívül hagyják.

Az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról szóló 1924. IV. t. c.-ben nyert felhatalmazás alapján kiadott 1924. évi 5.100/M. E. számú (röviden szanálási) rendeletnek a nyugdíjmegállapítások %-ára vonatkozó hatálya általában megszűnt, kivéve az I. fejezet 3. pont, a) bekezdését, mely szerint a 15 évnél kevesebb beszámítható szolgálati idővel nyugállományba helyezettek — az egyébként illetékes ellátásnak — csak 60%-ára tarthatnak igényt.

Ezek nyugdíját tehát: ha 9 év, 6 hó, 1 nap, vagy ennél több, de 11 évnél kevesebb szolgálati idejük van, 40% helyett, ennek 60%-ában, vagyis 24%-ban —,

ha 11 évnél több, de 12 évnél kevesebb szolgálati idejük van, 42% helyett, ennek 60%-ában, vagyis 25.2%-ban —,

ha 12 évnél több, de 13 évnél kevesebb szolgálati idejük van, 44% helyett, ennek 60%-ában, vagyis 26.4%-ban —,

ha 13 évnél több, de 14 évnél kevesebb szolgálati idejük van, 46% helyett, ennek 60%-ában, vagyis 27.6%-ban —,

ha 14 évnél több, de 15 évnél kevesebb szolgálati idejük van, 48% helyett, ennek 60%-ában, vagyis 28.8%-ban állapítják meg. Ezenkívül pedig a 39. pontban felsorolt rendeleteket is alkalmazzák a csökkentésekre nézve.

A fenti szanálási levonás nem alkalmazható azonban:

a) a 60-ik életév betöltésével;

b) teljes (100%-os) munka- és keresetképtelenség esetén és

c) az esetben, ha érdekelt sérülési pótdíjat élvez.

Akinek nyugállományba helyezésekor — annak folytán, hogy nem volt 15 ének megfelelő beszámítható szolgálati ideje — nyugdíját szanálva állapították meg (lásd 42. pont), annak nyugdíját a 60-adik életéve betöltésekor — az 5.100/M. E. 1924. sz. rendelet I. fejezet 3. pontjában foglaltak figyelembevételével (szanálási levonás) nélkül — újból állapítják meg.

Ez az újbóli megállapítás mindig az ellátás felemelésével jár, mert pld. ha valaki addig a beszámítható javadalmazása 28.8%-ot kapta, az a betöltött 60-ik éve után már 48%-ot kap, de természetesen megfelelően csökkentve. (39. pont.)

A felemelés a 60-ik életév betöltése napját követő hó —, ha pedig valaki a hó 1-én született, úgy ezen hó 1-vel kezdődik.

A felemelés egyedül és kizárólag csak a havi nyugdíjra terjed ki, a lakáspénzre tehát nem. (1.630/M. E. 1934. sz. rendelet.) Lásd 99. pont.

42. Szanálási levonások.

43. Hatvan évesek

44. A nyugdíj folyósításának kezdete. (A tv. 14. §-a.) Az állandó és időleges nyugdíj a tényleges illetmények beszűntetését követő hó 1-vel kezdődik és havonként előre fizetik.

A kedvezményes ellátás az engedélyező miniszteri határozatban, a kivételes ellátás a minisztertanácsi engedélyben —, a kegyellátás pedig a legfelsőbb elhatározásban megjelölt időponttól kezdődik és szintén havonként előre illetékes.

45. A nyugdíj megszűnése. A nyugdíj vagy külön intézkedés nélkül *megszűnik*, vagy *meg kell azt szüntetni*.

A nyugdíj annak a hónapnak a végével *szűnik meg*, amely hónapban a jogcím a nyugdíjigényre elenyészik. Megszűnik tehát anélkül, hogy a további kifizetésekre letiltó rendelkezést adnának, így a meghatározott időre utalványozott ellátásoknál, a határidő elteltével. (6. pont.) Ha pld. valakinek 1942 végéig időleges nyugdíjat folyósítottak, ez idő elmúltával elenyészik az igény és az időleges nyugdíj megszűnik anélkül, hogy a megszüntetésre külön intézkedést tennének. A megszüntetés iránt tehát nem kell jelentést tenni a miniszterhez.

A megszüntetésre külön *rendeletet adnak*. A megszüntetés lehet *időleges* (ezt úgy mondjuk, hogy a nyugdíj élvezete szünetel), vagy lehet *végleges*.

Meg kell szüntetni a nyugdíjat, ha érdekelt

1. meghal;

2. a csendőrségnél (katonaságnál) tényleges illetmények élvezete mellett újra alkalmazást nyer;

3. egy évnél hosszabb ideig, engedély nélkül, külföldön tartózkodik, a visszajövetelig, vagy az újbóli folyósításig (szünetelés);

4. magyar állampolgárságát elveszti, vagy a magyar állampolgárság mellett, idegen állampolgárságot is szerez;

5. engedély nélkül idegen hatalom szolgálatába lép;

6. oly büntetőbíróági ítéletben részesül, amely a nyugdíj elvesztését vonja maga után, (pld. ha valakit lefokozásra, vagy hivatalvesztésre ítélnék);

7. rokkant házi ellátást kap;

8. nyugdíjra igényt adó oly polgári szolgálatba lép, mely az állammal az ellátás szempontjából viszonyosságban van; a sérülési pót díjat azonban ez esetben sem szüntetik meg, (a tv. 16. §. 2. bekezdése); csak napidíj, napibér, hetibér mellett való alkalmaztatás esetén a nyugdíjat sem, (a tv. 16. §.);

9. a csendőrségi (katonai) szabályzatok szerint a nyugállományból fogyatékbá jut, kivéve ha a katonai rendfokozatáról a nyugdíj további élvezetének meghagyása mellett leköszönt és leköszönését elfogadták, vagy ha katonai jellegét becsületügyi, fegyelmi, vagy közigazgatási úton veszti el;

10. a nyugdíj élvezetéről lemond, a lemondás tartamára (szünetelés);

11. hat hónapnál hosszabb szabadságvesztés büntetést kapott, a büntetés végrehajtásának tartamára (szünetelés), feltéve, hogy az ítélet nem vonja maga után az ellátás elvesztését.

Aki nem kapta meg valamely már szabályszerűen megállapított és utalványozott ellátási díját, vagy kevesebbet kapott, mint amennyire a vonatkozó törvények szerint igénye van és ezeknek a kiutalását *nem kérte*, az a fel nem vett járandóságot, vagy különbözetet csak 3 évre visszamenőleg kaphatja meg, az általa előterjesztett kérelmére. Az azon tuli időre az igény elévül. (1912. LXV. t.-c. 115. §.)

Ha pedig *kérte* és az ellátás kiszolgáltatását megtagadták, vagy a *folyósítását megszüntették*, akkor ezen közlés napjától számított 1 év elteltével évül el az igény.

Ugyancsak ha valakinek a tényleges szolgálata anélkül szűnt meg, hogy az illetmény, vagy az ellátás folyósításának megszűntetése, vagy kiszolgáltatásának megtagadása az érdekelttel közöltetett volna, az illetmény, vagy az ellátás kiszolgáltatására irányuló igény attól a naptól számított egy év elteltével szűnik meg, amely napon az érdekelt utoljára teljesített tényleges szolgálatot. (L. még az 1934. I. t.-c. 6. §. 2. és 3. bekezdését.)

Az olyan nyugállományú csendőr egyén, aki az államkincstártól járó nyugdíján kívül oly külön nyugdíjintézet (nyugdíjalap) valamelyikének terhére is részesült 1924. évi július hó 1-ig ellátásban, amely nyugdíjintézet az állammal az érvényben levő jogszabályok, illetőleg az 5.100/M. E. 1924. sz. rendelet szerint a nyugellátás szempontjából viszonyosságban van, az 1924. évi július hó 1-től kezdődőleg, a részére többféle jogcímen járó ellátások helyett, csak egy jogcímen, tehát vagy az államkincstár, vagy a nyugdíjintézetek valamelyike terhére kaphat ellátást.

A nyugdíjat ebben az esetben az érdekeltnek a különféle nyugállománybahelyezések időpontjában betöltött állásai közül azután az állása után állapítják meg, amely állással magasabb összegű fizetés jár. A különféle nyugállománybahelyezések alkalmával figyelembe vett szolgálati időket azonban egybeszámítják s a nyugdíjat a magasabb összegű beszámítható javadalmazás alapulvétele mellett, a beszámítható szolgálati időnek megfelelő százalékkal állapítják meg.

Az így megállapított nyugdíjat teljes összegében vagy az államkincstár nyugdíjhitele, vagy azon nyugdíjintézet terhére folyósítják, melynek kötelékébe az érdekelt — viselt állása folytán — tartozott. (5.100/M. E. 1924. I. fejezet 23.)

Ha a nyugállományba helyezett csendőr egyén újból állami, vagy az állammal egyenlőnek tekintendő, vagy azzal az érvényben levő jogszabályok, illetőleg az 5.100/M. E. 1924. sz. rendelet szerint a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló állandó tényleges szolgálatba lép, a már folyósított nyugdíjat beszüntetik. (5.100/M. E. 1924. I. fejezet 24. b.)

46. A nyugdíj elévülése.

47. Kétféle nyugdíjat egyszerre senki sem kaphat az államkincstártól, stb.

48. Nyugdíjat és tényleges fizetést egyszerre nem élvezhet senki az államkincstártól, stb.

Az ily állásba újból szolgálatba lépett csendőr egyénnek csakis az új állással egybekötött fizetésre van igénye.

Amennyiben érdekeltet az új állásából nyugalomba helyezik, nyugdíját a különféle nyugalmahelyezések időpontjában betöltött állásai közül azután az állása után állapítják meg, amely állással magasabb összegű fizetés járt. A korábbi nyugállománybahelyezések alkalmával figyelembe vett és az újabb alkalmazásban eltöltött beszámítható szolgálati időket azonban egybeszámítják és a nyugdíjat a magasabb összegű beszámítható javadalmazás alapulvétele mellett az együttes beszámítható szolgálati időnek megfelelő százalékkal állapítják meg.

Az előbbi bekezdés szerint megállapított nyugdíjat teljes összegében vagy az államkincstár, vagy az állammal a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló nyugdíjintézet terhére folyósítják aszerint, hogy az az állás, mely után a nyugdíjat a fentiek szerint megállapították, állami, vagy azzal egyenlőnek tekintendő állás, vagy pedig a nyugdíjintézet kötelékébe tartozó állás volt. (7.000/M. E. 1925.109.)

49. A nyugdíjigény fenntartása.

A nyugdíjigényt fenntartani a katonai nyugdíjtörvény szerint nem lehet. Lásd 259–261. pontokat.

B) Máltányosságból engedélyezhető ellátások.

50. Máltányosságból engedélyezhető ellátások.

Ezeknek 3 csoportját ismerjük, úgymint:

1. kedvezményes ellátás,
2. kivételes ellátás,
3. kegydíj.

1. Kedvezményes ellátás.

51. Kik kaphatnak kedvezményes ellátást? (A tv. 10. § 6. és 7. bek., az 1934. I. t-c. 9. §)

A belügyminiszter, a felülvizsgálati bizottság véleménye alapján, máltánylást érdemlő körülmények fennforgása mellett a pénzügyminiszter hozzájárulásával és a minisztertanácsnak előzetesen kikért engedélye alapján, kedvezményes ellátást ítélhet oda azoknak:

1. akiknek szolgálatképtelenségét bebizonyítottan a szolgálatteljesítése alatt szerzett súlyos betegség, vagy őket a szolgálatban ért baleset, vagy mindkét szemükre terjedő megvakulás, vagy pedig az a körülmény idézte elő, hogy mindkét szemük látóképessége olyan fokban csökkent, hogy csak igen nagy tárgyakat tudnak közvetlen közletről felismerni, illetőleg csak a világosságot tudják a sötétségtől megkülönböztetni, vagy akinek szolgálatképtelensége elmezavar folytán állott be; (a felemelés mérve a beszámítható javadalmazás 20%-ig terjedhet, egész kivételesen magasabb is lehet).

2. akik valamely súlyos betegség, vagy őket ért baleset folytán váltak szolgálatképtelenné és eddigi állásuknak megfelelő, minden polgári keresetre tartósan alkalmatlannokká; (a felemelés a beszámítható javadalmazás 20%-ánál több nem lehet).

A fenti két pont szerint engedélyezhető kedvezményes ellátás egyik esetben sem haladhatja meg a beszámítható javadalmazást.

A felemelést a belügyminiszter megszüntetheti, ha megszűntek azok a feltételek, amelyek alapján, annak idején az odaitétel történt.

Az 1934. évi I. t. c. 9. §-a szerint mindazon esetekben igényt lehet még tartani kedvezményes ellátásra, melyet az 1912. LXV. t. c. 42. §-a 1., 2., 5. és 6. bekezdésében, valamint az 1930. XXVI. t. c. 6. és 7. §-ában foglaltatnak. Lásd 263—265. pontokat.

Lásd 266. pontot.

Lásd 267. pontot.

Lásd 268. pontot.

2. Kivételes ellátás.

A belügyminiszter a pénzügyminiszter és minisztertanács hozzájárulásával beigazolt rászorultság esetén a törvényes mérték feléig, esetleg teljes összegéig terjedhetően kivételes ellátást ítélhet oda azoknak:

1. kiket rendfokozatukból elbocsátanak, vagy akik arról önként leköszönnek;

2. akik rendfokozatukat büntetőbírósi uton elvesztették;

3. akik ellen a büntetőbírósi olyan ítéletet hoz, amely a nyugdíj elvesztését vonja maga után (kivéve a hűtlenség bűncselekményét);

4. akiket 6 hónapnál hosszabb szabadságvesztésbüntetésre ítélték és az ítélet nem vonja maga után a nyugdíj elvesztését, e büntetés végrehajtásának tartamára.

A kivételes ellátás a minisztertanácsi engedélyben megjelölt időponttól kezdődik. Lásd 272. pontot.

A kivételes ellátások engedélyezése határozott, (jelenleg rendszerint 1—1 évre), vagy határozatlan időre történik s azokat a belügyminiszter átmenetileg, vagy végérvényesen megszüntetheti.

Az 1921. XXXII. t. c. 9. §-a alapján törvényes igényt nem lehet támasztani a kivételes ellátásra. Az érdekelt azt csak kérheti és a belügyminiszter azt engedélyezheti. Esetleges elutasító határozatát megindokolnia nem kell s az ellen nem lehet a m. kir. közigazgatási bíróságnál panaszt emelni.

Kivételes ellátás iránt a belügyminiszterhez kell folyamodni. A kérvényben fel kell sorolni: az elbocsátásnak, leköszönésnek, vagy a rendfokozat elvesztésének okát (vonatkozó okmányok, rendelet, jogerős ítélet becsatolandók), a családi és egyéb körülményeket, a különösen méltánylást érdemlő szolgálatokat, a szerzett érdemeket stb.

A kérvényhez csatolt hatósági bizonyítvánnyal igazolni kell:

1. folya nodó magyar állampolgárságát, családi állapotát, a feleség leánykori nevét, életkorát, a gyermekek számát és életkorát;

52. Mily esetekben lehet még kedvezményes ellátásra igényt tartani?

53. A kedvezményes ellátás kezdete és megszűnése.

54. Kedvezményes ellátás — sérülési nótádj.

55. A kedvezményes ellátás iránti kérvény mit tartalmazzon?

56. Kivételes ellátás kinek engedélyezhető. (A tv. 9. és 15. §.)

57. A kivételes ellátás kezdete.

58. Mennyi időre engedélyezik a kivételes ellátást?

59. Lehet-e törvényes igényt támasztani kivételes ellátásra?

60. Kitől kell kérni a kivételes ellátást és milyen okmányokat kell csatolni a kérvényhez?

2. a saját és a feleség, esetleg a gyermekek
 - a) foglalkozását,
 - b) foglalkozásából eredő keresetét,
 - c) vagyoni és jövedelmi viszonyait,
 3. kérelmező munka- és keresetképességének fokát (hatósági orvosi bizonyítvánnyal);
 4. felmenő, oldalági rokonok (szülő, nagyszülő, testvér) foglalkozása, ezek kereseti, vagyoni és jövedelmi viszonyai.
- Csendőr nyugdíjas lásd 373. pontot.

3. Kegydíj.

61. Kegydíj.

Kegyellátást a katonai nyugdíjtörvény eredetileg nem ismert. Azonban most már a katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozók is kaphatnak kegydíjat, mert az 1912. évi LXV. t. c. 121. §-ának határozmányait, a 7.000/M. E. 1925. sz. rendelet 117. pontja szerint, az 1921. XXXII. t. c. hatálya alá tartozó egyénekre, valamint ezeknek az idézett törvény értelmében egyébként igényjogosult hozzátartozóira is megfelelően alkalmazni kell. Lásd 277. pontot.

62. Mily esetekben lehet kegydíjért folyamodni?

Lásd 278. pontot.

63. Mily okmányokat kell a kegydíj iránti kérvényhez csatolni?

Lásd 268. és 279. pontokat.

64. Ki engedélyezi a kegydíjat, mily mérvben?

Lásd 280. pontot.

65. Mikor kezdődik a kegydíj, meddig tart és mikor szűnik meg?

Lásd 281. pontot.

66. Kegydíjasok családi pótléka.

Lásd 283. pontot.

67. Kegydíjasok lakáspénzt nem kapnak.

Lásd 284. pontot.

68. Kegyelmi előterjesztés mikor nem tehető?

Lásd 285. pontot.

C) Végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

69. Végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

A katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozó csendőr egyének végkielégítésben nem részesülhetnek, sem nyugdíjukat nem válthatják meg, mert a törvény erre nézve rendelkezést nem tartalmaz.

Az özvegyek nyugdíjmegváltására egy esetben módot nyújt a törvény. Lásd 180. pontot.

Próbacsendőrök végkielégítését lásd 347–350 pontok alatt.

Azt mondhatjuk, hogy a végkielégítésnek a katonai nyugdíjtörvényben az időleges nyugdíj (lásd 6–9. pont) felel meg. Ez annyiban, hogy nem egy összegben fizetik ki, mint a végkielégítést, ennél kedvezőlenebb, viszont kedvezőbb annyiban, amennyiben nemcsak

1, vagy két évi nyugdíjösszeget kaphat az időleges nyugállományba helyezett, hanem — bár részletekben ugyan, de — akár 9 évig is kaphatja azt, melyhez — a végkielégítéstől eltérően — lakáspénzt is utalványoznak, sőt ha nős az érdekelt, még családi pótlékot is az időleges nyugdíj élvezeti időtartamára.

D) Várakozási illetményekkel való szabadságolás.

A várakozási illetmény ugyanolyan összegű, mint a nyugellátás. Utánna azonban sem adókat, sem nyugdíjjárulékot nem vonnak le.

A várakozási illetményekkel való szabadságolás azoknál, kiknek ellátásra még nincs igényük, 6 hónapon túl nem terjedhet, azoknál azonban, kiknek már állandó ellátásra van igényük, ez a szabadságolás 6 hónaptól 24 hónapig terjedhet egyfolytában és összesen.

A várakozási illetményekkel szabadságolt egyének ezen szabadságuk tartama alatt a tényleges állományuak közé tartoznak s mint ilyeneket létszám felett, az állományilletékes kerületi parancsnokság és nem az illetékes osztály- és központi gazdasági hivatalok tartják nyilván.

Legénységi állományú csendőr egyének a várakozási illetményekkel való szabadságolás tartama alatt egyenruhát nem viselhetnek.

Az az időtartam, melyet valaki várakozási illetményekkel szabadságon tölt, az ellátás megállapításánál beszámítható szolgálati időnek nem számít. Lásd 30. pont 2. alatt. (145.920/VI. c. 1932. 1932. évi 13. sz. Cs. K., 117.139/VII. c. 1933. 1933. évi 6. sz. Cs. K., 436.029/10.1934. 1934. évi 10. sz. H. K.)

E) Rokkantházi ellátás.

Rokkantházi ellátásra olyan vagyontalan, állandó nyugállományba helyezett katonai (csendőr) egyének van igénye, akinek ellátási díjai, a lakáspénz és sérülési pótdíj nélkül, nem haladják meg a százados mindenkor legmagasabb beszámítható javadalmazásának összegét és a törvény 3. §-ában felsorolt okok valamelyike folytán oly mérvben vált rokkantházi, hogy semmiféle foglalkozást nem folytathat, különös ápolásra és gondozásra szorul és emellett vagyontalan.

A rokkantházi ellátás kétféle, úgymint:

a) m. kir. katonai rokkantházban — és

b) ilyen rokkantházon kívül, a szabadon választott lakhelyen való elhelyezés.

Az a) alatt említetteknek a lakáspénz beszüntetése mellett a díjtalan lakás, fűtés, világítás, kiszolgálás, ápolás és gyógykezelés jár, a b) alatt említetteknek pedig a rokkanthavidíj és mindazon járandóságok, melyekben a többi nyugállományuak részesülnek.

A rokkantházba elmebetegeket, eskórosokat, fertőzőbetegeket, végül családtagokat nem vesznek fel.

Jelenleg még csak egy m. kir. rokkantház van, a budapesti

70. Várakozási illetményekkel való szabadságolás.

71. Rokkantházi ellátás. (A tv. 30—36. §§.)

72. Hányféle a rokkantházi ellátás és miket juttat az?

Külső-Soroksári uton levő volt 1848/49-es honvédméntházban. Ez mint ilyen megszűnt s 1925 augusztus 1. óta m. kir. rokkantház lett.

73. Csendőr egyén részesülhet-e rokkantházi ellátásban?

Elvileg igen, miután azonban csendőr egyén rokkantházi ellátásban ez idő szerint nincs, így bővebben e kérdéssel nem is foglalkozunk.

F) Sérülési pótdíjak.

74. A sérülési pótdíj hányféle? (A tv. 23-29. §§.)

A sérülési pótdíj állandó, vagy időleges. Odaitétele felülvizsgálat útján történik.

75. Kinek van igénye állandó sérülési pótdíjra? (A tv. 23. §-a.)

Állandó sérülési pótdíjra van igénye:

1. minden olyan csendőr egyénnek, szolgálati évekre való tekintet nélkül, aki saját hibáján kívül, a szolgálatteljesítés alatt (szolgálat által) megsérül, vagy megbetegszik s ezáltal tartósan szolgálatképtelenné válik. L. 5. pont 2. alatt. Az erre való igényt a sérülés, vagy megbetegedéstől számított 10 éven belül lehet érvényesíteni;

2. az 1929. XV. t. c. alapján végkielégített próbacsendőröknek.

76. Ki igényelhet időleges sérülési pótdíjat s meddig jár az? (A tv. 26. §-a.)

Időleges sérülési pótdíjat igényelhet az, akit várakozási illetményekkel szabadságnak, e szabadság tartamára, de legfeljebb 2 évig.

Az ezutáni újlagos felülvizsgálat eredményéhez képest a sérülési pótdíjat, vagy meg kell szüntetni, vagy állandóan odaitélni, leszállítani, felemelni, esetleg az eddigi összegben tovább folyósítani.

77. Milyen összeg lehet a sérülési pótdíj tiszteknél? (A tv. 23. §-a.)

A törvény, továbbá az 1924. évi 5.100/M. E. sz. rendelet alapján a sérülési pótdíj összege tiszteknél a következő:

a) ha a tartós szolgálatképtelenség a szolgálat teljesítése alatt, vagy azzal szoros kapcsolatban az érdekeltnek saját hibáján kívül sebesülés, vagy súlyos sérülés (egészségrontás) folytán állott elő és ha az alábbi (b-g) pontok szerint magasabb összeg nem jár, havi 21.76 P.;

b) ha egyik kezét, vagy egyik lábát, vagy mindkét kezét, vagy mindkét lábát veszítette el, de a könyök-, illetőleg térdizület használható állapotban maradt, e testrészek mindegyikéért havi 32.64 P.;

c) ha egyik szemére megvakult, havi 32.64 P.;

d) ha egyik karját, vagy egyik lábszárát, vagy mindkét karját, vagy mindkét lábszárát veszítette el, e testrészek mindegyikéért havi 43.52 P.;

e) mindkét fülére teljesen megsüketült, vagy beszélőképességét teljesen elvesztette, továbbá a fejnek, mellkasi és hasizerveknek oly mérvű sérülése, vagy megbetegedése, mi életműködésüknek oly lényeges csorbitásával, vagy akadályozásával jár, mely orvosi megítélés szerint a polgári életben legalább 2/3 (66.4/6-od %), kereset, vagy munkaképesség csökkenést okoz, havi 43.52 P.;

f) ha mindkét szemére megvakult, vagy látóképessége annyira csökkent, hogy csak igen nagy tárgyakat tud közvetlen közletről felismerni, illetőleg csak a világosságot tudja a sötétségtől megkülönböztetni, havi 87.04 P.;

g) ha bénulás folytán teljesen tehetetlenné vált, havi 108.80 P.

A testrészek tartós hasznavehetetlenségét azok elvesztésével egyenlőknek kell tekinteni.

Tiszteknek akkor is a fenti összegű sérülési pótdíjak illetékesek, ha a sérülésüket annak idején a legénységi állományban szenvedték el, még abban az esetben is, ha rendfokozatukról leköszöntek, vagy azt elvesztették, elbocsáttattak, vagy kiléptek.

Legénységnél a 77. pont:

a)	alatt említett esetekben	havi	13.60 P.
b)	"	"	20.40 "
c)	"	"	20.40 "
d)	"	"	27.20 "
e)	"	"	27.20 "
f)	"	"	54.40 "
g)	"	"	68.— "

78. Milyen összegű a sérülési pótdíj a legénységnél?

A testrészek tartós hasznavehetetlenségére itt is az áll, amit a 77. pontban mondtunk.

Legénységi állományuaknak akkor is a fenti összegű sérülési pótdíjak járnak, ha sérülésüket havidíjas minőségben elszenvedett sebesülés stb. idézte elő.

Ujabb felülvizsgálat után, a törődöttség súlyosbodása esetén, a sérülési pótdíjat fel lehet emelni, illetve magasabb fokban lehet megállapítani.

Annak, aki hadiszolgálatteljesítés közben sérült meg, vagyrontotta meg egészségét, a 77. és 78. pontok szerinti sérülési pótdíjakat 50%-kal felemelteni kell számítani.

Ha ugyanannál a személynél a 77. pont b–f alattiak szerinti több eset fordul elő, akkor az egyes tételek szerint járó sérülési pótdíjakat összegezni kell, de ez az összeg tiszteknél havi 108.80 pengőt, rangosztályba nem sorozott havidíjasoknál és egyéb legénységnél havi 68 pengőt nem haladhat meg.

A sérülési pótdíjak a mesterséges testrészek fenntartásából és pótlásából felmerülő kiadások fedezésére is szolgálnak.

A sérülési pótdíj annak a hónapnak 1-ével kezdődik, melytől kezdve azt odaitélik, legkorábban azonban azon hónap elsejével, mely a felülvizsgálatra közvetlenül következik.

A sérülési pótdíj *szünetel*, ha érdekelt:

a) nyugdíj jogosultsággal járó olyan polgári szolgálatba lép, mely az állammal a nyugellátás szempontjából viszonyosságban van, vagy a tényleges csendőri (katonai) szolgálatra ilyen illetményekkel, vagy ilyenre való kiegészítéssel bevonul addig, míg e szolgálat tart; (tényleges szolgálat, vagy más közszolgálat alatt is folyósítható azonban lásd 83. pont.);

b) az élvezetéről lemond, a lemondás tartamára;

79. Fel lehet-e emelni a már egyszer megállapított sérülési pótdíjat?

80. Mennyi a sérülési pótdíj a hadisérülteknél és a többszörösen sérülteknél?

81. A sérülési pótdíjból kell fedezni a mesterséges testrészek pótlását.

82. A sérülési pótdíj kezdete, szünetelése és megszűnése. (A tv. 27., 28. §-a.)

c) engedély nélkül, egy évnél tovább külföldön tartózkodik, addig, míg vissza nem jön, ha csak erre az időre is külön nem engedélyezték.

Megszűnik a sérülési pótdíj, ha a jogosított:

a) meghal;

b) magyar állampolgárságát elveszti, vagy idegen állampolgárságot is szerez;

c) idegen hatalom szolgálatába lép;

d) hűtlenség büntetést követi el s ily címen elítélik.

A sérülési pótdíj a nyugdíjtól teljesen független és anélkül a tényleges szolgálat alatt is élvezhető, ha azt érdekelt, vagyontalan-ságára hivatkozva, szolgálati uton kéri.

83. A sérülési pótdíj a tényleges szolgálat alatt is élvezhető.

84. Milyen kedvezményekkel jár a sérülési pótdíj élvezete?

A sérülési pótdíj élvezete a következő kedvezményekkel jár:

1. a pótdíj adómentes;

2. azon jogosítottnak, kinek nincs 15 évi (14 év, 6 hó, 1 nap) beszámítható szolgálati ideje, a nyugdíja nem esik szanálási levonás (60%) alá. (lásd 42. pont c. alatt.);

3. lakáspénzt tekintet nélkül a beszámítható szolgálati időre, 90%-ban kapja, vagyis annyit, mintha 35 év beszámítható szolgálati ideje lett volna. (Lásd 93. pont 4. bekezdés.)

85. A sérülési pótdíj végkielégítés tárgyát nem képezheti.

A sérülési pótdíj végkielégítés tárgyát nem képezheti, ezt végkielégítés esetén is tovább folyósítják.

86. Özvegynek sérülési pótdíj nem jár.

A férj halála után az özvegynek nincs igénye semilyen sérülési pótdíjra.

G) Lakáspénz

87. Kinek van igénye lakáspénzre? (A tv. 20. §-a.)

Minden olyan csendő egyénnek, akinek valamilyen címen nyugdíj jár, lakáspénz is illetékes.

Nyugállományba helyezéskor, amikor az ellátást megállapítják és folyósítják, rendszerint azt a lakáspénzt utalványozzák, mely a nyugállományba helyezettnek (várakozási illetményekkel szabadságoltaknak) utolsó állomáshelye szerinti illetékes.

88. Az egy éven belüli lakóhelyváltás és az ezzel kapcsolatos lakáspénzváltás.

Az ország területén belüli lakóhelyváltoztatás folytán, jelesen ha az utolsó állomáshelynél, vagy az előbbi lakhelynél alacsonyabb, vagy magasabb lakáspénzosztályba tartozó helységbe költözik a nyugállományba helyezett, a lakáspénz csak a nyugállománybাহelyezés napjától számított 1 éven belül változik; felemelhetik, vagy leszállíthatják.

Az 1 évi határidő leteltével, az ország területén belül lakók lakáspénze többé nem változik.

Az egy évi határidő a várakozási illetményekkel szabadságoltaknál, a nyugállományba helyezés napjával kezdődik.

A választott lakhely szerinti lakáspénz igényre az utolsó állomáshellyel kapcsolatban bizonyos megkötöttségek vannak.

Az utolsó állomáshely szerinti lakáspénzt ugyanis mindenki (tisztok, legénység egyaránt) megkaphatja. Az utolsó állomáshely-nél magasabb lakáspénzosztályba tartozó helység szerint járó lakáspénzre való igény azonban már korlátozva van. A korlátozás a következő:

A tiszt, ha nem az I—II. vagy III. lakáspénzosztályba tartozó hely volt az utolsó állomása, hanem bármelyik alacsonyabbba tartozó, akkor legfeljebb csak a III. lakáspénzosztály szerinti lakáspénzre tarthat igényt, még akkor is, ha letelepedési helye ennél (III.) magasabb lakáspénzosztályba sorol.

A legénység, ha nem az I., II., III. vagy IV. lakáspénzosztályba tartozó hely volt utolsó állomáshelye, hanem bármelyik alacsonyabb, akkor legfeljebb csak azt a lakáspénzt kaphatja, mely a IV. szerint illetékes, még akkor is, ha letelepedési helye ennél (IV.) magasabb lakáspénzosztályba tartozik.

A nyugállományba helyezéstől számított 1 éven belül a lakóhely változást mindig helyhatósági bizonyítvány és nem a rendőrség által kiállított lakbizonylat (Végzés) becsatolása mellett kell a gazdasági hivatal útján a belügyminiszternek bejelenteni. Ezen időn belül ugyanis, ha valaki annál kisebb lakáspénzosztályba tartozó helységbe költözik, mint ahol eddig lakott, lakáspénzét leszámítják; ha pedig magasabb lakáspénzosztályba tartozó helységbe költözik, akkor felemelik a 89. és 90. pontokban vázolt korlátozások figyelembevételével.

A bejelentéshez, vagy kérelemhez csatolt helyhatósági bizonyítványban külön fel kell tüntetni a letelepedés, illetve az átköltöz-ködés (az ingóságok átszállításának) pontos idejét (év, hó, nap). Amelyik helyhatósági bizonyítványban ezek az adatok nincsenek feltüntetve, azt pótlás végett visszaadják s a magasabb lakáspénzt esetleg csak a pótlással ellátott helyhatósági bizonyítvány beérkezése után folyósítják. Ez a helyhatósági bizonyítvány bélyegmentes.

A csonkaország helységei a lakáspénz szempontjából osztályozva vannak és pedig I—VI. osztályba. Amelyik helység az I—V. osztály egyikében sem fordul elő, az a VI. lakáspénzosztályba tartozik.

Hogy mely helységek sorolnak az egyes lakáspénzosztályokba, azt a XII. táblázat tünteti fel.

A lakáspénz megállapításánál a beszámítható 15 éven aluli, 15 évi, vagy ennél több, de 25 évnél kevesebb, 25 évi, vagy ennél több, de 35 évnél kevesebb, 35 évi, vagy ennél több szolgálati idő a viselt rendfokozat és a lakáspénzosztály a mérvadó.

Hogy mely helységek sorolnak az egyes lakáspénzosztályokba, gállati év — és milyen lakáspénzosztály után, mennyi lakáspénz illetékes az a XII. sz. táblából könnyen és gyorsan kivehető.

89. Tisztek nyugállományba helyezésekor mely lakáspénzosztály szerinti lakáspénzt kaphatnak?

90. A legénység nyugállományba helyezésekor mely lakáspénzosztály szerinti lakáspénzt kaphat?

91. Helyhatósági bizonyítvány a lakóhely változásokról.

92. A helységek osztályozása lakáspénzek szerint.

93. Ki mennyi lakáspénzt kaphat?

A lakáspénz összegek megállapításánál az 5 filléren alul levő összegek esznek, az ezen felüliek pedig 10 fillérnek számítanak.

Azon csendőr egyének, akik a beszámítható javadalmazás teljes összegével felérő kedvezményes nyugdíjban (1912. LXV. t.-c. 42. §. és 1930. XXVI. t.-c. 6. és 7. §.) vagy sérülési pótdíjban (1921. XXXII. t.-c. 23–29. §§.) részesülnek (lásd 84. pont, 3. alatt), ezek beszámítható szolgálati idejükre való tekintet nélkül ugyanannyi lakáspénzt kapnak, mint a 35 szolgálati évvel bírók.

94. A lakáspénz esedékessége.

Bár a lakáspénzeket az ellátásban állók jelenleg havonta kapják, annak kezdetére, változására és megszüntetésére most is az eddigi, vagyis lakbérnegyedévi (február, május, augusztus, november) rendelkezések érvényesek. A lakáspénzt tehát az ellátásra való igény megnyílásának napját követő lakbérnegyedről kezdődőleg fizetik. (Pld., ha valakit 1934. évi augusztus hó végével helyeztek nyugállományba, (várakozási illetményekkel szabadságoltak), annak a nyugállományuk részére előírt lakáspénz csak 1934. november hó 1-től kezdve válik esedékessé, (szeptember és október hónap még a ténylegeseket megillető lakáspénzt fizetik és pedig a javadalmazás terhére.) Vagy például, ha egy legénységi állományú egyén, akinek a VI. lakáspénzosztályba tartozó helyen volt az utolsó állomása és 1. éven belül egy a IV. lakáspénzosztályba tartozó helyre 1934. november 5-én költözött át, annak a magasabb, IV. lakáspénzosztály szerinti lakáspénzt, csak a következő lakbérnegyed, vagyis 1935. február 1-től, ha azonban az átköltözés a lakbérnegyed első havának első napján történik, ugy ezen lakbérnegyedről jár.

Hasonló az eljárás a lakáspénzek leszállításánál és megszüntetésénél is. Pld.: egy várakozási illetményekkel szabadságolt egyént, ha valamelyik év június hó 1-vel újból ténylegesítenek, ennek havi várakozási illetményét május hó végével, lakáspénzét azonban csak július hó végével szüntetik meg. A június és július hónapokra járó lakáspénzt a központi illetményhivatal az illetékes gazdasági hivatalnak kiutalja, mely azt, vagy kifizeti az újból ténylegesített csendőr egyén részére a ténylegeseket megillető lakáspénz különbözettel együtt, vagy pedig, ha érdekelt laktanyaszerű (természetbeni) elhelyezésben részesül, akkor ezt a csendőrségi bevételi számára befizeti. Vagy pld. lásd a 97. pontot.

95. Mily eljárás kell követni a kincstári lakást birt egyéneknek:
a) akkor, ha a nyugállományuk lakáspénzére még nincs igénye?

Az, aki nyugállományba helyezésének időpontjában kincstári (természetbeni) lakásban lakott és bérnegyed közben akkor költözik ki abból, amikor még a nyugállományuk lakáspénzére nem nyílt meg az igénye, ez esetben a kiköltözés és nyugállományuk lakáspénzére való igény kezdetéig, minden napra annak a tényleges havi lakáspénznek 1/30-át folyósítják, amely érdekeltet a tényleges szolgálatban megillette volna az esetben, ha nem kincstári (természetbeni) lakásban lakott volna.

b) ha már a nyug-

Ha pedig érdekelt még akkor is kincstári (természetbeni) la-

kásban lakik, amikor már a nyugállományúak lakáspénze járna részére s az előbbi esethez hasonlóan szintén bérévnegyed közben üritené ki a lakást, a szóban forgó napokra fenti számítással már a nyugállományúakat megillető lakáspénzt utalványozzák.

Az ellátást élvezők lakáspénzét általában megszüntetik minden olyan esetben, amikor a nyugdíjat megszüntetik, vagy ha a nyugállományú egyén oly állami, vagy azzal a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló intézménynél vállalt foglalkozást, mellyel együtt az 1.630/M. E. 1934. sz. rendelet szerint lakáspénz is illetékes

Megszűnik a lakáspénz az időleges nyugállományba helyezetknél a határidő elteltével. A megszüntetésre tehát külön rendeletet nem adnak. Egyebekben lásd a 94. pontot.

A tényleges szolgálatban, vagy nyugállományban ellátásra igényjogosult hozzátartozók nélkül elhalt csendőr egyén lakáspénzét, annak a lakbérnegyednek végével szüntetik be, amelyben az elhalálozás bekövetkezett. Ha az elhalálozás a lakbérnegyed első, vagy második hónapjára esik, a második és harmadik, illetve csak a harmadik hónapjára eső lakáspénzt az illetékes hagyatéki bíróságnak utalják ki.

Mindenki csak egy jogcímen élvezhet lakáspénzt. Akinek többféle címen van lakáspénzre igénye, ezek közül csak a magasabbat kaphatja meg, a kisebb összegűt megszüntetik.

Ha férj és feleségnek külön-külön igénye van lakáspénzre, akkor a kisebb összegű lakáspénznek csak a fele jár. Természetbeni lakás esetén a lakáspénzben részesülő házastárs lakáspénzét kell a kisebb összegű lakáspénzre igényjogosult házastársat megillető lakáspénznek 50%-ával csökkenteni. (3000/M. E. 1932. sz. r.)

Az életkor (60. év betöltése), valamint a teljes munka- és keresetképtelenség úgy, mint eddig, 1934. május hó 1-től kezdve, a lakáspénz megállapításánál már figyelembe nem jön, vagyis ezeknek nincs igényük arra a lakáspénzre, amelyet a 35 szolgálati évvel bírók kapnak. (Nyugellátásukat azonban ezentul is szanálási levonás nélkül kapják. Lásd 42—43. pont.) (1630/M. E. 1934. sz. rendelet.)

H) Családi pótlék.

Ezt a járandóságot nem a katonai nyugdíjtörvény, hanem a családi pótlékokról szóló 1912:XXXV. t.-c. alapján folyósítják az igényjogosultaknak.

A családi pótlék a csendőr egyének családtagjai után illetékes, illetve az egyéb családtagok után csak engedélyezhető járandóság.

A tényleges szolgálatban élvezett családi pótlékokra való igény folytatódik a nyugállományba való helyezés (várankozási illetmények-

állományuak lakáspénzére tarthat igényt?

96. A lakáspénz megszüntetése.

97. Igényjogosult hozzátartozók nélkül elhaltak lakáspénze.

98. Lakáspénzt csak egyféle jogcímen lehet élvezni.

99. Az életkor és keresetképtelenség mily befolyással bír a lakáspénz élvezetével kapcsolatban?

100. A családi pótlékról általában.

kel való szabadságolás, stb.) után is, ha az előirt feltételek még fennállanak akkor.

- 101. A családi pótlékra való igény.** A nyugállományú csendőr egyénnek a vele közös háztartásban élő felesége és a szabályszerű életkort el nem ért törvényes vagy törvényesített édes- vagy mostoha gyermekei után van családi pótlékra igénye. A 109. pontban felsorolt egyéb családtagok után csak kérheti a családi pótlékot.

- 102. Közös háztartásban való élés.** Közös háztartásban való élés alatt: az egy fedél alatt való közvetlen együttélést értjük.

Szabályszerű életkor. A szabályszerű életkor tiszték gyermekeinél a 24. életév, alhadnagyok, hasonlók „ „ 20. „ tiszthelyettől lefelé „ „ 16. „ betöltéseig terjed.

- 103. Időleges nyugállományúak családi pótléka.** Időleges nyugállományú csendőr egyének a feleség és a szabályszerű életkort még be nem töltött gyermekeik után csak addig kapják a családi pótlékot, ameddig részükre az időleges nyugdíjat folyósították.

- 104. A családi pótlékot kérni kell.** Nyugállományba helyezéskor, amely igényjogosult családtag után, az ellátást folyósító utalványrendeletben, családi pótlékot nem utalványoztak, ezt kérni kell.

- 105. Mily okmányok legyenek a családi pótlékra irányuló kérvény mellett?** A feleség utáni családi pótlékra irányuló kérelemhez a házassági anyakönyvi kivonatot, vagy értesítőt, amennyiben pedig nem új házasság, az együttélést igazoló helyhatósági bizonyítványt is kell csatolni.

Az újszülött gyermek utáni családi pótlék iránti kérelemhez csak a születési anyakönyvi kivonatot kell csatolni.

Nem újszülött gyermek utáni hasonló kérelemhez, a születési anyakönyvi kivonaton kívül, helyhatósági bizonyítványt kell bemellékelni arról, hogy a gyermek ellátatlan és bármilyen forrásból eredő jövedelme a havi 32 pengőt nem éri el, vagy nem haladja meg.

A feleség vagyoni viszonyait igazolni nem kell. Az állami, vagy a nyugellátás szempontjából az állammal viszonyosságban álló hatóságnál stb. szolgálatban álló, vagy ellátást élvező feleségre nézve lásd a 120. pontot.

- 106. A családi pótlék kérelmezésének előnye.** A családi pótlékra vonatkozó kérelmeket az igény megnyílása után ajánlatos mielőbb előterjeszteni, mert a késedelmeskedés az érdekeltnek anyagi veszteséget jelent. Lásd 116. pontot.

- 107. A családi pótlékok élvezetével kapcsolatos igények.** A családi pótlékok élvezetével kapcsolatos igények:

1. a féláru jegy váltására jogosító MAV arcképes igazolvány;
2. honvéd- és közrendészeti kórházakba való felvétel (más családtagok is kérhetik ugyan felvételüket, de ezek napi ellátási költsége több);
3. a hévízi és balatonfüredi csendőrségi gyógyházakba való be-

utalás; más családtagok is kérhetik ugyan felvételüket, de ezek napi ápolási költsége több.

4. tényleges csendőr egyének elmebeteg családtagjai ápolásra a Schwartzner szanatóriumba beutalhatók.

Alhadnagyoknak a 20., tiszthelyetteseknek stb. a 16. életévükön túl levő gyermekeik után, tanulmányaiknak befejezéséig, de legkésőbb a 24. életévük betöltéséig tanulmányi családi pótlék engedélyezhető abban az esetben, ha gyermekük valamely alsó, vagy középfoku tanintézetben, főiskolán, egyetemen tanulmányokat folytatnak, az alábbi feltételek mellett.

A tanulmányokat kiváló eredménnyel kell folytatni és ilyennek az alsó- és középfoku iskolákban (elemi, polgári, gimnázium stb.) azt kell tekinteni, ha a gyermek a bizonyítványban feltüntetett kötelező tantárgyaknak legalább a feléből, az illető iskolára előírt szabályzat szerinti legjobb osztályzatot kapta. (Pld. amelyik iskolában a jeles osztályzat a legjobb és a bizonyítvány, összesen 13-at kitevő, kötelező tantárgya közül 7 jeles, ezt a tanulmányok kiváló eredménnyel való folytatásának tekintik az esetben, ha a többi 6 kötelező tárgy között elégtelen osztályzat nincs; amelyik iskolában a jelesen kívül kitűnő osztályzat is van, úgy a fentiek szerint 7 kitűnőnek kell a bizonyítványban lenni).

Arra a körülményre, hogy valamely tárgy főtantárgy, vagy melléktantárgy, nem tekintenek.

A kérdés elbírálásánál csakis a kötelező tantárgyakat, illetőleg az ezekből nyert osztályzatokat veszik figyelembe. A nem kötelező tantárgyak és az ezekből nyert osztályzatok, valamint magaviselet, szorgalom, írásbeli dolgozatok külsőalakja, tekintetbe nem jönnek.

Főiskolai és egyetemi tanulmányokat folytató gyermekek után akkor engedélyeznek tanulmányi családi pótlékot, ha azok a kötelező colloquiumokat, alapvizsgálatokat, szigorlatokat az előírt időben bármilyen eredménnyel leteszik.

A 101., 103. és 108. pontokban említettekén kívül a belügyminiszter a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával még egyéb családtagok után is engedélyezhet családi pótlékot és pedig:

1. szabályszerű életkort betöltött édes- vagy mostoha gyermek,
2. a törvényes édesatya, vagy édesanya,
3. a teljes árvaságra jutott törvényes unoka,
4. a nevelt (örökbe fogadott) gyermek után.

A most felsorolt családtagok közül csak egy személy után engedélyeznek családi pótlékot. A házasságon kívül született természetes gyermeket, ha örökbe fogadja a nyugállományú csendőr egyén, e gyermekei mindegyike után engedélyezhelnek családi pótlékot, ez esetben azonban az 1–3. alatt megjelölt családtagok után családi pótlékot nem adnak.

108. Tanulmányi családi pótlék.

109. Egyéb családtagok után engedélyezhető családi pótlék.

110. Ki tekinthető nevelt gyermeknek? Nevelt gyermeknek tekintendő az olyan gyermek, kinek szülei már nincsenek, vagy ha vannak, azok tényleg és beigazoltan olyanok, hogy gyermekük eltartására és felnevelésére teljesen képtelenek.

111. Házasságon kívül született természetes gyermekét a legtöbb csendőrként akkor is örökbe fogadja, ha a gyermek édesanyjával köt utólag házasságot. Nem helyes eljárást követnek. Ily esetben előnyösebb, ha a gyermek törvényesítését kéri és csak a vérségi rokoni viszonyban nem álló gyermeket fogadják örökbe, mert a törvényesített gyermek után a belügyminiszter saját hatáskörében engedélyezi a családi pótlékot, míg az örökbe fogadott gyermek után, csak a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával és a 112. pontban megkívánt feltételek igazolása esetén.

A házasságon kívül született természetes gyermek törvényesítésére az eljárás a következő: a törvénytelen gyermek természetes atyja elismeri, hogy a törvényesíteni kívánt gyermek az ő természetes gyermeke és írásban kéri a törvényhatóság első tisztviselőjétől (tehát a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterétől, vagy a megyei alispántól) gyermekének törvényesítését. A kérvényhez a házassági anyakönyvi kivonatot és a gyermek születési anyakönyvi kivonatát kell csatolni. Ha az utólagos házasság által történt törvényesítést a polgármester, vagy alispán megállapította, elrendeli a törvényesítésnek a gyermek születési anyakönyvében való feljegyzését.

112. Milyen igazolások kellenek az egyéb családtag utáni családi pótlék iránti kérelemhez? A 109. pontban felsorolt egyéb családtagok utáni családi pótlék kérelemhez, melyhez a 2.472/P. M. sz. rendelet szerinti 2 darab jegyzéket is becsatolja a gazdasági hivatal, mellékelni kell egy közhatalósági orvosi bizonyítványt arról, hogy a figyelembe venni kért családtag teljesen munka- és keresésképtelen, továbbá egy helyhatósági bizonyítványt, amelyben igazolni kell, hogy:

1. a figyelembe venni kért családtagot folyamodó minden más támogatás nélkül kizárólag és állandóan maga tartja el és vele közös háztartásban él,

2. úgy a kérelmező maga, mint felesége, valamint a figyelembe venni kért családtag teljesen vagyonatlanok,

3. sem a folyamodónak az ellátáson felül, sem a figyelembe venni kért családtagnak nincsen külön jövedelme, vagy keresete s. hogy ez utóbbi nyugdíjban, kegydíjban, vagy bármilyen ellátásban nem részesül,

4. kérelmező háztartásában nincsen más önálló keresettel bíró családtag,

5. a figyelembe venni kért családtagnak nincsen más olyan — a folyamodónál közelebbi — rokona, vagy hozzátartozója, aki az érdekelt eltartására lenne kötelezhető.

Az egyéb családtagok után családi pótlékot jelenleg rendszerint 1—1 évre engedélyezik. A családi pótlék további, folytatógos engedélyezése iránti kérelmeket — amennyiben az egyszer már beigazolt feltételek továbbra is fennállanak — ajánlatos a lejárat előtt legalább 3 hónappal megújítani, ugyanolyan, de új igazolásokkal, mint amilyeneket a folyamodó az előbbi kérelemhez becsatolt.

113. Megújítása az egyéb családtag utáni családi pótlék iránti kérelemnek.

A családi pótlék összege:

114. A családi pótlék összege.

1. tisztek és alhadnagyok gyermekei után egyenkint havi 12 pengő, feleségük után havi 6 pengő,

2. tiszthelyettesek stb. gyermekei után egyenkint havi 11 pengő, feleségük után havi 5.50 pengő.

A férjtől külön élő anya gondozása alatt álló (édes) gyermekek utáni családi pótlék az atyát illeti mindaddig, míg a bíróság (árvaszék) a gyermekek utáni családi pótlékot az anya kérelmére, az ő kezéhez ki nem utalja.

115. Nem atyai halálom alatt élő gyermekek.

1. A feleség utáni családi pótlék annak a hónapnak az 1-től kezdve jár, melyben a kérelmet előterjesztik, illetve amikor az a gazdasági hivatalhoz beérkezik.

116. A családi pótlék kezdete.

2. Újszülött gyermek után pedig annak a hónapnak az 1-jétől kezdve, melyben a gyermek született. Késedelmes bejelentés esetén, a bejelentés napját követő hó 1-től; a kérelem betérjesztés még nem késedelmes, ha a kérelmezés a gyermek születése napjától számított 30 napon belül történik. A bejelentés napja az, amikor a kérelem a gazdasági hivatalhoz beérkezik.

3. A tanulmányokat folytató és egyéb családtagok után az engedélyező miniszteri határozat keltét követő hó 1-től kezdve.

4. A törvényesített (még pedig úgy az utólagos házassággal, mint a kegyelmi ténnyel törvényesített) gyermek után járó családi pótlék a törvényesítésnek az anyakönyvben történt feljegyzése napját követő hó 1-től kezdve illetékes, feltéve, hogy a kérelmezés a törvényesítésnek az anyakönyvben történt feljegyzése napját követő 30 napon belül történik. Ezen túl levő kérelmezés esetén a bejelentés napját követő hó 1-től.

5. Olyan özvegy, vagy elvált nővel kötött házasság esetén, akinek előbbi házasságából, vagy házasságaiból, törvényes gyermeke, vagy gyermekei vannak, úgy a feleség, mint a gyermekek után a családi pótlék annak a hónapnak az 1-től kezdve jár, melyben az ez iránti kérvény a gazdasági hivatalhoz beérkezik, feltéve, hogy a házasságkötés és beérkezés napja között 30 nap még nem telt el. Ha a kérelmet ezen 30 napi időn túl küldik be, ez esetben a feleség után akkor is a beérkezés havának 1-től kezdve, — a gyer-

mekek után azonban csak a beérkezés napját követő hó 1-től kezdve jár a családi pótlék.

117. A családi pótlék megszűnése:

A családi pótlékot annak a hónapnak a végével szüntetik meg, melyben megszűnt az arra való igény.

a) a feleség után?

A feleség utáni családi pótlékot megszüntetik ha:

1. meghal,

2. a férjjel nem él közös háztartásban; a külön élő feleség után a családi pótlékot az esetben is megszüntetik, ha a férj egyébként gondoskodik a feleség eltartásáról, sőt még akkor is, ha a férjet tartásdíjra kötelezték (1925. évi 7.000/M. E. 69. pont.)

3. állami, vagy azzal viszonyosságban álló intézménynél alkalmazást nyer, vagy ilyentől nyugdíjat huz (1932. évi 3.000/M. E. IV. fejezet, 3. pont.).

b) a gyermek és egyéb családtagok után?

A gyermek és egyéb családtagok utáni családi pótlékot megszüntetik, ha az

1. meghal,

2. bárhol olyan alkalmazást nyer, melynek értéke a havi 32 pengőt eléri (természetbeni és pénzbeli szolgáltatással együtt); ha valamely tanintézetben (nevelőintézetben) az ingyenes, vagy alapítványi hely csak a tanév tartama alatt nyújt ellátást és így a gyermekről a szünidő alatt az érdekelt csendőrigényen tartozik gondoskodni, az ilyképen elhelyezett gyermeket abban az esetben kell ellátottnak tekinteni, ha az egész tanévre szóló ellátás értékének egy tizenketted része a 32 pengőt eléri, vagy meghaladja. (7.000/M. E. 1925. 68. pont, 3. bekezdés.)

3. ünnepélyes fogadalmat tett, szerzetes, vagy apáca lett,

4. bármilyen intézetben ingyenes, vagy legalább havi 32 pengőt jelentő alapítványi helyen van, vagy legalább ilyen összegű ösztöndíjat élvez,

5. tanoncnak megy s összes fenntartási költségeit a munkaadó ellenszolgáltatás nélkül adja (fenntartási költségek: ruházat, mosatás, élelmezés),

6. férjhez megy, megnősül,

7. 32 pengőt elérő önálló foglalkozást folytat,

8. katonai, csendőrségi szolgálatba lép,

9. többféle címen élvezett kis kedvezmények, vagy jövedelmek együttevve a 32 pengőt elérik.

c) mostoha gyermek után?

A mostoha gyermek utáni családi pótlékot akkor szüntetik meg az előbb előadottakon kívül, ha:

1. édes anyja és mostoha apja nem élnek közös háztartásban,

2. a gyermek nevelési járulékot élvez.

d) általában?

Általában megszüntetik a családi pótlékot, ha az igényjogosult, vagy családja életkörülményeiben oly változás állott be, mely maga után vonja a családi pótlék elvesztését is.

A nyugállományu csendőr egyénnek, minden olyan körülményt, mely a családi pótlékra való igény elvesztését vonja maga után (együttélés megszűnte, gyermekek ellátottsága, az egyéb családtagoknál valamelyik feltételnek megszűnése stb.) anyagi felelősség terhe mellett a nyilvántartó gazdasági hivatal útján a belügyminiszternek (VI/b. osztály), közvetlenül pedig a m. kir. központi illetményhivatalnak be kell jelenteni.

Az életkor (16, 20, 24 év) betöltését, valamint az időleges nyugdíj megszűnését a családi pótlék megszüntetése céljából bejelenteni nem kell, mert ez határidőre lévén folyósítva, azon idő elteltével, melyre folyósítva volt megszűnik és ugyse fizetik tovább. Megszüntetésükre tehát, külön intézkedést nem tesznek.

A közös háztartásban élő feleség után családi pótlék nem jár az esetben, ha a nyugállományú csendőr egyén felesége állami, vagy a nyugellátás szempontjából az állammal viszonyosságban álló hatóságnál, hivatalnál, intézetnél, vagy intézménynél stb. tényleges szolgálatban áll, vagy azoktól ellátásban részesül. (1932. évi 3.000/M. E. sz. rendelet IV. fejezet, 15. §. 3. bek.)

I. Nyugdíj előleg.

Az állandó ellátást élvező katona (csendőr) egyének részére gazdasági önállóságuk előmozdítása céljából, az utalványozott törvényszerű nyugdíj (lakáspénz és az esetleges sérülési pótdíj nélküli) 2 évi összegéig terjedhet kamatmentes előleg a nyugdíjelőleg.

Az előlegnyújtás célja az, hogy a szolgálat következtében megrokkant, továbbá a létszám csökkentés miatt a tényleges szolgálatból idő előtt megválni kényszerült nyugállományu egyén az új életpálya megalapozásához kellő anyagi eszköz birtokába juthasson, továbbá hogy az, aki már komoly polgári foglalkozást teremtett magának, ezen életpálya folytatáshoz anyagi támogatást nyerjen, nehogy kellő anyagi eszköz hiányában létfenntartása kockáztatva legyen.

Az előleget a kincstár érdekeinek feltétlen biztosítása mellett, a honvédelmi miniszter ítéli oda és folyósítja, miután mint kincstári követelést a m. kir. központi illetményhivatalnál előjegyezték.

A biztosítás módjai:

- jelzőlog bekebelezés (tűzbiztosítással),
- életbiztosítás.

Engedélyezni lehet a nyugdíjelőleget:

- már meglevő ipari vállalkozásba való betársulásra, ha a vállalat életképes és működése eszelekvő (aktív),
- ipari vállalkozások megindítására, ha az előleget kérőnek ipari igazolványa van, vagy ezt az előleg engedélyezése után beszerzi,

118. Bejelentési kötelezettség a családi pótlék élvezetével kapcsolatban.

119. Mire nem terjed ki a bejelentési kötelezettség a családi pótlékkal kapcsolatban?

120. Mely esetben nem jár a közös háztartásban élő feleség után családi pótlék?

121. Mi a nyugdíj előleg?

122. Mi az előlegnyújtás célja?

123. Ki adja a nyugdíjelőleget?

124. Melyek a kincstári érdekek feltétlen biztosításának módjai?

125. Mire lehet a nyugdíjelőleget engedélyezni?

3. mezőgazdasággal egybekötött vállalkozás megindítására,
4. gazdasággal egybekötött építkezésre,
5. gazdaságok felszerelésére és beruházására,
6. kereskedelem üzésére.

126. Mire nem adnak nyugdíjelölleget?

Nem adnak nyugdíjelölleget: adósságok törlesztésére, egybefordítására (konvertálására) és kizárólag lakás célját szolgáló építkezésre, vagy ilyen ingatlan megvételére.

127. Hova kell a nyugdíjelölleget iránti kérelmet intézni és mit tartalmazzon az?

Nyugdíjelölleget iránti kérelmet — a nyilvántartó gazdasági hivatal útján — a belügyminiszter urhoz (VI./b. osztály) kell előterjesztani és tartalmaznia kell: hogy milyen célra, mekkora összeget kér érdekeltek és a kinstárt mily módon óhajtja biztosítani.

A kérvényhez sem hatósági igazolványok, sem telekkönyvi kivonatok, sem életbiztosítási kölvények, vagy más okiratok nem csatolandók.

Ezeket a biztosítási iratokat csak akkor kell beküldeni, ha a nyugdíjelölleget folyamadót, kérelme elintézéséről értesítik és ebben *fel is szólítják* a biztosítási iratok felterjesztésére.

128. Hogy kell visszafizetni a nyugdíjelölleget?

A visszafizetés (törlesztés) az előleg folyósításának havát követő hónapban kezdődik és pedig az élvezett nyugdíj havi összegének $\frac{1}{3}$ -át kitevő 3-szor annyi havi részletben, mint ahány havi előleget odaítélnek (12 havi nyugdíjelölleget 36 hónap alatt kell letörleszteni). A törlesztési részleteket és az esetleges biztosítási díjakat érdekelt nyugdíjából a m. kir. központi illetményhivatal vonja le és utalja át a honvédelmi minisztériumnak. A visszafizetések részletkérdéseit az 1930. évi 20. sz. H. K. 56.813/4. 1930. sz. körrendelet tárgyalja.

129. A nyugdíjelölleget nyugdíj most szünetel.

A nyugdíjelölleget folyósítás jelenleg szünetel. Az 1930. évi október hó 15-e óta ily kérelmeket nem fogadnak el.

J. Temetési járulék.

(Lásd 187—191. pontok alatt.)

II. FEJEZET.

Elmebetegek ellátása.

A tényleges állományban elmebeteggé lett csendőr egyént nyugállományba helyezik és ezután ugyanolyan ellátás illeti meg, mint bármely más nyugállományba helyezett az alábbi eltérésekkel.

A nyugállományba helyezést az elmebetegségnek megállapítása és elvileg a gondnokság alá helyezés előzik meg. (1931. évi 19. sz. Cs. K. 222.737 és az 1932. évi 2. sz. Cs. K. 225.873/VI c. sz. körrendelet).

130. Az elmebetegség megállapítása.

Az elmebetegség csak kórház jellegével bíró elmeegógyintézetben — valamelyik tudományegyetem elmeosztályán — vagy oly honvéd és közrendészeti kórházban állapítható meg, amely elmebeteg megfigyelő osztállyal is rendelkezik.

Abhoz, hogy elmebeteget zárt intézetbe (elmeegógyintézetbe) szállithassanak, közhivatali orvosnak (honvéd vagy csendőr orvos, községi vagy körorvos, rendőr orvos, tiszti orvos, közkórházi orvos, kórház jellegével bíró elmeegógyintézeti orvos, stb.) az elmebetegséget igazoló bizonyítványa szükséges.

131. Zárt intézetben való elhelyezés.

Ezen bizonyítvánnyal az elmeegógyintézetbe érkezőt csak ideiglenesen fogadhatják be, mint elmebeteget mindaddig, míg az elmeegógyintézet jelentése alapján, a területileg illetékes kir. járásbíró-ság, szakértő orvos közbenjöttével, az elmeállapotot megvizsgálta, s végzést hoz arról, hogy az érdekelt az elmeegógyintézetbe felvehető-e vagy sem.

A kir. járásbíró-ság végzését kézbesítik az elmeegógyintézet igazgatóján kívül annak, ki az elmebeteget az intézetbe felvételni kérte, az elmebeteg azon hozzátartozóinak, kinek neve a bíróság előtt ismeretes és végül az árvaszéki ügyésznek.

Ezen végzés alapján indítják meg a területileg illetékes kir. törvényszéknél a gondnokság alá helyezési eljárást.

132. Gondnokság alá helyezés.

Ezt kérhetik: az elmebeteg egyenes ágbeli rokonai az unokatestvérig bezárólag, az oldalrokonok, a házastárs, illetőleg törvényes képviselőjük, végül az árvaszéki ügyész keresettel.

A család a gondnokság alá helyezési eljárás megindítására nem kényszeríthető, ha erre nem hajlandó vagy nem képes annak költséges volta miatt.

Az árvaszék — addig, míg az elmebeteg gondnokság alá helyezését a kir. törvényszék kimondja s a rokonok meghallgatásával a gyámhatóság végleges gondnokot rendel — szükség esetén ideiglenes gondnokot rendelhet ki. Az ideiglenes gondnok hatásköre csupán a gondnokság alá helyezett személyi- és vagyoni ügyei felügyeletére terjed ki.

133. Ideiglenes gondnoki kirendelés.

Az ideiglenes gondnok kirendeléseig a községi közgyám látja el az elmebeteg vagyona körüli felügyeletet.

134. Községi közgyám.

A rangosztályba sorolt elmebeteg havidíjast, gondnokság alá helyezés után azonnal nyugdíjazzák. Azt pedig, akit a beállotti szolgálatképtelenség 6-ik hónapja után sem helyeztek gondnokság alá, az elmebetegséget megállapító orvosi bizonyítvány alapján felülvizsgálat nélkül, várákozási illetményekkel szabadságolják, ennek letelte után pedig tekintet nélkül arra, hogy gondnokság alá helyezték-e vagy sem, nyugdíjazzák. Ez a várákozási illetményekkel való szabadságolás a letelt 6-ik hónapot követő hó 1-vel kezdődik és legfeljebb 2 évig tarthat. Lásd 70. pont.

135. Elmebeteg tisztek.

Elmebeteg legénységi állományu csendőr egyéneket az elmebetegség megállapítása után azonnal nyugdíjazzák.

137. Házi ápolásba vétel.

A nem ön- és közveszélyes elmebetegeket hozzátartozóiknak házi ápolásba adják.

137. Házi ápolásba adás.

Ha az elmebetegnek nincs oly hozzátartozója (házastárs, atya,

anya, nagyatya, finembeli oldalrokonok unokatestvérig bezárólag), ki őt házi ápolásba vehetné, akkor a kirendelt gondnok vagy ideiglenes gondnok, vagy közgyám tartozik házi ápolásra vételéről gondoskodni.

138. Tényleges állományú elmebeteg tisztek és legénység, valamint nyugdíjas elmebeteg tisztek milyen ápolásra tarthatnak igényt?

Ha az elmebetegnek elmeegógyintézetben való elhelyezését vagy további otthagytását a házikezelésszel el lehet kerülni és ez utóbbit valamely segély nyújtásával lehet csak lehetővé tenni, a belügyminiszter, a rászorultság igazolása esetén, az illetőnek illetményeihez (ellátásához) pótlékot engedélyezhet. Ez a pótlék nem lehet nagyobb, mint az elmebeteg illetménye (ellátása) és a gyógyintézet ápolási költségei közötti különbözet.

Tényleges állományú, állandó ellátásra igényjogosultsággal bíró és okvetlenül zárt intézeti ápolást igénylő, ön- és közveszélyes elmebeteg csendőre egyéneket a kincstárral szerződéses viszonyban álló Schwartzter szanatóriumában, állandó nyugdíjigénnyel nem bírókat pedig valamely állami elmeegógyintézetben helyezik el, ha a beteg hozzátartozói másként nem intézkednek. Ugy a Schwartzter szanatóriumába, mint valamely állami elmeegógyintézetbe való beutalás iránt, a m. kir. 8. sz. honvéd- és közrendészeti helyőrségi kórház által kiállított orvosi lelet és vélemény alapján a belügyminiszter (VI. c. osztály) intézkedik. Ezen elmebeteg sűrű szükség esetén a 8. sz. honvéd- és közrendészeti helyőrségi kórházból közvetlenül is a Schwartzter szanatóriumába szállíthatók, ugyanakkor azonban a belügyminiszter utólagos hozzájárulását kell kikérni, az orvosi lelet és vélemény egyidejű felterjesztése mellett.

139. Elhelyezés a Schwartzter szanatóriumában.

Tiszteket a Schwartzter szanatóriumában, a katonai és állami elmeegógyintézet, első osztályával egyenlőnek tekinthető osztályban kell elhelyezni.

Legénységi állományú csendőre egyéneket pedig a második osztállyal egyenlőnek tekinthető osztályban helyezik el.

A próbacsendőröket nem a Schwartzter szanatóriumába, hanem katonai vagy polgári elmeegógyintézetbe utalják be és ott 3-ik osztályú elhelyezést nyernek. (1929:XV. t. c.)

140. Átalaný a Schwartzter szanatórium elmebeteg ruházatára.

A Schwartzter szanatóriumában ápolott csendőre egyének ruházatának és fehérneműjének beszerzésére, továbbá egyéb kisebb szükségleteinek fedezésére átalaný összeget fizetnek a szanatóriumnak.

Az átalanýösszegek- és a szanatórium elhelyezési költségek kifizetését, elszámolását, a szanatórium elhelyezett csendőre egyének ügyeinek felügyeletével — a budapesti csendőre kerületől — állandóan megbízott csendőre törzstiszt és a törzsgazdasági hivatal eszközözi.

141. Miként folyósítják a Schwartzter szanatórium elhelyezett elmebeteg ellátását? Az ellátás megoszlása.

A Schwartzter szanatóriumában elhelyezett csendőre egyén ellátási díjaiból, az ellátásra egyébként igényjogosultsággal bíró hozzátartozónak, a családfő ottani elhelyezésének tartama alatt, azt az összeget (ellátási összeget) folyósítják, mely az elmebeteg csendőre

egyénnek halála esetén özvegyét és gyermekeit özvegyi nyugdíj és nevelési járulék címén az elhalálozást követő 4-ik hó 1-től, együttesen megilletné. Az elmebeteg csendőr egyén összes ellátásának (nyugdíj, lakáspénz) az ezen (eltartási) *összegen* felüli részét, az ápolási költségek fedezésére visszatartják, illetve letéti kezelés végett, a budapesti I. csendőr kerület címére utalványozzák.

Ha ez a *visszamaradt* (letétileg kezelt) *összeg nagyobb*, mint az ápolási és egyéb költségek összege, ezt a felesleget, egy havi ápolási költségnek megfelelő tartalék összeg visszatartása mellett, ugyancsak az igényjogosultnak, a gyermek gyámjának, vagy gondnokának kezeihez kell kiszolgáltatni, avagy pedig a feleségnek az esetben, ha férje gondnokául őt rendelték ki.

Legtöbbször késedelmesen terjesztik elő a gondnoki, vagy ideiglenes gondnoki kirendelésre vonatkozó kérelmet a törvényszékhez, illetve az árvaszékhez, pedig — felhívjuk a figyelmet, — hogy addig, míg ideiglenes gondnok sincs kirendelve, a szóban forgó felesleg összeget a hozzátartozó részére nem folyósítják, hanem csak a községi közgyám címére.

Abban az esetben, ha a *visszatartott* (letétileg kezelt) *összeg kisebb*, mint az ápolási és egyéb költségek összege, azt a különbözetet — ha az elmebeteg esetleges vagyonából, vagy más jövedelméből fedezhető nem lenne — a csendőrségi javadalmazásból fedezik.

A tényleges állományban elmebeteggé lett és a Schwartzter szanatóriumba beutalt legénységi állománybeliek, a nyugállományba helyezés után is a Schwartzter szanatóriumban maradhatnak és ez esetben ugyanazon elbánásban részesülnek, mint a 138—141. pontok szerinti tényleges állományú elmebeteg legénység.

A nyugállományban elmebeteggé lett legénységet, az elmebetegség megállapítása céljából, a hozzátartozók kívánságára, a budapesti 8. sz. honvéd és közrendészeti helyőrségi kórházba szállítják. Innen, a betegség megállapítása után — ha zárt intézeti elhelyezés szükséges, — valamelyik állami elmeegógyintézetbe utalhatók be.

Az ezen kórházakban való ápolási költségek azonban — fedezet hiányában — ez idő szerint sem a csendőrségi javadalmazást, sem a nyugdíjhitelt nem terhelhetik, hanem ezt kizárólag az elmebeteg és hozzátartozóinak jövedelméből, vagyonából stb. kell fizetni.

A teljesen vagyontalanok ingyenes ápolásban is részesíthetők az állami elmeegógyintézetekben, ha oly kis összegű ellátásban részesülnek, hogy azok az ápolási költségekre (különösen nő, gyermekes egyéneknél az eltartási díj levonása után) nem elegendők. Ez iránti kérelmek az elmeegógyintézet igazgatójánál nyújtandók be.

142. Nyugállományú elmebeteg legénység ápolása a Schwartzter szanatóriumban.

143. Nyugállományú elmebeteg legénység ápolása más elmeegógyintézetben.

144. Az ellátás megosztása más elme-gyógyintézetekben ápolott elmebeteg le-génységi egyének-nél.

Az ellátást úgyanúgy osztják meg, mint a Schwartzter szanató-riumba beutaltaknál, azzal a különbséggel, hogy az ellátási díjon felüli összeget, nem a budapesti csendőr kerületnek, hanem a ki-rendelt gondnok, vagy ideiglenes gondnok kezéhez, illetve, ha még ilyen kirendelve nincs, a községi közgyám címére utalják ki. Lásd 141. pontot is.

145. Rendfokozatát elvesztett elmebe-tegekkel szemben követett eljárás.

Azon csendőr egyének, kik rendfokozatukról lemondtak, vagy azt elvesztették, sem saját, sem családtagjaik elmebetegsége esetén a leírt kedvezményekben nem részesülhetnek.

III. FEJEZET.

Özvegyek és elvált nők ellátása.

A) Az özvegyek első három havi ellátása.

146. Kik tartoznak az özvegyek és ár-vák közül a kalo-nai nyugdíjtörvény hatálya alá?

Lásd 1. pont 3. alatt.

147. Három havi já-randóság.

A tényleges állományban, a várakozási illetményekkel szabad-ságot állományban, vagy nyugállományban elhalt csendőr egyén özvegyének az elhalálozás napját követő három hónapon át, il-letve lakáspénz tekintetében a férj halálát követő lakbérnegyed végéig, mindenkor az esedékesség napján, folytatólagosan, minden kérelmezés nélkül ki kell fizetni azokat a készpénzjárandóságokat, amelyek az elhalt részére járnának abban az esetben, ha még élet-ben volna.

Három havi készpénz járandóságok alatt a tényleges állomány-ban elhaltaknál a havidíjat (havizsoldot), lakáspénzt és családi pótlé-kezt, a nyugállományban elhaltaknál a nyugdíjat, lakáspénzt és családi pótlékezt, az elhalt özvegyeknél az özvegyi nyugdíjat, lakás-pénzt és nevelési járulékezt kell érteni.

148. A járandóság:
a) meghatározása.

Ha az elhalt férj az elhalálozást követő három hónapon belül, a 65. életévét betöltötte volna és mint az I. (legrégibb) nyugdíjcsoport szerinti ellátásban részesültnék, magasabb összegű nyugdíjra lett volna igénye, ez a magasabb nyugdíj illetékes az özvegy részére is mégpedig a 65. év elérkezése napját követő hó, ha pedig a hó 1-én tölti be a 65-ik életévet, úgy ezen hó elsejétől kezdve az elhalálozást követő három hónap hátralévő idejére.

Ily özvegynek a nyugdíját is a II. nyugdíjcsoport szerint járó beszámítható javadalmazás figyelembevételével állapítják meg.

b) kifizetése.

A tényleges állományban elhaltak után a három havi járandóság kifizetése annál a csendőr osztály gazdasági hivatalnál történik, amely gazdasági hivatal élelmezési állományába az elhunyt tartozott. A nyugállományban elhaltak után a m. kir. központi illetmény hivatal utalja ki a járandóságot.

A három hónapra kifizetett járandóságot (lakáspénzt) az özvegy még abban az esetben sem köteles visszafizetni, ha részére valamely

okból, özvegyi nyugdíj nem állapíttatnék meg. (L. 1924. évi 5100. M. E. sz. rendelet II. fejelet 16. pont.)

A három havi járandóságot a halálesetet igazoló halotti anyakönyvi kivonat (Értesítő) bemutatása után fizetik —, illetve utalják ki.

Ha a tényleges szolgálatban, illetőleg nyugállományban elhalt csendőregyén után az özvegyen kívül olyan nő, vagy nők maradtak hátra, akinek, vagy akiknek az elhunytal kötött házasságát a bíróság a férj hibájából, tartásdíj fizetésének kötelezettsége mellett jogerősen felbontotta és akik ezután újból nem mentek férjhez, továbbá a szülőtlenn árvákkal egyenlőknek tekintendő árva, vagy árvák is maradtak hátra, az özvegy a három havi járandóságoknak háromötöd részét kapja, a fennmaradó kétötöd részben pedig az említett nők és árvák egyenlő mértékben részesülnek.

Ha az elhaltnak özvegye nincsen és utána az előbb említett nő, vagy nők és az említett árva, vagy árvák is maradtak hátra, a három havi járandóságokban az említettek egyenlő mértékben osztoznak.

A három havi ellátásból csakis az özvegyi nyugdíjat és a nevelési járulékot terhelő adók és az országos tisztviselői betegsegélyezési alap járulék vonható le. Ezen kívül más levonásnak helye nincsen. Így nem vonható le az esetleg fennálló pénzintézeti kölcsön fennmaradt hátralékos része sem.

e) felosztása, özvegy, elvált nő és szülőtlenn árvák között.

149. Mi vonható le a három havi ellátásból.

B) Özvegyi nyugdíjak.

A tényleges állományban (várankozási illetményekkel vagy illetmények nélküli szabadságolás tartama alatt) elhalt csendőr egyének özvegyeinek özvegyi nyugdíjra van igényük, ha a férj az elhalálozás időpontjában valóságban legalább 4 év, 6 hó és 1 napot szolgált.

150. Igény az özvegyi nyugdíjra:

A férj szolgálati idejére való tekintet nélkül akkor van igénye az özvegynek özvegyi nyugdíjra, ha a férj az ellenség előtt esett el, vagy ha halála bebizonyítottan az által következett be, hogy

a) tényleges állományban történt elhalálozás esetén:

a) hadiszolgálat teljesítés következtében saját hibáján kívül megsérült vagy egészségét tartósan megrontotta,

b) másként, de saját hibáján kívül, a szolgálat teljesítése alatt, a szolgálattal szoros kapcsolatban, a katonai (csendőrségi) szolgálat sajátosságai következtében, vagy pedig a szolgálati tartózkodásra kijelölt, vagy valamely szolgálat teljesítése közben érintett helyen uralkodó fertőző betegség következtében sérült meg, vagy rontotta meg tartósan egészségét,

c) elmebeteg lett, vagy eskorba esett, mindkét szemére megvakult, mindkét szemének látóképessége annyira csökkent, hogy csak igen nagy tárgyakat ismer fel közvetlenül közelről, illetőleg csak a sötétséget tudja megkülönböztetni a világosságtól, továbbá, hogy halálát, vagy beszédő képességét egészen elvesztette, vagy hiúds következtében tehetetlenné vált.

b) nyugállományban történt elhalálozás esetén.

Nyugállományban elhalt és állandó nyugdíj élvezetében állottak özvegyeinek igényük van özvegyi nyugdíjra, ha a házasságot a férjnek tényleges szolgálat teljesítése alatt, vagy tényleges szolgálathoz való belépés, vagy újra belépés előtt kötötték.

c) rendfokozatról való leköszönés esetén.

Az olyan özvegynek, akinek férje rendfokozatról leköszönt, vagy azt nem büntetőbíróági úton vesztette el, csak akkor van özvegyi nyugdíjra igénye, ha a rendfokozatról való leköszönés — vagy annak elvesztése a házasság megkötése után történt és a férj az elhalálozás időpontjában állandó nyugdíj élvezetében állott. (L. 1921:XXXII. t. c. 40. §.)

151. Nyugállományban nősültek özvegyeinek ellátása.

Az olyan csendőr egyének özvegyeinek, akik nyugállományban nősültek és a házasságkötés után tényleges szolgálatot nem teljesítettek, özvegyi nyugdíjra akkor van igényük, ha a házasságot az illetékes parancsnokság engedélyével kötötték és

a) ha a házasság által a tényleges szolgálat alatt született gyermek törvényesített, vagy

b) ha a férj hadiévek beszámításával legalább 15 szolgálati évet valósággal eltöltött és a házasságot élete 62. évének betöltése előtt kötötte, vagy

c) ha a férj a házasságkötés idejében tiszteknél legalább havi 43 P. 52 f., illetőleg legénységi állományú egyéneknek legalább havi 27 P. 20 f. állandó sérülési pótdíjat élvezett.

151. Mely nyugállományú csendőr egyéneknek van szükségük nősülési engedélyre?

A házasságkötéshez előzetes csendőrhatalósági engedélyre van szükségük az 1934. évi január hó 1-e után nyugállományba helyezett azoknak a csendőr egyéneknek, akik nyugállományban nősülnek és korábbi elhalálozásuk esetére özvegyeik részére biztosítani óhajtják az özvegyi nyugdíjra való igényt, feltéve természetesen, hogy az előző 151. pont a), b), c), alatt meghatározott feltételek valamelyike fennforog.

153. Ki adja meg a nősülési engedélyt?

A nyugállományú csendőr havidíjasok részére a belügyminiszter (VI. c. osztály útján), a nyugállományú csendőr legénységi egyének részére az a csendőrkörületi parancsnokság, amelynek területén levő gazdasági hivatalnál a nősülendő egyén nyilvántartásban van.

154. Mikor nem adható meg a nősülési engedély?

A nősülési engedély nem adható meg akkor:

1. ha a nősülendő az 1921:XXXII. t. c. 8. §-a alapján (vagyis hivatalból) helyzetetett nyugállományba,

2. ha a nősülendő és az ara között 25 évnél nagyobb korkülönbség van.

155. Nősülési engedély iránti kérvények elbírálása.

A nősülési engedély iránti kérvény elbírálására az A—57. jelzésű „Nősülési szabályzat-rendelkezései” nyerne alkalmazást.

Nyugállományú csendőr tisztek — nősülésük esetén — házassági óvadék biztosítására nem kötelesek, tartoznak azonban igazolni, hogy a házasságkötés anyagi viszonyait hátrányosan nem befolyásolja.

Nyugállományú csendőr egyének nősülése rendfokozat szerinti —, avagy százalékos korlátozás alá nem esik.

A nősülési engedély iránti kérvényt a nyugállományú csendőr tiszteknek a belügyminiszter úrhoz (VI. c. osztály) címezve a területileg illetékes csendőr kerületi parancsnokságnál, a nyugállományú csendőr legénységi egyéneknek az illetékes csendőr kerületi parancsnoksághoz címezve, a nyilvántartó csendőr gazdasági hivatalnál kell benyújtaniok.

Budapest székesfőváros területén letelepedett nyugállományú csendőr legénységi egyének kérvényeiket ugyancsak az illetékes csendőr kerületi parancsnoksághoz címezve, a csendőrség központi gazdasági hivatalánál nyújtják be.

A nősülési engedély iránti kérvényhez csatolni kell:

a) a jegyesek keresztlevelét (születési bizonyítványát), illetőleg állami születési anyakönyvi kivonatát,

b) a jegyesek egyikének, vagy másikának kiskorúsága esetén a törvény szerint arra hivatott egyéneknek és hatóságoknak a házasságba való beleegyező nyilatkozatát,

c) ha a jegyesek egyike, vagy másika özvegy, az elhunyt házastárs halotti anyakönyvi kivonatát,

d) ha a jegyesek egyike vagy másika már házasságban élt, de házassága bíróilag felbontott, vagy semmisnek nyilvánított, az e házasság megkötését és felbontását (semmisnek nyilvánítását) igazoló okmányt,

e) a jegyesek nyilatkozatát arra nézve, hogy magukat egyházilag is eskettetni hajlandók és képesek,

f) legénységi egyének által becsatolandó még az ara szeplőtlen hirnét, valamint a nősülendő állásának megfelelő társadalmi műveltségét és származását igazoló helyhatósági bizonyítványa is.

A házasságkötés megtörténtét az állami házassági anyakönyvi kivonat és az egyházi esketést tanúsító okmány csatolása mellett azonnal, de legkésőbb az állami házasságkötéstől számított két héten belül a nyilvántartó gazdasági hivatalhoz be kell jelenteni.

156. Nősülési engedély iránti kérvények benyújtása és felszerelése.

157. A nősülés bejelentése.

158. Mikor nincs igénye az özvegynek nyugdíjra?

Nincs igénye az özvegynek özvegyi nyugdíjra:

a) oly esetben, amikor a házasságkötéshez engedélyre volt szükség, azonban a házasságot ezen engedély nélkül kötötték, kivéve, ha a férj a hadiszolgálat teljesítés következtében saját hibáján kívül sérült meg, vagy rontotta meg tartósan egészségét,

b) ha az özvegy a férj elhalálozásakor férjével nem élt életközösségen és, vagy megbizonyítottan egyedül ő maga hibás ebben, vagy közmegebotránkozást okozó erkölcstelen életmódot folytat,

c) ha az özvegy nem magyar állampolgár, vagy más állampolgársága is van,

d) ha a férj nyugdíjának élvezetét azért veszítette el, mert a miniszter engedélye nélkül valamely idegen hatalom szolgálatába lépett, vagy mert ellene a büntetőbírótság olyan ítéletet hozott, amely a nyugdíj elvesztését vonta maga után és ez alapon a nyugdíj élvezetét megszüntették,

e) ha a feleség ellen férje elhalálozása előtt olyan büntetőbíró-sági ítéletet hoztak, amely a nyugdíj elvesztését vonná maga után. Méltánylást érdemlő esetekben azonban, kivéve az állam iránt tar-tozó hűség kötelmeibe ütköző bűncselekményekért történt elítélés esetét, a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg és a minisz-tertanács hozzájárulásával az özvegy részére, az özvegyi nyugdíj tör-vényes mértékének teljes összegéig terjedhető, ellátást engedélyez-het. (L. 1921:XXXII. t. c. 3. §., 15. §., 41. §.)

159. Az özvegyi nyugdíj összegének megállapítása.

Az özvegyi nyugdíj a férj havi beszámítható javadalmazásának 50%-a, melyet az időközi kormányrendeletek értelmében megfelelő %-al kell még csökkenteni. (L. XIII—XIV. sz. táblázatot.)

Az özvegy nyugdíja nem esik szanalási levonás alá. (L. 5100. M. E. sz. rendelet II. fej. 4. pont.) Ennek folytán, ha az elhalt férj-nek nem volt 15 évi beszámítható szolgálati ideje, akkor az özvegyi nyugdíjat az alapul veendő beszámítható javadalmazásnak annyi %-ával kell megállapítani, mint ahány %-os nyugdíj megilletné a férjet szanalási levonás nélkül. (L. XIII—XIV. sz. táblázatot.)

160. Példák az özvegyi nyugdíj ki-számítására.
a) nyugállományú tiszt özvegyénél.

a) Egy 1930. évi július hó elseje után nyugállományba helyezett 1. fizetési fokozatú őrnagy beszámítható javadalmazása 370 P. havi-díj és 160 P. csendőrségi pótdíj. Az özvegynek illetékes a havidíj és csendőrségi pótdíj 50%-a. Tehát az özvegyet megilletné $185 + 80 = 265$ P. Azonban a havidíj és a csendőrségi pótdíj az érvényben levő 5000. M. E. 1931., 7000. M. E. 1931., 3000. M. E. 1932. és 1400. M. E. 1933. számú kormányrendeletek értelmében csökkentés alá esik és pedig a havidíj 32%-os csökkentés, a csendőrségi pótdíj 50%-os csökkentés alá. Ez alapon a fenti 185 P. csökkentés után $185 - 59.20 = 125$ P. 80 f. Ehhez a csendőrségi pótdíj 50%, vagyis 40 P. számítandó hozzá és így a végösszeg $125.80 + 40 = 165.80$. Ez az összeg azonban a táblázaton feltüntetett összeggel nem egyezik. Nem egyezik pedig azért, mert az 1933. évi 1400. M. E. sz. kormányrendelet értelmében a csökkentési %-ok alkalmazása után mutatkozó nyug-díjat össze kell hasonlítani a táblázaton feltüntetett előbbi csoportokba tartozó nyugdíjak megfelelően csökkentett nyugdíjaival. Ezek közül azt a csökkentett összegű nyugdíjat folyósítják, amelyik a legkedvezőbb. A nyugdíj összegének kiszámítása tehát a következő lesz:

az őrnagy havidíja 1924. évi július hó 1. után 272 P. Ennek 50%-a 136 P. ezt úgy kell csökkenteni, hogy az 5100/1924. sz. ren-delet szerinti 10% felemelés elmarad. 1925. évi július hó 1-től a havidíj 336 P. volt. Ennek 50%-a 168 P. Ezt azonban csökkenteni kell és pedig 25%-al, tehát $168 - 42 = 126$ P. 1927. évi november hó-tól a havidíj 370 P. Ennek 50%-a 185 P. Ezt szintén kell csök-kenteni és pedig 32%-al, tehát $185 - 59.20 = 125$ P. 80 f. Miután így a jelen esetben az 1924. évi 5000. M. E. sz. rendelet szerinti 272 P. csökkentések utáni összege a kedvezőbb, lesz tehát az özvegyi nyugdíj összege: $136 + 40 = 176$ P.

Egy 1924. évi május hó végével 15 éven felüli szolgálati idővel nyugállományba helyezett 2. fizetési fokozatú százados özvegye nyugdíjának kiszámítása így történik:

mindenek előtt megjegyezzük, hogy ez a 2. fiz. fok. sorolt százados fizetési fokozata megfelel a mai 1. fizetési fokozatnak. A százados beszámítható javadalmazása 204 P. Az özvegyet megilleti ennek 50%-a, vagyis 102 P. Ez az érvényben levő rendeletek értelmében sem emelve, sem csökkentve nem lesz, tehát az özvegyet megilleti havi 102 P. özvegyi nyugdíj.

Vegyünk most egy olyan százados özvegyét, akinek férje a 2. fizetési fokozatban 1927. évi november hó végével lett, teljes szolgálati idővel, nyugállományba helyezve. A beszámítható javadalmazása volt 265 P. Az özvegyet megilleti ennek 50%-a, vagyis 132 P. 50 f. Ez az érvényben levő és már ismertett kormányrendeletek értelmében 31%-al lesz csökkentve, vagyis ez = 91 P. 43 f. Most újból kell a már ismertett összehasonlítást eszközölni, hogy a kedvezőbb, csökkentett nyugdíj összegét megkaphassuk. Az összehasonlítás eredménye a következő: A 2. fiz. fok. százados havidíja 1925. VII. 1. előtt 204 P. volt. Ennek 50%-a 102 P. Sem emelve, sem csökkentve nem lesz. — 1925. évi VII. 1-től a havidíj 232 P. volt, ennek 50%-a 116 P. Ez 23%-os csökkentés alá esik, vagyis 89 P. 32 f-t tesz ki. 1927. évi XI. 1-től a havidíj 265 P., ennek 50%-a 132 P. 50 f., ez azonban 31%-al lesz csökkentve, tehát = 91 P. 43 f. Tehát ezen összegek, vagyis a 91 P. 43 f., a 89 P. 32 f., közül a legkedvezőbb az 1925. évi VII. 1. előtti havi 204 P.-nek megfelelő 102 P. Az özvegynek tehát havi 102 P. özvegyi nyugdíj illetékes.

b) Tényleges szolgálatban 1930. évi július hó 1. után meghalt tiszthelyettes (1. f. f.) 140 P. havizsoldot és 40 P. csendőrségi pótdíjat élvezett. Ez összesen 180 P. Ennek 50%-a = 90 P., ezt az érvényben levő 1931. évi 5000 M. E., az 1932. évi 3000 M. E., az 1933. évi 1400. M. E. számú rendeletek alapján $15 + 4 + 2 = 21\%$ -al kell csökkenteni, vagyis 18 P. 90 f.-rel. Tehát az özvegyet megillető nyugdíj összege: 71 P. 10 f.

b) tényleges állományban elhalt tiszthelyettes özvegyénél.

A legénységi állományú egyéneknek a nyugdíjnal a csendőrségi pótdíj is ugyanolyan %-al lesz csökkentve, mint a havizsoldra eső rész.

c) 12 évi beszámítható szolgálati idő után 1931. évben nyugállományba helyezett őrmester özvegyének a következő módon számítják ki az özvegyi nyugdíját:

c) nyugállományban elhalt őrmester özvegyénél.

A férj beszámítható havizsoldja 70 P. volt és 35 P. csendőrségi pótdíjat élvezett. Ez összesen: $70 + 35 = 105$ P. Az özvegynek illetékes lenne 44%-os nyugdíj, vagyis 46 P. 20 f. Azonban az 1931. évi 5000. M. E., az 1930. évi 3260. M. E. sz., illetve az 1933. évi 1400. M. E. sz. rendeletek értelmében a nyugdíj 15%-os csökkentés alá esik, lesz tehát az özvegyi nyugdíj 46 P. 20 f. — 6 P. 93 f. = 39 P. 27 f., illetve kikerekítve 39 P. 30 f. (L. 1924. évi 5000.

M. E., 1925. évi 7000. M. E., 1927. évi 9000. M. E., 1931. évi 5000. M. E., 1932. évi 3000. M. E., 1933. évi 1400. M. E. sz. kormányrendeletek.)

161. Táblázatok a A XIII. és XIV. számú táblázat teljes tájékoztatást ad arra nézve, hogy az egyes rendfokozatokban különféle szolgálati idővel rendelkezők özvegyeinek mily összegű özvegyi nyugdíj jár.

162. 65 éves özvegyek nyugdíja. * Az 1925. évi július hó 1. előtt nyugállományba helyezett csendőregyének özvegyeinek nyugdíját, ha 65. életévüket betöltik, a betöltés napját követő hó 1-től, illetve ha ez a nap a hó elsejére esik, úgy ezen hó elsejétől kezdődőleg az 1925. évi 7000. M. E. számú kormányrendelettel rendszeresített beszámítható fizetés alapul vétele mellett kell megállapítani. Ezt az összeget azonban szintén csökkenteni kell a már ismertetett kormányrendeletek alapján. (L. I. táblázat: Megjegyzés 4. és 5. alatt.)

Ha a csökkentett összeg az előzőleg élvezett csökkentett ellátás összegénél alacsonyabb, továbbra is az eddigi ellátást utalványozzák mindaddig, amíg a nyugdíj csökkentésre vonatkozó rendeletek érvényben vannak.

Az utalványozás hivatalból történik, minthogy azonban a születési adatok nincsenek mindenkinél nyilvántartva, ajánlatos 2-3 hónappal előbb a 65. életév betöltését igazoló születési anyakönyvi kivonatot a belügyminiszter úrnak (VI. b. osztály), a nyilvántartó csendőr osztály parancsnokság gazdasági hivatala útján, a születési adatok feljegyzése végett, felterjeszteni.

163. Az özvegyi ellátás kérelmezése. Az özvegyi ellátás folyósítását kérni kell a belügyminiszter úrtól (VI. b. osztály) lehetőleg a férj elhalálozása után mielőbb. A kérvény benyújtásakor a kérelemhez csatolni kell: a halotti anyakönyvi kivonatot, a házastársak születési anyakönyvi, és házassági anyakönyvi kivonatát, az életben levő, de még szabványos életkort el nem ért gyermekek születési anyakönyvi kivonatát, helyhatósági bizonyítványt arról, hogy az özvegy férjével az elhalálozásig közös háztartásban együtt élt, esetleg ha nem élt együtt, a különélés az özvegy hibájából történt-e, vagy nem. Helyhatósági bizonyítványt arról, hogy a temetésről ki, vagy kik gondoskodtak, úgyszintén helyhatósági bizonyítványt arról is, hogy a hátramaradt árva egyenkinti ellátottsága a havi 32 P.-t eléri-e vagy nem, vagy azt meghaladja?

164. Az özvegyi nyugdíj folyósítása Az elhalt férj után esedékes özvegyi nyugdíj a férj halálát követő negyedik hónap első napjától kezdődőleg jár. (L. 1924. évi 5100. M. E. rendelet II. fej. 16. pontot.)

165. Az özvegyi nyugdíj megszűntetése. Az özvegyi nyugdíj élvezetét meg kell szüntetni:

- a) ha az özvegy meghalt,
- b) ha az özvegy újból férjhez megy,
- c) ha az özvegy egy évnél tovább tartózkodott Magyarországon kívül, ha ezen kinttartózkodás külön engedéllyel engedélyezve nem lett,

d) ha az özvegy magyar állampolgárságát elveszti, vagy magyar állampolgársága mellett idegen állampolgárságot is szerez,

e) ha az özvegy közmegebotránkozást okozó erkölcstelen életmódot folytat,

f) ha az özvegy ellen a büntetőbiróság olyan ítéletet hoz, amely nyugalományuaknál a nyugdíj elvesztését vonná maga után,

g) ha az özvegy a nyugdíj élvezetéről lemond, e lemondás tartamára,

h) ha az özvegyet a büntetőbiróság hat hónapnál hosszabb tartamú szabadságvesztésbüntetésre ítéli és az ítélet nem vonja maga után a nyugdíj elvesztését, e büntetés végrehajtásának tartamára.

Az özvegyi nyugdíj élvezetét mindig annak a hónapnak a végével kell beszüntetni, amelyben az erre alapul szolgáló körülmény bekövetkezett.

A d) pont esetében — feltéve, hogy az egyéb előfeltételek fennforognak — az özvegy ismét a nyugdíj élvezetébe lép, ha a magyar állampolgárságot megszerzi és más állampolgársága nincsen, még pedig a megszerzést követő hónap elsejétől kezdődőleg.

Az e) pont esetében a miniszter az özvegyi nyugdíjat ismét folyósíthatja, ha a nyugdíj élvezetének megszüntetésére annak idején alapul szolgált ok már nem áll fenn. (L. 1921:XXXII. t. c. 49. §. és 1924. évi 5100. M. E. VI. feje. 4. pont.)

Az olyan özvegy, aki az elhalt férje után az államkincstártól járó özvegyi nyugdíján kívül az állammal az érvényben álló jogszabályok, illetőleg az 1924. évi 5100. M. E. számú rendelet szerint a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló nyugdíjintézetek valamelyikének terhére is részesül özvegyi ellátásban, illetőleg, aki az államkincstár, vagy a szóban levő nyugdíjintézetek valamelyikétől járó özvegyi ellátásán kívül az államkincstár, vagy a szóban levő nyugdíjintézetek valamelyike terhére a saját alkalmaztatása után is részesül nyugdíjban, 1924. évi július hó 1-től kezdődőleg a részére megállapítható ellátások közül csak az egyik ellátást, még pedig a magasabb összegű ellátást (özvegyi nyugdíjat, vagy nyugdíjat) kaphatja meg teljes összegében, míg a másik, vagyis a kisebb összegű ellátásnak (esetleg ellátásoknak, özvegyi nyugdíjnak, illetőleg özvegyi nyugdíjnak, vagy nyugdíjnak) csak az 50%-át kaphatja.

166. Az özvegy kétszeres ellátottsága.

Tényleges szolgálatban álló nőtisztviselő, vagy egyéb nőalkalmazott, aki elhalt férje után az államkincstártól, vagy az állammal az érvényben álló jogszabályok, illetőleg az idézett rendelet szerint a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló nyugdíjintézetek valamelyikétől özvegyi ellátásban is részesül, az 1924. évi július hó 1-től kezdődőleg, a tényleges szolgálata tartama alatt, az özvegyi nyugdíjnak csak 50%-át kaphatja.

167. Özvegyi ellátás, ha az özvegy újból férjhez ment.

Csendőr egyének özvegyei, akiknek az özvegyi nyugdíj élvezetét újból férjhezmenésük folytán beszüntették, második férjük elhalálása után, vagy ha a második férjjel kötött házasságot jogerősen felbontották, vagy érvénytelennek nyilvánították, ismét az előbbi özvegyi nyugdíj élvezetébe lépnek és pedig annak a hónapnak elsejétől kezdődőleg, amely hónap a férj halálát, vagy a bírói határozat jogerőre emelkedését követi, feltéve természetesen, hogy időközben nem állottak elő olyan körülmények, amelyek az özvegyeket az özvegyi nyugdíj élvezetéből kizárják.

168. Elvált nő, nők ellátása.

Az a nő, akinek házasságát a bíróság jogerősen felbontotta, igényt tarthat, az egyébként megkívánt feltételek mellett özvegyi nyugdíjra akkor, ha nem ment újból férjhez, ha a házasság felbontását kimondó ítéletből kétségtelenül kitűnik, hogy a házasság kizárólag a férj hibájából bontott fel és ha a férj tartásdíj fizetésére volt kötelezve. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a megkívánt tartásdíj fizetési kötelezettség okvetlenül bírói ítélettel mondassék ki, elegendő közjegyzői okiratban foglalt egyezség is, mert ez is érvényesíthető bírói úton.

Az ilyen nő részére — feltéve, hogy más igényjogosult özvegy nem maradt hátra és a tartásdíj fizetése a volt férj halálával megszűnt — a nyugdíjat a volt férjnek a házasság felbontását kimondó jogerős ítélet meghozatalának idejében viselt rendfokozatához és javadalmazásához képest kell megállapítani.

Ha a volt férj halálakor igényjogosult özvegyet is hagyott hátra, ez az özvegy és az elvált nő (esetleg nők) a férj halála után járó törvényes özvegyi nyugdíjban osztoznak.

Az elvált nő nyugdíja azonban, tekintet nélkül arra, hogy maradt-e hátra igényjogosult özvegy, vagy sem, nem haladhatja meg a második bekezdésben megállapított kiméretet és semmi körülmények között annak a tartásdíjnak az összegét, amelynek fizetésére a volt férj kötelezve volt.

Az esetben pedig, ha a tartásdíj élvezete az elvált nő részére a volt férj halála utánra is bármely alakban biztosítva van, akkor az elvált nő özvegyi ellátásra *igényt nem tarthat*.

Az a nő, aki olyan csendőr egyénhez ment nőül, akinek korábbi házasságát a bíróság jogerősen felbontotta, a teljes összegű nyugdíjra csak akkor tarthat igényt, ha férjének korábbi neje részére nem állapított meg özvegyi nyugdíj, vagy ha az e nő, vagy nők részére megállapított özvegyi nyugdíj bármely okból beszüntetetett. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 47. §.)

Ha egy csendőr egyén nyugállományba helyezése után ugyanazt a nőt veszi feleségül, akivel még a tényleges szolgálata alatt kötött házasságát a bíróság jogerősen felbontotta, ebben az esetben a gyakorlat szerint az özvegy részére az özvegyi ellátást rendszerint folyósítják.

Ha a családfő a feleségével nem él közös háztartásban, de bíróilag elválasztva nincsenek és az életközösség megszakításában nem az asszony a hibás, célszerű, ha a férj tanúk előtt kiállított nyilatkozatot hagy hátra, kifejezve abban azt, hogy a házassági életközösség megszakításában nem a feleség volt a hibás. Az ilyen nyilatkozat elősegíti az özvegynek nyugdíjra való igényét, mert nem kell a haláleset után, hitelt érdemlő bizonyítékok, esetleges eredménytelen beszerzésével bajlódnia.

Ha a férj halálakor igényjogosult özvegyet nem hagyott hátra, az egyébként igényjogosult elvált nő részére járó özvegyi nyugdíjat — tekintet nélkül annak a tartásdíjnak az összegére, amelynek fizetésére a volt férj kötelezve volt — az özvegyi nyugdíj címén különben járó összegnek az 50%-ában, ha pedig a volt férj halálakor igényjogosult özvegyet is hagyott hátra — ugyancsak tekintet nélkül annak a tartásdíjnak az összegére, amelynek fizetésére a volt férj kötelezve volt — az igényjogosult özvegy részére járó özvegyi nyugdíjat, az özvegyi nyugdíj címén különben járó összegnek a 60%-ában, az elvált nő, vagy esetleg elvált nők részére együttesen járó özvegyi nyugdíjat pedig az özvegyi nyugdíj címén különben járó összegnek a 40%-ában kell megállapítani.

Ha az elvált nő, illetőleg az özvegy részére a fentiek szerint megállapított özvegyi nyugdíjak a tartásdíj összegével, vagy az elvált nő, esetleg elvált nők, illetőleg az özvegy vagyoni viszonyai-val nem állanak arányban, a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg esetenként állapíthatja meg az elvált nő (nők), illetőleg az özvegy részére járó özvegyi nyugdíj összegét. Az ekként megállapított özvegyi nyugdíjnak összege, illetőleg az özvegyi nyugdíjaknak együttes összege az özvegyi nyugdíj címén különben járó összeget semmiesetre sem haladhatja meg. (Lásd 1921: XXXII. t. c. 50. §. és az 1924. évi 5.100/M. E. sz. rend. II. fejr. 10. pontját.)

C) Méltányosságból engedélyezhető özvegyi ellátások.

1. Kedvezményes özvegyi nyugdíjak.

Azoknak az özvegyeknek, akiknek férje békében bebizonyítottan valamely életveszélyes üzemből, vagy szolgálatból bekövetkezett baleset folytán, a baleset időpontjától számítva, legkésőbb egy éven belül halt meg, valamint azoknak az özvegyeknek, akiknek férje már betöltötte az állandó nyugdíj elérésére megkívánt legrövidebb szolgálati időt és a tényleges szolgálatban, vagy az utolsó tényleges katonai szolgálatból való kiválása után legkésőbb egy éven belül bebizonyítottan saját hibáján kívül, a szolgálat teljesítése alatt, a szolgálattal szoros kapcsolatban, a katonai szolgálat sajátosságai következtében, vagy pedig a szolgálati tartóz-

169. A férj nyilatkozata elvált felesége részére.

170. Az özvegyi nyugdíj megosztása, ha elvált nő is marad hátra.

171. Felemelt özvegyi ellátás.

ködésre kijelölt, vagy valamely szolgálat teljesítése közben érintett helyen uralkodó fertőző betegség következtében sérült meg, vagy rontotta meg tartósan egészségét, vagy elmebeteg lett, eskorba esett, mindkét szemére megvakult, mindkét szemének látóképessége annyira csökkent, hogy csak igen nagy tárgyakat ismer fel közvetlen közletről, illetőleg csak a sötétséget tudja megkülönböztetni a világosságtól, továbbá, hogy hallását, vagy beszélőképességét egészen elvesztette, vagy hűdés következtében tehetetlenné vált és ezek miatt halt meg, a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg beigazolt rászorultság esetén az illetékes özvegyi nyugdíjat, a nyugdíj 50%-áig terjedhető összeggel felemelheti.

172. Kedvezmények kiterjesztése.

Az 1934. I. t. c. III. fejezet 9. §-a, az 1912. LXV. t. c. 55. §. (1)., (3)., (4)., (5)-ik bekezdésében, valamint a 62. §. (2)., (3) bekezdésében, továbbá az 1930. XXVI. t. c. 6. és 7. §§-ban foglalt kedvezményeket kiterjesztette a katonai nyugdíjtörvény (1921. XXXII. t. c.) hatálya alá tartozó özvegyekre is. Lásd 314–319. pontokat.

2. Kivételes özvegyi ellátások.

173. Kivételes özvegyi ellátás a férj rendfokozatának elvesztése esetén.

Az olyan özvegynek, akinek férje rendfokozatát büntelőbíróági úton vesztette el, a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a minisztertanács hozzájárulásával, méltánylást érdemlő esetben és beigazolt rászorultság esetén ellátást engedélyezhet az özvegyi nyugdíj törvényes mértékének teljes összegéig. (Lásd 1921. XXXII. t. c. 40. §.)

174. Az özvegy elítélése esetén.

A 165. pontban *f)* alatt említett esetben, méltánylást érdemlő körülmények fennforgásakor, kivéve az állam iránt tartozó hűség kötelmeibe ütköző bűncselekményekért történt elítélés eseteit a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg az özvegy részére az özvegyi nyugdíj törvényes mértékének teljes összegéig terjedhető ellátást engedélyezhet,

úgyancsak a 165. pontban *h)* alatt említett esetben, szintén méltánylást érdemlő körülmények fennforgásakor a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg megengedheti, hogy az özvegyi nyugdíjat egészben, vagy részben erre az időre is utalványozhassák.

3. Özvegyi kegydíjak.

175. Özvegyi kegydíjak engedélyezése.

A kegydíj kegyelemből engedélyezett ellátás.

Az olyan özvegy részére, aki valamely törvényes kötelem hiánya miatt nem részesülhet özvegyi ellátásban, a pénzügyminiszter és a minisztertanács hozzájárulása után az államfő kegyelmi ellátást engedélyezhet. A kegyelmi ellátás összege nem lehet nagyobb, mint amennyi a törvény szerint járna abban az esetben, ha a hiányzó kötelek meglelnének. Gyakorlat szerint kegyelmi ellátásra csak az

hozható javaslatba, aki teljesen vagyontalan, valamint teljes munká- és keresetképtelen.

A kegydíjas özvegyeknek lakáspénz nem illetékes.

Az özvegyi kegydíjakra nézve értelemszerű alkalmazást nyernek a 61—65, 67—68. és 277—285. pontokban előadottak.

D) Özvegyi végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

Ha a tényleges szolgálat teljesítése közben elhalt csendőr egyének özvegyeinek csak azért nincsen igényük özvegyi nyugdíjra, mert a férj még nem töltötte be az ehhez szükséges valóságban eltöltött 4 év, 6 hó és 1 napot, úgy az özvegy részére egyszeri végkielégítést kell folyósítani, amennyiben valamely kizáró ok nem forog fenn, pld. engedély nélkül kötött házasság, elhalálozáskor az özvegy nem élt férjével együtt, az özvegy nem magyar állampolgár.

A végkielégítés összegét a férj által élvezett évi fizetés (nyugdíjba beszámítható javadalmazás) egynegyedében kell megállapítani. (Lásd 1921: XXXII. t. c. 51. §., 1924. évi 5.100/M. E. sz. rendelet II. fej. 19. pontját.)

A tisztek özvegyeinek nyugdíja e törvénycikk alapján nem váltható meg. Legénységi állományú egyének özvegyei, ha újból férjhez mennek, az újabb házasságkötés napjától számított egy éven belül nyugdíjigényüknek, az özvegyi nyugdíj és lakáspénz kétévi összegével való megváltását kérhetik.

E) Özvegyek lakáspénze.

Tényleges és nyugállományban elhalt csendőr egyének özvegyeinek, különleges ellátásban állóknak lakáspénz jár abban az esetben, ha egyébként is részesülnek özvegyi ellátásban.

A tényleges, vagy nyugállományban elhalt csendőr egyén özvegyének a férj halálát követő lakbérnegyed végéig folytatólagoosan ki kell fizetni azt a lakáspénzt, amely az elhalt részére járt volna abban az esetben, ha még életben maradt volna.

Az özvegy, elvált nő, vagy nők részére az özvegyi lakáspénzt a férj halálát követő második lakbérnegyedről kezdődően kell előzetes havi részletekben folyósítani.

Az özvegy részére a lakáspénzt annak a lakáspénzosztálynak megfelelően kell megállapítani, amely lakáspénzosztályba tartozik az a város (község), amelyben az özvegy a tényleges szolgálatban elhalt férjének elhalálozása napjától számított egy éven belül véglegesen tényleg letelepedett. A letelepedést és annak napját helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni.

Ha a tiszti férj utóljára a III., vagy ennél magasabb, a legénységi állományba tartozó férj pedig a IV., vagy ennél magasabb

176. Özvegyi kegydíj, lakáspénz.

177. Az özvegyi kegydíjakra vonatkozó egyéb határozványok.

178. Özvegyi végkielégítés

179. Az özvegyi végkielégítés összege.

180. Az özvegyi nyugdíj megváltása.

181. Mikor van az özvegynek lakáspénzre igénye?

182. Tényleges állományban elhaltak özvegyeinek lakáspénze.

lakáspénzosztályba tartozó állomáshelyen teljesített utoljára szolgáltatást, az özvegy részére járó lakáspénzt az utolsó állomáshely szerint kell megállapítani akkor is, ha valamely magasabb lakáspénzosztályba tartozó helységben telepedett le véglegesen.

Ha a csendőr egyén tényleges szolgáltatának tartama alatt természetbeni lakást élvezett és tényleges szolgáltatának tartama alatt bekövetkezett elhalálozásának időpontjában ilyen lakásban lakott, az özvegy részére a természetbeni lakásból való kiköltözése napjától kezdve az elhalálozás napját követő lakbérnegyed végéig, annak a lakáspénznek aránylagos részét kell folyósítani, amely az elhaltat megillette volna abban az esetben, ha nem lakott volna természetbeni lakásban. Ha az özvegy később költözik ki, akkor az aránylagos részt vissza kell fizetnie.

183. Az özvegyi lakáspénz összege.

Az özvegyi lakáspénz független a férj szolgálati idejétől. Rendfokozathoz és a lakóhelyhez igazodik és a férj tényleges szolgálata alatt járt kisebb, tehát nem a három családi pótlékos után járó, vagyis az 1931. XXVI. t. c. hatálybalépésének időpontjában érvényben volt 1928. évi 4.000/M. E. számú kormányrendelet szerint járt kisebb összegű lakbérének (lakáspénzeknek) 50%-a.

Lásd a XII. számú táblázatot!

184. Nyugállományban elhaltak özvegyeinek lakáspénze.

A nyugállományban elhaltak özvegyeinek lakáspénzét azon lakáspénzosztály szerint állapítják meg, amely lakáspénzosztályba tartozik az a város (község), ahol az elhalt férj utoljára állandóan tartózkodott.

185. Az özvegyi lakáspénz folyósítása és megszüntetése.

Lásd a 94. pontot!

186. Elvált nők lakáspénzének megosztása.

A férjétől törvényesen elvált és ellátásban részesülő nő az özvegy részére járó lakáspénznek a felére tarthat igényt és pedig azon lakáspénzre, amely lakáspénzosztályba tartozik az a hely, ahol az elvált nő (nők) a férj elhalálozásakor állandóan lakott, abban az esetben, ha ellátásra igényjogosult özvegy nem maradt hátra.

Ha a férj után özvegy és ellátásra igényjogosult elvált nő (nők) maradt hátra, az özvegy és az elvált nő (nők) az özvegyi nyugdíj megosztásának arányában az özvegy részére járó lakáspénzen osztozik. (Lásd az 1934. I. t. c. 4. §. 7/b. pont.)

F) Temetési járulékok.

187. Igény temetési járulékra.

A tényleges állományban —, vagy az 1934. I. t. c. életbelépte (tehát 1934. évi január hó 1.) — után a nyugállományban elhalt csendőr egyének özvegyeinek temetési járulékra van igényük férjük után. Ez a járulékok elsősorban az özvegyet illeti meg.

Nincsen igénye az özvegynek a temetési járulékra abban az esetben, ha a házastársak a házassági életközösséget megszüntették, kivéve, ha gyermekük nevelése érdekében, egészségi szempontból,

gazdasági, vagy hasonló, nem az ő személyi viszonyaikban rejlő okokból éltek külön egymástól.

Ha az elhalt után nem maradt igényjogosult özvegy, akkor a temetési járulékot osztatlanul elsősorban az elhalt gondozásában állott törvényes (törvényesített) utódoknak és ilyenek hiányában azoknak a törvényes örökösöknek kell kiadni, akik az elhalt állás szerű eltemetéséből felmerült költségeket saját vagyonukból fedezték, vagy pedig — ha a temetésről másként történt gondoskodás — az elhaltat a halálát megelőző utolsó betegségében ápolták.

Törvényes utódok alatt itt az elhalt kiskoru és nagykoru gyermekei tekintendők.

Örökösöknek pedig az elhalt szüleit és testvéreit kell tekinteni.

A 187. pontban előadottak érvényesek a nőtlen, vagy elvált, vagy gyermektelen csendőr egyén törvényes örökösénél is.

Minden más esetben a temetési járulékot egészen, vagy részben ama személynek lehet engedélyezni, aki igazolja, hogy a temetési költséget saját vagyonából fedezte, vagy pedig, ha a temetésről másként történt gondoskodás, az elhaltat a halálát megelőző utolsó betegségében ápolta.

Törvényes özvegyi ellátást élvezett elhalt özvegy után temetési járulékra tarthatnak igényt azok, akik az elhaltak gyógykezeléséről és eltemetéséről gondoskodtak. Ha a temetésről kórház, vagy egyesület gondoskodott, akkor ezeknek csak a tényleges temetési költség összege fizethető ki, temetési járulék címén. Ez azonban nem haladhatja meg a 194. pontban meghatározott temetési járulék összegét.

A temetési járulék engedélyezését kérni kell. A kérelemhez a halotti anyakönyvi kivonaton (Értesítésen) kívül csatolni kell helyhatósági bizonyítványt arról, hogy az elhalt eltemetéséről a kérelmező gondoskodott. Abban az esetben, ha a temetésről nem hozzátartozó gondoskodott, ilyenkor a kérelemhez csatolni kell temetési költség számlát is.

A temetési járulék előlegképpen a nyilvántartó gazdasági hivatalnál, Budapesten a csendőrség központi gazdasági hivatalánál, Bőszörményi úti csendőr laktanya, Szegeden a kerületi parancsnokság törzsgazdasági hivatalánál nyugta ellenében azonnal (még az özvegyi nyugdíj, vagy a három havi ellátást kérő, illetve a Belügyminiszter úrnak (VI. b. osztály) teendő jelentés, illetve kérelem előterjesztése előtt) a halotti anyakönyvi kivonat egyidejű bemutatása mellett felvehető. Ilyen esetben, tehát amikor előlegképpen felvette a temetési járulékot, az arra igényt támasztó azt az előlegező gazdasági hivatalnak utalványozzák ki.

Kegydíjasok után temetési járulék nem illetékes.

188. Kik tekintendők törvényes utódoknak?

189. Kik tekintendők örökösöknek?

190. Az özvegy utáni temetési járulékra ki tarthat igényt?

191. Mikor és hogyan kell kérni a temetési járulékot?

192. Temetési járulék előleg.

193. Kegydíjasok temetési járuléka.

- 194.** Mennyi a temetési járulék összege? A temetési járulék összege a tényleges állományban elhalt férj után az elhalálozás hónapjában járt és az érvényben levő kormányrendeletek értelmében csökkentett beszámítható javadalmazásnak (havidíj, havizsold, csendőrségi pótdíj, esetleg élvezett korpótdíj), a nyugállományban elhaltaknál pedig az elhalálozás havában járt csökkentett nyugdíjnak a kétszerese. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 37., 65. §§-it.)

IV. FEJEZET.

Árvák ellátása.

- 195.** Az árvák három havi járandósága. Tényleges szolgálatban, illetve nyugállományban elhalt csendőregyén, vagy elhalt özvegye után, ezeknek olyan szülőtlenn, vagy a szülőtlenn árvákkal egyenlőknek tekintendő árvái részére, akik a meghatározott életkort még nem töltötték be és ellátatlanok, az elhalálozás napját követő három hónapon át, mindenkor a járandóságok esedékességének napján folytatódólagosan kifizetendő azok a készpénzjárandóságok, amelyek az elhalt részére ez alatt a három hónap alatt járnának abban az esetben, ha még életben volna. (Lásd még a 148–149. pontot is.)

- 196.** A három havi járandóságot kinek fizetik ki? Ezeket a járandóságokat a kirendelt gyám kezeihez kell kifizetni. (Lásd 1924. évi 5100. M. E. sz. rendelet. III. fejezet 6. pontot.)

Amennyiben az elhalálozáskor még nem lenne gyám kirendelve, úgy a járandóságokat az árvák lakóhelyén illetékes közgyám címére utalják ki.

A három hónapra kifizetett összegeket a szülőtlenn árvák az esetben sem kötelesek visszafizetni, ha részükre nevelési járulék nem állapíttatnék meg.

Olyan szülőtlenn árva részére is folyósítható a három havi készpénzjárandóság, akit szabályszerű életkorának betöltése előtt nagykorúsítottak.

- 197.** Ki tekintendő szülőtlenn árvának? Az, akinek atyja és anyja nem él.

- 198.** Kik tekintendők szülőtlennekkel egyenlőknek? Azok tekintendők szülőtlennekkel egyenlő árváknak, akiknek anyja özvegyi nyugdíjra igényt nem tarthat, vagy özvegyi nyugdíját valamely oknál fogva tartósan, vagy átmenetileg elvesztette.

- 199.** Ki nem tekinthető szülőtlenn árvának? Nem tekinthető szülőtlenn árvának az olyan gyermek, akinek mostoha anyja a gyermek édesatyja után özvegyi nyugdíjat élvez.

- 200.** Kik után illetékes a nevelési járulék. Hivatásos csendőr egyének szabályszerű életkort még be nem töltött, ellátatlan árváinak nevelési járulékra van igényük, ha törvényes származásúak, vagy ha őket a szülők utólagos házasságával, vagy legfelsőbb kegyelemből törvényesítették.

Az a körülmény, hogy a szülők házasságát jogerősen felbontották, vagy érvénytelennek nyilvánították, a nevelési járulékra való igényt nem zárja ki. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 52. §-t.)

Nincsen igénye az árvának nevelési járulékra:

a) ha az árva nem magyar állampolgár, vagy más állampolgársága is van, magyar állampolgárság megszerzése esetén a nevelési járulékra való igény, ha az összes előfeltételek fennforognak, a megszerzést követő hónap elsejével nyílik meg,

b) ha az árva ellen atyjának elhalálozása előtt olyan büntetőbíróági ítéletet hoztak, amely nyugalományú egyéneknek a nyugdíj elvesztését vonná maga után, méltánylást érdemlő esetben azonban, kivéve az állam iránt tartozó hűség kötelmeibe ütköző bűncselekményekért történt elítélés eseteit, a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg és a minisztertanács hozzájárulásával, az árva részére a nevelési járulék törvényes mértékének teljes összegéig terjedő ellátást engedélyezhet. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 53. §.)

A nevelési járulékot az anyának, vagy a mostoha anyának, ha azonban ezek nem élnek, vagy nincsenek megbízva a gyermek tartásával és nevelésével, a gyámnak kell kiszolgáltatni. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 56. §.)

Az anya, vagy a gyám köteles a nyilvántartó osztály parancsnokság gazdasági havatala (Budapesten a központi gazdasági hivatal) útján a belügyminiszter úrnak (VI. b. osztály) azonnal bejelenteni, megfelelő okmányok csatolása mellett azt: ha az árva házasságot köt, ha az árva ellátottá válik, ha az árva meghal.

A nevelési járulék összege az atyátlan árva részére kijáró özvegyi nyugdíj $\frac{1}{5}$ -e. Ezt azonban még ugyanolyan % -al kell csökkenteni, mint amilyen % -al az anya nyugdíja csökkentetik.

A nevelési járulék élvezete a havidijasok gyermekeinél a gyermek 24 éves, a legénységi állományú egyének gyermekeinél a 17 éves életkor betöltéséig, vagy a korábban bekövetkezett ellátásig tart.

Az árvát akkor kell ellátottnak tekinteni, ha az árva bárhol alkalmazást nyer és a pénzbeli, vagy természetbeni javadalmazás egyenkinti, vagy együttes összege a havi 32 P.-t eléri, vagy azt meghaladja.

Ha az árva tényleges katonai szolgálatra vonul be, az árva a tényleges katonai szolgálatának tartamára ellátottnak tekintendő.

Ha valamely tanintézetben (nevelőintézetben) az ingyenes, vagy alapítványi hely csak a tanév tartama alatt nyújt ellátást, az ilyen módon elhelyezett gyermeket abban az esetben kell az egész évre ellátottnak tekinteni, ha az egész tanévre szóló ellátás értékének egytizenketted része a havi 32 P.-t eléri, vagy meghaladja.

Nem lehet az árvát ellátottnak tekinteni akkor, ha valamely elmeegógyintézetben teljesen ingyenes ápolásban részesül. (Lásd 1912:LXV. t. c. 71. §. és 1925. évi 7000. M. E. 114. p.)

Az esetben, ha az özvegynek alkalmazásából kifolyólag gyermeke után családipótlékra és ugyanannak a gyermeknek elhalt atyja után nevelési járulékra is van igénye az özvegy részére a két járandóság közül azt kell folyósítani, amelynek megállapítását az igény-

201. Mely árvák után nem illetkes a nevelési járulék.

202. Kinek fizetik ki a nevelési járulékot.

203. Az árvával kapcsolatos bejelentési kötelezettség.

204. A nevelési járulék összege.

205. Meddig jár a nevelési járulék.

206. Mikor tekintik az árvát ellátottnak.

jogosult kéri. (Lásd 1925. évi 7000. M. E. sz. rendelet 114. pontját.)

Családi pótlékot és nevelési járulékot egyidejűleg ugyanazon egyén nem kaphat.

207. Szülőtlén árvák nevelési járulékaik összege.

Szülőtlén árvák nevelési járulékát, az özvegyi nyugdíj kétötödében kell megállapítani. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 54. §., 55. §., 1924. évi 5100/M. E. II. fejezet 13. pontját.)

A szülőtlén, vagy ezekkel egyenlőnek tartandó árvák részére a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a nevelési járulék fel-emelését engedélyezheti az özvegyi nyugdíj kétötödének 50%-ig abban az esetben, ha az atya 9 év és 6 hó beszámítható szolgálati idő betöltése előtt saját hibáján kívül, szolgálat teljesítés alatt, a szolgálattal szoros kapcsolatban, a szolgálat sajátosságai következtében, vagy pedig a szolgálatra kijelölt, vagy valamely a szolgálat teljesítés közben érintett helyen uralkodó fertőző betegség következtében sérült meg, vagy rontotta meg tartósan egészségét, elmebeteg lett, eszbe esett, mindkét szemére megvakult, mindkét szemének látóképessége annyira csökkent, hogy csak igen nagy tárgyakat ismer fel közvetlen közelből, illetőleg csak a sötétséget tudja megkülönböztetni a világosságtól, továbbá, hogy hallását, vagy beszéd képességét egészen elvesztette, vagy hűdés következtében tehetetlenné vált. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 55. §.)

208. Szülőtlén árváknak lakáspénz nem jár.

A szülőtlén árváknak lakáspénzre nincsen igényük.

209. A szülőtlén árvákkal kapcsolatos bejelentési kötelezettség.

A szülőtlén árvák általános bejelentési kötelezettségére ugyanaz áll, mint amik a 203-ik pontban vannak megjelölve.

210. A nev. járulék folyósítása.

A nevelési járulékot az elhalálozást követő negyedik hónap első napjától kezdődőleg havonként előre fizetik. (Lásd 1921:XXXII. t. c. 57. §. és az 1924. évi 5100. M. E. sz. rendelet III. fejezet 6. p.)

211. A nev. járulék megszüntetése.

A nevelési járulék élvezetét *be kell szüntetni*:

- a) ha az árva meghal,
- b) ha az árva házasságra lép,
- c) ha az árva egy évnél hosszabb ideig tartózkodott Magyarországon kívül, ha a külföldi tartózkodás külön nem volt engedélyezve,
- d) ha az árva magyar állampolgárságát elveszti, vagy a magyar állampolgárság mellett idegen állampolgárságot is szerez,
- e) ha az árva közmegebotránkozást okozó erkölcstelen életmódot folytat,

f) ha az árva ellen a büntetőbíróóság olyan ítéletet hoz, amely nyugállományú személyeknél a nyugdíj elvesztését vonná maga után, méltánylást érdemlő esetben azonban — kivéve az állam iránt tartozó hűség kötelmeibe ütköző bűncselekményekért történt elítélés eseteit — a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a minisztertanács hozzájárulásával az árva részére a nevelési járulék törvényes mértékének teljes összegéig terjedhető ellátást engedélyezhet,

g) ha a havidiás árvája a 24 életévet, legénységi állományú egyének árvája pedig a 17 életévét betölti,

h) ha az árva már előbb nyert ellátást,

i) ha az árvát a büntetőbíróóság *hat hónapnál* hosszabb tartamú szabadságvesztésbüntetésre ítéli és az ítélet nem vonja maga után a nevelési járulék elvesztését, e büntetés végrehajtásának tartamára, méltánylást érdemlő esetekben a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a minisztertanács hozzájárulásával megengedheti, hogy a nevelési járulékot egészben, vagy részben erre az időre is kiszolgáltassák.

A nevelési járulék élvezetét mindig annak a hónapnak a végével kell megszüntetni, amelyben az erre alapul szolgáló körülmény bekeverezett.

212. Mely időponttal szüntetik meg a nev. járulék élvezetét.

A megszüntetett nevelési járulékot, ha az egyéb előfeltételek fennforognak, ismét folyósítani kell abban az esetben, ha az árva magyar állampolgárságát megszerzi és más állampolgársága nincsen és pedig a megszerzést követő hó első napjától kezdődőleg.

213. A nev. járulék újbóli folyósítása.

Ugyancsak folyósítani kell újból a nevelési járulékot abban az esetben is, ha a korábban bekövetkezett ellátás megszűnik, vagy ha annak értéke a 32 P.-nél alább száll, valamint abban az esetben is, ha a nevelési járulék megszüntetésére a 211. pontban e) alatt foglaltak adtak okot és ez az ok megszűnik.

Az összeg ugyanaz, mint a 204. és 207. pontban.

214. Tanulmányi nevelési járulék.

Az olyan legénységi állományú egyén árvái, akik 17. életévük betöltése után tanulmányaikat folytatják és e célból valamelyik belöldi tanintézetet látogatnak és jó előmenetelt tanúsítanak, a miniszter a nevelési járulékot e tanulmányok befejezéséig, de legkésőbb az árva 24-ik életévének betöltéséig meghagyhatja, illetőleg folyósíthatja akkor, ha az árva az atya elhalálozása idejében a 17. életévét már betöltötte.

Az engedélyezést nem kell megszüntetni azon esetben, ha a tanulmányi előmenetel valamelyik iskolai évben nem jó. A jelenlegi gyakorlat szerint a jó előmenetelt úgy számítják ki, hogy összeadják az összes tárgyakból kapott osztályzatokat, a kapott összeget elosztják a tantárgyak számával és ha az eredmény legalább 2, vagy ennél jobbat eredményezett, akkor ez megfelel a jó előmenetelnek. Pld. 10 tantárgy közül van valakinek 4 jeles és 6 jó, akkor ez számszerűleg: $4 + 12 = 16$, ez osztva 10-el, az eredmény: 1.6, tehát jó előmenetelnek felel meg. Vagy pld. 10 tantárgy közül van valakinek 2 jeles, 4 jó és 4 elégséges osztályzata, akkor a számítás a következő: $2 + 8 + 12 = 22$. $22 : 10 = 2.2$, tehát ez eredmény nem felel meg a jó előmenetelnek.

Az atyátlan, továbbá szülőtlén és a szülőtlén árvákkal egyenlőknek tekintendő olyan árvák részére, akik életük 24-ik, illetőleg a legénységi állományú egyének árváinál a 17-ik évét már betöltötték,

215. Árvajáradék.

de synlódók, vagy nyomorékok, vagy valamely tartósan költséges kezelést igénylő betegségben szenvednek és minden esetben teljesen munka- és keresetképtelenek és vagyontalanok, a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg *e körülmények tartamára* árvajáradékot engedélyezhet.

216. Az árvajáradék összege.

Az árvajáradékot annak a nevelési járadéknak a teljes összegével kell megállapítani, amelyre az árvának igénye lenne abban az esetben, ha még a szabályszerű életkort el nem érte volna (24., illetőleg 17.). (Lásd 1921:XXXII. t. c. 61. §. és 1924. évi 5100. M. E. sz. rendelet VII. fejezet 2. pont.)

217. Az árvajáradék megszüntetése.

Az árvajáradék megszüntetésére vonatkozólag ugyanazon szabályok érvényesek, mint amelyek a 211. pontban vannak felsorolva.

218. Az árvajáradék folyósítását hogyan kell kérni?

Az árvajáradék folyósítását kérni kell és a kérelemhez csatolni kell hatósági orvosi bizonyítványt (vármegyei, városi, kerületi tisztifőorvosi bizonyítványt) és a vagyontalanságot igazoló helyhatósági bizonyítványt. A kérelem a nyilvántartó osztály parancsnokság gazdasági hivatala (Budapesten a központi gazdasági hivatal) útján a belügyminiszter úrhoz (VI. b. osztály) terjesztendő fel.

219. Arvajáradékot élvezőknek lakáspénz nem jár.

Az árva járadékot élvezőknek lakáspénzre nincs igényük.

V. FEJEZET.

Egyéb személyek ellátása.

220. Házasságon kívül született gyermekek nevelési járadéka.

A 207. pont második bekezdésében felsorolt okok miatt elhaltak házasságon kívül született ellátatlan gyermekeinek nevelési járadékra van igényük abban az esetben, ha

a) az apaságot a bíróság megállapította, vagy azt az atya bíróságon kívül elismerte,

b) az atya a gyermek létfenntartásához hozzájárult,

c) a gyermek létfenntartása nevelési járadék nélkül veszélyeztetve volna és a gyermek magyar állampolgár, ellene nyugdíj elvesztését maga után vonó büntetőbíróági ítéletet nem hoztak.

Ha az atya a gyermek létfenntartásához nem járult hozzá, a nevelési járadékot, méltánylást érdemlő esetekben a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg engedélyezheti.

221. Házasságon kívül született gyermekek nevelési járadékának összege.

A nevelési járadékot — a törvényes és törvényesített gyermekek ellátási igényeire való tekintet nélkül — a házasságon kívül született atyátlan gyermekek részére ugyanolyan mértékben kell folyósítani, mint az atyátlan törvényes gyermekek részére, a házasságon kívül született szülőtlén gyermekek részére pedig, mint

222. Házasságon kívül született gyermekek nevelési járadékának megszüntetése.

a szülőtlén törvényes gyermekek részére.

A megszüntetésre vonatkozólag ugyanazon szabályok érvényesek, mint amelyek a 211. pontban vannak felsorolva.

Ha valamely hivatásos csendőr egyén a 207. pont második bekezdésében felsorolt okok valamelyikéből halt meg és utána ellátásra jogosult özvegy (volt feleség) vagy ilyen árvák nem maradtak, akkor a felmenő ágbeli rokonok részére, amennyiben létfennmaradásuk az elhalttól kapott állandó segítség nélkül bizonyítottan veszélyeztetve lenne és rászorultságuk, valamint keresetképtelenségük igazolva van, a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg járadékot engedélyezhet.

223. Felmenő ágbeli gyermekek járadéka.

A 207. pont második bekezdésében említett előfeltételek mellett a szülőtlén testvérek részére is ítélhet oda a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg, járadékot akkor, ha életük 24., illetve legénységi állományú egyének esetében a 17. évét még nem töltötték be. E kor átlépése után csak az esetben jöhetnek figyelembe, ha sinylődők, vagy nyomorékok, vagy valamely tartósan költéséges kezelést igénylő betegségben szenvednek és minden esetben teljesen munka- és keresetképtelenek. Az odaítélésnél az említett személyeket a következő sorrendben kell tekintetbe venni: szülők, szülőtlén testvérek, nagyszülők, dédszülők.

224. Szülőtlén testvérek járadéka.

A járadék összegét esetről-esetre állapítják meg. Ez azonban nem haladhatja meg felmenő ágbeli rokonok részére egyenkint az özvegyi nyugdíj egyharmadát, összesen pedig az özvegyi nyugdíj felét, szülőtlén testvérek részére egyenkint az özvegyi nyugdíj egyötödét, összesen pedig az özvegyi nyugdíj felét.

225. Felmenő ágbeli gyermekek és szülőtlén testvérek járadékának összege.

A felmenő ágbeli rokonok, vagy szülőtlén testvérek részére a járadékok csak olyan legmagasabb összegekig terjedőleg állapíthatók meg, hogy azok a házasságon kívül született gyermekek nélküli nevelési járulékaival együtt, az özvegyi nyugdíj másfélszeresét ne haladják meg. Az olyan felmenő ágbeli rokonok és szülőtlén testvérek járadékai, akik az elhalttal nem éltek közös háztartásban, ezenfelül nem haladhatják meg azt az összeget, amellyel az elhalt őket állandóan segítette.

A járadékot élvezőknek, a térítési díj lefizetése ellenében igényük van a félárú vasúti jegy váltására jogosító Máv. arcképes igazolványra.

226. Eletjáradék — Máv. arcképes igazolvány.

Az életjáradékban részesülőknek lakáspénz nem jár.

227. Eletjáradék — lakáspénz.

A járadék kezdetét esetről-esetre kell megállapítani, beszüntetés tekintetében pedig a 211. pontban felsoroltak értelemszerűleg itt is érvényesek.

228. A járadékok időtartama.

A járadékok kérelmezésénél a kérvényhez csatolni kell: a 220. pont esetében bírósági ítéletet, vagy az atya nyilatkozatát, állampolgársági bizonyítványt és az atya halotti anyakönyvi kivonatát, a 223. pontban tárgyalt esetben ugyancsak halotti anyakönyvi kivonatot és helyhatósági bizonyítványt a rászorultság és hatósági orvosi

229. A járadékokat kinek és hogyan kell kérni.

bizonyítványt a keresetképtelenség igazolására, a 224. pont esetében pedig csatolandó születési anyakönyvi, halotti anyakönyvi kivonat, szükség szerint hatósági orvosi bizonyítvány, ha sinylődő vagy nyomorék, stb-ről van szó és minden esetben hatósági orvosi bizonyítvány a munka- és keresetképtelenség igazolására.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Második rész

Polgári nyugdíjtörvény

(1912. LXV. t. c. az állami alkalmazottak ellátásáról)

E törvény hatálya alá tartoznak:

1. az 1934. évi január hó 1-je előtt nyugállományba helyezett csendőr legénységi egyének,
2. az 1934. évi január hó 1-je előtt a tényleges állományban elhalt, továbbá ugyanezen idő előtt nyugállományba helyezett:
 - a) tisztek özvegyei és árvái (tehát a tisztek a saját személyükre nézve nem),
 - b) csendőrlegénységi egyének özvegyei és árvái.

230. Kik tartoznak ez idő szerint még e törvény hatálya alá?

VI. FEJEZET.

Csendőr legénységi egyének ellátása.

A) Nyugdíj.

A polgári nyugdíjtörvény szerint a nyugdíj kétféle, úgymint

- a) végleges,
- b) ideiglenes.

231. Hányféle a nyugdíj e törvény szerint.

Végleges nyugdíjra — *felülvizsgálat nélkül is* — csak annak volt igénye, aki

a) a beszámítható javadalmozással egyenlő összegű nyugdíjra igényt adó szolgálati idejét (39 év, 6 hó és 1 nap) —, vagy

232. Igény végleges- és ideiglenes nyugdíjra. (A tv. 31. 33. §§.)

b) hatvanadik életévét betöltötte.

Minden más esetben a nyugállományba helyezés csak ideiglenes volt.

Aki azonban az ideiglenes nyugállománybahelyezéstől számított 5 éven belül tényleges szolgálatot nem teljesített, azt kérelmére végleges nyugállományba kellett, illetve kell helyezni.

Azt az ideiglenes nyugállománybahelyezettet pedig, aki a 60-ik életévét betöltötte, vagy annak az időnek elteltével, mely a nyugállománybahelyezéskor beszámított szolgálati időn felül még hiányzott ahhoz, hogy az érdekeltnek igénye legyen a beszámítható ja-

vadalmazással egyenlő összegű nyugdíjra, véglegesen nyugállományba helyezettek kell tekinteni.

Aki egyszer végleges nyugállományba helyeztek, azt már lényeges szolgálatra berendelni nem lehet.

233. Ki tarthatott még igényt nyugdíjra?

Aki legalább 9 év, 6 hó és 1 napi beszámítható szolgálati idővel birt és — *felülvizsgálat útján* — megállapították, hogy olyan testi, vagy szellemi fogyatkozásban szenvedett, mely őt szolgálatának további ellátására véglegesen, vagy legalább huzamosabb ideig képtelenné tette.

234. Ki nem tarthatott igényt ellátásra?

Ellátásra igényt nem tarthatott az olyan csendőr legénységi állományú egyén:

1. aki magyar állampolgárságát elvesztette;

2. aki engedély nélkül idegen hatalom szolgálatába lépett;

3. aki állásáról írásbeli nyilatkozatban önként lemondott; aki saját elhatározásából távozik az, az 1912: LXV. t. c. 36. §-ában foglaltak szerint — a pénzügyminiszter hozzájárulásával — nyugdíjigényének fenntartását kérhette; lásd 259. pontot; az ellátásra való igény nem vész el az esetben, ha érdekelt az állásáról azért mond le, illetőleg a szolgálat alól való felmentését azért kérte, hogy ellátása meg legyen állapítható, vagy hogy átléphessen olyan más állásba, amelyen töltött szolgálati időt a jelen törvény értelmében az ellátás megállapításánál be lehet számítani;

4. aki állását önkénytelenség elhagyva, abba felhívásra, az abban megszabott idő alatt nem tért vissza;

5. akit a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre, vagy viselt rendfokozatának elvesztésére ítél, illetőleg akit a bíróság olyan büntetendő cselekmény miatt ítél el jogerősen szabadságvesztés büntetésre, mellyel a szolgálatnak elvesztése, mint törvény szerint követhető hatály van egybekötve; (lásd 269. és 320. pontokat a kivételes ellátásról); az 1878: V. t. c. 5. §-a szerint a hivatalvesztésre ítél elveszti a kinevezés útján nyert közhivatalát, szolgálatát s az az után járó nyugdíjigényét, nyugdíját, vagy kegydíjét;

6. akit jogerős fegyelmi határozattal a szolgálat kötelékéből elbocsátottak;

7. aki olyan cselekményt követett el, amely alapul szolgálhatott volna arra, hogy a szolgálat kötelékéből elbocsássák, akit azonban e cselekményeért megszökés miatt, vagy bármely más okból bűnvádi, vagy fegyelmi eljárás útján felelősségrevonni nem lehetett;

8. aki nyugdíját megváltotta, lásd 295. pont.

235. Beszámítható szolgálati idő.

A beszámítható szolgálati időre nézve lásd a 11. pont alatt tárgyaltaikat, általában véve itt is ugyanazok számítanak.

Az eltérés az volt, hogy a csendőrségi szolgálatot megelőző katonai és polgári szolgálati időt csak azoknak számították be, akik ezen megelőző szolgálatokból közvetlenül, illetve 30 napnál nem

hosszabb idő után léptek csendőrségi szolgálatba, továbbá a végkielégítést megelőzőleg eltöltött tényleges szolgálati időt akkor, ha a végkielégítés és az újbóli-, illetve csendőrségi tényleges szolgálat között 5 év még nem telt el.

Lásd 12. pont. Az eltérés az volt, hogy a legénység minden csendőrségi szolgálati idejét (csapat, irodai stb.) egyformán, minden 7 hónapot 8 hónapnak, a katonai és a beszámítható polgári szolgálati idejét pedig egyszerűen, felemelés nélkül, polgári időszámítás szerint számították.

A szolgálati idő azonban csak akkor volt kedvezményesen számítható, ha az illető már igényt szerzett állandó ellátásra, vagyis valósággal eltöltött szolgálati ideje a 9 évet és 6 hónapot meghaladta.

Abban az esetben azonban, ha a legénységi állományú csendőr egyén a csendőrségi szolgálatát már megelőzően annyi ideig szolgált a katonaságnál, vagy polgári állásban, hogy ezen szolgálatával ott is állandó ellátásra igényt szerzett, akkor ezt a szolgálati időt úgy számították, amint azt az ezen előbbi szolgálatra vonatkozó nyugdíjtörvény, vagy szabályzat előírja. Aki pld. katonai szolgálatából 1924. évi július hó 1-je előtt lépett csendőrségi szolgálatba és a katonaságnál már 4 év, 6 hó és 1 napot szolgált, ezen szolgálati idejét is felemelten (kedvezményesen) számították.

Lásd 16. pont.

Lásd 20—22. pontokat.

Lásd 23—26. pontokat.

Lásd 27— és 28. pontokat.

Ugyanaz mint 29. pont.

Be nem számítható idők azok, amelyeket a 30. pontban felsoroltunk a 7-ik alpontnál azzal a hozzáadással, hogy ez a be nem számítható idő, a szolgálati idő megszakításának nem tekintendő, továbbá

- a) a 18. életév betöltése előtt bármilyen minőségben eltöltött idő;
- b) bármilyen kis időtartamu börtönbüntetés;
- c) az a katonai, vagy polgári idő, melyből 30 napot meghaladóan lépett be érdekelt a csendőrséghez;

d) a végkielégítést megelőzően eltöltött tényleges szolgálati idő újbóli ténylegesítés esetén az esetben, ha a végkielégítés és újbóli ténylegesítés között 5 évnél hosszabb idő már eltelt;

236. Kedvezményes időszámítás.

237. A felemelés maximuma 5 év.

238. Evtőredék, hónapok mikénti számítása, hőtőredék.

239. Hadiévek. Hadiévek mikénti számítása.

240. Hadifogságban töltött idő. Mit nem tekintenek hadifogságnak?

241. Katonai szolgálati idő utólagos igazolása.

242. Be nem számítható idők.

c) nyugállományu csendőr egyének a tényleges (háborus) katonai szolgálatban töltött ideje.

E törvény 13. §-ának 10. bekezdésében, valamint a 44. §-ban foglaltak értelmében a csendőrségi szolgálatban töltött beszámítható időhöz az ezen alpont szerinti időt hozzászámítani, illetőleg a nyugdíjat ez alapon felemleni nem lehet, mert ők nem hivatalos és nem állandó szolgálatra, hanem csupán ideiglenesen a háboru tartamára — a fennállott védkötelezettség alapján — vonultak be tényleges szolgálatra s mint ilyenek a tényleges háborus szolgálatuk alatt a csendőrségi nyugellátásukon kívül, tényleges katonai illetményüket is megkapták.

A szolgálati idő folytonosságának számításánál nem tekinthető megszakításnak:

1. két szolgálat közé eső, a nem tényleges szolgálatban töltött idő, ha az 30 napot meg nem halad;
2. a nyugállományban töltött idő, tekintet nélkül arra, hogy a nyugállománybahelyezés ideiglenesen, vagy véglegesen történt;
3. a rendelkezési állapotban töltött idő;
4. az illetmények élvezete mellett, vagy anélkül szabadságon töltött idő, ha az egyhúszban öt évet meg nem halad;
5. a felfüggesztett állapotban töltött idő;
6. a szolgálatnak olyan abbahagyása, amelyre az ellátási igény fenntartásának biztosítása mellett az illetékes miniszter és a pénzügyminiszter beleegyezését kiközlötték. Lásd 259. pont.

Ugyanaz, mint 31. pont.

Az 1881. évi LXXI. t. c.-kel rendszeresített csendőrségi pótdíjat az 1923. évi XXXII. t. c.-ben nyert felhatalmazás alapján kiadott 6.004/M. E. 1923. számú rendelet 1. pontja, 1923. évi június hó végével, úgy a tényleges szolgálatban állók, mint a nyugállományban lévők részére megszüntette. Ugyanezen rendelet 2. pontja, 1923. évi július hó 1-től kezdve szolgálati pótdíjat rendszeresít, mely a nyugdíjba is beszámítható javadalmazást képezett. Ez a szolgálati pótdíj az 1924. évi IV. t. c. alapján kiadott 1924. évi 5.000/M. E. számú rendelet II. fejezet 1. pontja alapján, 1924. évi június hó végével szűnt meg és az 1924. évi 5.100/M. E. számú rendelet I. fejezet 13. pont és V. fejezet 1. pontja szerint, mint nyugdíjba beszámítható javadalmazás is megszünt.

Az 1925. évi 7.000/M. E. számú rendelet 60. pontjával, 1925. évi július hó 1-től újból rendszeresítenek csendőrségi pótdíjat, de csak a tényleges szolgálatban állók részére és azzal a kikötéssel, hogy ez nyugdíjba beszámítható javadalmazást nem képezhet.

Fentiekből kitűnik tehát, hogy a régi csendőrségi pótdíjat, azután az utána következő szolgálati pótdíjat, valamint a később (1925. évben) rendszeresített csendőrségi pótdíjat ez idő szerint senkinek sem lehet a nyugdíjába beszámítani.

243. Mi nem képez megszakítást a szolgálati idő számításánál?

244. Beszámítható javadalmazás.

245. A régi csendőrségi pótdíj jelenleg senkinek sem számít be nyugdíjába.

Az 1930. évi XXVI. t. c.-kel a legújabb csendőrségi pótdíjat rendszerezítették; ennek 8. §-a azonban és az 1930. évi 3.260/M. E. számú rendelet IV. fejezet 24. pontja kifejezetten akképp rendelkezik, hogy ezt a csendőrségi pótdíjat a csendőrségnek a törvény hatálybalépése, azaz 1930. július hó 1.-je előtti időben kivált tagjainak nyugdíjába beszámítani nem lehet. Lásd még 32. pontot.

Lásd 33. pont és a II—XI. számú táblázatokat.

Lásd 34. pont és a II—XI. számú táblázatokat.

Lásd 35. pont és a II—XI. számú táblázatokat.

A 36. pontban tárgyaltak egyformán érvényesek úgy a polgári, mint a katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozókra. (6.670/M. E. 1925. sz. rendelet.)

Lásd 38. pont.

Lásd 39. pont.

I. sz. táblázat és lásd 40. pont.

II—XI. táblázat és lásd 41. pont.

Lásd 42. pont.

Lásd 43. pont.

Lásd 44—46. pontokat.

Lásd 47. pont.

Lásd 48. pont.

Ha legénységi állományú csendőr egyén a tényleges szolgálati kötelességéből saját elhatározásából megváltik anélkül, hogy reá nézve az ellátás folyósításának feltételei a 232. és 233. pontok szerint már beállottak volna, részére — figyelmet érdemlő esetekben — a belügyminiszter, a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával ellátási igényeinek fenntartását biztosíthatja.

A fenntartott ellátási igényt, ha a szóban forgó egyénnek 9 év, 6 hó és 1 napi szolgálati ideje még nem volt — az egyéb törvényes feltételek fennforgása esetén is — csak akkor lehet érvényesíteni, ha érdekeltet a jelen törvény 3. §-ában megjelölt állások valamelyikére újból alkalmazzzák és ha újabb alkalmazásában legalább 1 évet tényleg szolgál.

Akinek pedig legalább 9 év, 6 hó és 1 napi beszámítható szol-

246. Nyugdíjcsoporthoz.

247. A beszámítható javadalmazás összege.

248. A nyugdíj mily összegű?

249. Halvanót éveknek nyugdíja.

250. Példák a nyugdíj kiszámítására.

251. Csökkentések.

252. Táblázat a csökkentési %-okról.

253. Táblázat a csökkentés nélküli — és csökkentett havi nyugdíjakról.

254. Szanálási levonások.

255. Halvan éveknek nyugdíja.

256. A nyugdíj kezdete megszűnése és elvételése.

257. Kettőre ellátást egyszerre senki sem élvezhet.

258. Nyugdíjat és tényleges fizetést egyszerre senki sem élvezhet.

259. A nyugdíjigény fenntartása.

(A tv. 36. §-a.)

gálati ideje már megvolt és részére a fenntartott ellátási igényt ezután biztosították, ezt — az egyéb törvényes feltételek fennforgása esetén — akkor is érvényesítheti, ha jelen törvény 3. §-ában megjelölt állások valamelyikére újból alkalmaztatván, újabb alkalmazásában egy évnél rövidebb időt töltött. Az ilyen legénységi állományú csendőrző fenntartott ellátási igényét még akkor is érvényesítheti, ha újból nem is alkalmazták, de közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy tényleges szolgálat teljesítésére nem alkalmas.

260. A nyugdíjigény fenntartása és a szolgálati idő mikénti számítása. Az ellátási igény fenntartásának újbóli alkalmazás esetén az a hatása, hogy az ellátási igény fenntartását megelőzőleg és az újbóli alkalmazásban tényleges szolgálatban töltött beszámítható idő együttesen számít. Ha pedig az újbóli alkalmazás nem következett be, akkor a legalább 9 év, 6 hó és 1 nap beszámítható szolgálati idővel bíró érdekeltnek a törvény szerinti ellátásra van igénye.

261. Fenntartott nyugdíjra való igény mikor áll be? A fenntartott nyugdíjra való igény a nyugdíjat megállapító miniszteri határozat kellékek napjával áll be.

B) Méltányosságból engedélyezhető ellátások.

262. A méltányosságból engedélyezhető ellátások. Lásd 50. pont.

1. Kedvezményes ellátás.

Az 1912. LXV. t. c. 42. §-ának és az 1930. XXVI. t. c. 6. és 7. §-ának rendelkezéseit az 1934. I. t. c. 9. §-a, az 1921. XXXII. t. c. hatálya alá tartozókra is kiterjesztette.

263. Kedvezményes ellátást kik részére lehet engedélyezni? Kedvezményes ellátást lehet engedélyezni annak, aki minden kétséget kizáróan a szolgálat teljesítése közben (tehát a szolgálat által) a szolgálatteljesítéséből kifolyólag olyan balesetet szenvedett, hogy emiatt teljesen szolgálatképtelenné vált: (A tv. 42. §. és 1930. XXVI. t. c. 7. §.)

1. az esetben, ha a nyugdíjra igénytadó szolgálati idejét (9 év, 6 hó és 1 napot) még nem töltötte be annyit, mint amennyi járna akkor, ha a legkisebb szolgálati idejét már betöltötte volna (jelenleg természetesen csökkentve);

2. az esetben pedig, ha nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati idejét már betöltötte, magasabb összegű, de egész kivételes esetben legfeljebb annyi kedvezményes ellátást, mint amennyi a beszámítható javadalmazása, illetve annak jelenleg a csökkentett összege.

264. Kedvezményes ellátást kik részére kell engedélyezni? Engedélyezni kell pedig, a beszámítható szolgálati időre való tekintet nélkül, és pedig a beszámítható javadalmazás teljes, illetve jelenleg csökkentett összegével felérő kedvezményes ellátást

1. annak, aki minden kétséget kizáróan az ellenszolgálatokkal folytatott harcban, vagy más a szolgálat teljesítése közben előállott viadalban, illetőleg szolgálat közben, vagy amiatt ért orvátadás

foljótán szerzett sérülése következtében vált mindennemű állami szolgálatra teljesen képtelenné;

2. annak, akinek teljes munka- és keresetképtelenségét minden kétséget kizáróan a szolgálat teljesítése közben oly baleset, vagy más rendkívüli esemény idézte elő, mely az eset körülményeinél fogva rendkívül méltánylásra érdemes. (Pld. az árvízveszedelemnél szolgálatot teljesítő csendőr egyén úgy meghül, hogy szolgálatképtelenné lesz, ha napszúrást kap, izületi csúzt szerez, keze, vagy lába lefagy stb.) (1930. XXVI. t. c. 7. §.)

A kedvezményes ellátást a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával a belügyminiszter engedélyezi.

Mindegyik esetben az engedélyezés egyik főfeltétele az, hogy a baleset stb. megtörténte és a teljes szolgálatképtelenség, illetve a teljes munka- és keresetképtelenség megállapítása között 3 évnél több időmegszakítás ne legyen.

Ez a korlátozás azért szükséges, mert a szolgálatképtelenség, illetve munka- és keresetképtelenség és az ezt előidéző baleset stb. között olyan okozati összefüggésnek kell lenni, mely hatását szükségképpen rövid idő alatt kell, hogy éreztesse s így a 3 évi időhatárnak megállapítása annál inkább indokolt, mert — a tapasztalat szerint — huzamosabb idő eltelte után már alig lehet megállapítani azt, hogy a szolgálatképtelenséget tényleg a szolgálat teljesítése közben szenvedett baleset stb. idézte elő.

A kedvezményes ellátás az engedélyezés napjával kezdődik. A megszüntetésre nézve pedig ugyanazon határozmányok érvényesek, mint a nyugdíjra.

Aki kedvezményes ellátást kap, az sérülési pótdíjban nem részesülhet.

A kedvezményes ellátás iránti kérvényben részletesen ismertetni kell a balesetet stb., a különös méltánylást érdemlő körülményeket és az érdekeltnak életkörülményeit.

Ezenkívül:

1. a csendőr egyén korát, családi állapotát, feleségének korát, a gyermekek számát és korát,
2. a csendőr egyénnek-, feleségének-, gyermekeinek
 - a) foglalkozását,
 - b) foglalkozásukból eredő keresetüket,
 - c) vagyoni és jövedelmi viszonyaikat,
3. azt, hogy a csendőr egyén munka- és keresetképessége milyen mérvben csökkent,
4. azt, hogy a csendőr egyénnek vannak-e felmenő, illetőleg oldalági rokonai (szülő, nagyszülő, testvér), hogy mi azoknak a foglalkozása s hogy milyenek a kereseti-, vagyoni- és jövedelmi viszonyaik.

265. A kedvezményes ellátás engedélyezésének egyéb feltételei.

266. A kedvezményes ellátás kezdete és megszüntetése.

267. A kedvezményes ellátás és sérülési pótdíj.

268. A kedvezményes ellátás iránti kérvény mit tartalmaz?

A 2. és 4., valamint a 3. alatti körülményeket helyhatósági bizonyítvánnyal, illetőleg hatósági orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni. (1930. 6. sz. Cs. K. 71.726/VI. b. 1930.)

2. Kivételes ellátás.

269. Mely esetekben kérhető kivételes ellátás?

(A tv. 7. és 45. §§.)

Méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, a belügyminiszter, azon csendőrkörületi parancsnokság javaslatára, melyhez a csendőr egyén, a tényleges szolgálatban utoljára tartozott, a pénzügyminiszter, majd a minisztertanács előzetes hozzájárulásával, ellátást engedélyezhet, annak az ellátásnak megfelelő hányadával, vagy egész kivételesen annak egészével felérően, mely a csendőr egyént megilletné az esetben, ha rendes körülmények között nyugdíjazták volna:

1. azon csendőr egyének részére, kik még ellátást nem kaptak, az alábbi 3 esetben:

a) hivatalvesztés kimondása, vagy olyan szabadságvesztés kimondása esetén, mellyel a közhivatal elvesztése van egybekötve,

b) szolgálatkötelékből fegyelmi határozattal való elbocsátás esetén,

c) olyan cselekmény elkövetésekor, mely alapul szolgált volna arra, hogy a csendőr egyén a szolgálat kötelékből elbocsáttassék, akit azonban ezért bármily okból felelősségre vonni nem lehetett;

2. a beszüntetendő nyugdíj meghagyható, vagy kisebb mérvben folyósítható azon *nyugállományba helyezettek*nél:

a) akiket a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre ítelt, vagy ha olyan büntetendő cselekmény miatt ítéli el jogerősen szabadságvesztés büntetésre, mellyel a közhivatalnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve,

b) ha a nyugállományba helyezés után kiderül, hogy a tényleges szolgálat alatt olyan cselekményt követett el, mely alapul szolgálhatott arra, hogy a szolgálat kötelékből elbocsássák és ha a cselekmény elkövetése óta 3 év még nem telt el,

c) ha a nyugállományba helyezés után, de azelőtt már fennállott olyan körülmény derül ki, melynek ismeretében nyugellátás nem lett volna megállapítható,

d) ha a nyugállományba helyezettre nézve a fegyelmi hatóság, a nyugállományba helyezés után elkövetett cselekmény miatt, jogerős határozattal, nyugellátásának elvését mondja ki.

A b), c), d) alatt felsorolt esetek lehetnek: államellenes magatartás tanúsítása, hivatalos titok elárulása, botrányt okozó életmód folytatása, stb.

270. Van-e törvényes igény a kivételes ellátásra?

Az 59. pontban foglaltak a polgári nyugdíjtörvény hatálya alá tartozókra is érvényesek.

Lásd értelemszerű alkalmazással a 60. pontot és a mellékletekre nézve a 268. pontot.

A kivételes ellátás a minisztertanácsi engedélyben megjelölt időponttól kezdődik. Ha azonban a bíróság szabadságvesztés büntetést szabott ki, akkor csak a büntetés letöltését követő hó 1-jétől jár. Nős-, gyermekes egyének részére engedélyezett kivételes ellátást a büntetés kitöltésének tartamára is folyósítják a feleség, vagy a gondnok, gyám kezéhez az esetben, ha a feleség és gyermek egyébként ellátásra igényjogosult. Ha a kivételes nyugdíjat ez időre nem folyósítanak, ezzel a csendőri egyén feleségét és gyermekeit is sújtaná a törvény, pedig ezeknek a legtöbb esetben a legkisebb részük sincs a bűncselekmény elkövetésében s így teljesen ártatlanul kellene bűnhődniök a férj, vagy apa véltéért.

Ezen ellátásokat határozott, vagy határozatlan időre engedélyezik, sőt újabban rendszerint csak 1—1 évre. Az engedélyezett kivételes ellátást bármikor, indokolás nélkül be lehet szüntetni.

A kivételes ellátás megszüntelése, vagy az engedély megtagadása miatt a közigazgatási bíróságnál nem lehet panaszt emelni.

A kivételes ellátás megváltás tárgya nem lehet.

A már engedélyezett kivételes ellátás az özvegynek nyugdíjigényt nem ad.

3. Kegydíj.

Az e pontban tárgyaltak is kiterjednek az 1921. évi XXXII. t. c. hatálya alá tartozókra. (7.000/M. E. 1925. VIII. fejezet, 117. pont.)

Kegydíjért lehet folyamodni a törvény által megkivánt, de hiányzó kellékeknek (pld. 30 napot meghaladó időmegszakítást megelőző szolgálati idő beszámíthatatlanságának, vagy 3 hónapot el nem érő házastársi együttélésnek, stb.) fennforgása esetén.

Lásd 268. pont. Kegyelmi ellátás engedélyezésénél mindenkor megkivánják folyamodó teljes vagyontalanságát, valamint teljes munka- és keresetképtelenségét. A kérvényt Magyarország Kormányzója Katonai Irodájánál közvetlenül kell benyújtani. Budapest, Királyi várpalota.

A kegydíjat a pénzügyminiszter és minisztertanács előzetes hozzájárulásával a belügyminiszter javaslatára az államfő legfeljebb oly mérvben engedélyezi, mint amennyi a törvény szerint járna abban az esetben, ha a hiányzó kellékek is meglennének. Pld. valakinek 18 év beszámítható szolgálati idején kívül van 4 év be nem számított katonai szolgálati ideje, azért mert a két szolgálat között 30 napnál több megszakítás van. Ha kegyelmi úton eltekintenek a 30 napot meghaladó időmegszakítástól, akkor $18 + 4$ év után $56 + 8$

271. Kikről kell kérni a kivételes ellátást s a kérvényhez mely okmányokat kell csatolni.

272. A kivételes ellátás kezdete.

273. A kivételes ellátás tartama.

274. A kivételes ellátás és panasz.

275. A kivételes ellátást nem lehet megváltani.

276. A férj által élvezett kivételes ellátás alapján özvegyi nyugdíjigény nincs.

277. Kegydíj.

278. Mely esetekben lehet kegydíjért folyamodni?

279. Milyen okmányokat kell a kegydíj iránti kérvényhez csatolni?

280. Ki engedélyezi a kegydíjat, mely mérvben?

= 64%, illetve ha háborús katonai évekről van szó, négy hadiév hozzászámításával összesen 72% nyugdíjat kaphat az addig megállapított 56% helyett.

281. Mikor kezdődik a kegydíj, meddig tart és mikor szűnik meg?

A legfelsőbb elhatározásban rendszerint meg van jelölve a kegydíj kezdődő ideje, de ha nincs, akkor annak keltét követő hó 1. napjától kezdve kezdődik.

Határozatlan, vagy határozott időre szól, ujabban azonban rendszerint 3—3 évre.

Megszűnik a határidő elteltével, de bármelyik, minden indokolás nélkül, bármikor megszüntethető.

A határozott időre szóló kegydíjat a lejárat után, amennyiben a kegyellátás alapjául szolgált körülmények változatlanul fennforognak — a kegyelem ismételt kieszközlése nélkül — a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával, a belügyminiszter újból engedélyezheti.

282. Csendőr egyén kegydíjával az özvegynek ellátási igényt nem ad.

A csendőr egyén részére engedélyezett kegydíj, az özvegynek özvegyi ellátásra igényt nem ad.

283. Kegydíjasok családi pótléka.

Amennyiben családi pótlékot is engedélyeztek, erre nézve az 1925. évi 7000. M. E. számú rendelet VI. fejezetében foglalt rendelkezések irányadók. (Lásd 109—114. pontokat.)

Annak részére, ki kizárólag kegyelmi ellátásban részesül, a feleség és a gyermekek után is csak a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával engedélyezhet a belügyminiszter családi pótlékot.

284. Kegydíjasok lakáspénzt nem kapnak.

Aki kegyelmi ellátásban részesül, annak lakáspénz nem jár.

285. Kegyelmi előterjesztés mely esetekben nem tehető?

Kegyelmi előterjesztés nem tehető a törvény tiltó rendelkezéseivel kapcsolatban. Kegyelmi úton sem teljesíthető pld. végkielégítésben, vagy nyugdíjmegváltásban részesült csendőregyénnek nyugdíj folyósítása iránti kérelme, vagy nem számítható be az olyan szolgálati idő, melyet a törvény kifejezetten be nem számítható szolgálatnak minősít, pl. a polgári nyugdíjtörvény szerint a 18. életév előtt teljesített szolgálati idő, stb.

C) Végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

1. Végkielégítés.

286. Kinek volt igénye végkielégítésre?

Azon csendőr egyénnek, akinek legalább 4 év, 6 hó és 1 nap szolgálati ideje volt (felemelten való számítás nélkül) és aki nyugdíjra igényt adó legkisebb (9 év, 6 hó, 1 nap, ugyancsak felemelten való számítás nélkül) szolgálati idejét még nem töltötte be, végkielégítésre tarthatott igényt, ha olyan testi, vagy szellemi fogyatkozásban szenvedett, mely őt szolgálatának további ellátására véglegesen, vagy legalább huzamosabb ideig képtelenné tette.

287. Mily összegű a végkielégítés?

A végkielégítés összege a tényleges szolgálatba utoljára valóság-

gal — tehát esetleg csökkentés nélkül — élvezett havidíj, vagy havizsold- és élkezési pénznek:

a) tizenkétszerese 4 év, 6 hó és 1 napi szolgálati időtől kezdve 5 évig,

b) huszonnégyszerese 5 év, és 1 naptól 9 év és 6 hóig teljesített szolgálati időig.

A 12 és 24-szeres összegeknek jelenleg csak 60%-a jár. (Szánálási levonás: 5.100. M. E. 1924. sz. rend. Lásd 42. pont.)

Ha a végkielégített polgárilag 100%-ban munka és keresetkép-telen, akkor a 12, illetve 24-szeres összeget korlátozás (szánálási levonás) nélkül utalják ki.

A végkielégítés összegének megállapításánál a csendőrségi pót-díj, lakáspénz, családi pótlék figyelembe nem jönnek.

A végkielégítés összegéből a kereseti- és különadót, valamint a rokkantellátási adót és az esetleges kincstári tartozást és letiltást le-vonják. Lásd még megfelelő alkalmazással a 294. pont utolsó be-kezdését.

A végkielégítés helyett nyugdíjat senki sem kaphat, még a vég-kielégítési összeg visszafizetésének kötelezettsége mellett sem.

A ténylegesítettnek a végkielégítést megelőzőleg eltöltött tény-leges szolgálati idejét, újbóli végelbánáskor be kell számítani az esetben, ha a végkielégítéssel történt elbocsátás és a ténylegesítés között 5 év még nem telt el.

Végkielégítettek ténylegesítésük esetén amennyiben annyi idő még nem telt el, amennyire a végkielégítést kapták, csak arra az időre eső összeget tartoznak visszafizetni, amely még nem múlt el abból. Ha pedig már elmúlt az az idő, amelyre a végkielégítést kap-ták, akkor a végkielégítésből semmit sem kell visszafizetniök.

A végkielégítés összegét ugyanis a tényleges szolgálat alatt utól-jára élvezett (esetleg csökkentett) beszámítható javadalmazásnak, vagy egy évi, vagy két évi összegével kell megállapítani, tehát az egy évi javadalmazásnak megfelelő összeggel végkielégített csendőr egyén tulajdonképpen javadalmazásának a következő 12 hóra, és a két évi javadalmazásnak megfelelő összeggel végkielégített csendőr egyén javadalmazásának a következő 24 hóra eső részleteit kapta meg előre, egy összegben.

Ha már most a végkielégítettet egy, illetve két éven belül anélkül vennék vissza a tényleges szolgálatra, hogy a végkielégítésből sem-mit sem kellene visszatérítenie, úgy az újbóli szolgálatnak azokra a hónapjaira, melyek ezen egy, illetve két éven belül esnek, kétszeres illetményeket kapna, vagyis a végkielégítésnek ezekre a hónapokra eső részét és a tényleges szolgálat alatt járó tényleges javadalma-zást is. Hogy ez az eset elő ne fordulhasson, ezért kellett kimondani a végkielégítési összeg azon hónapokra eső részleteinek visszatéríté-

288. Végkielégítés helyett nyugdíjat senki sem kaphat.

289. Ténylegesített-nek a végkielégí-tést megelőzően el-töltött szolgálati ideje.

290. Ténylegesített-tek végkielégítésé-nek visszafizetése.

sét, amely hónapokban érdekelt már újból tényleges szolgálatban volt alkalmazva.

Ha a visszaténylegesítés nem a hó elsejével kezdődött, a végkielégítésnek erre a csonka hónapra eső részét nem kellett visszafizetni.

Példa. Ha valaki végkielégítésül a tényleges szolgálata alatt élvezett havi illetménye 24-szeresét (2 évi összegét), illetve szanálva annak 60%-át kapta és 1 év, 6 hó, 15 nap múlva ténylegesítették újra, akkor a kapott végkielégítésből még 5 hónapra eső, $\frac{6}{24}$ -ed rész végkielégítési összeget kell csak visszatérítenie.

2. Nyugdíjmegváltás.

291. Ki kérheti a nyugdíjának megváltását? (A tv. 43. §-a.)
 Úgy az ideiglenesen, mint a véglegesen nyugállományba helyezett legénységi állományú csendőr egyén kérheti és a belügyminiszter megengedheti a nyugdíjnak egy összegben való megváltását abban az esetben:

a) ha a csendőr egyén minden további nyugdíj igényéről lemond,

b) ha korához és egészségi állapotához mért, valószínű élet-tartamát közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja.

292. A megváltásra törvényes igény nincs.
 A megváltást csak kérni lehet és nem lehet reá törvényes igényt támasztani. A belügyminiszter elutasító határozata ellen a közigazgatási bíróság előtti eljárásnak helye nincs.

293. Mit kell igazolni a nyugdíjmegváltás iránt benyújtott kérelemmel kapcsolatban?
 A kérvényhez csatolni kell:
 a) hatósági orvosi bizonyítványt, melyben az orvosnak meg kell jelölni a kérvényező egészségi állapotához mért valószínű élet-tartamát (vagyis, hogy előreláthatólag meddig, hány évet élhet még körülbelül),

b) ha nő, a felesége, és ha családi pótlékot élvező gyermekei is vannak, ezek gyámhatósága részéről is a beleegyező nyilatkozatokat a nyugdíj megváltásába,

c) helyhatósági bizonyítványt arról, hogy a vállalkozás, melybe a megváltott nyugdíj összegét befektetni akarja, előreláthatólag biztosítani fogja az ő és családja megélhetését, illetve jövedelmezni fog annyit, mint amennyi az ő ellátása volt,

d) két tanúval is aláírt nyilatkozatot arról, hogy a nyugdíjigényéről lemond egyszersmindenkorra s tudomása van arról, hogy nyugdíjat még akkor sem kaphat újból, ha a megváltási összeget akár egy összegben is visszafizeli.

294. Mekkora lehet a nyugdíj megváltási összeg?
 A megváltási összeget a nyugdíjnak legfeljebb annyszorosában lehet megállapítani, mint ahány évig folyamodó a közhatósági orvosi bizonyítvány szerint még élhet, ez az összeg azonban a beszámítható javadalmazás és lakáspénz együttes évi összegének kétszeresét nem haladhatja meg.

A megváltási összeg azoknál, kiknek nincs 14 év, 6 hó és 1 napi beszámítható szolgálati idejük nem esik szanálási levonás alá (mint a végkielégítés 60%).

Az esetleges kincstári tartozást és letiltást levonják.

A kereseti adó, különadó és rokkantellátási adó kirovására nézve nem a kapott végkielégítési összeget, hanem az addig havonként járt havi nyugdíj és $\frac{1}{4}$ évi lakáspénz összegei az irányadók, vagyis ha ezek adózás alá nem esnek, akkor levonás ily címen nincs.

Aki nyugdíját egyszer megváltotta, az nyugdíjat újból még akkor sem kaphat, ha a megváltási összeget, akár egyszerre is, visszafizetné. Ily egyének kegydíjban sem részesülhetnek.

Oly esetben azonban, amidőn érdekelt a részére már megállapított és ki is utalványozott nyugdíjmegváltás összegét még nem vette fel s a belügyminiszterhez beadott újabb kérelmében — azzal az indokkal, hogy a dolgot meggondolta — a nyugdíjmegváltásra tett rendelkezés hatályaon kívül helyezését és nyugdíjának újbóli folyósítását kéri, ezen kérelmével nem utasítható el.

295. Aki nyugdíját egyszer megváltotta, az újból nyugdíjat nem kaphat többé.

D) Lakáspénzek.

Lásd 87—99. pontokat.

E) Családi pótlék.

Lásd 100—120. pontokat.

F) Temetési segély.

Lásd 333—336. pontokat.

VII. FEJEZET.

Elmebetegek ellátása.

Ha az elmeógyógyintézetben elhelyezett elmebeteg csendőr egyének ellátásra igényjogosult felesége, vagy gyermeke nincs, ellátásának az ápolási költségek levonása után fennmaradó része az elmebeteg csendőr egyént illeti meg. Ellátása egész összegét gondnoka kezéhez folyósítják. Egyebekben lásd még a 130—145. pontokat.

296. Elmebetegek ellátása.

VIII. FEJEZET.

Özvegyek és elvált nők ellátása.

Lásd 230. pont, 2. alatt.

297. Kik tartoznak az özvegyek stb. közül a polgári nyugdíjtörvény hatálya alá?

A) Az özvegyek első három havi ellátása.

298. Három havi járandóság.

A határozványok ugyanazok mint a 147. pontban. Lásd ott!

299. A járandóság meghatározása, kifizetése.

A határozványok ugyanazok, mint a 148. pontban. Lásd ott!

300. Mi vonható le a három havi járandóságból?

A határozványok ugyanazok, mint a 149. pontban. Lásd ott!

B) Özvegyi nyugdíjak.

301. Igény az özvegyi nyugdíjra.

A nyugdíjra igényt adó szolgálati idő (4 év, 6 hó, 1 nap) betöltése után tényleges szolgálatban (próbacsendőr), vagy nyugdíjazott állapotban elhalt csendőregyén özvegyének akkor van özvegyi nyugdíjra igénye:

a) ha férjével a tényleges szolgálati ideje alatt, vagy azt megelőzőleg lépett házasságra,

b) ha a házasság megkötésekor a férj még nem volt 57 éves,

c) ha a házasság a férj halálát legalább három hónappal megelőzőleg kötötték,

d) ha az özvegy a férj halálakor férjével együtt élt.

302. Nyugállományban nősültek özvegyeinek ellátása.

Az az özvegy, aki nyugállományú csendőr egyénhez ment nőül, özvegyi nyugdíjra akkor tarthat igényt, ha a házasság által a tényleges szolgálat alatt született gyermek törvényesítette, vagy ha a férj a nyugállományba helyezéskor még nem volt 60 éves, a beszámítható javadalmazással egyenlő összegű nyugdíjra igényt adó szolgálati idejét még nem töltötte be és a házasság megkötése után a tényleges szolgálatban újból alkalmazva volt és legalább még három évig ténylegesen szolgált.

303. Özvegyi ellátás ha a férj a házasságkötéskor 57 évesnél idősebb volt.

Az a nő, aki tényleges szolgálatban álló, de 57 évesnél idősebb csendőregyénhez ment nőül, igényt tarthat özvegyi nyugdíjra akkor, ha házasságukból gyermek származott, vagy ha házasságuk által gyermekük törvényesítette, vagy ha a férj a házasság megkötése után legalább még három évig ténylegesen szolgált.

304. Özvegyi ellátás három hónapnál rövidebb együttélés esetén.

Igényt tarthat özvegyi nyugdíjra az az özvegy, akinek házassága a férj halálát három hónapnál rövidebb idővel megelőzőleg kötötték és házasságukból gyermek származott, vagy ha házasságuk által gyermekük törvényesítette, vagy ha a férj halálát a házasság megkötése után keletkezett hevenybelegység okozta.

305. Özvegyi ellátás különélés esetén.

Az a nő, aki férje halálakor férjével nem élt együtt, akkor tarthat igényt özvegyi nyugdíjra, ha erkölcs tekintetében nem esik kifogás alá és ha hitelt érdemlően igazolni tudja, hogy a különélés nem az ő hibájából történt.

306. Özvegyi ellátás elválás esetén.

Igénye van özvegyi nyugdíjra annak a nőnek, akinek házasságát a bíróság jogerősen felbontotta, ha nem ment újból férjhez, ha a házasság felbontását kimondó ítéletről kétségtelenül kitűnik, hogy

a házasság kizárólag a férj hibájából bontatott fel és ha a férj tartásdíj fizetésére kötelezve volt.

Az a körülmény, hogy a férj halála öngyilkosság következtében állott be, az özvegyi nyugdíjra való igényre befolyással nincsen. (Lásd 1912:LV. t. c. 51. §.)

Az özvegyi nyugdíj kérelmezésére vonatkozólag lásd 163. pontot.

Nincs igénye özvegyi nyugdíjra a 234. pont alatt felsorolt eseteken kívül annak az özvegynek:

- a) aki nem magyar állampolgár,
- b) akit a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre ítelt, vagy ilyen hatállyal egybekötve szabadságvesztésre ítelt,
- c) akinek férjéről a nyugállományba helyezés után kiderült, hogy még tényleges szolgálata alatt olyan cselekményt követett el, amely alapul szolgált volna arra, hogy a szolgálat kötelékéből elbocsáttassék,

d) a végkielégített özvegyének. (Lásd az 1912:LV. t. c. 52. §.)

Lásd a 159. pontot.

Az özvegyi nyugdíj folyósítására ugyanazok érvényesek, mint a 164. pontban felsoroltak.

Az özvegyi nyugdíjat meg kell szüntetni:

- a) ha az özvegy a magyar állampolgárságát elveszti,
- b) ha az özvegyet a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre ítéli, vagy ha az özvegyet a bíróság olyan büntetendő cselekmény miatt ítéli el jogerős szabadságvesztésbüntetésre, mellyel a közhivatalnak, vagy szolgálatnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve,
- c) ha az özvegyet a bíróság jogerős ítélettel szabadságvesztésbüntetésre ítéli a hivatalvesztés kimondása nélkül,
- d) ha az özvegy a miniszter előzetes engedélye nélkül állandóan Magyarország határain kívül tartózkodik,

e) ha a férj halála után kiderül, hogy a férj még tényleges szolgálata alatt olyan cselekményt követett el, amely alapul szolgálhatott volna arra, hogy a szolgálat kötelékéből elbocsáttassék. Ilyen esetekben az özvegyi nyugdíj beszüntetését a fegyelmi hatóság a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondja ki, ezt az eljárást azonban nem lehet megindítani és az özvegyi nyugdíjat nem lehet beszüntetni akkor, ha a cselekmény elkövetése óta három évnél, vagy a férj halála óta hat hónapnál hosszabb idő telt már el,

f) ha a férj halálától számított három éven belül már a férj halálának időpontjában fennállott olyan körülmény derül ki, amelyek ismeretében az özvegyi nyugdíj nem lett volna megállapítható. Ilyen esetekben az özvegyi nyugdíj beszüntetését a fegyelmi hatóság a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondja ki,

307. Özvegyi ellátás a férj öngyilkossága esetén.

308. Az özv. nyugdíj kérelmezés.

309. Kinek nincs igénye özv. nyugdíjra.

310. Az özv. nyugdíj összege.

311. Az özv. nyugdíj folyósítása.

312. Az özv. nyugdíj megszüntetése.

g) ha az özvegy közmegegyezéses elutasítást okozó erkölcsstelen életet él,

h) ha az özvegy újból férjhez megy,

i) ha az özvegy a nyugdíját megváltja,

j) ha az özvegy meghal.

313. Végleges és időleges megszüntetése az özvegyi nyugdíjnak.

A 312. pont b), c), f), i), j) alatti eseteiben az özvegyi nyugdíjat *véglegesen*, az a) d), g) alatti esetekben csak *időlegesen* kell megszüntetni és az özvegyi nyugdíjat olyankor lehet újból folyósítani, ha megszűnt az az ok, amiért a nyugdíj be lett szüntetve. A c) alatti esetben csak a szabadságvesztésbüntetés tartalmára kell az özvegyi nyugdíjat megszüntetni. (Lásd 1912: LXV. t. c. 59. §-át.)

314. Az özvegy kétszeres ellátottsága.

Lásd 166. pont.

C) Méltányosságból engedélyezhető özvegyi ellátások.

1. Kedvezményes özvegyi ellátás.

315. A 4 év, 6 hó és 1 napi szolgálati idő betöltése előtt elhaltak özvegyeinek ellátása.

Özvegyi nyugdíjat *lehet* engedélyezni annak az özvegynek, aki-nek férje a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati időt (4 év, 6 hó és 1 nap) bár még nem töltötte be, de életét minden kétséget kizárólag a szolgálat teljesítése közben, vagy a szolgálat teljesítéséből kifolyólag szenvedett baleset, vagy más hirtelen, időbelileg pontosan meghatározható, viszonylagosan rövid időszakon belül beállott rendkívüli esemény következtében veszítette el és ha az özvegy férjével a tényleges szolgálat ideje alatt vagy azt megelőzőleg lépett házasságra, ha a férj a házasságkötéskor még nem volt 57 éves, ha a házasság a férj halálát három hónappal megelőzőleg kötött és ha az özvegy a férj halálakor férjével együtt élt. (55. §.)

316. Özvegyi ellátás, ha a férj a legkisebb szolgálati időt már betöltötte.

Ha a férj a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati idejét már betöltötte, az özvegy részére az egyébként őt megillető nyugdíjnak *másfélszeres* összegével megállapítandó özvegyi nyugdíjat *lehet* megállapítani, ha egyébként a 315. pontban leírt feltételek fennforognak.

317. Ellenszegülőkkel folytatott harcban elesett egyén özvegyének ellátása.

Abban az esetben, ha a férj fegyver alatt teljesített szolgálat közben minden kétséget kizárólag az ellenszegülőkkal folytatott harcban, vagy más, a szolgálat teljesítése közben előállott viadalban, illetőleg szolgálat közben, vagy amiatt ért orvlámadás folytán szerzett sérülés következtében veszítette el életét, szolgálati idejére való tekintet nélkül az özvegyet, az elhalt férj által utóljára élvezett beszámítható javadalmazás 100%-val felérő özvegyi nyugdíjban *lehet* részesíteni.

Ilyen özvegy azonban nevelési járulékot nem kaphat.

A 315–317. pontokban említett kedvezményes nyugdíjat a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával csak akkor lehet engedé-

lyezni, ha a férj halálát előidéző baleset, rendkívüli esemény és a férj halálának napja között egy évnél hosszabb idő nem telt el.

Azon csendőrnagy özvegyének, akinek férje tényleges állományban — tekintet nélkül arra, hogy a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati időt betöltötte-e és hogy ideiglenes, vagy végleges minőségben volt-e alkalmazva — abban az esetben, ha a férj minden kétséget kizárólag a szolgálat teljesítése közben ért oly baleset vagy más rendkívüli esemény következtében vesztette el életét, amely az eset körülményeinél fogva rendkívüli méltánylásra érdemes, a férj utóljára élvezett beszámítható javadalmazása teljes összegének 98%-ával felérő özvegyi nyugdíjat *kell* engedélyezni.

Ezen özvegyi nyugdíjat csak a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával és csak akkor lehet engedélyezni, ha a férj halálát előidéző baleset, vagy rendkívüli esemény és a férj halálának napja között egy évnél hosszabb idő még nem telt el.

Ha az olyan özvegy, aki az előző pont alapján kapott özvegyi nyugdíjat és újból férjhez megy, kérelmére a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a részére engedélyezett özvegyi nyugdíjnak 50%-át meghagyhatja. (L! 1934.I. t. c. 1912:LXV. t. c. 42., 55. §., az 1921:XXXII. t. c. 42. §. 3. bekezdés, 1930:XXVI. t. c. 7. és 8. §§-ait.)

2. Kivételes özvegyi ellátás.

Annak az özvegynek, akit a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre, vagy ilyen hatállyal egybekötött szabadságvesztés büntetésre ítélt, vagy akinek férjéről a nyugállományba helyezés után kiderült, hogy még tényleges szolgálata alatt oly cselekményt követett el, amely alapul szolgálhatott volna arra, hogy a tényleges szolgálat kötelékéből elbocsáttassék a miniszter a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával és a minisztertanács határozata alapján, méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, annak az elsőfoku fegyelmi hatóságnak a javaslatára, amelynek illetékessége alá az özvegy férje tényleges szolgálata alatt tartozott, kivételes ellátást állapíthat meg. Ez az ellátás ugyanolyan vagy kisebb összegű, mint amilyent az özvegy tényleg élvezett, vagy mint amennyire egyébként igénye lenne. (L! 1912:LXV. t. c. 52., 60. §§-ait.)

3. Özvegyi kegydíj.

L! 175—177. pontokat.

D) Özvegyi végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

1. Özvegyi végkielégítés.

Az olyan özvegynek, akinek férje nem töltötte be a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati idejét, vagyis a 4 év, 6 hó és 1

318. Özvegyi ellátás a férj baleset következtében történt elhalálása esetén.

319. Az özvegy újbóli férjhez menetele után megmaradhat-e eddigi nyugdíja 50%-nak élvezetében.

320. Kivételes özvegyi nyugdíj.

321. Özvegyi kegydíj.

322. Özvegyi végkielégítés.

napot beszámítható szolgálati idejét, özvegyi nyugdíjra nem tarthat igényt, ellenben az ilyen özvegynek igénye van végkielégítésre.

323. Az özvegy végkielégítés összege: a férj által utóljára élvezett évi, csökkentett fizetésének egynegyede. A csökkentés mérve az 1933. évi 1400. M. E. számú kormányrendelet 3. §-a értelmében, amennyiben a havisoldnak és pótdíjnak az 1933. évi január hó 1-én járt együttes összege a havi 100 P-t meghaladta, 3%-os.

2. Az özvegyi nyugdíj megváltása.

324. Az özvegy nyugdíj megváltása.

Az özvegy kérelmére a miniszter megengedheti az özvegyi nyugdíjnak egy összegben való megváltását abban az esetben, ha a férj halálának napjától számítva legalább egy év már eltelt, ha az özvegy minden további igényéről lemond és ha az özvegy közhatósági (vármegyei, városi, járási tiszti) orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy korához és egészségi állapotához képest előreláthatólag legalább még kettő évig élhet.

Az olyan özvegy, akinek még nevelési járulék élvezetében álló, vagy 24 éves életkort még el nem ért gyermeke van, özvegyi nyugdíjának megváltását csak a gyámhatóság jóváhagyásával kérheti.

325. Az özvegy nyugdíj megváltás összege.

A megváltás összege: az özvegy nyugdíj és az özvegy által utóljára élvezett negyedévi lakáspénz kettő évi együttes összegénél nagyobb nem lehet.

A megváltott özvegyi nyugdíjat még akkor sem lehet újból folyósítani, ha az özvegy hajlandó lenne a megváltási összeget visszatéríteni.

Hangsúlyozzuk, hogy az özvegyi nyugdíj megváltása kérhető, de nem feltétlenül és minden esetben *kell* is azt engedélyezni, mert a megváltás engedélyezése a *miniszter kizárólagos joga*. Az elutasító határozat ellen a m. kir. közigazgatási bíróságnál panasznak helye nincsen, mert az ilyen ügy nem tartozik a közigazgatási bíróság hatáskörébe.

326. Újból férjhezment özvegy nyugdíjának megváltása.

Az újból férjhezment özvegy, az újbóli férjhezmenetel napjától számított egy éven belül özvegyi nyugdíjának megváltását kérheti, ha magyar állampolgárhoz megy nőül.

327. Az újból férjhezment özvegy nyugdíjának megváltási összege.

A megváltási összeget az özvegyi nyugdíj és az özvegy által utóljára élvezett negyedévi lakáspénznek két évi együttes összegével *kell* megállapítani.

328. Özvegyi nyugdíj fenntartása.

Az újbóli férjhezmenetel napjától számított egy évi határidő elteltével az özvegyi nyugdíj megváltás tárgya többé nem lehet, hanem azt, esetleges újabb özvegyesség esetére fenn kell tartani.

329. Fenntartott özvegyi nyugdíj folyósítása.

A fenntartott özvegyi nyugdíjat újból kell folyósítani, ha az özvegy a második férje után is özvegységre jut, vagy ha a második férjjel kötött házasságát a bíróság jogerős ítélettel felbontotta és pedig a második férj halála napját, illetőleg a házasság felbontását kimondó határozat jogerőre emelkedésének napját követő hó else-

jétől kezdődőleg. (L! 1912: LXV. t. c. 57., 58. §—1924. évi 5100. M. E. sz. r. II. fejezet 18. p.)

A nyugdíjmegváltás iránti kérelemhez csatolni kell a férj halotti anyakönyvi kivonatát, orvosi bizonyítványt és abban az esetben, ha még nevelési járulék élvezetében álló vagy 24. éves életkort még el nem ért gyermek is van, a gyámhatóság jóváhagyó határozatát is. Ha pedig az özvegy újból férjhez ment, ez esetben csatolni kell a kérelemhez a házassági anyakönyvi kivonatot és a férj magyar állampolgárságát igazoló okmányt.

Lásd a 168. pontot.

330. Az özvegyi nyugdíj megváltást hogyan kell kérni.

E) Özvegyek lakáspénze.

Lásd a 181—185. pontokat.

331. Elvált nők ellátása.

F) Temetési segélyek.

Az 1934. évi január hó 1.-előtt nyugállományba helyezett csendőregyének özvegyeinek elhalt férjük után nem temetési járulékra, hanem temetési segélyre van igényük. Egyebekben l. a 187. pontban foglaltakat.

A temetési segély összege 1934. évi november hó 1.-től kezdődőleg az elhalt férj által utoljára élvezett csökkentett nyugdíj és családi pótlék együttes összegének 70%-a.

Az özvegy után — elhalálozása esetén — temetési segély nem jár.

Lásd a 191. pontot.

332. Özvegyek lakáspénze.

333. Kinek van igénye temetési segélyre.

334. A temetési segély összege.

335. Az özvegy után temetési segélyt nem adnak.

336. A temetési segély kérelmezése és kifizetése.

IX. FEJEZET.

Árvák ellátása.

Az erre vonatkozó törvények és rendeletek ugyanazok, mint amelyek a katonai nyugdíjtörvény (1921: XXXII. t.-c.) tárgyalásánál már ismertetve lettek, miért is lásd 195—219. pontokat. A szabályszerű életkornál (205. pont) azzal a különbséggel, hogy az ellátatlan legénységi árvák nevelési járuléka a gyermek 16 éves életkoráig, vagy a korábban bekövetkezett ellátásig illetékes.

337. Árvák ellátása.

X. FEJEZET.

Egyéb személyek ellátása.

Az olyan szabályos életkort már betöltött atyátlan vagy szülőlen gyermek részére, aki teljes munka- és keresetképtelen, s emellett nyomorék vagy költséges ápolást igénylő beteg és ha azt a

338. Eletjára.

vagyoni viszonyok is indokolják, a miniszter a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával, arra az időre, amíg a gyermekekre nézve az említett feltételek fennállanak, életjáradékot engedélyezhet.

339. Az életjáradék összege.

Az életjáradék összegét annak a nevelési járuléknak teljes összegével kell megállapítani, amelyre az árvának igénye lenne abban az esetben, ha még a szabályos életkort el nem érte volna. Tehát az életjáradék a már ismertetett özvegyi nyugdíjnak $\frac{1}{3}$ -e vagy $\frac{2}{5}$ -vel lesz megállapítva.

340. Az életjáradék megváltása.

Az életjáradékot megváltani nem lehet.

341. Az életjáradék után illetékes adó.

Az életjáradék jövedelemadó alá esik.

342. Életjáradék — lakáspénz.

Aki életjáradékot kap, annak lakáspénz nem jár. (L! 1912: LXV. t.-c. 76. §., 1924. évi 5100. M. E. sz. rend. III. fejezet 5. pont.)

Harmadik rész.

XI. FEJEZET.

Próbacsendőrök ellátása

(1929:XV. t.-c. a toborzott legénység ellátásáról)

343. Milyen végelbánásra tarthatnak igényt a próbacsendőrök?

A próbacsendőrök nem a katonai nyugdíjtörvény, hanem az 1929. évi XV. t.-c. (módosította az 1934: I. t.-c. 11. §.) hatálya alá tartoznak s mint ilyenek, elvileg csak végkielégítésre tarthatnak igényt.

Amennyiben azonban az 1921: XXXII. t.-c. rendelkezései reájuk is alkalmazhatók, ez esetben ők is úgy, mint a csendőr egyének, állandó ellátásra tarthatnak igényt.

344. Mely próbacsendőrök tarthatnak igényt állandó ellátásra?

Azon nyugállományba helyezett próbacsendőrök, kiknek a tényleges szolgálat alatt önhibájukon kívül keletkezett tartós szolgálatképtelenségét, vagyis csendőrségi szolgálatra egyszersmindenkorra való alkalmatlanságát felülvizsgálaton megállapították, állandó ellátásra tarthatnak igényt az esetben:

1. ha a beszámítható szolgálati idejük (természetesen a katonai, csendőrségi stb.-vel együtt) a 9 évet és 6 hónapot meghaladja;

2. ha beszámítható szolgálati idejük a 9 évet és 6 hónapot nem haladja ugyan meg, de az 1921. évi XXXII. t.-c. 3. §-ában foglalt rendelkezések alá esnek.

345. Próbacsendőrök katonai szolgálati idejének számítása.

Próbacsendőröknek az 1922. évi december hó 31-ike előtt katonai szolgálatban töltött idejét — tekintet nélkül annak, esetleges megszakítására — az 1921: XXXII. t.-c. rendelkezései szerint kell számítani.

Ha a végkielégített próbacsendőrt a tényleges szolgálat kötelékébe ismét visszaveszik, a végkielégítés előtt eltöltött szolgálati idejét a nyugellátás szempontjából még az esetben sem lehet beszámítani, ha a végkielégítés vsiszfizetését felajánlaná.

Végkielégítésre van igényük azoknak a próbacsendőröknek: akiknek beszámítható szolgálati ideje (katonai és csendőrségi együttléve) a 9 évet, 6 hónapot nem haladja meg, abban az esetben, ha legalább valósággal eltöltött 20 havi (1934. I. t. c. 11. §.) tényleges szolgálati idő után, önhibájukon kívül, tartósan szolgálatképtelenné, csendőrségi szolgálatra egyszersmindenkorra alkalmatlanokká váltak. A szolgálatképtelenség megállapítása felülvizsgálaton történik.

A végkielégítés az utójára élvezett havizsold és havi közétkezési pénz:

1. 6-szorosa, a valósággal eltöltött 20 havi tényleges szolgálat után, de 2 évnél kevesebb beszámítható szolgálati idő esetén;
2. 12-szerese, a 2 évnél több, de 5 évnél kevesebb beszámítható szolgálati idő esetén;
3. 24-szerese, az 5 évnél több, de 9 évet és 6 hónapot meg nem haladó beszámítható szolgálati idő esetén.

A végkielégítéssel elbocsátott próbacsendőrök hozzátartozói ellátásra igényt nem tarthatnak.

Nincs igénye végkielégítésre azon próbacsendőröknek:

1. akiket a szolgálati kötelezettség letelte előtt, saját kérelmükre bocsátanak el a tényleges szolgálatból;
2. akik a szolgálatképtelenségüket önhibájukon kívül szereztek ugyan, de 20 havi beszámítható szolgálati idejük nincs, ha csak az 1921. évi XXXII. t. c. 3. §-ában foglalt rendelkezések alá nem esnek amikor részükre is állandó nyugdíj illetékes. L. 5. pont;
3. akik szolgálatképtelenségüket előidéző fogyatkozásukat önhibájukból szereztek.

A fogyatkozást önhibából keletkezettnek tekintik:

- a) öncsonkításnál (tekintet nélkül arra, hogy az mily módon állott be);
- b) káros szenvedélyt űzőknél (alkoholizmus, morfinizmus, kokainizmus stb.);
- c) megkísérelt öngyilkosságnál.

A 350. pont 1—3. alatt felsorolt vagy bármi más tekintetben meg nem felelő próbacsendőrök mindennemű ellátás nélkül a csendőrség kötelékéből elbocsátatnak. Az elbocsátás a csendőrkerületi parancsnokság hatáskörébe tartozik. (L. 161.059/VII. c. 1934. sz. belügyminiszteri körrendelet.)

346. Az újból ténylegesített próbacsendőr végkielégítése előtti szolgálati idejét nem lecsendőröknek van het beszámítani.

347. Mely próbaigénye végkielégítésre? (1929. XV. t. c.)

348. Mily összegű lehet a próbacsendőr végkielégítése?

349. Végkielégítéssel elbocsátott próbacsendőrök hozzátartozóinak ellátása nincs igényük.

350. Mely próbacsendőröknek nincs igénye végkielégítésre?

351. Próbacsendőrök elbocsátása.

352. Próbaesendőrök sérülési pótdíjra való igénye.

Próbaesendőröknek a 78. pont szerinti ugyanolyan összegű sérülési pótdíjra van igényük, mint az 1921. XXXII. t.-c. 23. §-ában említett legénységi állományú egyéneknek.

A sérülési pótdíj végkielégítés tárgyát nem képezheti, azt végkielégítés esetén is tovább folyósítják.

353. Elmebeteg próbaesendőrök.

Azon próbaesendőrök, akik a tényleges szolgálat alatt, vagy állandó ellátásban létük alatt elmebetegek lettek és kórházi ápolást igényelnek, a katonai vagy polgári elmegyógyintézet 3-ik osztályában, vagy valamely nyilvános jellegű magángógyintézetnek (szanatóriumnak) ezzel az osztállyal egyenlőnek tekintendő osztályában nyernek elhelyezést.

Az 1921. XXXII. t.-c. 39. §-ában foglalt rendelkezéseket az elmebetegé lett próbaesendőrökre is megfelelően alkalmazzák.

Negyedik rész.

XII. FEJEZET.

Legénységi vitézségi érempótdíjak.

354. A legénységi vitézségi érempótdíjak összege.

A m. kir. minisztérium 1934. évi szeptember hó 11-én 7750/1934. M. E. szám alatt rendeletet adott ki a vitézségi érmek után járó érempótdíjakra vonatkozó határozmányok módosítása tárgyában.

E rendelet szerint 1934. évi július 1-től kezdődőleg:

a) a legénységi arany vitézségi éremmel kitüntetetteknek havi 20 (Husz) pengő;

b) a legénységi I. osztályú ezüst vitézségi éremmel legalább három ízben kitüntetetteknek havi 10 (Tíz) pengő;

c) a legénységi I. osztályú ezüst vitézségi éremmel két ízben kitüntetetteknek havi 5 (Öt) pengő érempótdíj illetékes.

355. A legénységi vitézségi érempótdíjra való igény igazolása és a pótdíj folyósítása.

A nyugállományú személyeknek az érempótdíj folyósítását a honvédelmi minisztertől kell kérni. Az igényjogosultságot az eredeti körbélyegzővel ellátott éremigazolvánnyal, ha ez nem áll rendelkezésre, a m. kir. hadilevéltár, esetleg a törvényhatósági testnevelési és népgondozó felügyelőség, avagy a honvédelmi miniszter által kiadott igazolvánnyal kell igazolni.

Az igényjogosultság elfogadása esetén az érempótdíjat az éremtulajdonosok részére a honvédelmi minisztérium folyósítja az eljárási díjakhoz hasonló módon, a honvédelmi tárca terhére, a bejelentés havának 1-től kezdve.

Ötödik rész.

XIII. FEJEZET.

Menekültek ellátása.

(Átcsatolt területről beköltözött csendőr egyének és hozzátartozóik ellátása. 1927: XXIV. t. c. és 1934: I. t. c. 5. §.)

A trianoni békeszerződéssel Magyarországtól elcsatolt területen szolgálatot teljesített, illetve ott lakott és Magyarország területére beköltözött csendőr egyének, nyugdíjasok, özvegyek és árvák nyugellátásával kapcsolatos kérdéseket ideiglenesen az 1927. évi XXIV. majd az 1934. évi I. törvények szabályozzák. Ez utóbbi törvény az előbbinek egyes rendelkezéseit kiegészíti, módosítja és részben hatályon kívül helyezi.

Az átcsatolt területen 1921. július hó 26. napjáig szolgálatot teljesített, vagy szolgálati kötelékben állott csendőr egyén tényleges szolgálati viszonya a magyar állammal szembeni nyugdíjigény szempontjából a trianoni békeszerződés hatálybalépésének napjával, vagyis 1921. évi július hó 26-ával megszűnt. Ettől az időtől kezdve az ilyen alkalmazottat a tényleges szolgálat köteléke alól felmentettnek, illetőleg a szolgálatot felmondottnak kell tekinteni akkor is, ha a szolgálati viszony megszüntetése, a tényleges szolgálati felmentés-, vagy a felmondás iránt intézkedés nem történt.

A menekült csendőr egyéneknek a trianoni békeszerződés hatályba lépésének napjáig, vagyis 1921 július hó 26-ig az átcsatolt területen töltött idő a szolgálati idő megállapításánál beszámítható.

Az 1921 július hó 26. napja után átcsatolt területen töltött időt azonban, valamint a beköltözés után a szolgálati elhelyezésig Magyarország területén töltött időt beszámítani nem lehet, de ez a szolgálat folytonosságát nem szakítja meg, vagyis nem számít időmegszakításnak.

Az átcsatolt területről beköltözött csendőr egyén, özvegy vagy árva részére nyugellátást csak akkor kell fizetni, ha az ellátást kérő — az ellátásra való igényjogosultságnak a fennálló jogszabályokban megállapított egyéb feltételein kívül — azt is igazolja, hogy

a) az 1921. évi július hó 26.-a óta megszakítás nélkül magyar állampolgár, vagy állampolgárságát *optio útján* a belügyminiszter megállapította,

b) állandó lakóhelyét 1923 július hó 26-ik napjáig helyezte át Magyarországra és

c) átköltözése után szolgálati elhelyezést nem nyert.

356. A menekültek ellátását mely törvények szabályozzák?

357. Menekültek szolgálati viszonyának megszűnése.

358. Menekültek szolgálati idejének számítása.

359. Mikor kell ellátást fizetni a menekülteknek?

360. Mely menekültnek lehet ellátást engedélyezni és ki engedélyezi azt?

Annak, aki állandó lakóhelyét az átszatolt területéről 1923. július hó 26. napja után helyezte át Magyarországra, vagy magyar állampolgárságát 1921. évi július hó 26. napja után visszahonosítás útján szerezte meg.

Ilyen ellátást csak az államfő engedélyezhet a belügyminiszter előterjesztésére. Előterjesztés a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával csak akkor tehető, ha az ellátás engedélyezését a méltánylást érdemlő körülményeken felül a vagyoni viszonyok is indokolják.

361. Az ellátás mérve menekült részére.

A menekült részére az ellátás a törvényszerű kellékek fennforgása esetén megállapítható ellátásnak a méltányossági körülmények által indokolt hányadában, vagy különös méltánylást érdemlő okból kivételesen annak egészében állapítható meg.

362. Az ellátás folyósításának kezdete menekült részére.

Az 1927:XXIV. törvénycikk alapján megállapított, vagy engedélyezett ellátást legkorábban a megállapítást, illetőleg az engedélyezést követő hó első napjától kezdődően kell fizetni. Az ellátást a megállapítást, vagy engedélyezést megelőző időre folyósítani nem lehet.

Hatodik rész.

XIV. FEJEZET.

Jogorvoslati ellátási ügyekben.

363. Panaszjog a közigazgatási bírósághoz.

Ha a katonai vagy polgári nyugdíjtörvény alapján ellátásban részesülő (gyám, gondnok) a miniszternek ellátási ügyekben hozott határozatát sérelmesnek találja, az ellen panaszt emelhet a m. kir. közigazgatási bíróságnál (1912:XXXV. t. c. 18. §, 1912:LXV. t. c. 120. §. és 1927:VI. t. c.).

364. A panaszirat kellékei és tartalma.

A panaszirat tartalmára, felszerelésére és benyújtására nézve a m. kir. közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. törvénycikk és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 21.973/M. E. 1896. számú kormányrendelet a következő határozmányokat tartalmazza.

A panasziratnak magában kell foglalnia:

1. a bepanaszolt fél, illetőleg a hatóság megnevezését, aki, vagy amely ellen a panaszos panaszát intézi,
2. a sérelmes intézkedésre vagy határozatra és ennek számára való hivatkozást,
3. a tényállás és az ennek igazolására szolgáló bizonyítékok rövid leírását,

4. a panasz tárgyát képező intézkedés vagy határozat sérelmes részének megjelölését,
5. a jogalap kitüntetését,
6. a kérés szabatos kifejezését.

A panaszíratban az ügyre vonatkozó oly ténykörményt és bizonyítékot is fel lehet hozni, mely az előzetes közigazgatási eljárás folyamában fenn nem forgott, úgy hogy a vitás kérdés tárgyalása a bíróság előtt újra kezdhető épp úgy, mintha közigazgatási úton mi sem történt volna.

Mindazon iratokat és bizonyítékokat, amelyekkel panaszló igényét támogatni véli, eredetiben, vagy másolatban, ha pedig a bizonyító iratnak csak egyes részei bírnak jelentőséggel, legalább kivonatban a panaszíratához kell csatolni.

Az itt említett »másolat« kifejezés alatt csak egyszerű másolat értendő. A másolat hitelesítésére azért nincs feltétlen szükség, mert a bíróság akár az ellenfél kifogására, akár hivatalból, a másolatban csatolt okmányok eredetijét — megtekintés vagy összehasonlítás céljából — a bizonyítási eljárás folyamán ugys bekívánhatja.

A panaszt a m. kir. közigazgatási bírósághoz címezve, minden esetben 15 nap alatt annál a közigazgatási hatóságnál kell benyújtani, melynek intézkedése, vagy határozata ellen a panasz irányul. (1929:XXX. t. c. 55. §.)

A panasz az illető hatóságnál szóbelileg is bejelenthető, mely esetben arról jegyzőkönyvet vesznek fel.

Ugy az írásbeli panasz benyújtására, mint a szóbeli panasz bejelentésére szolgáló 15 napos határidő a sérelmesnek vélt határozat, vagy intézkedés kézbesítését (kihirdetését) közvetlenül követő naptól kezdve számít. A határidő, ha utolsó (15-ik) napja vasárnapra, vagy Gergely naptár szerinti ünnepnapra esik: a legközelebbi köznapon jár le; tehát kettős ünnepnap esetén a határidő két nappal is meghosszabbodik.

Pósta útján való benyújtás esetében a feladás, nem pedig a tényleges beérkezés időpontja határoz. Vagyis a határidő 15-ik napján (ünnep esetén 16-ik vagy 17-ik napján) feladott panaszt még törvényes határidőben benyújtottnak tekintik. A félnek semminemű postai késedelem nem okoz joghátrányt.

A panasznak úgy a benyújtását (bejelentését), mint a póstára feladását csak abban az esetben tekintik kellő időben beadottnak, ha azt az illetékes közigazgatási hatósághoz (nem a bírósághoz) irányította a panasztevő. Kellő időben, de illetéktelen helyre beadott panasz joghatállyal nem bír.

Az elkésve előterjesztett panasz, tárgyalás nélkül, hivatalból visszautasítandó. Elkésés címén nem lehet azonban a miniszter határozata ellen beadott panaszt visszautasítani akkor, ha panaszos a

365. A panaszírat felszerelése.

366. A panaszírat benyújtása. Határidő.

megtámadott határozatban nem volt figyelmeztelve panaszjogára és a panaszbeadás határidejére.

367. Igazolási kérelem.

Az érdekelt fél, ha ő maga, vagy meghatalmazottja a panaszíratot valamely elháríthatatlan akadály miatt nem adhatta be a kellő időben, igazolási kérelmet terjeszthet elő.

A hitelt érdemlően indokolandó igazolási kérelmet a panaszíratlal egyúttesen, az elmulasztott határidő utolsó napját követő 15 nap alatt írásban kell benyújtani az illetékes közigazgatási hatóságnál.

Az igazolási kérelmet a főügytől elkülönítve, ezt megelőzőleg tárgyalják és döntenek el.

368. Biróság előtti eljárás és képviselő.

A közigazgatási bíróság előtt a panasztevő maga személyesen vagy törvényes képviselője (gyám, gondnok) útján járhat el. Akik nem maguk, vagy törvényes képviselőjük útján járnak el a közigazgatási bíróság előtt, ezek ott csak ügyvéd által képviseltethetik magukat.

369. Birósági határozat.

A közigazgatási bíróság az ügy érdemére nézve *ítélet*-, minden más körülményre nézve *végzés* alakjában határoz.

A bíróság ítéleteit, vagy határozatait két példányban az illetékes hatóságnak küldi meg, mely az egyik példányt a félnek kiadja.

Ha a bíróság a panasznak helyt adott, úgy magában az ítéletben határozatának foganatosítását is elrendeli.

A bírósági határozat sérelmes foganatosítása ellen a fél újabb panasszal élhet.

370. Ujrafelvételi panasz.

A bírósági véghatározat kézbesítésétől számított egy éven belül a fél írásban ujrafelvételi panaszt nyújthat be a közigazgatási bíróságnál, ha a főügy eldöntése után a kérdés érdemére nézve olyan döntő bizonyítékok birtokába jutott, amelyeket a főljárás folyamán önhibáján kívül nem használhatott. Az ujrafelvételnél ügyvédi képviselet kötelező.

Ha az ujrafelvételi panasz alaptalannak bizonyult, a perköltségekben való elmarasztaláson felül bérzbírság alkalmazásnak van helye és ezért a felelősség, a fél elleni visszkéret fennmaradása mellett, elsősorban az ügyvédet terheli.

Az ujrafelvételi eljárás megindítása a főljárás folyamán keletkezett jogerős ítélet végrehajtását nem akadályozza.

Ugyanazon ügyben ujrafelvételi panasz benyújtásának csak egyszer van helye.

371. Mely ügyek nem tartoznak a közigazgatási bíróság elé?

Nincs helye a közigazgatási bíróság előtti eljárásnak sem a kérelemnek helyt adó, sem a kérelmet megtagadó határozat ellen a következő esetekben:

1. A katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozóknál:

a) a miniszter által az 1921:XXXII. t. c. 9. §-a, 15. §-ának c), f), k), és m) pontja, 40. §-ának utolsó bekezdése, 41. §-ának e) pontja, 49. §-ának c), f) és h) pontja, valamint ugyanezen §. utolsó bekez-

dése, 53. §-ának b) pontja, 58. §-ának c), f) és i) pontja, valamint ugyanezen § utolsó bekezdése alapján engedélyezhető ellátások engedélyezésének kérdésében;

b) az 1921:XXXII. t. c. 10. §-ának hatodik, hetedik és nyolcadik bekezdése, 42. §-ának 3. pontja, 55. §-ának harmadik bekezdése, továbbá az 1912:LXV. t. c. 42. §-ának ötödik bekezdése és az 1912:LXV. t. c. 55. §-ának negyedik bekezdése alapján engedélyezhető kedvezményes nyugdíjak és nevelési járulékok engedélyezésének kérdésében;

c) az 1921:XXXII. t. c. 39. §-ának utolsóelőtti bekezdése alapján az elmebeteg részére engedélyezhető pótlék, valamint az 1921:XXXII. t. c. 28. §-ának c) pontja esetében, ugyancsak az 5.100/1924. M. E. számú rendelet V. fejezete 10. pontjának az 1921:XXXII. t. c. 28. §-át kiegészítő utolsó bekezdése alapján engedélyezhető sérülési pótdíj kérdésében;

d) a tizenhetedik életévet betöltött gyermek részére az 1921:XXXII. t. c. 58. §-ának g) pontja alapján meghagyható vagy újból folyósítható nevelési járulék meghagyásának, vagy újból folyósításának kérdésében;

e) az 1921:XXXII. t. c. 61. §-a alapján engedélyezhető árva-járadék engedélyezésének, valamint 66. §-ának második bekezdése, továbbá 67., 68., 69. és 70. §-ai alapján engedélyezhető járadékok engedélyezésének és megállapításának kérdésében;

f) az állandó nyugellátást élvező hivatásos katonai egyének részére gazdasági önállóságuk előmozdítása céljából az 5.100/1924.M.E. számú rendelet V. fejezetének az 1921:XXXII. t. c. 75. §-a helyébe lépett 14. pontja alapján engedélyezhető nyugdíjelőleg engedélyezése kérdésében;

g) abban a kérdésben, vajjon beállottak, vagy megszűntek-e az állandó, vagy időleges nyugállománybahelyezésnek az 1921:XXXII. t. c. 2., 3., 4. és 8. §-ában meghatározott előfeltételei vagy sem.

Az 1921:XXXII. és az 1929:XV. törvénycikk hatálya alá tartozó egyénnek, vagy hozzátartozójának ellátásával kapcsolatos olyan kérdés, amelyet az 1927:VI. törvénycikk, vagy valamely más törvény nem utal a közigazgatási bíróság hatáskörébe, illetőleg, amelyet az 1927:VI. törvénycikk 2. §-a a közigazgatási bírósági eljárás alól kivon, nem vonható közigazgatási bírósági eljárás alá, mint a m. kir. közigazgatási bíróság hatáskörébe utalt más illetmény-, vagy nyugdíjkérdéssel kapcsolatos előkérdés sem. (1934:I. t. c. 13. §.)

2. A polgári nyugdíjtörvény hatálya alá tartozóknál:

a) a miniszter által az első foku fegyelmi hatóság javaslatára az 1912:LXV. törvénycikk 7., 45. és 60. szakaszának alapján engedélyezhető ellátások engedélyezésének kérdésében;

b) a 42. szakasznak első négy bekezdése, az 55. szakasz, a 62.

szakasznak második és harmadik bekezdései, valamint a 104. és 109. szakaszok alapján engedélyezhető kedvezményes nyugdíjak, özvegyi nyugdíjak és nevelési járulékok engedélyezésének kérdésében;

c) a tizenhatodik életévét betöltött gyermek részére a 68., vagy a 111. szakasz alapján meghagyható, újból folyósítható, vagy engedélyezhető nevelési járulék meghagyásának, újból folyósításának, vagy engedélyezésének kérdésében;

d) a 76. szakasz alapján engedélyezhető életjáradék engedélyezésének kérdésében;

e) abban a kérdésben, hogy beállottak-e már, vagy megszűntek-e már a nyugalomba helyezésnek, a végkielégítésnek, vagy a szabályszerű elbánás alá vonásnak a 31. szakasz harmadik és negyedik bekezdéseiben, a 32. szakasz első bekezdésében, illetőleg a 35., vagy a 101. szakaszban meghatározott előfeltételei, vagy sem.

3. *Ugy a katonai, mint a polgári nyugdíjtörvény hatálya alá tartozóknál:*

a) a nyugdíj, vagy más ellátás kegyelem útján való felemelésének, a megszakítás miatt be nem számítható szolgálati időnek kegyelem útján való beszámításának, vagy ellátásoknak kegyelem útján való engedélyezésének kérdésében;

b) a katonai, illetve polgári nyugdíjtörvény alapján járó ellátások végrehajtása alá vételének, valamint az állami követeléseknek e törvények alapján járó ellátásokra történt érvényesítésének kérdésében.

4. Családi pótléknál:

a miniszter által az 1912:XXXV. t. c. 8. és 9. §-ai alapján engedélyezhető családi pótlék engedélyezésének kérdésében (tanulmányi családi pótlék és egyéb családtagok családi pótléka).

Hetedik rész.

XV. FEJEZET.

Általános tudnivalók az összes ellátásban állók részére.

A) A nyugállományú egyének helyes megnevezése.

372. Nyugállományú egyének helyes megnevezése.

Gyakran előfordul — még hivatalos iratokban is, — hogy a nyugállományú csendőr egyén állományviszonya helytelenül van feltüntetve.

A rendfokozat megtartásával nyugállományba helyezett csendőr egyének helyes megnevezése: »nyugállományú« (rövidítve »ny.«, vagy »ny. áll.«) még akkor is, ha tényleges polgári szolgálatuk miatt

az ellátás folyósítása esetleg szünetel. Nem helyes tehát sem a »nyugalmazott«, sem a »nyugdíjas tiszt«, »nyugdíjas altiszt« kifejezés.

B) Csendőr nyugdíjas.

Aki bűnvádi, becsületügyi (fegyelmi bizottsági), vagy közigazgatási úton rendfokozatát elvesztette, vagy arról lemondott, de a katonai, vagy polgári nyugdíjtörvény alapján nyugellátásban, vagy kivételes ellátásban részesül, annak elnevezése »*csendőr nyugdíjas*«. Ily egyének volt rendfokozatukat (rendfokozati elnevezésüket), semmiféle alakban sem használhatják, nevezetesen még »v. százados«, »v. tiszthelyettes«, vagy »volt százados«, vagy »volt tiszthelyettes« gyanánt sem jelölhetik meg magukat. A jogosulatlan címhasználatot (cím, vagy rendbitorlást) a törvény (1930:III. t. c. 83. §-a) egy hónapig terjedhető elzárással bünteti.

373. Csendőr nyugdíjas.

XVI. FEJEZET.

A) Ellátások élvezése belföldön.

A belügyminiszter (VI. b. osztály) az ellátási díjak (nyugdíj, stb.) utalványozása alkalmával az illetékes nyilvántartó csendőr gazdasági hivatal (várakozási illetményekkel szabadságoltaknál az illetékes csendőrkerületi parancsnokság) útján mindenkor kézbesíteli az ellátásban részesülők (gyámok, gondnokok) részére a központi illetményhivatalnak szóló utalvány másolatát, a nyugdíjak első megállapítása alkalmával azonkívül a szolgálati- és nyugellátási kimutatás másolatát is.

374. Értesítés az ellátások folyósításáról.

E másolatok tartalmazzák mindazokat az adatokat, amelyekből az ellátások megállapításának helyessége ellenőrizhető (beszámítható szolgálati idő, beszámítható javadalmazás, ellátási díjak összege, a lakáspénz mely helység után és mely lakáspénzosztály szerint van megállapítva, gyermekek után a családi pótlék mely határidőig jár stb.).

A központi illetményhivatal az ellátási díjak első kiutalásánál közvetlenül szintén értesíti érdekeltet és ez alkalommal közli velük a kiutalt ellátási díjak összegét és az azokat terhelő levonásokat (adók, esetleges közigazgatási, vagy bírói letiltások, stb.) is.

Célszerű, ha a nyugdíjasok ezeket az értesítéseket (másolatokat) figyelmes elolvasás után gondosan megőrzi, hogy az ellátásokban később esetleg előforduló változásokat ellenőrizhessék.

Ha az értesítésekben (másolatokban) valamely adat (név, születési idő, stb.) netalan téves lenne, úgy azt helyesbítés végett haladéktalanul tudomására kell adni annak a parancsnokságnak, vagy hivatalnak, ahonnan az értesítés érkezett.

375. Ellátások kifizetése.

Magyarország határain belül az állandó ellátások élvezése nincs helyhez kötve.

Belföldön az ellátási díjak kifizetése postatakarékpénztári uton, nyugellátási postautalvánnyal az igényjogosultak lakáscímére történik.

A nyugdíjfizetési utalvány egy hónapig érvényes, az egy hónapon belül be nem váltott utalvány érvényének megújításáért a m. kir. központi illetményhivatalhoz lehet folyamodni.

Kivételes esetekben megengedheti az illetményhivatal, hogy a nyugellátás poste restante fizetlenség.

376. Ellátások folyósítása pénzintézet-i folyószámlára.

A nyugellátásban részesülő egyének kivételes esetekben kellően indokolt folyamodványban azt is kérhetik, hogy ellátási díjaik a Pénzügyi Központ kötelékébe tartozó valamely pénzintézetnél részükre nyitott folyószámlára folyósíttassanak. A folyamodó köteles azonban kérvényéhez az illető pénzintézet által kiállított olyan nyilatkozatot mellékelni, melyben a pénzintézet kötelezettséget vállal arra nézve, hogy mindazokat az ellátási díjakat, amelyekre a számlatulajdonosnak — időközben bekövetkezett elhalálózása folytán — már nem volt igénye, az államkincstárnak visszatéríti. Önként érthető, hogy azok az ellátási díjak, amelyek a számlatulajdonos elhalálózása előtt váltak esedékessé, az illetőnek hagyatékához tartoznak.

Az ellátási díjaknak pénzintézetnél nyitott folyószámlára való folyósítását kizárólag a pénzügyminiszter engedélyezi.

377. Igazolások megszűnése.

Az ellátásban részesülő és állandóan Magyarországon lakó egyéneknek életbenlétüket igazolni nem kell, mert a postatakarékpénztár a nyugdíjfizetési utalványt (nyugellátási postautalványt) meghatalmazott kizárásával csak a címzett saját kezéhez kézbesíti. A megtörtént kézbesítés szolgál címzett életbenlétének igazolására.

A 4200/M. E. 1928. számú rendelet 1928. október hó elsejével megszüntette azon különleges feltételek fennforgásának az igazolását, amelyekhez a folyósított törvényszerű, illetőleg kegyelmi ellátás élvezetét kötötték (özvegyi állapot, a gyámság, vagy gondnokság alatt állóknak életbenléte, szabályszerű életkor be nem töltése, ellátatlanság, munka- és keresetképtelenség, stb.). Ezeket tehát az igényjogosultaknak évenként igazolni nem kell.

378. Bejelentési kötelezettségek.

Az, akinek kezéhez az ellátási díjakat folyósítják, köteles esetről-esetre minden olyan változást, amely az érvényben lévő jogszabályok szerint az ellátási díjnak a megszüntetését, illetőleg leállítását vonja maga után, a változást előidéző körülmény beállta után azonnal az ellátási díjat számfejtő m. kir. központi illetményhivatalnak írásban bejelenteni.

Aki ezt a bejelentést elmulasztja és az ellátási díjnak őt már

meg nem illető részét felveszi, ezért anyagi és büntetőjogi felelőséggel tartozik.

Gyámság és gondnokság alatt állóknál a bejelentési kötelezettség és felelősség a gyámokat és gondnokokat terheli.

Az ellátási díjak megszüntetését, vagy leszállítását előidéző változásokat az egyes ellátási díjaknál tárgyaltuk.

A bejelentés alkalmával minden egyes esetben ki kell terjeszteni arra, hogy a változás mikor (év, hó, nap) és miért állott be és közölni kell azt a törzskönyvi jelet és számot is, amely alatt érdekelt az illetményhivatalnál nyilván van tartva. Ez a törzskönyvi jel és szám a nyugellátásról szóló postautalvány értesítő szelvényén az ellátást élvező neve előtt van feltüntetve. Pld. Cs. le. ny. 3205.

Még helyesebb, ha az ellátást élvező az Értesítő szelvényt a bejelentéshez csatolja. (4.200/M. E. 1928. sz. rend. 4 p.)

Az ellátásra igényjogosult a lakáscímét és minden lakóhelyváltást is köteles azonnal bejelenteni, még pedig nemcsak a központi illetményhivatalnak, hanem a nyilvántartó csendőr gazdasági hivatalnak is, (várankozási illetményekkel szabadságoltak a csendőrkerületi parancsnokságnak).

A lakáscím bejelentése alkalmával meg kell jelölni a községet, kerületet, utcát, házszámot, vagy helyrajzi számot, valamint azt a közvetítő postahivatalt is, amely az ellátási díj kifizetésével megbízandó lesz.

Az illetményhivatalnak szóló bejelentés az e célra szolgáló minden postahivatalnál díjtalanul kapható levelezőlapon eszközölhető.

A nem állandó, csak rövid időre (pár hónapra) szóló címváltozások bejelentésénél mindenkor felemlítendő, hogy a változás mely időre szól.

Ugy az állandó, mint a rövid időre szóló címváltozások eseteiben ajánlatos az új címet a régi közvetítő postahivatallal is közölni.

Az összes csendőrségi ellátásban részesülő egyéneket, özvegyeket és árvákat annak a csendőrosztály parancsnokságnak a gazdasági hivatala tartja nyilván, amelynek működési területén az ellátásban részesülő végleges lakóhelyet választott és ahol tényleg le is telepedett (odaköltözött), vagyis ahol állandóan lakik.

A Budapest székesfőváros területén letelepedett (állandóan ott lakó) egyének a m. kir. csendőrség központi gazdasági hivatalának nyilvántartásába tartoznak. (Budapest, csendőrségi laktanya, Bösörményi-út 21. sz.)

A várankozási illetményekkel szabadságolt csendőr egyéneket — lakhelyükre való tekintet nélkül — az a csendőr kerületi parancs-

379. Lakóhely-változás bejelentése.

380. Nyilvántartás.

nokság tartja nyilván, amelynek állományába érdekelt utoljára tartozott.

B) Ellátások élvezése külföldön.

381. Állandó külföldön tartózkodásra engedély kell.

Aki ellátási díját állandóan Magyarország határain kívül óhajtja élvezni, annak erre előzetesen engedélyt kell kérnie. A külföldi tartózkodás akkor állandó, ha az három hónapot meghalad. Az engedélyt még a külföldre való utazás előtt a belügyminisztertől (VI.-b. osztály) kell kérni. A kérvényben jelezni kell, hogy folyamodó ellátását miként kívánja kézhez kapni: nemzetközi posta-utalványon közvetlenül külföldi tartózkodási helyén, vagy pedig bel-
földön lakó meghatalmazott útján. Utóbbi esetben a kérvényhez meghatalmazást kell csatolni.

A meghatalmazást belföldön közjegyző előtt, vagy a községi előljárásnál (városokban polgármesternél), a nyilvántartó gazdasági hivatalnál, vagy a számfeltest teljesítő központi illetményhivatalnál két tanú jelenlétében a meghatalmazó személyazonosságának kellő igazolása mellett kell kiállítani. A külföldön kiállított szabályszerű meghatalmazást az illetékes külképviseleti hatósággal hitelesíttetni kell.

Kivételes esetekben a pénzügyminiszter a 362. pontban tárgyalt módozat mellett megengedheti az ellátásnak pénzintézeti folyószámlára való átutalását is.

A miniszter a külföldi tartózkodási engedélyt a külügyminiszterrel egyetértve egyszerre legfeljebb három évre adja meg. Az engedélyt úgy adják ki, hogy az a lejáratú év december havának végéig terjedjen.

A férjnek adott külföldi tartózkodási engedély elhalálozása után az özvegyre nem érvényes, utóbbinak tehát azt külön kell kérelmeznie.

382. Külföldi tartózkodási engedély meghosszabbítása

Ha az ellátásra igényjogosult ellátási díjait az engedély lejáratú után továbbra is külföldön óhajtja élvezni, az engedély meghosszabbítását annak az évnek szeptember havában kell kérnie, amely évben az engedély lejárt.

Az engedély meghosszabbítása iránt benyújtott folyamodványhoz csatolni kell az ellátásra igényjogosultnak életbenlétét igazoló bizonyítványt. Lásd 383. pontot.

383. Külföldön tartózkodók életbenlétének igazolása.

Az ellátási díjaikat (nyugdíj, özvegyi nyugdíj, stb.) külföldön élvező egyének kötelesek az állandó külföldi lakóhelyükre illetékes magyar külképviseleti hatóság által kiállított bizonyítvánnyal életbenlétüket évenként egyszer és pedig az évnek szeptember havában igazolni. A bizonyítványt a m. kir. központi illetményhivatalnak kell megküldeni.

Indokolt esetben, ha pld. a magyar külképviseleti hatóság székhelye távol esik az érdekelt külföldi lakóhelyétől, az élelbenlét igazolásául elfogadható az ellátásra igényjogosultnak külföldi lakóhelyére illetékes nem magyar helyi hatóság (előjáróság) által kiállított bizonyítvány is.

Ha az érdekelt az év szeptember havában Magyarország területén tartózkodnék, az élelbenlétét a magyarországi tartózkodási helyére illetékes magyar helyi hatóság is igazolhatja.

Politikai magatartást igazolni nem kell.

Abban az esetben, ha a nyugellátásban részesülő igazolási kötelezettségének valamely év szeptember havának végéig nem tesz eleget ellátási díjainak kifizetését a következő naptári év első napjától kezdődőleg függőben tartják.

Az engedéllyel külföldön tartózkodó e tartózkodás tartama alatt csak akkor tarthat igényt ellátási díjainak teljes összegére, ha az — a lakáspénz és családi pótlék nélkül — havi Kettőszáz (200) pengőnél nem több. Ha meghaladja ezt az összeget, a 200 pengőn felüli résznek csak az 50%-át kaphatja, azonban — a lakáspénz és családi pótlék nélkül — így sem kaphat többet havi 500 pengőnél.

384. Külföldön tartózkodók ellátásának korlátozása.

A külföldön tartózkodó ellátásra igényjogosultnak tekintet nélkül tartózkodási helyére és arra, hogy külföldre távozása előtt mely lakáspénzosztály szerint részesült lakáspénzben — csak az V. lakáspénzosztály szerint járó lakáspénzre van igénye. Aki belföldön a VI. lakáspénzosztály szerint kapta lakáspénzét, természetesen külföldi tartózkodása alatt is csak ezt kaphatja.

Ha az állandóan külföldön tartózkodó Magyarország területére visszaköltözik és hilelt érdemlően igazolja, hogy itt állandóan letelepedett, kérelmére az őt egyébként megillető ellátási díjakat a fent említett korlátozás nélkül folyósítják a kérelem előterjesztésének napját követő hó elsejétől. Ilyen esetben az ellátási díjakat nem lehet meghatalmazott kezéhez fizetni, vagy pénzintézetnél levő folyószámlára átutalni.

Az ellátásra igényjogosult egy naptári érben akár egy huzamban, akár megszakításokkal, összesen legfeljebb három hónapon át tartózkodhat külföldön. Erre engedélyt kérni nem kell, hanem egyszerűen csak közölni kell ezt a m. kir. központi illetményhivattal.

385. Engedély nélkül mennyi ideig lehet külföldön tartózkodni?

Ebben az esetben ellátási díját korlátozás nélkül oly összegben folyósítják, mintha érdekelt Magyarország területén lakna, nem kaphatja azt azonban meg külföldi címére, hanem belföldön vagy meghatalmazottja kezéhez fizetik ki, vagy visszatéréséig jóváírják számláján.

Ez a három havi korlátozás nélküli nyugdíjkifizetés nem vonatkozik azokra, akik engedéllyel tartózkodnak külföldön. Ezek külföldi tartózkodásuk egész tartama alatt, tehát az első három hónapban is a 381. pontban említett korlátozással részesülnek nyugdíjban.

386. Külföldön tartózkodók nyilván-
tartása.

A külföldön tartózkodókat az a gazdasági hivatal tartja nyilván, melynek állományába tartozott érdekelt a külföldre történt kiutazás előtt.

XVII. FEJEZET.

Az ellátások korlátozása.

(Keresettel vagy jogosítvánnyal bíró nyugállományú csendőr egyének és özvegyek ellátásának korlátozása.)

387. Milyen forrásból származó kereset esetén korlátozzák az ellátást?

Az 1934. I. t. c. és m. kir. minisztériumnak 1620/M. E. 1934. számú rendelete értelmében 1934. május hó 1-től kezdve részben, vagy egészben be kell szüntetni azoknak a nyugállományú csendőr egyéneknek és özvegyeknek az ellátását, akik nyugellátásukon felül

a) az államtól, vagy az állammal ellátás szempontjából viszonyosságban álló bármely intézménytől, vagy az ezek által kezelt, vagy fenntartott üzemtől, gazdaságtól, vállalatától, vagy intézettől.

b) az állam részéről 30%-ot élvező alaptőkével (üzletrész-tőkével) érdekelt, vagy az ellátás csökkentésének évében, illetve az ezt megelőző három év valamelyikében 100.000 pengőt elérő támogatásban részesülő részvénytársaságtól, intézettől, vállalatától stb.

személyes tevékenységből származó, bármi címen még külön állandó, vagy esetenkénti keresetet, fizetést, jövedelmet, ellátást stb. élveznek és annak összege meghaladja a 389. pontban említett értékhatárokat.

Az estenkinti kereset havi összegének megállapításánál az egy naptári évben elért teljes (bruttó) keresetnek egy hónapra eső összegét kell számításba venni.

388. Az ellátás korlátozásának mérvé.

Ha a nyugállományú csendőr egyén havi nyugdíjának, lakáspénzének és családi pótlékának, valamint a más forrásból eredő keresetének együttes összege meghaladja annak a havidíjnak (havi-zsoldnak), lakáspénzének és családi pótlékának együttes összegét, amelyre igénye volna akkor, ha abban a rendfokozatban, melyben nyugállományba helyezték, még tényleges szolgálatot teljesítene, az említett ellátási díjak kifizetését a többlet erejéig be kell szüntetni.

Aki teljes szolgálati idővel (39 év, 6 hó, 1 nap), vagy létszámcsoökkentés folytán nem a saját kérelmére került nyugállományba, annál az ellátási díjaknak és külön keresetnek együttes összege 50%-al lehet nagyobb, mint annak a ténylegességi illetménynek az

összege, amelyet kapna abban az esetben, ha a nyugállományba helyezésékor volt valóságos rendfokozatban még ténylegesen szolgálna.

A nyugdíj (családi pótlék és lakáspénz beszámítása nélkül) és a más forrásból eredő kereset egy hónapra eső együttes összege 300 pengőnél, főiskolai képzettséggel bírónál 400 pengőnél kevesebbre nem korlátozható, illetve a korlátozás oly módon hajtandó végre, hogy havi 300, illetve 400 pengő érintetlenül maradjon.

Az özvegy ellátása nem korlátozható akkor, ha a nyugdíjának (lakáspénz és nevelési járulék beszámítása nélkül) és más forrásból eredő keresetének együttes összege a havi 200 pengőt, illetve a főiskolai képzettséggel bíró alkalmazott özvegyénél a havi 300 pengőt nem haladja meg.

Úgy a nyugállományú csendőr egyénénél, mint az özvegynél meghatározott korlátozásmentes értékhatárokat minden családi pótlékban, illetve nevelési járulékban részesülő gyermek után 5%-al emelni kell.

Ha a nyugállományú csendőr egyénnek, illetve özvegynek az államtól, vagy önkormányzattól hasznóhajtó jogosítványa, vagy engedélye van (kizárólagos dohányárusítási, korlátlan italmérési, mozgóképszínházi, osztálysorsjáték elárusítási engedély, kövezetvám, hidvámcsedés, gyógyszerlári jogosítvány stb.) vagy ilyen helyeken kereső alkalmazásban áll, a nyugdíjnak a havi 300 pengőt, az özvegyi nyugdíjnak pedig a havi 200 pengőt meghaladó részét meg kell szüntetni.

Az a nyugállományú csendőr egyén, vagy özvegy, akinek az ellátásán felül a 387. pontban meghatározott forrásból származó bármilyen összegű állandó vagy esetenkénti keresete, vagy a 390. pontban említett jogosítványa (engedélye), illetve ily jogosítvány tulajdonosánál való alkalmazásából kifolyólag keresete van, köteles ezt az ellátását számfejtő m. kir. központi illetményhivatalnak (nyugellátási osztály) bejelenteni.

Az állandó keresetet a keresethez jutástól számított tizenöt napon belül, az állandó keresetnek emelkedését, vagy csökkenését, vagy megszűnését, a változás bekövetkezésétől számított tizenöt napon belül kell bejelenteni.

Nem állandó kereset esetén az egy évi keresmény összegét a következő naptári év január havának 15. napjáig kell bejelenteni.

A bejelentés elmulasztása, vagy valótlan adatok bejelentése következtében jogosulatlanul felvett ellátást, illetőleg ellátási részösszegeket a számfejtőség az érdekeltek terhére tértiményként előírja és az ellátásnak továbbra is kifizetendő részéből levonja. Az ellátásnak teljes beszüntetése esetén a nem jóhiszeműen felvett ellátási összeget közadók módjára hajtják be.

Az ellátási díjnak a külön kereset, vagy hasznóhajtó jogosítvány miatti megszüntetése csak időleges, s az ellátást egészben,

389. Korlátozásmentes értékhatárok.

390. Az ellátás korlátozása jogosítvány esetén.

391. Kereset vagy jogosítvány bejelentése.

392. Az ellátás korlátozásának megszüntetése.

vagy részben újból folyósítják azon napot követő hó elsejétől kezdve, amely napon megszűnt a beszüntetés oka.

Ugyancsak újból folyósítják az ellátást akkor is, ha az államnak, önkormányzatnak a 387. pontban meghatározott érdekeltisége a munkaadó részvénytársaságnál stb. megszűnik.

A kétszeres ellátottságra vonatkozólag lásd 47., 48. és 166. pontokat.

393. Kétszeres ellátottság — az ellátás korlátozása.

XVIII. FEJEZET.

Az ellátási díjakat terhelő adók.

394. Milyen adók terhelik az ellátásokat?

A folyósított ellátási díjakat háromféle adó terheli, úgymint kereseti adó, külön adó és rokkantellátási adó. Ezeket az adókat a csökkentett összegű ellátási díjak után vetik ki, illetve ezekből vonják le. A várakozási illetményekből, sérülési pótdíjakból és vitézségi érempótdíjakból semmiféle adót nem vonnak le.

a) kereseti adó.
(1927: V. t.-c.)

A kereseti adót külön kell kiszámítani a nyugdíj és családi pótlék, illetve özvegyi nyugdíj és nevelési járulék havi együttes összege és külön a lakáspénz után. A lakáspénznél a negyedévi összeget kell alapul venni, s azután három részre elosztani.

b) külön adó.
(1930: XLVII. t.-c.)

A jövedelem havi 80 pengőig adómentes. Az 1931. évi január hó 1-től kezdve a havi 120 pengőt meghaladó nyugellátás, továbbá a havi 120 pengőt meghaladó lakáspénz után még úgynevezett külön adót is kell fizetni. Ennek összege azonos a kereseti adó összegével. Havi 120 pengő és ezen aluli ellátási díjak nem esnek külön adó alá.

c) rokkantellátási adó.
(169 400/P. M. 1925. sz. körrend.)

1926. február hó 1-től kell fizetni. Alapja a kereseti adó. Akinek Károly csapatkeresztje van, annak a rokkantellátási adó felét kell csak fizetnie.

Az a), b) és c) alatt felsorolt adókat a központi illetményhivatal az ellátási díjakból havonként hivatalból vonja le.

395. Adótáblázat.

				kereseti adó havi	külön adó havi	rokkantellátási adó havi
80 pengőn felül	100 pengőig			0.40 P	— P	0.20 P
100 " "	120 " "			0.60 "	— "	0.20 "
120 " "	140 " "			0.80 "	0.80 "	0.20 "
140 " "	160 " "			1.— "	1.— "	0.20 "
160 " "	180 " "			1.20 "	1.20 "	0.20 "
180 " "	200 " "			1.60 "	1.60 "	0.20 "
200 " "	220 " "			2.— "	2.— "	0.20 "
220 " "	240 " "			2.40 "	2.40 "	0.20 "
240 " "	260 " "			2.80 "	2.80 "	0.20 "
260 " "	280 " "			3.20 "	3.20 "	0.20 "

				kereseti adó havi	külön adók havi	rokkantellátási adó havi
280 pengőn felül	300 pengőig			3:60 P	3:60 P	0:20 P
300 "	320 "			4 — "	4 — "	0:20 "
320 "	340 "			4:40 "	4:40 "	0:20 "
340 "	360 "			4:80 "	4:80 "	0:20 "
360 "	380 "			5:20 "	5:20 "	0:20 "
380 "	400 "			5:80 "	5:80 "	0:20 "
400 "	420 "			6:40 "	6:40 "	0:20 "
420 "	440 "			7 — "	7 — "	0:20 "
440 "	460 "			7:60 "	7:60 "	0:20 "
460 "	480 "			8:20 "	8:20 "	0:40 "
480 "	500 "			8:80 "	8:80 "	0:40 "
500 "	520 "			9:40 "	9:40 "	0:40 "
520 "	540 "			10 — "	10 — "	0:40 "
540 "	560 "			10:60 "	10:60 "	0:40 "
560 "	580 "			11:20 "	11:20 "	0:40 "
580 "	600 "			12 — "	12 — "	0:40 "
600 "	640 "			13 — "	13 — "	0:80 "
640 "	680 "			14 — "	14 — "	0:80 "
680 "	720 "			16 — "	16 — "	0:80 "
720 "	760 "			18 — "	18 — "	1:20 "
760 "	800 "			20 — "	20 — "	1:20 "
800 "	840 "			22 — "	22 — "	1:60 "
840 "	880 "			24 — "	24 — "	1:60 "
880 "	920 "			26 — "	26 — "	2 — "
920 "	960 "			28 — "	28 — "	2 — "
960 "	1000 "			30 — "	30 — "	2 — "
1000 "	1040 "			32 — "	32 — "	2:40 "
1040 "	1080 "			34 — "	34 — "	2:40 "
1080 "	1120 "			36 — "	36 — "	2:80 "
1120 "	1160 "			38 — "	38 — "	2:80 "
1160 "	1200 "			40 — "	40 — "	2:80 "

XIX. FEJEZET.

Letiltások (levonások) — engedményezések.

[Ellátások lefoglalása (letiltása) és önkéntes elzálogosítása (engedményezése.)]

Ugy a katonai, mint a polgári nyugdíjtörvény alapján járó **396.** A levonások módjai.
csendőrségi ellátásokból levonások eszközölhetők közigazgatási intézkedés, bírósági végzés, vagy önkéntes elzálogosítás (engedményezés) alapján.

**397. Levonások köz-
igazgatási úton.**

Közigazgatási intézkedés alapján levonhatók:

1. a szolgálati viszonyból eredő térítmények: illetmény (ellátási díj) túléltetmények, illetéktelenül felvett összegek, be nem szolgáltatott számadási maradványok, kártérítésben marasztaló határozattal levonni rendelt összegek;

a szolgálati viszonyból eredő térítmenyekkel egyenlő elbírálásban részesülnek: az ellátási díjakat terhelő kereseti-, külön- és rokkant ellátási adók, valamint a nyugdíjelőlegek;

2. pénzbürtások és pénzbüntetések;

3. köztartozások, vagyis az összes állami és helyhatósági adó- és illetéktartozások és mindazok a szolgáltatások, amelyek közadók módjára hajlandók be (pld. nyilvános betegápolási költségek stb.);

a köztartozásokat a községekben az előjáróság, városokban az adóhivatal, illetve nagyobb városokban (pld. Budapesten is) a kerületi adószámveteli osztály hajtja be;

4. a kórházi ápolási költségek;

5. a Pénzügyi Központ által folyósított kölcsönök. (1927.V. t. c. 56. §.)

Az 1. és 2. pont alatt említett tartozásokra az ellátási díjak korlátlanul (teljes összegben) lefoglalhatók, a 3. pont alattiakra azonban csak a nyugdíj egyharmad része.

A kórházi ápolási költségek fejében letiltható a nyugdíj egyharmad része és a foglaltsmentes kétharmad résznek a 20%-a.

A Pénzügyi Központ által nyújtott kölcsönnek és járuléknak kielégítésére legfeljebb a nyugdíj 30%-a vonható le. Az adós halála esetében csak a kölcsön biztosítására netalán kikötött külön biztosítékokat lehet igénybe venni, egyébként a követelés megszűnik. A hátralékok az adós hátramaradt hozzátartozóinak az ellátását (özügyi nyugdíját, nevelési járulékát, kegydíjét stb.) nem terhelhetik. (1927. évi 600/P. M. sz. Hivatalos összeállítás, 56. §.)

398. Levonások bírósági végzés alapján.

Bírósági végzés alapján csak az adós feleségét (volt feleségét), fel- vagy lemenő rokonait (szülőket, nagyszülőket, gyermekeket, unokát, dédunokát, stb.) illető, valamint a törvénytelen gyermekek javára megállapított tartás iránti követelések vonhatók le.

Ilyen tartásdíjra a tisztek és hasonló rangúak nyugdíjának a felerészét, legénységi állományú egyének nyugdíjának egyharmad részét lehet igénybe venni. (1929.XIV. t. c.)

399. Levonások engedményezés alapján.

A végrehajtás alá vonható (letiltható) ellátások a végrehajtás útján igénybe vehető hányad erejéig bírói eljárás mellőzésével közokiratban a hitelező követeléseinek kielégítésére zálogul lekötöthetők, illetve a hitelezőnek átengedhetők (engedményezhetők). Ezáltal elkerülhetők a bírósági per- és végrehajtási költségek. Így pld. nő- vagy gyermektartásdíj tartozás címén a nyugállományú tiszt elzalogosíthatja nyugdíjának felerészét, legénységi egyén nyugdíjának

egyharmadát, lakbértartozás fejében a lakáspénz teljes összegben elzálogosítható.

Közzokirat alatt a bíróság, vagy közjegyző előtt kötött egyezség, vagy utóbbi által készített engedményezési okiratot kell érteni.

Lakáspénz engedményezése a központi illetményhivatalnál, vagy a nyilvántartó csendőr gazdasági hivatalnál jegyzőkönyvileg is történhetik. A jegyzőkönyvben foglalt engedményezés az 1927.V. t. c. 29. §-a alapján a kölcsöntőke 0.5%-ának megfelelő összegű okirati illeték alá esik, a lerovandó illeték azonban nem lehet több 20 pengőnél. Ezt az illetéket a jegyzőkönyvön okirati bélyeggel kell leróni. Az ily jegyzőkönyv is közzokirat.

Az engedményezésem alapuló levonások nem tekinthetők közigazgatási úton való behajtásnak. (1912:LXV. t. c. 116. §, 1921:XXXII. t. c. 76. és 77. §.)

Csendőr egyének özvegyeinek ellátási díjai, amelyek a férj, illetőleg az atya szolgálataiért járnak, bírósági úton nem vehetők igénybe és közigazgatási úton is csak az ezek után kivetett adók, ezek pótlékai és járuléka miatt foglalhatók le, más köztartozásokért nem. (1908:XLI. t. c., 1927:600/P. M. sz. H. Ö. 56. §.)

400. Özvegyek és árvák ellátásának lefoglalása.

A nyugállományú (várankozási illetményekkel szabadságolt) csendőr egyének és ezek özvegyeinek lakáspénze teljes összegében lefoglalható lakbérkövetelések és olyan követelések behajtása fejében, amelyek azon alapulnak, hogy az adós lakóháznak saját részére való építése, vagy megvétele végelt lakáspénzének lekötésével közzokiratban fizetési kötelezettséget vállalt. (1908:XLI. t. c. 6. §.)

401. Lakáspénz lefoglalása.

A lakáspénz a most említett tartozásra azonban nemcsak bírói letiltás tárgyát képezheti, hanem a 399. pontban tárgyalt okirattal a hitelező javára el is zálogosítható (engedményezhető).

Adótartozás címén a lakáspénz csakis az ezután kivetett adók, ezek pótlékai és járuléka miatt foglalható le. (1923:VII. t. c. 45. §. 2. bek.)

A lakáspénzt a fentieken kívül más tartozásra sem közigazgatási, sem bírósági végrehajtás során igénybe venni nem lehet. Viszont ilyen tartozásra a lakáspénzen kívül más járandóság le nem tiltható.

Nő- vagy gyermektartás címén a lakáspénzt nem lehet lefoglalni.

A családi pótlékról szóló 1912. évi XXXV. t. c. 17. §-ának rendelkezése szerint a családi pótlékra való igényt nem lehet átruházni és nem lehet elzálogosítani.

402. Családi pótlékra vonatkozó rendelkezések.

Ugyszintén nem lehet a családi pótlékot sem magán-, sem állami követelések, vagy köztartozások fejében lefoglalni.

A gyermek után élvezett családi pótlék azonban a gyermek tartása végett, a reá eső aránylagos összeg erejéig végrehajtás alá vonható.

403. Temetési járulék lefoglalása.

A temetési járulék egyharmad része a temetési költségek fejében bírósági úton lefoglalható.

Temetési költségek címén azonban csak az a temetési járulék foglalható le, amely az eltemetett után jár. Temetési segélyt ilyen költségek fejében sem lehet lefoglalni. (1929:XIV. t. c. 1. és 2. §.)

404. A levonások elsőbbségi sorrendje.

A szolgálati viszonyból származó téritmények és a köztartozások levonása minden más bírósági és közigazgatási foglalást megelőz, még akkor is, ha azok már elő vannak jegyezve.

Csak bírósági, vagy csak közigazgatási úton előjegyzett tartozások közül mindig azt vonjuk le előbb, amelyikről a végzés stb. előbb érkezett.

Ha az ellátást bírósági és közigazgatási előjegyzés is terheli, és nem vonhatók le egyidejűleg, akkor a hatóság dönti el, hogy melyik elégitessék ki előbb. (1908:XLI. t. c. és 600/P. M. 1927.)

405. Foglálás alól mentes járandóságok.

A sebesülési pótdíj, vitézségi érempótdíj és a temetési segély nem foglalható le. E járandóságokból tehát ily címen levonás nem eszközölhető. (1923:VII. t. c. 45. §. 5.)

XX. FEJEZET.

Különféle kedvezmények.

A) Csendőrségi jóléti intézmények.

406. Csendőrségi nyugdíjjárulék alap.

A ténylegesen szolgáló csendőr egyének nyugdíjjárulékot kötelesek fizetni. E járulék tiszteknél és hasonlórangúaknál a nyugdíj megállapításánál beszámítható illetményeknek 1·5%-a, legénységi állományú egyéneknek 1%-a.

Nyugállományú, továbbá várakozási illetményekkel szabadságolt csendőr egyének nyugdíjjárulékot nem fizetnek.

A nyugdíjjárulékokból befolyó összeg nem az ellátási díjak (nyugdíj, stb.) fizetésére szolgál, hanem a m. kir. belügyminiszter kezelésében és elszámolásában létesült Csendőrségi nyugdíjjárulék alapot képezi, amelynek mint jólétkonysági alapnak a rendelkezése: a tényleges és nyugállományú csendőr egyének és ezek családtagjai részére jóléti intézmények létesítése, ilyenek előmozdítása, fejlesztése és támogatása. (1912:LXV. t. c. 30. §., 1921:XXXII. t. c. 19. és 72. §. és 89.673/VI-b. 1927. sz. körrendelet. 25/1927. sz. Cs. K.)

407. Csendőrségi gyógyházak.

A csendőrségi nyugdíjjárulék alap vagyonából épült az alap tulajdonát képező csendőrségi gyógyház Balatonfüreden és Hévízen (Hévízszentandrás).

408. Általános határozmányok a gyógyházak számára.

Mínthogy a gyógyházak igénybevételeire vonatkozó rendelkezések kevés kivétellel az összes csendőrségi ellátásban részesülőket érdekelhetik, az alábbiakban teljes egészében közöljük az 1935. évi

6. számú Csendőrségi Közlönyben 133.300/VI.-b. 1935. B. M. szám alatt a csendőrségi gyógyházak számára kiadott általános határozmányokat.

»Általános határozmányok

a m. kir. csendőrségi gyógyházak számára.

1. §.

A gyógyházak rendeltetése.

A »Csendőrségi nyugdíjjárulék alap«-nak Balatonfüreden és Hévízen (Hévizszentandrás) vannak gyógyházai.

Balatonfüreden a szív- és vérkeringési szervek betegségei, érrelmeszesedés, az emésztő- és légzőszervek hurutus megbetegedései, vese és anyagcsere-bántalmak.

Hévízen pedig az izom és ízületi csusz, idegszába, kezdődő hátgerinc-sorvadás, hasi izzadmányok és női bajok, továbbá a mozgási szerveknek baleset, vagy egyéb sérülések következtében történt megbetegedései gyógykezelésre nyílik alkalom.

Mindkét hely üdülésre és pihenésre is kiválóan alkalmas.

2. §.

Gyógyidőszakok.

A balatonfüredi csendőrségi gyógyház téli és nyári üzemre van berendezve. Egyelőre azonban minden évben csak május—szeptember hónapokban az alábbi gyógyidőszakokkal van nyitva:

I.

május hó 2-től 29-ig,

II.

június hó 2-től 29-ig,

III.

július hó 2-től 29-ig,

IV.

augusztus hó 2-től 29-ig és

V.

szeptember hó 2-től 29-ig.

A hévízi csendőrségi gyógyház minden évben május hó 15-től szeptember hó 20-ig az alábbi gyógyidőszakokkal van nyitva:

I.

május hó 15-től június hó 7-ig,

II.

június hó 10-től július hó 2-ig,

III.

július hó 5-től július hó 28-ig,

IV.

július hó 31-től augusztus hó 23-ig,

V.

augusztus hó 26-tól szeptember hó 20-ig.

Az egyes gyógyidőszakok közötti idő a gyógyházak takarítására szolgál.

3. §.

Beutalásra igényjogosultak:

a) a tényleges állományu csendőregyének és a velük közös háztartásban élő ellátatlan családtagjaik;

b) a nyugállományu csendőregyének és a csendőregyének ellátásban álló özvegyei, árvái a saját személyük és a velük közös háztartásban élő ellátatlan családtagjaik;

c) a honvédségnek tényleges és nyugállományu egyénei és ezek özvegyei, nyugellátásra igényjogosult feleségei, valamint a velük közös háztartásban élő közvetlen családtagjaik;

d) a m. kir. rendőrség tényleges állományu tagjai;

e) a belügyminisztériumban és a honvédelmi minisztériumban tényleges szolgálatot teljesítő polgári tisztviselők;

f) kivételesen az a)–e) pontokban foglaltak alapján igényjogosult családfők és özvegyi nyugdíjat élvezők oly családtagjai és hozzátartozói, akik egyébként beutalásra nem igényjogosultak.

Gyermekek a balatonfüredi gyógyházba csak a betöltött 8-ik, a hévizibe pedig csak a betöltött 10-ik életévtől kezdődően utalhatók be.

4. §.

A gyógyházakba nem utalhatók be:

a) a tüdővészések és a bőrbajosok;

b) az olyanok, akiknek undortkeltő nyílt sebeik vannak;

c) a fertőző betegek;

d) a kórházi ápolást igénylő betegek.

5. §.

A beutalások kérése:

A beutalásokat a belügyminisztériumban (VI-c. osztály) bizottság intézi.

Ennek a bizottságnak tagjai: a csendőrség felügyelőjének, a belügyminisztériumi VI-b. és VI-c. osztályainak, a belügyminisztérium VI-b. osztályában a Csendőrségi nyugdíjárulék alap ügyeivel foglalkozó bizottságnak egy-egy kiküldöttje, valamint a csendőrség felügyelőjének orvosfőnöke.

A beutalások iránti kérvényeket a tényleges állományu csendőregyéneknek szolgálati uton kell benyújtani.

A kérvénybe fel kell venni:

a) milyen ok (egészségi, vagy üdülési) miatt kéri beutalását;

b) melyik gyógyházba és melyik gyógyidőszakra óhajtja beutalását. Abban az esetben, ha a kért gyógyidőszakra beutalható nem lenne, melyik későbbi gyógyidőszakra óhajtja azt;

c) a beutalni kért családtagok számát, a rokonsági viszony feltüntetésével (15 éven aluli gyermekeknél a születési évet, hónapot és napot is fel kell tüntetni);

d) ha férőhely hiányában csak a családfő utalható be, óhajtja-e beutalását;

e) ha csak saját személyére kéri beutalását és, ha külön szobában nem lenne elhelyezhető, fenntartja-e beutalási kérelmét, vagy, hogy ebben az esetben kívül óhajtja közös szobában való elhelyezését.

A tényleges állományu csendőregyének a beutalás iránti kérvényükben indokolt esetben kérhetik, hogy beutalási kérelmük kedvező elintézése esetén a saját személyük, családtagjaik és hozzátartozóik után fizetendő ellátási

díjak fele összegét a beutalásuk idejének lejárata követő hónap első napjától kezdődően két egyenlő havi részletben törleszthessék.

Engedélyezés esetén a törlesztési részleteknek a Csendőrségi nyugdíj-járulék alap csekk számlájára való befizetéséről az illetékes gazdasági hivataloknak kell gondoskodni.

Azok a folyamodók, akik olyan családtagok beutalását kérik, akik után családi pótlékot nem élveznek, kérvényükben nyilatkozni kötelesek arra nézve is, hogy azzal állandóan közös háztartásban élnek. Ha a beutalni kért családtag után a folyamodó előzőleg családi pótlékban részesült már, jelenteni kell azt is, milyen ok miatt szünt meg az illető családtag után a családi pótléka és, hogy ez a családtag havonként milyen összegű önálló keresettel, vagy jövedelemmel rendelkezik.

Azok a folyamodók, akik a 3. §. f) pontjában említett családtagok és hozzátartozók beutalását is kérik, kötelesek kérvényükben a családtagokkal és hozzátartozókkal való rokonsági viszonyukat megjelölni.

A beutalási kérvényekhez csendőr-, honvéd-, rendőr-, vagy hatósági orvosi nyilatkozatot kell csatolni, amelyben az azt kiállító orvos nyilatkozni tartozik arra vonatkozólag, hogy a beutalandó egyénen, vagy egyéneken nem észlelt a 4. §. a)–d) pontjai alatt felsorolt gátló körülményt.

Azoknak a kérelmezőknek, akik beutalásukat egészségi okokból kérik, kérvényükhöz orvosi bizonyítványt (bizonyítványonként 1 P-s bélyeggel ellátva) is kell csatolni. Ebben a bizonyítványban a kiállító orvos indokolni tartozik a beutalandó egyénnek a kért gyógyhelyen való tartózkodásának és fürdőtetésének szükségességét.

A tényleges állományu csendőregyének kérvényeit az illetékes gazdasági hivataloknak záradékolni kell arra vonatkozólag, hogy a kérelmezők a kérvény benyújtásakor milyen összegű havidíj, illetve havizsold és csendőrségi pótdíj élvezetében állanak, továbbá, hogy a beutalni kért családtagok közül a családfő kik után élvez családi pótlékot.

A beutalási kérvényeket az előljáró parancsnok véleményezni tartozik.

A nyugállományu csendőregyének, illetőleg a csendőregyének özvegyei és árvái kérvényeiket a nyilvántartó gazdasági hivatalok parancsnokságai útján közvetlenül terjesztik fel a belügyminiszterhez (VI-c. osztály). A gazdasági hivatalok ezeket a kérvényeket záradékolják arra vonatkozólag, hogy a kérvényezők nyugilletményei, illetőleg kegydíjai milyen számú belügyminiszteri rendelettel és milyen összeggel lettek utoljára megállapítva.

A beutalásra igényjogosultak közül azok, akik a teljes vagy felemelt összegű (tiszték és tisztviselők napi 4 P, altiszték napi 3 P 50 f., kivételesen a 3. §. f) pontjában foglaltak alapján beutalhatók napi 6 P) ellátási díjat tartoznak fizetni, kérvényüket közvetlenül a belügyminiszterhez (VI-c. osztály) nyújtják be.

A beutalás iránti kérvényeket oly időben kell benyújtani, hogy azok legalább egy hónappal a kérelmezett gyógyidőszak előtt a belügyminisztériumba (VI-c. osztály) beérkezzenek.

A későn érkezett kérvények csak akkor vétetnek elintézés alá, ha a kellő időben beérkezett kérvények elintézése után még férőhely áll rendelkezésre.

6. §.

A beutalás iránt benyújtott kérvények elintézése:

A beutalásoknál egyenlő jogcím esetén, elsősorban azoknak a kérelme

vétetik figyelembe, akik ilyen kedvezményben még nem részesültek, másodszorban pedig azoké, akik már élveztek hasonló beutalást, figyelembe véve azt is, hogy előzőleg hányszor és mikor voltak beutalva a gyógyházakba.

Azoknak a tényleges állományu csendőregényeknek, akik orvosi bizonyítvány alapján egészségügyi okokból utaltatnak be a gyógyházak valamelyikébe, a belügyminiszter (VI-c. osztály) a beutalás időtartamára (egy fűrdőévadban az első beutalásuk idejére) egészségügyi szabadságot engedélyez.

A beutalás megtörténtét, továbbá az előbbeni bekezdésben foglaltak alapján engedélyezett egészségügyi szabadságot, valamint a fizetendő ellátási díjak fele összegére adott részletfizetési kedvezményt a belügyminiszter (VI-c. osztály) tudatja az érdekeltekkel, a csendőrség felügyelőjével, a belügyminisztérium VI-b. osztályával és a gyógyházak gondnokaival.

A beutalási értesítéssel együtt a beutaltaknak postatakarékpénztári befizetési lap is kézbesítetik, mert a beutalási időre esedékes ellátási díjakat, vagy az engedélyezett részletfizetési kedvezmény esetében a beutalási időre esedékes ellátási díjak fele összegét a beutaltaknak még a gyógyházba való megérkezésük előtt be kell fizetniök a postatakarékpénztárba. Ennek megtörténtét a beutalt a befizetési lap elismervényszelvényének a gyógyház gondnokához való beszolgáltatásával igazolja.

A gondnok csak azokat a beutaltakat szállásolhatja el a gyógyházban, akik az ellátási díjak befizetését megérkezésükkor a fentiek szerint igazolják.

A belügyminiszter (VI-c. osztály) az engedélyezett részletfizetési kedvezményekről, a törlesztési részletek levonása végett (L! 5. §.), az illetékes gazdasági hivatalokat is értesíti.

A beutalások kizárólag az engedélyezett személyeknek szólnak, azokat tehát másokra átruházni nem lehet.

Ha a beutalt a beutalást bármely okból nem venné igénybe, köteles azt közvetlenül és haladéktalanul a belügyminiszternek (VI-c. osztály) bejelenteni. Ha ez a lemondás legalább négy nappal a gyógyidőszak kezdő napja előtt a beutalt hibájából nem jutna a belügyminiszter (VI-c. osztály) tudomására, a lemondó beutalt tartozik négy napra eső ellátási díjat a Csendőrségi nyugdíjárulék alap csekkszámllására befizetni.

A beutalást a gyógyidőszak alatt csak szolgálati, vagy halaszthatatlan magánügyben szabad megszakítani. Magánügyben ez a megszakítás három napnál tovább nem terjedhet. A távolmaradás idejét az eltávozás előtti napon a gyógyház gondnokával közölni kell.

Az igénybe nem vett napokra befizetett ellátási díjak visszafizetését a belügyminisztértől (VI-b. osztály) lehet kérelmezni.

Ugyanez a szabály érvényes abban az esetben is, ha a beutalt a gyógyidőszak letelte előtt szándékozik üdülését befejezni.

Egy naptári évben két gyógyházba, valamint ugyanabban a gyógyházban két, vagy több gyógyidőszakra való beutalásra elvileg senki sem tarthat igényt.

Ha férőhely áll rendelkezésre, akkor a tényleges és nyugállományu csendőregényeket és családtagjaikat (L! 3. §. a), b) pontjait) a gondnok a gyógyházban elhelyezheti. Ha ezek az egyének négy napnál tovább óhajtának a gyógyházban tartózkodni, a gondnok már az elhelyezés napján köteles ezeknek a beutalását a belügyminisztértől (VI-c. osztály) kérni.

Ugyancsak abban az esetben, ha férőhely áll rendelkezésre, a 3. §. c), d) és e) pontjaiban foglaltak alapján beutaltakat meglátogató és ugyan-ezen pontok alapján egyébként beutalásra igényjogosult hozzátartozók — a gondnok engedélyével — a gyógyházban vendégként megszállhatnak és étkezhetnek. Ilyen engedélyt a gondnok legfeljebb négy napra adhat, amelyet még abban az esetben sem hosszabbíthat meg, ha az illetők időközben a belügyminisztertől (VI-c. osztály) beutalásukat már kérték.

7. §.

Elhelyezés.

A rendelkezésre álló férőhelyek korlátozott számára való tekintettel külön szobára általában senki sem tarthat igényt. A családtagok a családfővel együtt nyernek elszállásolást.

A balatonfüredi gyógyházba 66 tisztí és ugyanannyi legénységi állományu egyén;

a hévízi gyógyházba pedig 40 tisztí és ugyanannyi legénységi állományu egyén utalható be.

E lélszámokba a családtagokat is bele kell érteni.

Ugy a gyermekes, mint a gyermektelen beutaltak érdekében a 8—14 éves gyermekek beutalása csak a júliusi gyógyidőszakra történhet.

A szülők felelősek gyermekeik viselkedéseért. Az olyan gyermekes családot, amely gyermekét ismételt kifogások és figyelmeztetések után kéllően nem fegyelmezi, a parancsnok javaslata alapján a belügyminiszter (VI-c. osztály) a gyógyházból kizárhatja.

A beutaltak pontos érkezésüket a gyógyház gondnokával úgy közölik, hogy az a gyógyidőszak megkezdése előtt legalább egy nappal a gondnok tudomására jusson.

Azokat a beutaltakat, akik étkezésüket a gyógyház gondnokával előre nem közölték és a beutalásuk kezdő napjától számított három napon belül a gyógyházban nem jelentkeznek, úgy kell tekinteni, mint akik a beutalás kedvezményéről önként lemondottak. A gyógyház gondnoka ezekről a negyedik napon a belügyminiszternek (VI-c. osztály) távbeszélőn, vagy táviratilag jelentést tenni köteles.

A gyógyidőszakok közötti napok a nagytakarítás elvégzésére szolgálnak. Hogy ez zavartalanul elvégezhető legyen, a beutaltak legkorábban a gyógyidőszak első napját megelőző napon 12 óra után érkezhetnek meg a gyógyházba; eltávozni pedig legkésőbb a gyógyidőszak utolsó napján éjfélig kötelesek.

A takarítási idő alatt a gyógyházban még azok a beutaltak sem tartózkodhatnak, akik a következő gyógyidőszakra folytatólagosan beutalást nyertek. Ezeknek a beutaltaknak a takarítási időre a gyógyházon kívül máshol kell szállást és ellátást keresniük. Podgyászaikat azonban saját felelősségükre a gyógyházban hagyhatják.

8. §.

Anyagi ügyek.

A gyógyházakba beutalt és a 3. §. a) és b) pontjaiban megnevezett igényjogosultak után a családfő által élvezett mindenkori alapilletmények arányában naponként és személyenként az alábbi táblázat szerinti ellátási díjakat kell fizetni:

Ha az alapilletmény összege havonként	Az ellátási díj naponként		M e g j e g y z é s
pengő	P	f	
Tiszteknél:			
1 — 100	1	60	
101 — 150	1	70	
151 — 200	1	80	
201 — 300	1	90	
301 — 400	2	—	
401 — 450	2	10	
451 — 500	2	20	
501 — 600	2	30	
601 — 650	2	40	
651 — 700	2	50	
701 — 800	2	60	
801 — 900	2	70	
901 — 1.000	2	80	
1.001 —	3	—	
Altiszteknél:			
1 — 100	1	40	
101 — 150	1	50	
151 — 200	1	70	
201 —	1	90	

Alapilletmények alatt a tényleges állományuaknál a mindenkori havidíj, illetve havizsold és csendőrségi pótdíj együttes összege; nyugdíjasoknál a nyugdíj összege; özvegyeknél az özvegyi nyugdíj összege; kegydíjasoknál a kegydíj összege; szülőtlen árváknál pedig a nevelési járulékok összege értendő.

A 3. §. c), d) és e) pontjaiban felsoroltak után naponként teljes ellátási díjat kell fizetni. A teljes ellátási díj összege:

tisztek, tisztviselők és azok családtagjai után naponként és személyenként 4 P,

altisztek és azok családtagjai után pedig naponként és személyenként 3.50 P.

A 3. §. c), d) és e) pontjaiban felsoroltak közül azok, akik Hévízen, vagy Balatonfüreden a testületek gyógyházában magasabb összegű ellátási díjat tartoznának fizetni, mint a csendőrségi gyógyházakban megállapított teljes összegű ellátási díjak, a csendőrségi gyógyházakba való beutalásukkor ugyanolyan összegű ellátási díjat tartoznak fizetni, mint amilyen összegű ellátási díjat fizetnének a testületük gyógyházában.

A 3. §. f) pontja alapján — kivételesen — beutaltak után felemelt ellátási díjat kell fizetni. A felemelt ellátási díj naponként és személyenként 6 P.

A tényleges és nyugállományu csendőregyének az olyan gyermekek után, akik után családi pótlékot (nevelési járulékot) már nem élveznek, de a gyermekeknek önálló keresetük, vagy jövedelmük nincs és így ellátásukról a családfőnek kell gondoskodni, csak a táblázat szerinti ellátási díjat tartoznak fizetni.

Hasonló elbírálás alá esnek a tényleges és nyugállományu csendőregyéneknek azok a gyermekei is, akik után a családfő azért nem kap családi pótlékot (nevelési járulékot), mert olyan tanintézetben, vagy alapítványi helyen vannak elhelyezve, amely elhelyezés következtében a családi pótlék élvezete szünetel.

Azok a beutaltak (a 3. §. f) pontja alapján beutaltak kivételével), akik egy fürdőévadban három, vagy több gyógyidőszakra nyerne a gyógyházakba beutalást, a harmadik és a következő beutalásuk idejére az általuk egyébként fizetendő ellátási díjak 30%-kal felemelt összegét fizetik.

Az ellátási díjakban az elszállásolási, ellátási (élelmezési), gyógy- és zenedíjak, valamint az orvosi díjak is bennfoglaltatnak.

A fürdődíjakat külön kell fizetni. A kedvezményes fürdőjegyeket a gondnoktól lehet igényelni.

A táblázat szerint megállapított ellátási díjak a gyógyházak állomás-helyeire hivatalos ügyek elintézése végett kiküldött csendőregyénekre, valamint a 6. §. utolsóelőtti bekezdésében foglaltak szerint vendégként elhelyezett személyekre is vonatkoznak.

Az előbbeni bekezdésben említettek az elfogyasztott reggeliért a táblázat szerinti ellátási díjnak 13%-át, az elfogyasztott ebédért, vagy vacsoraért a táblázat szerinti ellátási díjnak 31%-át, az igénybevett szállásért pedig a táblázat szerinti ellátási díjnak 25%-át fizetik.

A kiküldött csendőregyéneknek, valamint a 6. §. utolsóelőtti bekezdésében foglaltak szerint vendégként elhelyezett személyeknek a fentiek szerint fizetendő díjakon felül vásár- és ünnepnapokon az elfogyasztott ebéd után 50 fillér felárat kell fizetni.

A vendég (nem beutalt) után hétköznapokra naponként 4 P-t, vásár- és ünnepnapokra pedig naponként 4 P 50 f-t kell fizetni. Ezekből az összegekből az elfogyasztott reggeli ára 50 f, az elfogyasztott ebéd ára hétköznapokon 1 P 30 f, vásár- és ünnepnapokon 1 P 80 f, a vacsora ára 1 P 20 f és az igénybevett szállás ára 1 P.

Kiszolgálási díj a beutaltak, a hivatalos kiküldöttek és a vendégek után naponként és személyenként 20 f.

A részleges ellátásban részesülők a kiszolgálási díjat naplári naponként tartoznak fizetni.

9. §.

Élelmezés.

A beutaltak élelmezése egységes étrend szerint történik és általában a következőkből áll:

Reggeli: 7—9 óráig egyenként felszolgálva, tetszés szerint egy csésze kávé, vagy kakaó, vagy tej, vagy tea, két darab péksüteménnyel, hozzá tetszés szerint egy adag vaj, vagy jam, vagy méz, vagy egy darab főtt tojás.

Ebéd: 13 vagy 14 órákor közösen felszolgálva az előre megállapított étrend szerint, három tál étel.

Vacsora: 20 órákor közösen felszolgálva az előre megállapított étrend szerint, két tál étel.

A közös étrendet a gondnok a tiszték és a legénység részére külön-külön hetenként előre állítja össze.

Ettől eltérő egységes könnyű (diétás) étkezésre csak az tarthat igényt, aki ebbeli óhaját az egész gyógyidőszakra kötelezőleg megérkezésekor a gondnoknak előre bejelenti.

Az egységes könnyű (diétás) étrendet az arra igényt tartó beutaltak betegségeinek lehető szemelőtt tartásával a gondnok a gyógyház orvosával egyelértőleg állítja össze.

Az így összeállított egységes könnyű (diétás) étrendtől eltérő más étkezésre senki sem tarthat igényt.

Az étellel csak az éttermekben lehet felszolgálni. A lakószobákban csak orvosi rendelet alapján, fekvő betegeknek abban az esetben szolgálható fel étellel, ha a 8. § utolsó két bekezdésében meghatározott kiszolgálási díjon felül étkezésenként és személyenként a személyzet részére a gyógyház pénztárába 10 fillér felszolgálási díjat fizetnek.

Azoknak a beutaltaknak, akik kirándulni szándékoznak s ezt a szándékukat, valamint a kirándulás előrelátható kezdő időpontját és időtartamát a gondnoknál 24 órával előbb bejelentik, a kirándulás idejére eső étkezés helyett a gyógyház konyhájáról más, csomagolható ételneműek (hideghús, sajt, vaj, tojás stb.) szolgáltathatók ki.

A bejelentés után a kirándulás lemondását az ételneműek kiszolgáltatása szempontjából a gondnok nem veheti figyelembe.

10. §.

Egészségügyi szolgálat.

A gyógyházakban az egészségügyi szolgálatot szerződötlett orvosok látják el.

Az orvos köteles az összes beutaltakat megvizsgálni és nekik a fürdőhasználatához szükséges orvosi utasításokat megadni. Az ezenkívül igénybevett különleges vizsgálatok, röntgen, vizelet-, vérvizsgálat, villanyozás, gyógytorna és más különleges orvosi kezelés díját a beutalt viseli.

Az orvos vezeli a betegnaplót és minden fürdőévad végére a gondnoki zárójelentéshez szükséges adatokat (az elmúlt fürdőévadban kezelt betegek létszámát, ezek betegségeit, a gyógykezelés eredményét, valamint esetleges orvosi javaslatait stb.) a gondnok rendelkezésére bocsátja.

A gyógyházba beutaltak kötelesek magukat megérkezésük után azonnal a gyógyház orvosával megvizsgáltatni. A fürdőt csak az orvosi utasítás szerint lehet használni. A gondnok csak az orvosi vizsgálathoz a beutaltakat lehetőleg úgy csoportosítja, hogy elsősorban a súlyosabb, s azután a könnyebb betegek kerüljenek az orvos elé.

A gyógyházakban az első segélynyújtáshoz mentőszekrények állnak rendelkezésre. Ezeket a mentőszekrényeket a gondnokok kötelesek állandóan hivatásuknak megfelelően karban tartani.

11. §.

Parancsok.

A beutalt tényleges állományú csendőrtisztek közül a rangban legidősebb a gyógyház parancsnoka.

A fegyelem kezelése tekintetében a parancsnoknak a Szolgálati Szabályzat I. Részének vonatkozó határozványait kell szem előtt tartani.

Kötelessége továbbá oda halni, hogy a jelen határozványokat, a gyógyházak házirendjét, valamint a gyógyfürdőkön érvényben levő fürdőszabályzatokat a beutaltak pontosan betartsák.

A jelen határozványok, a Házirend, valamint a gyógyfürdők szabályzatai ellen figyelmeztetés dacára is ismételtén vétő beutaltakat a parancsnok a belügyminiszternél (VI-c. osztály) a gyógyházból való kizárásra hozhatja javaslatba.

Ha valamelyik beutaltnak orvosi rendeletre azonnali kórházba szállítása válik szükségessé, akkor a parancsnokot, a gondnok igénybevitelével az ezirányú intézkedések megtételénél az előjáró katonai parancsnok jogai illetik meg.

12. §.
Gondnok.

A csendőrségi gyógyházak gondnokai tényleges állományú csendőr gazdasági tisztek.

A gondnok anyagi felelősséggel vezeti a gazdálkodást. Ő fogadja fel a személyzetet, akik közvetlenül neki vannak alárendelve.

A gondnok a gyógyház igazgatását, gazdálkodását és a számadások vezetését a m. kir. csendőrségi gyógyházak gondnokai számára kiadott Utasításban foglalt rendelkezések szerint eszközli.

A gondnok kezeli a gyógyház könyvtárát.

Az étrendet a gondnok állapítja meg. Az e téren megnyilvánuló óhajokat, vagy az étkezést illető panaszokat a gondnokkal kell közölni.

Olyan kérelmek, vagy panaszok tárgyában, amelyeket a gondnok bármely okból nem tud teljesíteni, vagy eloszlatni, a gondnok előterjesztésére a belügyminiszter (VI-b., illetőleg VI-c. osztály) dönt.

A gondnokok a beutaltak által kívánt kirándulások megszervezésére nem kötelezhetők.

13. §.
Gyógyházi segédközegek és személyzet.

A gondnok segédközegei:

az irodai segédmunkás (tényleges állományú csendőr számvivő tiszthelyettes) és

a felügyelőaltiszt (tényleges állományú csendőregyén).

A gyógyházak személyzete:

a gépész,

a szakács, vagy szakácsnő,

a szoba-,

a konyha- és

a mosogató személyzet, valamint

a háziszolgák.

Az irodai segédmunkás a gondnok vezetése mellett a gyógyház irodai teendőit látja el.

A felügyelőaltiszt a gyógyház belső igazgatásában a gondnok segédközege.

A felügyelőaltiszt a gondnok utasításai szerint ellenőrzi a személyzetet, a gondnok irányítása és ellenőrzése mellett kezeli a raktárakat és segédkezik a beszerzéseknél.

A többi személyzet alkalmaztatása szerint áll a gyógyház rendelkezésére.

A csendőrségi nyugdíjárulék alaphoz a belügyminiszter (VI-b. 409. Segélyezés. osztály) ez alap költségvetésében meghatározott hitel keretén belül a csendőrségi nyugellátásban részesülők részére segélyt engedélyezhet.

Elvileg segélyt csak akkor engedélyeznek, ha folyamodó vagy családja, önhibán kívül, váratlan csapás, szerencsétlenség, vagy valamely más elháríthatlan rendkívüli oknál fogva jutott annyira szorult anyagi helyzetbe, hogy azon nem lehet másként segíteni, csak azonnali pénzbeli segélyezéssel.

Ilyen esetek lehetnek: folyamodónak, vagy családtagjának megbetegedése, műtét, mely honvéd és közrendészeti helyőrségi kör-

házba nem gyógyítható, vagy hajtható végre, betöréses lopás, rablás, víz- és tűzkár, súlyos baleset, stb. Ide számítható a gyermek születés azon esete, amidőn sajnálatos komplikációk keletkeznek, melyek elhárítása, különösen elszigetelten, falvakban élőknek nem várt kiadást okoz (speciális orvos nem áll rendelkezésre), ha vagyontalan a család.

Általános indokok, melyek jóformán mindenkinél fennállanak, a megélhetési viszonyok általános nehézségei (pld. ruházat, élelem, tüzelő beszerzése), továbbá előrelátható várható körülmények folytán keletkezett kiadások (pld. gyermek születése, neveltetése, iskoláztatása, lakás, butorzat, tatarozás, fogcsináltatás stb.) pénzsegély kérésre alapul nem szolgálhatnak. Ilyen kérelmek figyelembe nem vétetnek, tehát azok benyújtása teljesen céltalan.

Ugyancsak nem kaphatnak segélyt oly egyének sem, akik vagyonnal rendelkeznek, vagy akiknek nyugellátásukon kívül más jövedelmi forrásuk is van. A pillanatnyi pénzzavarba jutottak első sorban saját erejükből igyekezzenek anyagi helyzetüket rendezni, mert pénzsegélyben színlén nem részesülhetnek.

410. Segély iránti kérelmek szerkesztése és benyújtása.

A segély iránti kérvényben részletesen le kell írni a kérelem alapjául szolgáló ténykörülményeket, azokat lehetőleg oly okmányokkal (hatósági orvosi bizonyítványok, számlák, árjegyzékek, jegyzőkönyvek stb.) is igazolni kell, amelyekből a rendkívüli esemény, kiadás, veszteség, kár stb. és ennek mértéke megállapítható.

A segélyezés nem lehet évenként ismétlődő rendszeres járandóság, tehát egy és ugyanazon, vagy hasonló okból évről-évre segély nem kérelmezhető.

A segély iránti kérelmet a belügyminiszterhez (VI.-b. osztály) címezve, mindig annak a csendőrsztály parancsnokságnak a gazdasági hivatalánál (várakozási illetményekkel szabadságoltaknál annál a csendőrkerületi parancsnokságnál) kell benyújtani, amely folyamodót nyilvántartja.

B) Egészségügyi kedvezmények.

411. Igény kedvezményes kórházi ápolásra.

Ellátásban részesülő csendőr egyéneknek és csendőrségi özvegyeknek, valamint ezek családi pótlékra, illetve nevelési járulékra igényjogosult családtagjainak megbetegedésük esetén igényük van kedvezményes gyógy- és ételmezési költségek (ápolási díjak) fizetése mellett a m. kir. honvéd- és közrendészeti kórházakba, továbbá a budakeszi m. kir. honvéd- és közrendészeti József főherceg szanatóriumba való felvételre.

412. Kórházba való felvétel kérése.

A felvételt orvosi bizonyítvány csatolása és az igényjogosultság igazolása mellett a területileg illetékes vegyesdandár parancsnokságtól kell kérni. Az orvosi bizonyítvány tüntesse fel a betegség természetét és a kórházi kezelés szükségességét.

Sürgős esetekben (pld. ha a késelem veszéllyel jár, vagy a betegség súlyosbodása várható) a kórház előzetes engedély nélkül is felveszi az igényjogosult betegeket. Ilyenkor a kórház parancsnoksága hivatalból kéri az engedély utólagos megadását.

A honvédelmi minisztertől a nem igényjogosult igazolt közös háztartásban élő egyéb családtagok (a családfő atyja, anyja, nagykorú gyermekek, nőtestvér) felvétele is kérhető, ha nincsen azoknak semminemű ellátásuk, jövedelmük vagy keresetük.

A honvéd- és közrendészeti kórházakban, továbbá a József főherceg szanatóriumában ápolott nyugállományú (várankozási életműnyekkel szabadságolt) csendőrtisztek, a tiszti állományból származó csendőr nyugdíjasok, ezek családtagjai, özvegyek és nevelési járu-lékban részesülő gyermekeik, kegyelmi ellátásban állók az alábbi táblázatban feltüntetett napi gyógy- és ételmezési költségeket fizetik:

413. Kórházi térítési díjak összege.
a) tiszteknél.

Folyó-zám	Családfő számításba jövő havi ellátás összege (lakáspénz, családi pótlék, nevelési járulék, sérülési pótdíj nélkül)	Családfő, özvegy, szülőtlén árva, (ha ellátásban áll)		Családi pótlékban részesülő családtag és nevelés járlékban részesülő gyermek		Igazolt közös háztartásban élő egyéb családtag honv. miniszteri engedély alapján	
		Körházban	József fgh. szanatóriumban	Körházban	József fgh. szanatóriumban	Körházban	József fgh. szanatóriumban
		P / f	P / f	P / f	P / f	P / f	P / f
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	havi 100 P-ig bezárólag	1 —	2 —	1 —	2 —	2 —	3 —
2.	havi 200 P-ig bezárólag	1 15	2 15	1 15	2 15	2 15	3 15
3.	havi 300 P-ig bezárólag	1 90	2 90	1 90	2 90	2 90	3 90
4.	havi 400 P-ig bezárólag	2 10	3 10	2 10	3 10	3 10	4 10
5.	havi 500 P-ig bezárólag	2 60	3 60	2 60	3 60	3 60	4 60
6.	havi 600 P-ig bezárólag	2 80	3 80	2 80	3 80	3 80	4 80
7.	havi 700 P-ig bezárólag	3 10	4 10	3 10	4 10	4 10	5 10
8.	havi 800 P-ig bezárólag	3 30	4 30	3 30	4 30	4 30	5 30
9.	havi 900 P-ig bezárólag	3 60	4 60	3 60	4 60	4 60	5 60
10.	havi 1000 P-ig bezárólag	3 90	4 90	3 90	4 90	4 90	5 90
11.	havi 1000 P-on felül	4 50	5 50	4 50	5 50	5 50	6 50

Ezek a tételek csupán a tízték (hasonlításuk és ezek családtagjaira vonatkoznak)

Ezek a tételek csupán a tisztek (használatuk és ezek családtagjaira vonatkozóan)

A táblázat 2. rovatában felsorolt értékhatarok úgy a családfő-nél, mint a családtagoknál a családfő csökkentett összegű ellátása után értendők.

Mivel az említett ellátásban részesülők és igényjogosult családtagjaik után fizetendő nap gyógy- és ételmezési költségek a családfő ellátása után igazodnak, nevezettek a honvéd- és közren-

dészeti kórházba való felvételük alkalmával a gyógy- és ételmezési költségek megállapítása végett a családfő ellátási összegét igazoló bármilyen elfogadható okmányt a kórháznak bemutatni tartoznak.

b) legénységről.

A nyugállományú és várakozási illetményekkel szabadságolt csendőrlégénységi egyének és a legénységi állományból származó csendőr nyugdíjasok gyógy- és ételmezési költségek ápolása címén — tekintet nélkül rendfokozatukra és havi ellátásuk összegére a honvéd és közrendészeti helyőrségi kórházakban a saját személyük után napi 1 pengő 30 fillért, a József főherceg szanatóriumában napi 2 pengőt, a családi pótlékban részesülő családtag után a honvéd- és közrendészeti helyőrségi kórházakban fejenként napi 2 pengőt, a József főherceg szanatóriumában napi 3 pengőt fizetnek.

Az ápolási költségekben az eselleges műtéli költségek is bennfoglaltatnak.

414. Kórházi térítési díjak fizetése.

A csendőrségi ellátásban részesülő egyének és ezek családtagjai honvéd- és közrendészeti kórházi ápolásukról saját maguk gondoskodnak és a felmerülő gyógy- és ételmezési költségeket sajátjukból fedezik.

Ilyen költségeknek a kincstár terhére való elszámolását kérelmezni sem lehet.

A gyógy- és ételmezési ápolási költséget a felvételtől a tárgy-hónap 10-ig, vagy 20-ig, avagy végéig terjedő napjaira, illetve minden hó 1-én, 11-én tíz-tíz napra, 21-én pedig a hónap hátralévő napjaira előre kell befizetni a kórház gazdasági hivatalának.

Olyan betegetől, akik előreláthatóan huzamosabb időn át lesznek betegállományban, az ápolási költséget a kórház havonta előre szedi be (pld. József főherceg szanatórium).

Azok, akik három hónapon túl terjedőleg kezeltetnek honvéd és közrendészeti kórházban (nem értve ide a József főherceg szanatóriumot) a megállapított ápolási díjnak kétszeresét fizetik a kórháznak.

Aki a felvételtől az ápolási díjat előre nem tudja befizetni, a kórház megkeresésére azt érdekelt nyugdíjából a központi illetményhivatal levonja és átutalja a kórháznak.

415. Budapesti honvéd gyógyfürdő kórházra vonatkozó rendelkezések.

Nyugállományú csendőr egyének és hozzátartozóik orvosi bizonyítvány alapján a m. kir. honvédelmi miniszter úrtól (12. osztály) a m. kir. budapesti honvéd gyógyfürdő-kórházba (III. Zsigmond-utca 62.) való felvételüket kérhetik. A kérvények bélyegmentesek, az orvosi bizonyítvány bélyegköteles (1 P.). Gyermekbeutalásának kérése esetén azok pontos életkorát is fel kell tüntetni a kérvényben, mert 14 éven aluli gyermekek nem utalhatók be. A kérvényeket akként kell előterjeszteni, hogy legkésőbb négy héttel a gyógyidőszak kezdete előtt beérkezzenek.

Gyógyidőszakok: tisztelt és hozzátartozóik részére minden hó

1-től 28-ig (négy hetes időszakok) egész éven át. Legénység részére gyógyidőszakok nincsenek megállapítva.

A beutaltak orvosi javaslat alapján a Császár, illetve Szt. Lukács gyógyfürdőt használják. Házi gyógytényezők: Zander, diathermia, kvarz és masszázs.

Az ellátásban részesülő csendőrtisztek és hozzátartozóik a honvéd gyógyfürdő kórházban az alábbi táblázatban feltüntetett napi gyógy- és ételmezési költségeket fizetik:

Folyószám	Családfő számításba jövő havi ellátás összege (lakáspénz, családpótlék, nevelési járulék, sérülési pótdíj nélkül)	Családfő, özvegy, szülőtlén árva (ha ellátásban áll)		Családi pótlékban részesülő családtag és nevelési járulékban részesülő gyermek		Igazolt közös háztartásban élő egyéb családtag honv. miniszteri engedély alapján	
		P	f	P	f	P	f
1	2	3		4		5	
1.	havi 100 P-ig bezárólag	1	70	1	70	2	—
2.	" 200 " "	2	—	2	—	2	30
3.	" 300 " "	2	30	2	30	2	60
4.	" 400 " "	2	60	2	60	2	90
5.	" 500 " "	2	90	2	90	3	20
6.	" 600 " "	3	20	3	20	3	50
7.	" 700 " "	3	50	3	50	3	80
8.	" 800 " "	3	80	3	80	4	10
9.	" 800 P-ön felül	4	—	4	—	4	40

A táblázat 2. rovatában felsorolt értékhatarok úgy a családfőnél, mint a családtagoknál a családfő csökkentett összegű ellátása után értendők.

Mivel a gyógy- és ételmezési költségek a családfő ellátása után igazodnak, igényjogosultak a felvétel alkalmával a családfő ellátási összegét bármilyen elfogadható okmánnyal igazolni tartoznak.

A csendőrség nyugállományú (várankozási illetményekkel szabadságolt) legénysége és ezek családi pótlékban részesülő családtagjai a gyógyfürdő-kórházban egyaránt napi 2 P 50 f. gyógy- és ételmezési költséget fizetnek.

Legénységi állományú egyének igazolt közös háztartásban élő egyéb családtagjai a gyógyfürdő kórházba csak mint polgári betegek vehetők fel.

Úgy a tiszti mint a legénységi állományú egyének a részükre megállapított gyógy- és ételmezési költséget, valamint az orvos által részükre rendelt fürdőjegyek árát, a gyógyfürdő-kórházba való megérkezésükkor az egész időtartamra előre tartoznak a gyógyfürdő-kórház gondnoki hivatalának befizetni. A fürdőjegyek ára a gyógy- és ételmezési költségekben nem foglaltatik benn.

416. Gyógy- és ételmezési költségek a budapesti honvéd gyógyfürdő kórházban.

a) tisztelnél.

b) legénységi állományú egyéneknek.

417. Gyógy- és ételmezési költségek fizetése a budapesti honvéd gyógyfürdő kórházban.

Érdekelteknek a gyógyfürdő-kórházban felmerülő összes költségeket a sajátjukból kell viselniök. Ilyen költségek a kincstár terhére el nem számolhatók, eziránti kérelmek benyújtása tehát teljesen céltalan.

418. Ambulans kezelés a katonai kórházakban.

Az ellátást élvező csendőregyének és azok igényjogosult hozzátartozói a katonai kórházak járóbeteg (ambulans) rendeléseinek díjmentes kezelésben részesülnek, azonban a Röntgen, laboratóriumi, diathermia, kvarcfény, stb. kezelésért mérsékelt díjat kell fizetniök. Csendőrségi ellátásban levők térítés ellenében a gyógyszereket, kötszereket és egyéb betegápolási cikkeket a katonai gyógyszer-tárakban az előírt kedvezményes áron szerezhetik be orvosi vények (receptek) alapján. Az itt beszerezhető gyógyszerek árai körülbelül egytized részét teszik ki a polgári gyógyszerek árainak.

419. Gyógyszerek kedvezményes beszerzése.

Gyógyszer és kötszer csakis ujonnan kiállított vagy az orvos által ismételtes céljából aláírt és keltezett vényre adható ki.

A honvéd- és közrendészeti gyógyszer-tárakban csupán a m. kir. honvédelmi miniszter által rendszeresített gyógyszer-tartanak készletben, illetve csakis azokat a gyógyszereket készlik el, amelyeknek tartozékait a mindenkor érvényes gyógyszer árszabvány magában foglalja. Különleges gyógyszereket (szabadalmazott preparátumokat) a katonai gyógyszer-tárak nem tartanak. Ha valaki orvosi vény alapján, oly gyógyszer kiszolgáltatását kéri, ami nincs rendszeresítve, vagy ha az orvos oly gyári készítményt rendel, amit a honvéd gyógyszer-tárak nem tartanak, (pl. Egger, Richter, Vander és egyéb készítmények) a honvéd gyógyszerész bajtársiasságból — mert ily megrendelések teljesítésére kötelezve nincs — rendszert vagy gyógyszer nagykereskedésből beszéri azt nagybani kedvezményes áron, vagy pedig bélyegző lenyomattal látja el a receptet, és akkor a fél a megjelölt polgári gyógyszer-tárban 25%-os kedvezménnyel szerezheti be a kívánt gyógyszert.

Ellátásban részesülők gyógyszerköltségei a kincstár terhére semmiképen el nem számolhatók, ilyen kéresek tehát teljesen hiábavalók.

420. Katonai kórházak Budapestén.

1. számú honvéd- és közrendészeti helyőrségi kórház. IX. kerület, Gyáli-ut 17. Osztályai: belgyógyászat, sebészet, szülészeti és nőgyógyászat, gyermekosztály, fertőző osztály, Röntgen, bakteriológiai laboratórium, fogorvosi rendelő, Gyógyszer-tár.

8. számú honvéd- és közrendészeti helyőrségi kórház. VI. Hungária-körut 44. Osztályai: belgyógyászat, sebészet, elme- és idegosztály (megfigyelő osztály), szemészet, orr-, torok-, gége- és fülosztály, bőrgyógyászat, urológia (sebészeti), fertőző osztály, Röntgen, bakteriológiai laboratórium, fogorvosi rendelő, gyógyfürdőkezelés bejáró betegeknek is (iszap-, szénsavas fürdők stb.) Gyógyszer-tár.

9. számú honvéd- és közrendészeti helyőrségi kórház. I. Alkotás-utca 25. Osztályai: belgyógyászat, sebészet, bőrgyógyászat, urológiai (sebészeti), fertőző-osztály, Röntgen, bakteriológiai laboratórium,

orr-, torok-, gége- és fülosztály, szemészet, fogorvosi rendelő. Gyógyszertár.

M. kir. budapesti honvéd- és közrendészeti orvosi rendelő. IV. Veres Pálné-utca 24. Belgyógyászati, orr-, torok-, gége- és fül-, bőrgyógyászat és urológiai rendelés hétfőn, szerdán és pénteken 16. 30—18 óráig.

Nőgyógyászati és szemészeti rendelés kedden, csütörtökön és szombaton 16. 30—18 óráig. Gyermekegyógyászat: hétfő, szerda, péntek 11. 30—13. 30 óráig.

Kvarecfénykezelés naponként 11—13 óráig és kedden, csütörtökön, szombaton 16. 30—18 óráig. Ünnepnapokon rendelés nincs. A rendelő igénybevételére jogosultak azok, akiknek kórházi ápolásra igényük van.

A rendelő mellett gyógyszerár is van, mely köznaponként 8—13 és 15—18 óráig van nyitva.

M. kir. budapesti honvéd- és közrendészeti fogorvosi rendelő. VIII. József-utca 48. Rendelési idő naponként 8—12-ig és 14—18 óráig. Ünnepnapokon és szombaton délután nincs rendelés.

Fogkezelésre igényjogosultak azok, akiknek igényük van kórházi ápolásra. A fogkezelésért és fogpótlásért igen mérsékelt díjat kell fizetni. A kezelés kezdetén kell fizetni.

A debreceni, szegedi, miskolci, székesfehérvári honvéd- és közrendészeti kórházaknál a következő osztályok vannak: belgyógyászat, sebészet, bőr- és nemibeteg, fertőző osztály, fogorvosi rendelő. Gyógyszertárak.

421. Katonai kórházak vidéken.

A szombathelyi honvéd- és közrendészeti kórháznál van belgyógyászat, sebészet, fertőző osztály, fogorvosi rendelő. Gyógyszertár.

A pécsi és győri honvéd- és közrendészeti kórház osztályai: belgyógyászat, sebészet, fogorvosi rendelő. Gyógyszertárak.

A kaposvári és nagykanizsai honvéd- és közrendészeti kórháznál: belgyógyászat, bőr- és nemibeteg osztály, fertőző osztály. Gyógyszertárak.

C) Vasúti és egyéb kedvezmények.

A nyugállományú (kegyellátásban részesülő) csendőr egyéneknek örmestertől felfelé és ezek családi pótlékban részesülő családtagjainak, továbbá említett egyének nyugdíját vagy kegydíját élvező özvegyeinek, nevelési járadékban, életjáradékban vagy kegynevelési járadékban részesülő árvaainak a m. kir. államvasutak és az általuk kezelt magán- és helyiérdekű vasutak személyszállító (gyors, személy és vegyes) vonalain, bármely kocsiosztályban a használandó vonatnemnek és kocsiosztálynak megfelelő féléllárú (50%-os) utazásra jogosító vasúti arcképes igazolványra van igényük.

A feleségnek akkor is igénye van arcképes igazolványra, ha az utána járó családi pótlék közszolgálatban való alkalmaztatás foly-

422. Igény arcképes vasúti igazolványra.

tán az 1932. évi 3000/M. E. sz. rendelet 15. §-ának (3) bekezdése alapján beszüntetett, ugyancsak az olyan gyermek is igényjogosult az arcképes igazolványra, akinek családi pótléka, vagy nevelési járuléka csak azért van beszüntetve, mert valamely katonai, vagy tanintézetben havi 32 pengőt elérő vagy túlhaladó kedvezményes, illetve ingyenes ellátásban részesül.

Az arcképes igazolványok évenként történő érvényesítés mellett visszavonásig, legfeljebb azonban 5 évre adatnak ki. A lejárt arcképes igazolvány helyett új igazolvány kiállítás, illetve az új igazolványnak a következő naptári évre való érvényesítési idejét évenként külön rendelettel állapítják meg.

423. Kik nem kaphatnak vasúti arcképes igazolványt.

Nem illeti meg a vasúti kedvezmény az őrmesternél alacsonyabb rendfokozatú egyéneket és ezek családtagjait, úgyszintén azokat, akik a tényleges szolgálatból rendfokozatuk megtartása nélkül, büntetésből, továbbá fegyelmi úton, vagy becsületügyi eljárás folytán, bocsátottak el. Ilyen egyének és családtagjaik részére az arcképes igazolvány még abban az esetben sem állíthatók ki, ha érdekelték méltányosságból, vagy kegyelemből ellátásban részesülnek.

424. A vasúti arcképes igazolvány kiállítása és érvényesítése.

A vasúti arcképes igazolványok kiváltásához, illetve meghosszabbításához szükséges, igazolási záradékkal ellátott nyomtatvány-ürlapot (kérvénynyomtatványt) a központi illetményhivatal az esedékes időben, minden külön kérés nélkül, hivatalból küldi meg az igényjogosultaknak, a gyermekek részére szükséges nyomtatványt azonban az érdekeltnek esetenként kérni kell az illetményhivataltól.

Minden egyes igazolványért 24 aranypengő térítési összeg jár, amelyből 16 aranypengőt az igényjogosult családfő és felesége után az államkincstár térít meg, míg a fennmaradó 8 aranypengő különbözetet, valamint a gyermekek után a teljes 24 aranypengőt a családfők maguk viselik.

Az érvényesítési határidőn belül az igényjogosultaknak minden egyes arcképes igazolvány után kiállítás (új igazolvány) esetében 2 aranypengő, az igazolvány érvényének meghosszabbítása esetében igazolványonként 1 aranypengő illetéket kell a térítési összeggel egyidejűleg befizetniük. A kiállításra, illetve érvényesítésre megállapított határidőn túl kérelmezett arcképes igazolványok kiállítása és érvényesítése után a fentebb megállapított kezelési illetéken felül még 3 aranypengő pótilletéket kell fizetni.

Úgy a térítési összeget, valamint a kiállítási illetéket készpénzben kell befizetni az illetékes máv. üzletvezetőség postatakarékpénztári csekkszámlája javára a postahivataloknál kapható u. n. »bianko« postatakarékpénztári befizetési lapon. A befizetési lap »Értesítőlap« részének hátlapján a befizetett összeget illeték és térítési díj szerint részletezni és a befizetési lapot a szabályszerű postabélyeggel bérmentesíteni kell.

Befizetés után a központi illetményhivataltól kapott kérvény-

nyomtatványt az I. alatti részén pontosan kitöltve és aláírva, az arcképes igazolványokkal — új igazolvány kérése esetén az igazolványba beillesztendő 6·5—10·5 cm nagyságú kemény kartonlapra nem huzott (puha) arcképekkel — továbbá a térítmény és a kezelési illeték befizetését igazoló befizetési lap „Elismervény” szelvényével együtt a máv. illetékes üzletvezetőséghez kell benyújtani.

Az üzletvezetőségek póstatakarékpénztári számláinak címei és számai a következők:

m. kir. államvasutak üzletvezetősége	Budapest	12.060.
„ „ „	Debrecen	12.123.
„ „ „	Miskolc	12.089.
„ „ „	Pécs	34.230.
„ „ „	Szeged	12.095.
„ „ „	Szombathely	12.090.

Az ellátást élvezők családi pótlékban, vagy nevelési járulékban részesülő gyermekei részére a nyári évnegyedre, vagyis június 15-től szeptember hó 15-ig, a Zrinyi- és Ludovika-akadémiát hallgató igényjogosult gyermekek részére pedig július hó 1-től szeptember hó 30-ig terjedő időre szóló (ugynevezett szünidei) vasúti arcképes igazolványok vannak rendszeresítve. Ezek érvényesítési idejét mindenkor külön rendelettel állapítják meg. Ezeknek nyomtatványát csak érdekeltek kérelmére küldi meg az illetményhivatal.

Érvényesítésnél az ily igazolványok térítési díja darabonként általában 4 pengő, ebből 2 pengőt az államkincstár térít meg, 2 pengő pedig a családfőt (gyámot) terheli. Régi igazolványoknál a külön 1 P érvényesítési díj elmarad, ellenben új igazolvány váltásánál még 2 P fizetendő kiállítás illeték címén, vagyis a térítési és kiállítás díj $2 + 2 = 4$ P. Az összeget az illetékes üzletvezetőség csekkszámájára kell befizetni az előző pontban tárgyalt módon.

Nyugállományú egyének, valamint a feleségének nyári idényre szóló arcképes igazolványra nincs igénye.

425. Gyermekek nyári vasúti arcképes igazolványa.

426. Hajózási kedvezmény.

Hajózási kedvezmény.

A vasúti arcképes igazolvány felmutatásával a nyugállományú egyének (özvegyek) a Magyar Folyam és Tengerhajózási vállalat, valamint a Dunagőzhajózási Társaság hajóin fél polgári menetjegyet válthatnak.

D) Pénzintézeti központi kölcsönök.

A közszolgálati alkalmazottak és nyugállományú egyének hitel-szükségletének kielégítéséről szóló 1918: XXII. t. c. rendlkzéseit a pénzügyminiszter a 88.505/1924. számú rendeletével kiterjesztette a tényleges és nyugállományú rangosztályba sorozott esendőségi havi-dijasokra is.

427. Pénzintézeti Központi (P. K.) kölcsönök.

Ennek következtében a nyugállományú csendőrtisztek és hasonló rangúak is kaphatnak kölcsönt a Pénzügyi Központtól (Budapest, VI. Andrásy-ut 25.).

A kölcsönkérelmezése folyamodvány-úrlapon történik, mely a Pénzügyi Központtól díjmentesen igényelhető.

A nők nyugdíjuk kéthavi, a nőtlenek nyugdíjuk egyhavi összegének megfelelő kölcsönben részesülhetnek. A kölcsön visszafizetése nőknél 3 év, nőtleneknél 2 év alatt, egyenlő részletekben történik. A törlesztési részleteket a Pénzügyi Központ megkérésére a központi illetményhivatal érdekelték nyugdíjából hivatalból vonja le.

A kölcsön felének letörlesztése után új kölcsön folyósítása kérhető, az újabb kölcsönből azonban egy összegben levonják a régitől még fennálló tartozást.

A Pénzügyi Központnál fennálló tartozás az adós halálával megszűnik, azt a hátramaradottak ellátásából nem szabad levonni, még az első három havi járandóságból sem (1. a 149. p.)

428. Magasabb összegű kölcsönök.

Kivételes méltánylást érdemlő esetekben (családalapítás, kiházasítás, súlyos és költséges betegség, haláleset, stb.) a Pénzügyi Központ a nyugdíj hat havi összegéig is engedélyezhet kölcsönt, ez azonban semmiesetre sem lehet nagyobb 2000 pengőnél. Ilyen kölcsön kérésénél a rendkívüli körülmények fennállását igazolni kell. Igazolási okmányok lehetnek orvosi bizonyítvány, születési, házassági, halotti anyakönyvi kivonat, stb.

A magasabb összegű kölcsönök törlesztési időtama általában 36 hónap, a kölcsöntkérő körülményének figyelembevételével azonban a Pénzügyi Központ hosszabb, de 48 hónapot meg nem haladó törlesztési időtartamot is engedélyezhet.

429. Kik nem kaphatnak P. K. kölcsönt?

Nem kaphat kölcsönt az, aki fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat alatt, vagy fegyelmi eljárás (becsületügyi-, bűnvádi eljárás) alatt, vagy fegyelmi ítélet hatálya alatt áll, még akkor sem, ha a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, illetőleg a fegyelmi eljárást (becsületügyi eljárást stb.) elrendelő határozat nem jogerős.

Nem kaphatnak még kölcsönt az özvegyek és a nyugállományú legénységi egyének.

Nyolcadik rész.

XXI. FEJEZET.

Kérvények (folyamodványok) mikénti szerkesztése és előterjesztése.

430. Általános irányelvek.

A csendőrségi (katonai) parancsnokságokkal és hatóságokkal, valamint a polgári hatóságokkal való írásbeli érintkezéseknél általában a csendőrségi és katonai ügyviteli szabályzat határozványaihoz,

úgyszintén a gyakorlatban már régóta elfogadott szokásokhoz kell alkalmazkodni.

Minden kérelmet alapos megfontolás után és csak abban az esetben terjesszünk elő, ha annak kellő alapja van.

Ha az ügyre vonatkozó rendelkezéseket nem ismerjük, célszerű, ha előzőleg szakértőknél érdeklődünk.

A folyamodványokat (kérvényeket) fekete tintával, vagy fekete 431. Alaki kellékek.
nyomású, kettős sortávolságú gépirással, fehér irodai iv nagyságú papírra kell írni. Az államfőhöz, továbbá a miniszterekhez címzett kérvényekhez finom, úgynevezett miniszterpapírt használunk.

A polgári hatóságokhoz intézett kérvényeknél az iv első oldalának közepére az iv felső szélétől körülbelül 8–10 centiméternyire kell írni a megszólítást. Ettől 2 sorral lejjebb jobb oldalra írjuk a rendeltetési helyet és azt aláhuzzák. Ezután következik a kérelem sővege.

A papírlapot sohasem írjuk egészen tele, hanem általában minden oldalon felül, balról és alul 3–4 cm széles üres szegélyt hagyunk. A szöveg elejét és a bekezdéseket a szegélytől körülbelül 1 cm-rel beljebb írjuk. A szöveg végén baloldalra írjuk a kérvény keltét. Jobboldalra jön az aláírás a rendfokozat feltüntetésével. Gyámoknál, gondnokoknál a saját néven, álláson, lakóhelyen kívül azt is fel kell tüntetni, hogy az illető kinek a gyámja, vagy gondnoka s ennek mi a pontos lakáscíme.

Az írás és aláírás könnyen olvasható legyen. A javításokat, törléseket kerüljük.

Ha a szöveg az iv első oldalán elfér, akkor elegendő félív, de ha a papírlap másik oldalára is írunk, vagy ha melléklet van, akkor egész ivre kell szerkeszteni a kérvényt. Az államfőhöz címzett kérvényt mindig félhasábosan és akkor is egész ivre írjuk, ha a szöveget már az első oldalon befejeztük. Ilyen kérvényben rövidítéseket használni nem szabad. Ha a folyamodvány több ivre terjed, azokat összefűzzük oly módon, hogy az utolsó oldal mindig teljesen üres maradjon. Szükség esetén külön félívet (fedéllapot) fűzünk hozzá.

A legfelsőbb helyre, valamint a polgári hatóságokhoz intézett kérvényeket küzzettel szerkesztjük, mely a hosszában közepén hajtott iv külső jobb hasábjára kerül. A küzzet a címzést, a kérelmező nevét és lakóhelyét, valamint a kérelem tárgyát és a mellékletek feltüntetését foglalja magában.

A csendőrségi és katonai parancsnokságokhoz szóló folyamodványoknál küzzet nem kell.

Belül az ilyen kérvényeknél feltüntetjük az iv első oldalának bal felső hasábján a kérelem tárgyát (rövid tartalom kivonatát), a megszólítás helyett és annak helyére a címzést, alája balról a keltezést (aláhúzáva) ezzel egy vonalba jobbról a rendeltetési he-

lyet (aláhúzza) írjuk, a mellékletek számát pedig a szöveg befejezése után baloldalon, az aláírással egyvonalban tüntetjük fel és vonalzóval aláhúzzuk. A lakáscím az aláírás alá jön.

432. A kérvények tartalma.

A kérvényben csak lényeges és az ügyhöz tartozó körülményeket kell megemlíteni. A mellékletek tartalmát a szövegben feltüntetni fölösleges, mert a kérvény elintézésénél azokat úgyis elolvassák. Elég a mellékletekre való hivatkozás, vagy a mellékletek felsorolása.

A kérvény szövegét úgy kell megszerkeszteni, hogy azt mindenki könnyen és helyesen megérthesse. A fogalmazás tehát legyen egyszerű, világos és rövid.

433. A kérvények előterjesztése.

Az államfőhöz címzett kérvényeket közvetlenül, a belügyminiszterhez intézetteket pedig mindenkor szolgálati úton, vagyis a nyilvántartó csendőrsztályparancsnokság gazdasági hivatala (városi és községi illetményekkel szabadságoltaknál a kerületi parancsnokság) útján kell benyújtani. A nem így módon beadott kérvények elintézése késhet, mert azokat esetleges kiegészítés, pótlás, vagy véleményezés végett a nyilvántartó gazdasági hivatalnak (kerületi parancsnokságnak) adják ki.

Nem érinti ez az előterjesztés a 378–379. pontokban tárgyalt bejelentéseket, amelyeket közvetlenül kell beküldeni a központi illetményhivatalhoz, illetve nyilvántartó gazdasági hivatalhoz (kerületi parancsnoksághoz).

434. Bélyegmentesség.

Az 1922. évi VI. t. c. 10. §-a értelmében a nyugállományú egyéneknek, özvegyeknek és árváknak olyan kérvényei, amelyeket szolgálati viszonyukból folyólag, azaz mint ellátásban részesülők terjesztenek elő, bélyegmentesek.

Az ellátással kapcsolatban nem álló kérelmek azonban, amelyekben érdekelt bizonyos előnyöket, pl. italmérési, dohányeladási, stb. jogosítványokat kérnek, bélyegkötelezettség alá esnek.

435. Kérvénymin-ték.

A gyakrabban előforduló kérvények mikénti szerkesztéséhez az 1–7. számú minták szolgálnak.

1. számú minta.

3 cm.

3 cm.

Főméltóságú és Nemzetes
 viléz Nagybányai
 Horthy Miklós úrnak,
 Magyarország Kormányzójának

Budapest.

8 cm.

10 cm.

Legalázatosabb kérvénye N.N.
 nyugállományú m. kir. csendőr . . .
 . . . nek (lakik:)
)

melyben

.

kéri.

Jegyzet: Kegyelmi kérvény
 külfölete.

2.5 cm.

. darab melléklet.

Főméltóságú Kormányzó Ur!

Alulírott azzal a legalázatosabb kéréssel járulok
Főméltóságod

magas színe elé, hogy kegyeskedjék.
Legalázatosabb kérelmemet a következőkkel támogatom . . .
Legalázatosabb kérelmem megisméllésével vagyok a
Budapest, 193 . . év . . . hó . . . Főméltóságú Kormányzó Urnak

legalázatosabb híu alattvalója:
N. N. rendfokozat.

Jegyzet: Kegyelmi kérvény
mintája. A kérvényt közvetle-
nül kell előterjeszteni.

A boríték címe:
Magyarország Kormányzójának
Katonai Irodája.

Budapest.

3. számú minta.

3 cm.

3 cm.

8 cm.

10 cm.

Nagyméltóságú

viléz Leveldi Kozma Miklós
m. kir. belügyminiszter úrnak

Budapest.

Alázatos kérvénye N. N. nyug-
állományú csendőr
. nek (lakik:
.)

Jegyzet: Polgári hatósághoz
intézett kérvény küzlete.

melyben
.
.
.
kéri.

2 5 cm.

darab melléklet.

4. számú minta.

8-10 cm.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

2-3 cm.

Budapest.

A csatolt házassági (születési) anyakönyvi kivonat alapján, tisztelettel kérem, feleségem N. N. (. nevű gyermekem) után a családi pótlék folyósítását.

Kelt 19 év hó n.

2-3 cm.

N. N. rendfokozat.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Jegyzet: A családi pótlék folyósítása iránti kérvény mintája. A kérelem késedelmes előterjesztése esetén (t. i., ha a családi pótlékot nem közvetlenül a házasságkötés, illetve gyermek születés után kérjük) helyhatósági bizonyítvánnyal házasságkötésnél még a feleséggel egy fedél alatt közös háztartásban való együttélést, a gyermekre nézve pedig az ellátatlanságot is igazolni kell.

A kérvényt a belügyminiszter úrhoz kell címezni, a 3. sz. mintának megfelelő külsővel szerkeszteni és a nyilvántartó csendőr gazdasági hivatalnál kell benyújtani.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Budapest.

A szabályszerű életkort már betöltött (vagy év, hó n betöltő) nevű gyermekem a csatolt iskolai bizonyítvány (lecke-könyv) szerint kiváló eredménnyel folytatja tanulmányát.

A szintén mellékelt hatósági bizonyítvány szerint ellátatlan. Tisztelettel kérem utána a családi pótlék további folyósítását.

Kelt 19 . . . év hó n.

N. N. rendfokozat.

OSZK

Jegyzet: Tanulmányi családi pótlék iránti kérelem mintája.

Ha az iskolai bizonyítványból a tanulmányok folytatása nem tűnik ki, az külön iskolalátogatási bizonyítvánnyal igazolandó.

A kérvényt a belügyminiszter úrhoz címezve a 3. sz. mintának megfelelő küszettel kell szerkeszteni és a nyilvántartó csendőrgazdasági hivatalnál kell benyújtani.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Budapest.

Férjem, N. N. (rendfokozat) 19. . . . évi
hó n. meghalt.

Tisztelettel kérem, hogy utána a törvény szerint engem megillető temetési járulékot (temetési segélyt), özvegyi ellátást és ellátatlan kiskorú gyermekeim részére a nevelési járulékot utalványozni méltóztassék.

Az igényem megállapításához szükséges okmányokat az alábbiak szerint csatolom:

- a) férjem halotti anyakönyvi kivonatát,
- b) a házassági anyakönyvi kivonatunkat,
- c) férjem és az én születési anyakönyvi kivonatunkat,
- d) az árvák születési anyakönyvi kivonatát,
- e) helyhatósági bizonyítványt arról, hogy férjemet saját költségen én temettettem el, vele haláláig egy fedél alatt közös háztartásban együtt éltem, és hogy a kiskorú árvák ellátatlanok.

Temetési járulék (temetési segély) előleget a gazdasági hivaltól nem vettem fel.

Ugy a temetési járulék, mint az özvegyi ellátás kiutalását a következő címre kérem: helység, utca . . .
házszám . . . ajtó.

Kelt 19. . . . év hó n.

N. N. rendfokozat.
özvegye, sz. N. N.

Jegyzet: Özvegyi ellátás iránti kérvény mintája.

A kérvényt a 3. számú mintának megfelelő küzzettel szerkesztve a belügyminiszter úrhoz kell címezni és a nyilvántartó gazdasági hivatal útján kell benyújtani.

Ha az özvegy a katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozik, a felsorolt okmányokon kívül még a csendőrhatalóság nősülési engedélyét és az egyházi esketést igazoló okmányt is csatolni kell.

A temetési segély iránti kérvényt az elhalálozás napját követő 90 napon belül kell előterjeszteni.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Budapest.

Alulírott, mint a tényleges állományban, 19... évi...
 hó...én elhalt N. N. m. kir. csendőr... édesatyja,
 tisztelettel kérem részemre, ... község, ... útca
 ... szám alatti címemre a fiam után illetékes temetési járulék
 kiutalását.

Igényem megállapításához az alábbi okmányokat csatolom:

a) fiam halotti anyakönyvi kivonatát,

b) temetési költség számlát,

c) helyhatósági bizonyítványt arról, hogy fiam eltemettetéséről
 én gondoskodtam és a temetési költségeket én viseltem.

Kelt... 19... év... hó...n.

N. N.

néhai N. N. rendfokozat
 édesatyja.

Jegyzet: Temetési járulék iránti kérvény mintája, ha az elhalt nőtlen volt.

A kérvényt a m. kir. belügyminiszter úrhoz kell címezni, a 3. számú
 mintának megfelelő külzettel kell szerkeszteni és ahhoz a csendőr gazda-
 sági hivatalhoz kell benyújtani, amelytől az elhunyt illetményeit utol-
 jára kapta.

TARTALOMJEGYZÉK:

Előszó	3
Bevezetés	5

ELSŐ RESZ.

KATONAI NYUGDIJTÖRVÉNY

1. Kik tartoznak a katonai nyugdijtvörvény hatálya alá?	9
---	---

I. FEJEZET.

Csendör egyének ellátása.

2. Az ellátás nemei	9
---------------------	---

A) Nyugdij.

3. Hányféle a nyugdij?	9
4. Állandó nyugdíjra felülvizsgálat nélkül kinek van igénye?	10
5. Ki tarthat felülvizsgálat útján igényt állandó nyugdíjra?	10
6. Időleges nyugdij kinek jár, mennyi időre?	10
7. Időleges nyugdíjnál kedvezményes időszámítás nincs	11
8. Időleges nyugdij élvezete tényleges szolgálatot teljesítőknél	11
9. Időleges nyugdij lejárata elítélteknél	11
10. Nyugállományba helyezés hivatalból	11
11. Mi a beszámítható szolgálati idő?	11
12. Kedvezményes időszámítás	12
13. Tiszteknél csapatszolgálatnak mi számít?	12
14. Legénységénél arcvonalbeli szolgálatnak mi számít?	13
15. Tiszti rendfokozatnak tekintendő	13
16. A felemelés maximuma 5 év	13
17. Milyen szolgálat számít egyszerűen csak?	13
18. Mit tekintenek nem arcvonalbeli szolgálatnak?	13
19. Négy hónapon át tartó más szolgálati beosztás	14
20. Évlőredék	14
21. Hónapok mikénti számítása?	14
22. A 4 és 7 hónapot ki nem tevő töredék	14
23. Hadiévek	14
24. Az 1920., 1921. és 1922. éveknek hadiévnek számítása	15
25. Egy hadiét kinek kell számítani?	15
26. Több hadiét kinek kell számítani?	15
27. Hadifogságban töltött idő	15
28. Kik nem tekinthetők hadifogságban voltaknak?	15
29. Katonai szolgálati idő utólagos igazolása	16
30. Be nem számítható idő	16
31. Beszámítható javadalmazás	17
32. A cs. pótd., korpótd. és közétk. pénz mikor képez besz. jav.?	17
33. Hány nyugdíjcsoporth van?	17
34. A beszámítható javadalmazás összege	17
35. A nyugdij mily összegű?	18
36. Hatvanöt évesek nyugdíja	18
37. Az I. ny. cs. ezr. és szds. f. f.-ba sorolása a II. ny. cs.-ban	19
38. A nyugdij kiszámítása. Példák	19
39. Csökkentések	21
40. Táblázat a csökkentési %-okról	22
41. Táblázatok a csökkentett és csökkentés nélküli nyugdíjakról	22
42. Szanálási levonások	23
43. Hatvan évesek nyugdíja	23
44. A nyugdij folyósításának kezdete	24

45. A nyugdíj megszűnése	24
46. A nyugdíj e' évülése	25
47. Kétféle nyugdíjat egyszerre senki sem kaphat	25
48. Nyugdíjat és tényleges fizetést egyszerre senki sem élvezhet	25
49. A nyugdíjigény fenntartása	26

B) Méltányosságból engedélyezhető ellátások.

50. Méltányosságból engedélyezhető ellátások	26
--	----

1. Kedvezményes ellátás.

51. Kik kaphatnak kedvezményes ellátást?	26
52. Milyen esetekben lehet még kedvezményes ellátásra igényt tartani?	27
53. A kedvezményes ellátás kezdete és megszűnése	27
54. Kedvezményes ellátás — sérülési pótdíj	27
55. A kedvezményes ellátás iránti kérvény mit tartalmazzon?	27

2. Kivételes ellátás.

56. Kivételes ellátás kinek engedélyezhető?	27
57. A kivételes ellátás kezdete	27
58. Mennyi időre engedélyezik a kivételes ellátást?	27
59. Lehet-e törvényes igényt támasztani kivételes ellátásra?	27
60. Kitől kell kérni a kiv. ell. és mily okm. kell csat. a kérv. ?	27

3. Kegydíj.

61. Kegydíj	28
62. Milyen esetekben lehet kegydíjért folyamodni?	28
63. Mily okmányokat kell a kegydíj iránti kérvényhez csatolni?	28
64. Ki engedélyezi a kegydíjat, mily mérvben?	28
65. Mikor kezdődik a kegydíj, meddig tart és mikor szűnik meg?	28
66. Kegydíjasok családi pótléka	28
67. Kegydíjasok lakáspénzt nem kapnak	28
68. Kegyelmi előterjesztés mikor nem tehető?	28

C) Végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

69. Végkielégítés és nyugdíjmegváltás	28
---	----

D) Várakozási illetményekkel való szabadságolás.

70. Várakozási illetményekkel való szabadságolás	29
--	----

E) Rokkantházi ellátás.

71. Rokkantházi ellátás	29
72. Hányféle a rokkant házi ellátás és miket juttat az?	29
73. Csendőrn egyén részesülhet-e rokkant házi ellátásban?	30

F) Sérülési pótdíjak.

74. A sérülési pótdíj hányféle?	30
75. Kinek van igénye állandó sérülési pótdíjra?	30
76. Ki igényelhet időleges sérülési pótdíjat és meddig jár az?	30
77. Milyen összegű lehet a sérülési pótdíj tiszteknél?	30
78. Milyen összegű lehet a sérülési pótdíj a legénységénél?	31
79. Fel lehet-e emelni a már egyszer megállapított sérülési pótdíjat?	31
80. Mennyi a s. pótd. a hadisérülteknél és a többsz. sér. teknél?	31
81. A sérülési pótdíjból kell fedezni a mesterséges testrészek pótlását	31
82. A sérülési pótdíj kezdete, szünetelése és megszüntetése	31
83. A sérülési pótdíj a tényleges szolgálat alatt is élvezhető	32
84. Milyen kedvezményekkel jár a sérülési pótdíj élvezete?	32
85. A sérülési pótdíj végkielégítés tárgyát nem képezheti	32
86. Özvegynek sérülési pótdíj nem jár	32

G) Lakáspénz.

87. Kinek van igénye lakáspénzre?	32
88. Az 1 éven belüli lakóhelyvált. és a kapcs. lakásp. változás	32
89. Tisztek ny.-ba hely.-kor mily l. p. oszt. sz. l. p. kaphatnak?	33
90. A leg. ny.-ba hely.-kor mily l. p. oszt. sz. l. p.-t kaphat?	33
91. Helyhatósági bizonyítvány a lakóhelyváltozásokról	33
92. A helységek osztályozása lakáspénzek szerint	33
93. Ki mennyi lakáspénzt kaphat?	33
94. A lakáspénz esedékessége	34
95. Mily eljárást kell követni a kincstári lakást birt. egyéneknél?	34
96. A lakáspénz megszüntetése	35
97. Igényjogosult hozzátartozók nélkül elhaltak lakáspénze	35
98. Lakáspénzt csak egyféle jogcímen lehet élvezni	35
99. Az életkor és keresetképt.-ség mily bef. van a l. p. élv.-re?	35

H) Családi pótlék.

100. A családi pótlékról általában	35
101. A családi pótlékra való igény	36
102. Közös háztartásban való éls. Szabályszerű életkor	36
103. Időleges nyugállományuak családi pótléka	36
104. A családi pótlékot kérni kell	36
105. Mily okm. legyenek a családi p.-ra irányuló kérv. mellett?	36
106. A családi pótlék kérelmezésének előnye	36
107. A családi pótlékok élvezetével kapcsolatos igények	36
108. Tanulmányi családi pótlék	37
109. Egyéb családtagok után engedélyezhető családi pótlék	37
110. Ki tekinthető nevelt gyermeknek?	38
111. Házasságon kiv. szül. természetes gyermek. törv.-esítése	38
112. Mily ig.-sok kellenek az egyéb cs. t. u. cs. p. ir. kér.-hez?	38
113. Megújítása az egyéb cs.-tag u. családi p. ir.-i kér.-nek	39
114. A családi pótlék összege	39
115. Nem atyai hatalom alatt élő gyermekek	39
116. A családi pótlék kezdete	39
117. A családi pótlék megszüntetése	40
118. Bejelentési kötelezettség a családi pótlék élvezetével kapcsolatban	41
119. Mire terjed ki a bej. kötelezettség a cs. p.-kal kapcs.-ban?	41
120. Mely esetben nem jár a közös háztartásban é. felelőség u. cs. p.?	41

I) Nyugdíjelőleg.

121. Mi a nyugdíjelőleg?	41
122. Mi az előlegnyújtás célja?	41
123. Ki adja a nyugdíjelőleget?	41
124. Melyek a kincstári érdekek feltétlen biztosításának módjai?	41
125. Mire lehet a nyugdíjelőleget engedélyezni?	41
126. Mire nem adnak nyugdíjelőleget?	42
127. Hova kell a nyugdíjel. ir. kérelmet int. és mit tart. az?	42
128. Hogy kell visszafizetni a nyugdíjelőleget?	42
129. A nyugdíjelőleg nyújtás most szünetel	42

J) Temetési Járulék.

II. FEJEZET.

Elmebetegség ellátása.

130. Az elmebetegség megállapítása	42
------------------------------------	----

131. Zárt intézetben való elhelyezés	43
132. Gondnokság alá helyezés	43
133. Ideiglenes gondnoki kirendelés	43
134. Községi közgyám	43
135. Elmebeteg tisztek	43
136. Elmebeteg legénység	43
137. Házi ápolásba adás	43
138. T. á. elmeb. t. és leg., ny. á. e. b. t. mily á. p.-ra van i.?	44
139. Elhelyezés a Schwarzer szanatóriumban	44
140. Átalány a Schwarzer szanatóriumi elmebetegek ruházatára	44
141. Miként folyósítj. a Sch. sz. elh. e. b. ell.? Az ell. megoszt.	44
142. Ny. áll. elmeb. leg. ápolása a Sch. szanatóriumban	45
143. Ny. áll. elmeb. leg. ápolása más elmeegógyint-ben	45
144. Az ell. megoszt. más elmeegógyint-ben á. p. elmeb. leg.-nél	46
145. Rendfokozatát elvesztett elmebetegekkel szemben követett eljárás	46

III. FEJEZET.

Özvegyek és elvált nők ellátása.

146. Kik tartoznak az özvegyek és árvák közül a katonai nyugdij-törvény hatálya alá?	46
--	----

A) Az özvegyek első három havi ellátása.

147. Három havi járandóság	46
148. A járand. meghat. kifiz. feloszt. öz. elv. nő és sz. árvák k.	46
149. Mi vonható le a három havi ellátásból?	47

B) Özvegyi nyugdíjak.

150. Igény az özvegyi nyugdíjra tényleges —, nyugállományban történt elhalálozás esetén és rendfokozatról való leköszönés esetén	47
151. Nyugállományban nősültek özvegyeinek ellátása	48
152. Mely ny. cs. e.-nek van szükségük nősülési eng.-re?	48
153. Ki adja meg a nősülési engedélyt?	48
154. Mikor nem adható meg a nősülési engedély?	48
155. Nősülési engedélyek iránti kérvények elbírálása	48
156. Nősülési engedélyek iránti kérvények benyújtása és felszerelése	49
157. A nősülés bejelentése	49
158. Mikor nincs igénye az özvegynek nyugdíjra?	49
159. Az özvegyi nyugdíj összegének megállapítása	50
160. Példák az özvegyi nyugdíj kiszámítására	50
161. Táblázatok a csökkentés nélk. és csökkentett öz. ny.-ról	52
162. 65 éves özvegyek nyugdíja	52
163. Az özvegyi ellátás kére'mezése	52
164. Az özvegyi nyugdíj folyósítása	52
165. Az özvegyi nyugdíj megszüntetése	52
166. Az özvegy kétszeres elátottsága	53
167. Özvegyi ellátás, ha az özvegy újból férjhez ment	54
168. Elvált nő, nők ellátása	54
169. A férj nyilatkozata elvált felesége részére	55
170. Az özvegyi nyugdíj megosztása, ha elvált nő is maradt hátra	55

C) Méltányosságból engedélyezhető özvegyi ellátások.

1. Kedvezményes özvegyi nyugdíjak.

171. Felemelt özvegyi ellátás	55
-------------------------------	----

172. Kedvezmények kiterjesztése	56
2. Kivételes özvegyi ellátások.	
173. Kivételes özvegyi ellátás a férj rendfokozatának elvesztése esetén	56
174. Kivételes özvegyi ellátás az özvegy elítéltetése esetén	56
3. Özvegyi kegydíjak.	
175. Özvegyi kegydíjak engedélyezése	56
176. Özvegyi kegydíj — lakáspénz	57
177. Özvegyi kegydíjakra vonatkozó egyéb határozványok	57
D) Özvegyi végkielégítés és nyugdíjmegváltás.	
178. Özvegyi végkielégítés	57
179. Az özvegyi végkielégítés összege	57
180. Az özvegyi nyugdíj megváltása	57
E) Özvegyek lakáspénze.	
181. Mikor van az özvegynek lakáspénzre igénye?	57
182. Tényleges állományban elhaltak özvegyeinek lakáspénze	57
183. Az özvegyi lakáspénz összege	58
184. Nyugállományban elhaltak özvegyeinek lakáspénze	58
185. Az özvegyi lakáspénz folyósítása és megszüntetése	58
186. Elvált nők lakáspénzének megszüntetése	58
F) Temetési járulékok.	
187. Igény temetési járulékra	58
188. Kik tekintendők törvényes utódoknak?	59
189. Kik tekintendők örökösöknek?	59
190. Az özvegy utáni temetési járulékra ki tarthat igényt?	59
191. Mikor és hogyan kell kérni a temetési járulékot?	59
192. Temetési járulék előleg	59
193. Kegydíjasok temetési járuléka	59
194. Mennyi a temetési járulék összege?	60
IV. FEJEZET.	
Árvák ellátása.	
195. Az árvák három havi járandósága	60
196. A három havi járandóságot kinek fizetik ki?	60
197. Ki tekintendő szülőtlén árvának?	60
198. Kik tekintendők szülőtlenekkel egyenlőknek?	60
199. Ki nem tekintendő szülőtlén árvának?	60
200. Kik után illetékes a nevelési járulék?	60
201. Mely árvák után nem illetékes nevelési járulék?	61
202. Kinek fizetik ki a nevelési járulékot?	61
203. Az árvával kapcsolatos bejelentési kötelezettség	61
204. A nevelési járulék összege	61
205. Meddig jár a nevelési járulék?	61
206. Mikor tekintik az árvát ellátottnak?	61
207. Szülőtlén árvák nevelési járulékanak összege	62
208. Szülőtlén árváknak lakáspénz nem jár	62
209. A szülőtlén árvákkal kapcsolatos bejelentési kötelezettség	62
210. A nevelési járulék folyósítása	62
211. A nevelési járulék megszüntetése	62
212. Mely időponttal szüntetik meg a nevelési járulék élvezetét?	63
213. A nevelési járulék újbóli folyósítása	63

214. Tanulmányi nevelési járulék	63
215. Árvajáradék	63
216. Az árvajáradék összege	64
217. Az árvajáradék megszüntetése	64
218. Az árvajáradék folyósítását hogyan kell kérni?	64
219. Az árvajáradékot élvezőknek lakáspénz nem jár	64

V. FEJEZET.

Egyéb személyek ellátása.

220. Házasságon kívül született gyermekek nevelési járuléka	64
221. Házasságon kiv. szül. gyermekek nev. jár.-nak az összege	64
222. Házasságon kiv. szül. gyermekek nev. jár.-nak megsz.	64
223. Felmenő ágbeli gyermekek járuléka	65
224. Szűtlen testvérek	65
225. Felmenő ágb. gyermekek és sz.-len testvérek jár.-nak összege	65
226. Életjáradék — Máv. arcképes igazolvány	65
227. Életjáradék — lakáspénz	65
228. A járadékok időtartama	65
229. A járadékokat kinek és hogyan kell kérni?	65

MASODIK RÉSZ.

POLGARI NYUGDIJTÖRVÉNY

230. Kik tartoznak ezidőszereint még e törvény hatálya alá?	67
---	----

VI. FEJEZET.

Csendőri legénységi egyének ellátása.

A) Nyugdíj.

231. Hányféle a nyugdíj e törvény szerint?	67
232. Igény végleges és ideiglenes nyugdíjra	67
233. Ki tarthatott még igényt nyugdíjra?	68
234. Ki nem tarthatott igényt ellátásra?	68
235. Beszámítható szolgálati idő	68
236. Kedvezményes időszámítás	69
237. A felemelés maximuma 5 év	69
238. Evtörédék, hónapok mikénti számítása, hótörédék	69
239. Hadiévek, hadiévek számítása	69
240. Hadifogságban töltött idő. Mit nem tekintenek hadifogságnak?	69
241. Katonai szolgálati idő utólagos igazolása	69
242. Be nem számítható idők	69
243. Mi nem képez megszakítást a szolgálati idő számításánál?	70
244. Beszámítható javadalmazás	70
245. A régi és pótd. jelenleg senkinek sem számít be ny.-ba	70
246. Nyugdíjesoportok	71
247. A beszámítható javadalmazás összege	71
248. A nyugdíj mily összegű?	71
249. Hatvanöt évesek nyugdíja	71
250. Példák a nyugdíj kiszámítására	71
251. Csökkentések	71
252. Táblázat a csökkentési százalékokról	71
253. Táblázat a csökkentés nélküli és csökkentett havi nyugdíjakról	71
254. Szanálási levonások	71
255. Hatvan évesek nyugdíja	71

256. A nyugdíj kezdete, megszűnése és elévülése	71
257. Kétféle ellátást egyszerre senki sem élvezhet	71
258. Nyugdíjat és tényleges fizetést egyszerre senki sem élvezhet	71
259. A nyugdíjigény fenntartása	71
260. A nyugdíjigény fenntartása és a szolgálati idő mikénti számítása	72
261. A fenntartott nyugdíjra való igény mikor áll be?	72

B) Méltányosságból engedélyezhető ellátások.

262. Méltányosságból engedélyezhető ellátások	72
---	----

1. Kedvezményes ellátás.

263. Kedvezményes ellátást kik részére lehet engedélyezni?	72
264. Kedvezményes ellátást kik részére kell engedélyezni?	72
265. A kedvezményes ellátás engedélyezésének egyéb feltételei	73
266. A kedvezményes ellátás kezdete és megszűntetése	73
267. Kedvezményes ellátás- és sérülési pótdíj	73
268. A kedvezményes ellátás iránti kérvény mit tartalmazzon?	73

2. Kivételes ellátás.

269. Mely esetekben kérhető kivételes ellátás?	74
270. Van-e törvényes igény kivételes ellátásra?	74
271. Kitől kell kérni a kiv. ell. s a kérv. mily okm. kell csat.?	75
272. A kivételes ellátás kezdete	75
273. A kivételes ellátás tartama	75
274. Kivételes ellátás és panasz	75
275. A kivételes ellátást nem lehet megváltani	75
276. A férj által élv. kiv. ell. alapján özv. nyugdíjig. nincs	75

3. Kegydíj.

277. Kegydíj	75
278. Mely esetekben lehet kegydíjért folyamodni?	75
279. Milyen okmányokat kell a kegydíj iránti kérvényhez csatolni?	75
280. Ki engedélyezi a kegydíjat, milyen mérvben?	75
281. Mikor kezdődik a kegydíj, meddig tart és mikor szűnik meg?	76
282. Csendőri egyén kegydíjával az özvegyének ellátási igényt nem ad	76
283. Kegydíjasok család ipótléka	76
284. Kegydíjasok lakáspénzt nem kapnak	76
285. Kegyelmi előterjesztés mely esetekben nem tehető?	76

C) Végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

1. Végkielégítés.

286. Kinek volt igénye végkielégítésre?	76
287. Mily összegű a végkielégítés?	76
288. Végkielégítés helyett nyugdíjat senki sem kaphat	77
289. Ténylegesítettnek a végkiel. megel. eltöltött szolg. ideje	77
290. Ténylegesítettnek végkielégítésének visszafizetése	77

2. Nyugdíjmegváltás.

291. Ki kérheti nyugdíjának megváltását?	78
292. A megváltásra törvényes igény nincs	78
293. Mit kell igazolni a ny. megv. ir. beny. kérelemmel kapes.?	78
294. Mekkora lehet a nyugdíjmegváltási összeg?	78
295. Aki a ny.-át egyszer megváltotta, az újból ny.-at nem kaphat	79

D) Lakáspénz.

E) Családi pótlék.

F) Temetési segély.

VII. FEJEZET.

Elmebetegek ellátása.

296. Elmebetegek ellátása	79
---------------------------	----

VIII. FEJEZET.

Özvegyek és elvált nők ellátása.

297. Kik tartoznak az öz. stb. közül a polg. ny. tv. hatálya alá?	79
---	----

A) Az özvegyek első három havi ellátása.

298. Három havi járandóság	80
299. A járandóság meghatározása, kifizetése	80
300. Mi vonható le a három havi járandóságból?	80

B) Özvegyi nyugdíjak.

301. Igény az özvegyi nyugdíjra	80
302. Nyugállományban nősültek özvegyeinek ellátása	80
303. Öz. ell., ha a férj a házasságkötéskor 57 évesnél idősebb	80
304. Özvegyi ellátás három hónapnál rövidebb együttélés esetén	80
305. Özvegyi ellátás különélés esetén	80
306. Özvegyi ellátás elválás esetén	80
307. Özvegyi ellátás a férj öngyilkossága esetén	81
308. Özvegyi nyugdíj kérelmezése	81
309. Kinek nincs igénye özvegyi nyugdíjra?	81
310. Az özvegyi nyugdíj összege	81
311. Az özvegyi nyugdíj folyósítása	81
312. Az özvegyi nyugdíj megszüntetése	81
313. Végleges és időleges megszüntetése az özvegyi nyugdíjnak	82
314. Az özvegy kétszeres ellátoltsága	82

C) Méltányosságból engedélyezhető özvegyi ellátások.

1. Kedvezményes özvegyi ellátás.

315. A 4 év 6 hó és 1 napi szolg. i. betöltése előtt elh. öz. ell.	82
316. Özvegyi ellátás, ha a férj a legkisebb szolgálati időt már betöltötte	82
317. Ellenzegülőkkel folyt. harcban elesett özvegyének ell.	82
318. Öz. ell. a férj baleset köv.-ben történt elhalálozása esetén	83
319. Az öz. uj. férjhez m. után megm.-e addigi ny. 50%-ának élv.?	83

2. Kivételes özvegyi ellátás.

320. Kivételes özvegyi nyugdíj	83
--------------------------------	----

3. Özvegyi kegydíj.

321. Özvegyi kegydíj	83
----------------------	----

D) Özvegyi végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

1. Özvegyi végkielégítés.

322. Özvegyi végkielégítés	83
323. Az özvegyi végkielégítés összege	84

2. Az özvegyi nyugdíj megváltása.

324. Az özvegyi nyugdíj megváltása	84
325. Az özvegyi nyugdíj megváltás összege	84
326. Ujból férjhez ment özvegy nyugdíjának megváltása	84
327. Az újból férjhez ment özvegy nyugdíjának megváltási összege	84
328. Az özvegyi nyugdíj fenntartása	84
329. A fenntartott özvegyi nyugdíj folyósítása	84
330. Az özvegyi nyugdíjmegváltást hogyan kell kérni?	85
331. Az elvált nők ellátása	85

E) Özvegyek lakáspénze.

332. Özvegyek lakáspénze	85
--------------------------	----

F) Temetési segélyek.

333. Kinek van igénye temetési segélyre?	85
334. A temetési segély összege	85
335. Az özvegy után temetési segélyt nem adnak	85
336. A temetés isegély kérelmezése és kifizetése	85

IX. FEJEZET.**Árvák ellátása.**

337. Árvák ellátása	85
---------------------	----

X. FEJEZET.**Egyéb személyek ellátása.**

338. Életjáradék	85
339. Az életjáradék összege	86
340. Az életjáradék megváltása	86
341. Az életjáradék után illetékes adó	86
342. Életjáradék — lakáspénz	86

HARMADIK RÉSZ.**XI. FEJEZET.****Próbacsendőrök ellátása.**

343. Milyen végelbánásra tarthatnak igényt a próbacsendőrök?	86
344. Mely próbacsendőrök tarthatnak igényt állandó nyugdíjra?	86
345. Próbacsendőrök katonai szolgálati idejének számítása	86
346. Az új. tényl. pr. cs. végkiel. előtti szolg. i. nem lehet besz.	87
347. Mely próbacsendőröknek van igénye végkielégítésre?	87
348. Mily összegű lehet a próbacsendőr végkielégítése?	87
349. Végkiel.-sel ell. pr. cs. hozzátartozóinak ell. nincs igényük	87
350. Mely próbacsendőröknek nincs igényük végkielégítésre?	87
351. Próbacsendőrök elbocsátása	87
352. Próbacsendőrök sérülési pótdíjra való igénye	88
353. Elmebeteg próbacsendőrök	88

NEGYEDIK RÉSZ.**XII. FEJEZET.****Legénységi vitészségi érempótdíjak.**

354. A legénységi vitészségi érempótdíjak összege	88
355. A leg. vit. éremp.-ra való ig. igaz. és a pótd. folyósítása	88

ÖTÖDIK RÉSZ.**XIII. FEJEZET.****Menekültek ellátása.**

356. A menekültek ellátását mely törvények szabályozzák?	89
357. Menekültek szolgálati viszonyának megszűnése	89
358. Menekültek szolgálati idejének számítása	89
359. Mikor kell ellátást fizetni a menekülteknek?	90
360. Mely menekülteknek lehet ellátást engedélyezni és ki engedélyezi azt?	90
361. Az ellátás mérve menekültek részére	90
362. Az ellátás folyósításának kezdete menekültek részére	90

HATODIK RÉSZ.**XIV. FEJEZET.****Jogorvoslati ellátási ügyekben.**

363. Panaszjog a közigazgatási bírósághoz	90
---	----

364. A panaszirat kellékei és tartalma	90
365. A panaszirat felszerelése	91
366. A panaszirat benyújtása. Határidő	91
367. Igazolási kérelem	92
368. Bírótság előtti eljárás és képviselő	92
369. Bírósi határozat	92
370. Ujrafelvételi panasz	92
371. Mely ügyek nem tartoznak a közigazgatási bíróság elé?	92

HETEDIK RÉSZ.

XV. FEJEZET.

Általános tudnivalók az összes ellátásban állók részére.

A) A nyugállományú egyének helyes megnevezése.

372. Nyugállományú egyének helyes megnevezése	94
B) Csendőrnagyok.	
373. Csendőrnagy	95

XVI. FEJEZET.

A) Ellátások élvezése belföldön.

374. Értesítések az ellátások folyósításáról	95
375. Ellátások kifizetése	96
376. Ellátások folyósítása pénzügyi folyószámlára	96
377. Igazolások megszűnése	96
378. Bejelentési kötelezettségek	96
379. Lakóhelyváltozás bejelentése	97
380. Nyilvántartás	97

B) Ellátások élvezése külföldön.

381. Állandó külföldön tartózkodásra engedély kell	98
382. Külföldi tartózkodási engedély meghosszabbítása	98
383. Külföldön tartózkodók életbelátásának igazolása	98
384. Külföldön tartózkodók ellátásának korlátozása	99
385. Engedély nélkül mennyi ideig lehet külföldön tartózkodni?	99
386. Külföldön tartózkodók nyilvántartása	100

XVII. FEJEZET.

Az ellátások korlátozása.

387. Milyen forrásból származó kereset esetén korlátozzák az ellátást?	100
388. Az ellátás korlátozásának mérvé	100
389. Korlátozásmentes értékhatárok	101
390. Az ellátás korlátozása jogosítvány esetén	101
391. Kereset, vagy jogosítvány bejelentése	101
392. Az ellátás korlátozásának megszűnése	101
393. Kétszeres ellátottság — az ellátás korlátozása	102

XVIII. FEJEZET.

Az ellátási díjakat terhelő adók.

394. Milyen adók terhelik az ellátásokat?	102
395. Adótáblázat	102

XIX. FEJEZET.

Letiltások (levonások) — engedményezések.

396. A levonások módjai	103
397. Levonások közigazgatási úton	104

398. Levonások bírósági végzés alapján	104
399. Levonások engedményezés alapján	104
400. Özvegyek és árvák ellátásának lefoglalása	105
401. Lakáspénz lefoglalása	105
402. Családi pótlékra vonatkozó rendelkezések	105
403. Temetési járulékok lefoglalása	106
404. Levonások elsőbbségi sorrendje	106
405. Foglalat alól mentes járandóságok	106

XX. FEJEZET.

Különbféle kedvezmények.**A) Csendőrségi jóléti intézmények.**

406. Csendőrségi nyugdíjárulékok alap	106
407. Csendőrségi gyógyházak	106
408. Általános határozmányok a gyógyházak számára	106
409. Segélyezés	115
410. Segély iránti kérelmek szerkesztése és benyújtása	116

B) Egészségügyi kedvezmények.

411. Igény kedvezményes kórházi ápolásra	116
412. Kórházba való felvétel kérése	116
413. Kórházi térítési díjak	117
414. Kórházi térítési díjak fizetése	118
415. Budapesti honvéd gyógyfürdő-kórházra vonatkozó rendelkezések	118
416. Gyógy- és ételmezési költségek a budapesti gyógyfürdő-kórházban	119
417. Gyógy- és ételmezési költs. fizetése a bp. gyógyf. kórházban	119
418. Ambulans kezelés a katonai kórházakban	120
419. Gyógyszerek kedvezményes beszerzése	120
420. Katonai kórházak Budapesten	120
421. Katonai kórházak vidéken	121

C) Vasúti és egyéb kedvezmények.

422. Igény arcképes igazolványra	121
423. Kik nem kaphatnak vasúti arcképes igazolványt?	122
424. A vasut arcképes igazolvány kiállítása és érvényesítése	122
425. Gyermekek nyári vasúti arcképes igazolványa	123
426. Hajózási kedvezmény	123

D) Pénzügyi központi kölcsönök.

427. Pénzügyi Központi (P. K.) kölcsönök	123
428. Magasabb összegű kölcsönök	124
429. Kik nem kaphatnak P. K. kölcsönt?	124

NYOLCADIK RÉSZ.

XXI. FEJEZET.

Kérvények (folyamodványok) mikénti szerkesztése és előterjesztése.

430. Általános irányelvek	124
431. Alaki kellékek	125
432. A kérvények tartalma	126
433. A kérvények előterjesztése	126
434. A kérvények bélyegmentessége	126
435. Kérvényminták	126

MAGYAR KENDER- LEN- és JUTAIPAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V. Wekerle Sándor-u. 8.

Allandóan raktáron tart mindennemű köz-
szállítási cikket. — Ajánlattal
készséggel szolgál lepedő-, ág-
nemű-, nyári szövetek-, zaá-
kok-, sátrak-, ponyvákra.

Alapítási év: 1836. Centenarium: 1936.

Kossuch János

Üveg- és edényáru üzlete

Budapest, IX. Vámbáz krt. 5. (T.: 87-1-11)

Mindennemű üveg porcellán és kőedény áruk al-
landó gyári árával. Magyar kristály készítése
és díszítései.

Saját gyártelep.

AJKAI ÜVEGYÁR, (Veszprém megye)

Gyártmányaink védjegye:

„MAGYAR KRISTÁLY”

Hol? Fürth Testvéreknél, TELEFON: 373—78.
Budapest, Károly-körut 1.

Csendőrök és hozzátartozóik egyenruházati cikkekből, ér-
mekből, jelvényekből, csipke-, szalag gomb-, paszománycik-
kekből **10%** engedményt kapnak. Az országos frontharcos
szövetség tagja.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Könyvtárunk

1802. évi alapításától